

Nr 126.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående allmän beredskapsstat för budgetåret 1950/51; given Stockholms slott den 10 mars 1950.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla de förslag, om vilkas avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

Under Hans Maj:ts
Min allernådigste Konungs och Herres frånvaro:

GUSTAF ADOLF.

Per Edvin Sköld.

Sammanfattning.

I propositionen framlägges förslag till ny allmän beredskapsstat för budgetåret 1950/51. Förslaget upptager på driftbudgeten en anslagssumma av 840 miljoner kronor och på kapitalbudgeten en anslagssumma av 380 miljoner kronor. Till grund för förslaget ligger ett av arbetsmarknadsstyrelsen upprättat förslag till investeringsreserv för samma budgetår.

Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten i statsrådet å Stockholms slott den 10 mars 1950.

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, statsråden SKÖLD, QUENSEL, DANIELSON, VOUGT, ZETTERBERG, NILSSON, STRÄNG, ERICSSON, MOSSBERG, ANDERSSON, LINGMAN.

Efter gemensam beredning med statsrådets övriga ledamöter anmäler chefen för finansdepartementet, statsrådet Sköld, förslag till allmän beredskapsstat för budgetåret 1950/51 och anför därvid följande.

Inledning.

Jämlikt regeringsformen § 63 må riksdagen i den ordning, som gäller för riksstatens reglerande, antaga allmän beredskapsstat, upptagande de anslag, som kunna erfordras vid ekonomisk kris eller annat nödläge; och äger riksdagen därvid fastställa den ordning, i vilken Konungen må förfoga över de i beredskapsstaten uppförda anslagen.

Enligt den av Kungl. Maj:t för arbetsmarknadsstyrelsen fastställda instruktionen åligger det styrelsen bl. a., att årligen upprätta och till Kungl. Maj:t ingiva förslag till reserv av statliga, kommunala och statsunderstödda investeringsobjekt, att till Kungl. Maj:t inkomma med de förslag och i övrigt vidtaga de åtgärder, som må erfordras för att vederbörlig detaljplanering av arbeten intagna i eller avsedda att intagas i investeringsreserven skall komma till stånd, samt att föra ett centralt register över tillgängliga investeringsobjekt.

Allmän beredskapsstat fastställdes senast av 1946 års riksdag (prop. nr 211; r. skr. nr 470). Beredskapsstaten, som avsåg budgetåret 1946/47, upptog anslag å driftbudgeten om tillhopa 676 miljoner kronor och anslag å kapitalbudgeten å sammanlagt 374 miljoner kronor. Denna sysselsättningsreserv beräknades omfatta i runt tal 43 miljoner dagsverken, motsvarande ett antal årsarbetare av ca 170 000. Investeringsreserven — som icke vore avsedd att kunna realiseras i sin totala omfattning, utan inrymde alternativa sysselsättningsprogram — upptog anslag såväl för en allmän investeringsreserv som för en särskild grovarbetsreserv. Den allmänna investeringsreserven innefattade arbeten, som ansetts normalt skola komma till utförande inom de närmaste åren. I grovarbetsreserven upptogos ytterligare arbeten som särskilt väl lämpade sig för sysselsättning av oskolad arbetskraft och därtill vore mindre materialkrävande, ehuru de vore av lägre angelägenhets-

grad. Kungl. Maj:t erhöill bemyndigande att, därest arbetsmarknadsläget så påfordrade, inom ramen av ett belopp av 150 miljoner kronor meddela beslut om utförande av arbeten, för vilka anslag uppförts å allmänna beredskapsstaten. För statens ikraftträdande krävdes särskilt beslut av riksdagen.

Då en betryggande sysselsättningsberedskap under budgetåret 1947/48 syntes kunna upprätthållas utan att en allmän beredskapsstat fastställdes, utverkade Kungl. Maj:t av 1947 års riksdag bemyndigande, att under budgetåret 1947/48, därest arbetsmarknadsläget så påfordrade, inom ramen av ett belopp av 150 miljoner kronor meddela beslut om utförande av arbeten, för vilka anslag vore uppförda å allmän beredskapsstat för budgetåret 1946/47. Därest utvecklingen på arbetsmarknaden senare skulle giva anledning därtill, borde på grundval av vissa inom arbetsmarknadskommissionen (arbetsmarknadsstyrelsen) verkställda utredningar om komplettering av investeringsreserven ett förslag till allmän beredskapsstat upprättas och underställas riksdagen. Enahanda bemyndiganden ha sedermera av Kungl. Maj:t utverkats av 1948 och 1949 års riksdagar. Dessa bemyndiganden ha hittills icke tagits i anspråk.

Arbetsmarknadsstyrelsen har till Kungl. Maj:t ingivit förslag till investeringsreserv för budgetåret 1949/50, avsett att läggas till grund för upprättande av ny allmän beredskapsstat för innevarande budgetår, därest utvecklingen på arbetsmarknaden skulle ge anledning därtill. Förslaget omfattar en allmän investeringsreserv om ca 1 385 miljoner kronor och en särskild grovarbetsreserv om ca 208 miljoner kronor. De föreslagna reserverna, som innefatta alternativa sysselsättningsprogram, ha beräknats motsvara sammanlagt ca 36,7 miljoner dagsverken eller sysselsättning för ca 146 400 årsarbetare. För ett utförande av samtliga i förslaget intagna företag skulle erfordras anslag av statsmedel om sammanlagt ca 1 102 miljoner kronor. Företag i förslaget för en kostnad av sammanlagt ca 954 miljoner kronor ha beräknats kunna finansieras från anslag å den allmänna beredskapsstaten för budgetåret 1946/47 genom utnyttjande av den till Kungl. Maj:ts förfogande för budgetåret 1949/50 ställda finansfullmakten.

Med skrivelse den 3 februari 1950 har *arbetsmarknadsstyrelsen* överlämnat förslag till investeringsreserv för budgetåret 1950/51. Förslaget jämte bilagor torde få såsom bihang fogas vid protokollet i detta ärende (*Bihang B*). Vissa till förslaget hörande bilagor, vilka icke ansetts behöva detaljredovisas, torde få överlämnas till vederbörande utskott.

Investeringsreservens omfattning och sammansättning.

Arbetsmarknadsstyrelsen har inledningsvis erinrat om att den begränsning av investeringsverksamheten, som under en följd av år varit nödvändig, medfört en tidsförskjutning av det ordinarie arbetsprogram, till vilket medel redan anvisats av såväl stat som kommuner. En högst betydande

mängd sysselsättningsobjekt, vilka fylla mycket höga anspråk ur angelägenhetssynpunkt, finnas sålunda tillgängliga vid uppkommande arbetslöshet. Detta förhållande medför emellertid icke i och för sig att dessa objekt skola ha kommit till utförande, innan investeringsreserven tillgripes. Olika faktorer såsom materialbrist, den friställda arbetskraftens yrkeskvalifikationer, ålder, bosättningsort m. m. kunna nämligen utgöra skäl för att reservföretag i vissa fall behöva komma till utförande före ordinarie arbeten.

I föreliggande förslag till investeringsreserv för nästa budgetår har möjligheten att i arbetslöshetsbekämpande syfte utnyttja de på grund av investeringsbegränsningen uppskjutna ordinarie arbetena av arbetsmarknadsstyrelsen i förekommande fall endast angivits efter summariskt bedömande.

Vid utarbetandet av förslag till investeringsreserv för budgetåret 1950/51 har arbetsmarknadsstyrelsen utgått från den för innevarande budgetår föreslagna investeringsreserven, vilken i sin tur utgör en revidering och komplettering av investeringsreserven för budgetåret 1946/47. Styrelsen har infordrat uppgifter från statliga organ och genom länsarbetsnämnderna från kommuner och enskilda angående inträdda förändringar i investeringsreservens sammansättning och angående de nya företag, som äro av beskaffenhet att böra medtagas i reserven. Vid upprättande av förslaget till investeringsreserv har styrelsen utgått från att ny allmän beredskapsstat för budgetåret 1950/51 kommer att fastställas. Härom har styrelsen anfört.

Det har vid utredningarna visat sig, att efter fastställandet av beredskapsstaten för budgetåret 1946/47 ett högst betydande antal företag, till vilka anslag uppförts å beredskapsstaten, numera överförts till det ordinarie arbetsprogrammet eller av annan anledning avförts från investeringsreserven samt att icke obetydliga förändringar inträffat i avseende å såväl kostnad som angelägenhetsgrad för i investeringsreserven alltiämt kvarstående företag. Därjämte har det visat sig, att de till intagande i investeringsreserven för nästa budgetår nyanmälda företagen på grund av ändrade förhållanden i stor omfattning angivits vara av högre angelägenhetsgrad än de från investeringsreserven för budgetåret 1946/47 kvarstående företagen. Härtill kommer att vissa förändringar företagits i fråga om riksstatens anslagsteknik, varigenom den ursprungligen avsedda överensstämmelsen härutinnan mellan riksstaten och den allmänna beredskapsstaten för budgetåret 1946/47 nu icke längre förefinnes.

De allmänna synpunkter på omfattningen och sammansättningen av en investeringsreserv, som angivits i arbetsmarknadskommissionens betänkande med förslag till investeringsreserv för budgetåret 1946/47 (se prop. 1946: 211, s. 6—9), äga enligt arbetsmarknadsstyrelsen alltiämt giltighet. Med beaktande av dessa synpunkter har styrelsen ansett, att investeringsreserven för nästa budgetår bör givas huvudsakligen samma omfattning som den för innevarande budgetår föreslagna reserven.

Den sammanlagda totalkostnaden för de företag, som utgöra urvalsmaterial för föreliggande förslag till investeringsreserv, har av arbetsmarknadsstyrelsen beräknats till ca 4 500 miljoner kronor och avser 55 800 hos styrelsen registrerade investeringsobjekt, varav 16 300 för en kostnad av 2 100

miljoner kronor utgöra statliga och 39 500 för en kostnad av 2 400 miljoner kronor utgöra kommunala och enskilda objekt. Beträffande den närmare sammansättningen av och kostnaderna för de olika investeringsobjekten hänvisas till förslaget (Bihang B s. 4).

Den för budgetåret 1950/51 föreslagna investeringsreserven omfattar arbeten för ett sammanlagt belopp av 1 803 miljoner kronor. Härav belöpa på den allmänna investeringsreserven 1 564 miljoner kronor och på den särskilda grovarbetsreserven 239 miljoner kronor. Av den allmänna investeringsreserven belöpa ca 791 miljoner kronor på företag, vilka till väsentliga delar utgöras av grovarbeten — såsom företag avseende vägar, flygfält, anläggningar för vattenförsörjning och avlopp, dubbelspår, linjeomläggningar etc. — och ca 773 miljoner kronor på företag, som äro av mera materialkrävande art eller utgöras av industribeställningar. Inom sistnämnda grupp inrymmas husbyggnader för ett belopp av ca 653 miljoner kronor. Därest materialknapphet skulle begränsa eller omöjliggöra utnyttjandet av materialkrävande företag för beredande av sysselsättning, kunna alltså ur de föreslagna reserverna utväljas företag av utpräglad grovarbetskaraktär för en sammanlagd kostnad av $(791 + 238 =)$ 1 029 miljoner kronor. Härtill komma företag av grovarbetskaraktär, beträffande vilka beslut redan fattats om företagets utförande såsom beredskapsarbeten i arbetsmarknadsstyrelsens eller annan statlig myndighets regi eller såsom statskommunala beredskapsarbeten. På dessa företag beräknas under nästa budgetår kunna utföras arbeten för en kostnad av sammanlagt ca 40 miljoner kronor. För nästa budgetår står således till förfogande en sammanlagd reserv av företag av grovarbetskaraktär för en kostnad av ca 1 070 miljoner kronor.

Den föreslagna allmänna investeringsreserven har uppskattats innefatta totalt ca 30 miljoner dagsverken, varav ca 20 miljoner dagsverken för grovarbetare, ca 9,2 miljoner dagsverken för yrkesarbetare i egentlig anläggningsverksamhet samt ca 0,7 miljon industridagsverken. Dessa dagsverken beräknas motsvara full sysselsättning för ca 120 000 årsarbetare, varav ca 80 000 grovarbetare, ca 37 000 yrkeskunniga byggnads- och anläggningsarbetare samt ca 2 500 industriarbetare. Sagda arbetsstyrkor äro beräknade under antagande av 250 effektiva arbetsdagar per årsarbetare av kategorierna grovarbetare och yrkesarbetare i egentlig anläggningsverksamhet samt 270 effektiva arbetsdagar per årsarbetare av kategorien industriarbetare. Det angivna antalet industridagsverken är beräknat på det underlag av företag, som helt och hållet eller till väsentlig del utgöras av direkta industribeställningar, t. ex. beställningar av rullande järnvägsmateriel, elektriska ledningar och kablar etc.

Den särskilda grovarbetsreserven beräknas innefatta ca 5 miljoner dagsverken, varav ca 4,5 miljoner dagsverken för grovarbetare och ca 0,5 miljon dagsverken för yrkeskunniga anläggningsarbetare, motsvarande ca 20 000 resp. ca 2 000 årsarbetare eller tillhopa ca 22 000 årsarbetare.

Det maximala grovarbetsprogrammet, som omfattar arbeten för en sammanlagd kostnad av ca 1 070 miljoner kronor, beräknas innefatta ca 24 mil-

joner dagsverken, varav ca 21 miljoner dagsverken för grovarbetare och ca 3 miljoner dagsverken för yrkeskunniga anläggningsarbetare, motsvarande ca 84 000 resp. ca 12 000 årsarbetare eller tillhoppa 96 000 årsarbetare.

Ett ianspråktagande i full utsträckning av det sysselsättningsprogram som innefattas i den allmänna investeringsreserven skulle utöver ovan angivna sysselsättningsmöjligheter medföra dels sysselsättning i industrien för framställning av erforderliga byggnadsmaterial och andra halvfabrikat, byggnadsmaskiner, redskap och annan materiel samt förbrukningsartiklar för anläggnings- och husbyggnadsföretagen, dels ock sysselsättning i transportarbete. Här angivna sysselsättning, som alltså förekommer i det närmast före arbetet på byggnadsplatsen liggande ledet av produktionen, uppskattas till ca 5,5 miljoner dagsverken, motsvarande ca 20 000 årsarbetare under antagande av 270 effektiva arbetsdagar per årsarbetare. Ett ianspråktagande i full utsträckning av den allmänna investeringsreserven medför ytterligare **sysselsättning** i industrien för tillverkning och reparation av maskiner och transportmedel samt för tillverkning av råvaror därför.

Investeringsreservens finansiering.

Det totala anslagsbehovet för den föreslagna investeringsreservens finansiering har arbetsmarknadsstyrelsen beräknat till 1 186 miljoner kronor, varav 904 miljoner kronor belöpa på den allmänna investeringsreserven och 238 miljoner kronor på den särskilda grovarbetsreserven. Därjämte har beräknats ett anslagsbehov för anskaffning av byggnadsmaskiner av 17 miljoner kronor samt för beredskapsarbeten — utöver anslag å riksstaten — av 27 miljoner kronor. Arbetsmarknadsstyrelsen föreslår, att anslag om sammanlagt ovan angivna belopp uppföras å allmän beredskapsstat för budgetåret 1950/51. Därjämte har förutsatts, att överskridanden av vissa förslagsanslag å riksstaten skulle kunna ske med tillhoppa 19 miljoner kronor.

Arbetsmarknadsstyrelsen har vid sina hemställanden om förslag till anslag å allmän beredskapsstat — i likhet med tidigare beredskapsstater — så långt som möjligt följt de anslagsrubriker, som numera tillämpas vid anväande av anslag å riksstaten. Härigenom möjliggöres en sådan sedvanlig sakbehandling av statsmakterna, som tillämpas vid behandling av anslagsfrågor i allmänhet. Anslagen synas utan riksdagens hörande böra få utnyttjas blott inom ramen av visst högsta belopp. För statens ikraftträdande kräves sålunda särskilt beslut av riksdagen. För att Kungl. Maj:t skall kunna i viss utsträckning utnyttja beredskapsstaten redan innan särskilt riksdagsbeslut meddelats, föreslår alltså arbetsmarknadsstyrelsen att Kungl. Maj:t hos riksdagen hemställer om en finansfullmakt enligt samma grunder, som tillämpats sedan budgetåret 1946/47. Därigenom möjliggöres en begränsning av arbetslöshetsanslagen på riksstaten till vad som erfordras under normala förhållanden på arbetsmarknaden. Vid sina överväganden rörande den föreslagna finansfullmaktens storlek har styrelsen ansett att den bör bibehållas vid beloppet 150 miljoner kronor. Härom har styrelsen anfört följande.

Den ram, inom vilken Kungl. Maj:t kunnat utnyttja anslag å tidigare framlagda liknande allmänna beredskapsstater, har bestämts till 150 miljoner kronor. Motivering härför lämnades i Kungl. Maj:ts proposition 1945:265, s. 6—8. Denna finansfullmakt skulle enligt då gjorda överslagsberäkningar möjliggöra utförande av arbeten, vilka skulle ge arbetstillfällen om uppskattningsvis lägst ca 4,5 och högst ca 7 miljoner dagsverken, beroende bl. a. på i vilken utsträckning dels grovarbeten, dels arbeten, som endast delvis avses att finansieras med statsmedel, kunde komma till utförande. Under förutsättning av 250 arbetsdagar per år motsvara dessa dagsverksantal sysselsättning för 18 000 resp. 28 000 årsarbetare. De sedan år 1945 inträdda kostnadsökningarna motivera en ökning av finansfullmaktens storlek om med densamma avsedd beredskap skall bibehållas under eljest oförändrade förutsättningar. Vid ett eventuellt ianspråktagande av investeringsreserven under budgetåret 1950/51 torde emellertid främst komma i fråga grovarbeten, för vilka dagsverkskostnaden är förhållandevis låg. Med hänsyn härtill och även till att statsmakterna ansett, att den statskommunala formen för beredskapsarbeten i största möjliga utsträckning bör anlitas (prop. 1948: 249, s. 39—40), anser arbetsmarknadsstyrelsen tillräckligt, att finansfullmaktens storlek alltså bibehålles vid beloppet 150 miljoner kronor.

Beträffande avvägningen av anslagsbehovet för de enskilda företagen eller grupper av företag i investeringsreserven har styrelsen utgått från att ett totalt utnyttjande av ifrågavarande anslag kan bli nödvändigt. Till motivering härför har styrelsen anfört bl. a.

Uppdelningen på ett flertal anslag inskränker i viss mån handlingsfriheten vid utnyttjandet av beredskapsstaten och nödvändiggör även en viss överdimensionering av det totala äskandet av anslag å allmän beredskapsstat. Olika arbetslöshetssituationer kunna nämligen ställa skilda krav på ett utnyttjande av de i beredskapsstaten ingående anslagen. En allmän investeringsökning kan i en viss situation och under vissa betingelser bli nödvändig och då medföra ett ganska stort ianspråktagande över huvud av de olika anslagen. I en del fall kunna visst eller vissa slag av arbeten anses böra påskyndas. I andra fall åter kan arbetslösheten vara så lokaliserad att i en särskilt utsatt landsända en ökning av arbetena allmänt eller av ett visst slag av arbeten blir behövlig. För att kunna möta de mest skilda krav i olika arbetslöshetssituationer har anslagsbehovet för varje företag eller varje grupp av företag beräknats under förutsättning att ett totalt utnyttjande av ifrågavarande anslag kan bli en nödvändighet. Under angivna förhållanden har en viss överdimensionering av beredskapsstaten måst ske. Det torde dock i detta sammanhang böra särskilt framhållas, att utnyttjandet av kollektiva anslag å allmän beredskapsstat för nästa budgetår skulle medföra, att i föregående allmänna beredskapsstater inkalkylerade överdimensioneringar kunnat i viss mån minskas.

Vad angår statsbidragsgrunderna för kommunala och enskilda arbeten har arbetsmarknadsstyrelsen i överensstämmelse med tidigare av statsmakterna godkänt förslag (se prop. 1946: 211, s. 11 och 15) utgått från att en generell höjning varken är erforderlig eller lämplig såsom medel att stimulera till ökad kommunal eller enskild investeringsverksamhet. Dock böra de vanliga statsbidragsgrunderna kunna jämkas där så erfordras med hänsyn till de särskilda förhållanden under vilka investeringsverksamheten

kan komma att bedrivas. Styrelsen har vid beräkningen av erforderligt anslag till kostnader för arbetslöshetens bekämpande tagit hänsyn till det medelsbehov som kan uppkomma till följd av dylik jämkning av statsbidragsgrunderna.

Arbetsmarknadsstyrelsen har i detta sammanhang ifrågasatt, huruvida behov föreligger att inhämta fortsatt bemyndigande för Kungl. Maj:t att medgiva vissa förmånligare bidragsgrunder för förbättringsarbeten på jordbrukets och skogsbrukets områden i händelse av mera omfattande arbetslöshet (jfr prop. 1944: 264 och 1946: 211, bil. 5). Därvid har styrelsen anfört bl. a.

Lantbruksstyrelsen har i sitt förslag till arbetsmarknadsstyrelsen rörande investeringsreserven för budgetåret 1950/51 vid anslagsberäkningen utgått ifrån samma grunder som gälla för den normala investeringsverksamheten. Efter den omläggning i fråga om bidrag till jordbruksförbättrande åtgärder, som skett i samband med införandet av författningsbestämmelser för jordbrukets yttre och inre rationalisering m. m., synas för övrigt de i prop. 1944: 264 angivna grunderna för ökat statsbidrag till ifrågavarande arbeten icke i sin helhet tillämpliga. Beträffande bidrag till förbättringsarbeten på skogsbrukets område föreligger däremot icke liknande skäl mot ett tillämpande jämväl under budgetåret 1950/51 av nyssberörda grunder för ökat statsbidrag vid arbetslöshet. Med hänsyn till sålunda inträdda förändrade förhållanden i fråga om bidrag till jordbruksförbättrande åtgärder samt till vad arbetsmarknadsstyrelsen anfört beträffande statsbidrag till kommunala och enskilda arbeten i allmänhet, ifrågasättes huruvida behov föreligger av bemyndigande att utlämna statsbidrag under budgetåret 1950/51 till förbättringsarbeten på jordbrukets och skogsbrukets områden enligt andra grunder än de som gälla för den normala bidragsverksamheten. Det ur arbetsmarknadssynpunkt väsentliga syftet med en förhöjning av bidragen, nämligen att arbetena igångsättas mycket snart efter bidragsbeslutet och utföras inom viss icke alltför lång tid samt att arbetena i största möjliga mån förläggas till vinterperioden, synes, liksom ifråga om andra arbeten förutsatts, kunna nås genom beviljande av bidrag från anslag till kostnader för arbetslöshetens bekämpande m. m. för sådana merkostnader, som kunna uppstå genom att arbetet utföres i arbetsmarknadsreglerande syfte. Genom tillämpande av dessa principer även beträffande arbeten avseende jordbrukets inre rationalisering och skogsvårdsarbeten skulle vinnas största möjliga enhetlighet i fråga om statsbidrag vid ianspråktagandet av investeringsreserven.

Departementschefen.

Allmän beredskapsstat fastställdes senast för budgetåret 1946/47. En betryggande sysselsättningsberedskap har för därefter följande budgetår ansetts kunna upprätthållas, utan att ett utformat förslag till ny allmän beredskapsstat underställts riksdagen, genom att en särskild finansfullmakt ställts till Kungl. Maj:ts förfogande för utnyttjande av de å allmänna beredskapsstaten för nämnda budgetår uppförda anslagen. Därvid har förutsatts att — därest utvecklingen på arbetsmarknaden skulle giva anledning därtill — förslag till allmän beredskapsstat för det löpande budgetåret på

grundval av arbetsmarknadsstyrelsens fortlöpande utredningar om revidering och komplettering av investeringsreserven skulle kunna upprättas och underställas riksdagen. Nu angivna förhållanden och förutsättningar gälla även för budgetåret 1949/50.

Vid upprättande av förslag till investeringsreserv för nästa budgetår har arbetsmarknadsstyrelsen, särskilt med hänsyn till de betydande förändringar av beredskapsstatens sammansättning och av de däri ingående företagens angelägenhetsgrad som inträffat sedan budgetåret 1946/47, utgått från att en ny allmän beredskapsstat för nästa budgetår kommer att fastställas. Av skäl som av styrelsen anförts torde — även om det nuvarande läget på arbetsmarknaden icke i och för sig påkallar det — förslag till allmän beredskapsstat för budgetåret 1950/51 böra föreläggas riksdagen för godkännande. Till grund för förslaget har legat den av arbetsmarknadsstyrelsen för samma budgetår uppgjorda investeringsreserven, vilken granskats inom vederbörande departement. Granskningen har icke föranlett några större avvikelser från arbetsmarknadsstyrelsens förslag.

De allmänna riktlinjer för avvägandet av investeringsreservens omfattning och urvalet av investeringsobjekt, som uppdrogos vid utformningen av beredskapsstaten för budgetåret 1946/47 (prop. 1946:211, s. 6—9) ha ansetts allttjämt böra äga giltighet. Det nu föreliggande förslaget till allmän beredskapsstat har sålunda erhållit ungefär samma omfattning som den tidigare investeringsreserven. Förslaget omfattar dels en allmän investeringsreserv, som innesluter arbeten utvalda främst på grund av angelägenhetsgraden, och dels en särskild grovarbetsreserv för mötande av en skärpt arbetslöshetssituation, då behov uppkomma av mindre materialkrävande företag och av sysselsättning för oskolad arbetskraft. Beträffande den närmare omfattningen av dessa investeringsreserver i fråga om antal dagsverken och årsarbetare av olika kategorier hänvisar jag till redogörelsen i det föregående. De ändringar i förhållande till arbetsmarknadsstyrelsens förslag till investeringsreserv, som av vederbörande departementschefer föreslås i den följande anslagsbehandlingen, föranleda icke några större jämkningar i arbetsmarknadsstyrelsens beräkningar i angivna hänseenden bortsett från vissa under kapitalbudgeten för telegrafverket föreslagna arbeten (till riks- och landskablar m. m., till telefon- och telegrafstationer samt till nya abonnentanläggningar, nätarbeten och blanka mellanortsledningar). Dessa arbeten beräknas enligt telegrafstyrelsen möjliggöra ytterligare sysselsättning inom den allmänna investeringsreserven motsvarande 361 000 dagsverken för industriarbetare, 182 000 dagsverken för yrkesarbetare och 77 000 dagsverken för grovarbetare.

Beträffande avvägningen av anslagsbehovet för de i den allmänna beredskapsstaten ingående företagen eller grupper av företagen har i överensstämmelse med arbetsmarknadsstyrelsens förslag förutsatts, att ett totalt utnyttjande av anslagen i varje särskilt fall kan bli nödvändigt. I anslutning härtill vill jag emellertid understryka, att den allmänna beredskaps-

staten med den sammansättning den givits icke är avsedd att realiseras i sin totala omfattning utan inrymmer alternativa sysselsättningsprogram.

Vad arbetsmarknadsstyrelsen föreslagit i fråga om statsbidragsgrunderna för kommunala och enskilda arbeten i investeringsreserven föranleder ingen erinran från min sida. De nu gällande statsbidragsgrunderna böra sålunda kunna jämkas där så erfordras med hänsyn till de särskilda förhållanden under vilka investeringsverksamheten kan komma att bedrivas.

Såsom bihang (*Bihang A*) till detta protokoll torde få fogas förslag till allmän beredskapsstat för budgetåret 1950/51, upprättat i enlighet med vad jag här förordat och innefattande en specifikation av de förslag om särskilda anslag på staten, vilka tidigare denna dag framlagts av vederbörande föredragande (*Bil. 1—17*). Förslaget upptager på driftbudgeten en anslagssumma av 840 miljoner kronor och på kapitalbudgeten en anslagssumma av 380 miljoner kronor. Anslagen böra utan riksdagens hörande få utnyttjas blott inom ramen av visst högsta belopp. För statens ikraftträdande bör således krävas särskilt beslut av riksdagen. Genom att Kungl. Maj:t bemyndigas att i viss utsträckning utnyttja beredskapsstaten redan innan särskilt beslut meddelats, möjliggöres en begränsning av arbetslöshetsanslagen på riksstaten till vad som erfordras under normala förhållanden på arbetsmarknaden. Bemyndigandet för Kungl. Maj:t att utan riksdagens hörande meddela beslut om utförande av arbeten, för vilka anslag uppförts på beredskapsstaten, torde böra avse samma belopp som för närvarande eller 150 miljoner kronor. Även vid tillämpning av detta bemyndigande torde i det föregående berörda jämkningar i statsbidragsgrunderna få medgivas, därest så visar sig erforderligt.

Under återopande av det anförda får jag hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

dels godkänna det vid detta protokoll fogade förslaget till allmän beredskapsstat för budgetåret 1950/51,

dels ock bemyndiga Kungl. Maj:t att, därest arbetsmarknadsläget så påfordrar, inom ramen av ett belopp av 150 miljoner kronor meddela beslut om utförande av arbeten, för vilka anslag uppförts å allmänna beredskapsstaten.

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan förordnar Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten, att proposition av den lydelse, bilaga till detta protokoll utvisar, skall avlätas till riksdagen.

Ur protokollet:

Erik Skiöld.

Bilaga 1.

Egentliga statsutgifter.

Fjärde huvudtiteln.

Utdrag av protokollet över försvarsärenden, hållet inför Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten i statsrådet å Stockholms slott den 10 mars 1950.

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, statsråden SKÖLD, QUENSEL, DANIELSON, VOUGT, ZETTERBERG, NILSSON, STRÄNG, ERICSSON, MOSSBERG, ANDERSSON, LINGMAN.

Chefen för försvarsdepartementet, statsrådet Voug, anmäler under försvarsdepartementets handläggning hörande ärende angående egentliga statsutgifter å allmän beredskapsstat för budgetåret 1950/51 samt anför därvid följande.

D. Vissa för försvaret gemensamma ändamål.

[1] Sjökarteverket: Nybyggnad av sjömättingsfartyg. Arbetsmarknadsstyrelsen har i detta avseende i förslaget till allmän investeringsreserv för nästa budgetår upptagit medel för ett sjömättingsfartyg (Bihang B s. 24). Å den för budgetåret 1946/47 godkända allmänna beredskapsstaten upptogs för ifrågavarande ändamål ett anslag å 180 000 kronor. Fartyget beräknas på grund av högre arbets- och materialpriser kosta 275 000 kronor.

Då jag icke har något att erinra mot styrelsens förslag, får jag hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Sjökarteverket: Nybyggnad av sjömättingsfartyg* å allmän beredskapsstat för budgetåret 1950/51 uppföra ett anslag av 275 000 kronor.

Vad föredragande departementschefen sålunda, med instämmande av statsrådets övriga ledamöter, hemställt behagar Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten bifalla.

Ur protokollet:

Fredrik von Scheele.

Bilaga 2.

Egentliga statsutgifter.

Femte huvudtiteln.

Utdrag av protokollet över socialärenden, hållet inför Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten i statsrådet å Stockholms slott den 10 mars 1950.

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, statsråden SKÖLD, QUENSEL, DANIELSON, VOUGT, ZETTERBERG, NILSSON, STRÄNG, ERICSSON, MOSSBERG, ANDERSSON, LINGMAN.

T. f. chefen för socialdepartementet, statsrådet Danielson, anmäler här efter under socialdepartementets handläggning hörande ärenden angående egentliga statsutgifter å allmän beredskapsstat för budgetåret 1950/51 samt anför därvid följande.

B. Socialstyrelsen med dithörande verksamhet samt arbetsdomstolen.

Fattigvård och barnavård m. m.

[1] Statens skolor tillhörande barna- och ungdomsvården: Byggnadsarbeten m. m. I proposition till årets riksdag (nr 98) har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att för nästa budgetår under förevarande rubrik anvisa ett reservationsanslag av 660 000 kronor. Beträffande fördelningen av detta belopp på skilda byggnadsändamål torde få hänvisas till propositionen s. 31—32. *Arbetsmarknadsstyrelsen* har föreslagit (Bihang B, s. 41), att å allmän beredskapsstat för budgetåret 1950/51 skola anvisas medel till uppförande av dels ett gymnastikhus och fem personalbostadshus vid Ljungaskogs yrkesskola och dels ett gymnastikhus och ett personalbostadshus vid Sundbo yrkesskola. Kostnaderna ha beräknats till 473 000 kronor.

Föredraganden. Till en början får jag anmäla, att socialstyrelsen (skr. ^{30/12} 1949) hemställt om utredning av frågan, huruvida icke Ljungaskogs yrkesskola bör nedläggas och dess klientel överflyttas till annan ungdomsvårdsskola. Jag anser mig därför i nuvarande läge tills vidare böra avstyrka vidare utbyggnad av skolan.

I sin skrivelse med anslagsäskanden för nästa budgetår hemställde socialstyrelsen om medel för uppförande av personalbostadshus vid ungdomsvårdsskolorna till ett sammanlagt belopp av 1 567 700 kronor. Kungl. Maj:t föreslog emellertid en begränsning av byggnadsprogrammet i denna del till att avse personalbostadshus för en kostnad av tillhopa 569 400 kronor. Å beredskapsstat böra enligt min mening uppföras medel till återstoden av de av socialstyrelsen i anslagsskrivelsen äskade personalbostäderna (jfr prop. 1950: 98, s. 28). Kostnaderna för dessa böra beräknas till (1 567 700—569 400) 998 300 kronor.

Av de av arbetsmarknadsstyrelsen angivna byggnadsprojekten bör endast gymnastikhuset vid Sundbo här komma i fråga. Styrelsen har, under hänvisning till att vissa medel tidigare anvisats å riksstaten för detta byggnadsföretag, beräknat det under beredskapsstaten härför erforderliga beloppet till 102 000 kronor. Jag får erinra, att riksdagen på framställning av Kungl. Maj:t (prop. 1948: 2, s. 16—20; r. skr. 1948: 53) medgivit omdisposition av bl. a. de för detta hus å riksstaten tidigare anvisade medlen; till följd härav stå numera inga medel till förfogande för ifrågavarande byggnadsarbete. För husets uppförande bör därför i förevarande sammanhang beräknas ett belopp av 186 000 kronor, utgörande de av arbetsmarknadsstyrelsen beräknade totalkostnaderna för detta hus.

De sammanlagda kostnaderna för av mig föreslagna byggnadsarbeten kunna således beräknas till (998 300 + 186 000) 1 184 300 kronor, vilket belopp torde böra avrundas till 1 185 000 kronor.

På grund av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Statens skolor tillhörande barna- och ungdomsvården: Byggnadsarbeten m. m.* å allmän beredskapsstat för budgetåret 1950/51 uppföra ett anslag av 1 185 000 kronor.

C. Arbetsmarknadsstyrelsen med dithörande verksamhet.

[2] *Kostnader för arbetslöshetens bekämpande m. m. Arbetsmarknadsstyrelsen* har föreslagit, att å allmän beredskapsstat för budgetåret 1950/51 till kostnader för arbetslöshetens bekämpande m. m. skall uppföras ett anslag av 280 000 000 kronor. Rörande den närmare motiveringen för och beräkningen av anslaget torde få hänvisas till styrelsens förslag (Bihang B s. 79—82).

Föredraganden. De arbetslöshetsarbeten som f. n. bedrivs finansieras från ett å riksstaten uppfört reservationsanslag till kostnader för arbetslöshetens bekämpande m. m. Anslaget har beräknats för en arbetslöshet av mycket begränsad omfattning. För budgetåret 1949/50 har anslaget uppförts med 17 000 000 kronor. I proposition den 3 mars 1950 har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att för budgetåret 1950/51 under anslaget anvisa 19 800 000 kronor.

Den av arbetsmarknadsstyrelsen angivna investeringsreserven är avsedd att utnyttjas vid en mera omfattande arbetslöshetskris. Föreslagna arbeten skola i stort sett finansieras från specificerade anslag. Av olika skäl har emellertid icke befunnits lämpligt att täcka medelsbehovet uteslutande genom anvisande av sådana anslag. I överensstämmelse med det förfarande, som tillämpats vid upprättandet av den allmänna beredskapsstaten för budgetåren 1944/45 och 1946/47, har därför arbetsmarknadsstyrelsen föreslagit, att å beredskapsstaten för budgetåret 1950/51 uppföres ett allmänt anslag till kostnader för arbetslöshetens bekämpande m. m. Rörande den närmare motiveringen för en sådan anordning torde jag få hänvisa till propositionen 1944: 281 (s. 55—56) samt arbetsmarknadsstyrelsens nu framlagda förslag.

Från det å beredskapsstaten upptagna allmänna anslaget till kostnader för arbetslöshetens bekämpande m. m. äro avsedda att bestridas dels kostnader för utvidgning av arbeten, för vilka särskilda anslag anvisats å riksstaten eller å allmän beredskapsstat, dels merkostnader, som direkt orsakats av att ett företag utföres såsom arbetslöshetsarbete, dels kostnader för vissa angivna arbeten, för vilka specificerade anslag icke föreslagits, dels ock utgifter för en särskild grovarbetsreserv omfattande grovarbeten av mindre utpräglad angelägenhet.

Mot arbetsmarknadsstyrelsens beräkningar har jag intet att erinra. Då jag därjämte delar styrelsens uppfattning om lämpligheten av att även i den allmänna beredskapsstaten för budgetåret 1950/51 ha tillgång till ett allmänt sysselsättningsanslag, hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Kostnader för arbetslöshetens bekämpande m. m.*
å allmän beredskapsstat för budgetåret 1950/51 uppföra ett
anslag av 280 000 000 kronor.

[3] **Kostnader för arbetsmarknadsstyrelsens förrådsverksamhet.** *Arbetsmarknadsstyrelsen* har föreslagit, att å allmän beredskapsstat för budgetåret 1950/51 skall uppföras ett anslag av 17 000 000 kronor under förevarande rubrik (Bihang B s. 82). Anslaget är avsett att, tillsammans med å riksstaten under nämnda budgetår för samma ändamål tillgängliga medel, medgiva styrelsen möjlighet att anskaffa byggnadsmaskiner för sysselsättande av en arbetsstyrka om i medeltal 15 000 man.

Föredraganden. Vid anmälan av propositionen den 3 mars 1950 angående anslag för budgetåret 1950/51 till åtgärder för arbetsmarknadens reglering m. m. har t. f. chefen för socialdepartementet, statsrådet Andersson, föreslagit, att arbetsmarknadsstyrelsen under nästa budgetår skall äga disponera ett belopp av 500 000 kronor för återanskaffning och nyanskaffning av materiel. Ehuru styrelsen räknat med att ett avsevärt större belopp skulle få disponeras för ändamålet, anser jag mig kunna tillstyrka, att å allmän beredskapsstat upptages ett anslag med det av styrelsen föreslagna beloppet

17 000 000 kronor. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Kostnader för arbetsmarknadsstyrelsens förrådsverksamhet* å allmän beredskapsstat för budgetåret 1950/51 uppföra ett anslag av 17 000 000 kronor.

D. Förbättrande av bostadsförhållandena m. m.

[4] Bidrag till främjande av bostadsbyggande på landsbygden m. m. *Arbetsmarknadsstyrelsen* hemställer i sitt förslag till investeringsreserv, att å allmän beredskapsstat för budgetåret 1950/51 uppföras följande anslag, avseende bostadsstyrelsens verksamhetsområde.

A. Å driftbudgeten under femte huvudtiteln:

Bidrag till främjande av bostadsbyggande på landsbygden ..	13 000 000
Bidrag till inrättande av pensionärshem	15 000 000

B. Å kapitalbudgeten under statens utlåningsfonder:

Lånefonden för bostadsbyggande	25 000 000
--------------------------------------	------------

C. Å kapitalbudgeten under fonden för låneunderstöd:

Tilläggs lån till viss bostadsbyggnadsverksamhet	10 000 000
Lån till anordnande av kollektiva tvätterier	3 000 000

Angående motiveringen för och beräkningen av anslagen hänvisas till styrelsens förslag (Bihang B s. 49—51).

Föredraganden. I fråga om beräkningen av anslag till tilläggs lån till viss bostadsbyggnadsverksamhet å riksstaten för budgetåret 1950/51 har chefen för socialdepartementet vid anmälan av 1950 års statsverksproposition förordnat, att fr. o. m. nästa budgetår anslag endast skall anvisas i den mån medel erfordras för utbetalning av beviljade belopp. Då reservationen å anslaget vid nästkommande budgetårsskifte torde komma att utgöra ca 75 000 000 kronor och utbetalningarna av beviljade lån under nästa budgetår kunna beräknas komma att uppgå till högst 30 000 000 kronor har behov icke ansetts föreligga av ytterligare anslag för ändamålet under sagda budgetår. Med hänsyn till den förefintliga reservationen torde någon anvisning å beredskapsstat för nästa budgetår av medel för beviljande av tilläggs lån icke heller vara erforderlig.

Då jag i övrigt icke har något att erinra mot arbetsmarknadsstyrelsens förslag tillstyrker jag, att å allmän beredskapsstat för budgetåret 1950/51 uppföras följande anslag.

A. Å driftbudgeten under femte huvudtiteln:

Bidrag till främjande av bostadsbyggande på landsbygden ..	13 000 000
Bidrag till inrättande av pensionärshem	15 000 000

B. Å kapitalbudgeten under statens utlåningsfonder:

Lånefonden för bostadsbyggande	25 000 000
--------------------------------------	------------

C. Å kapitalbudgeten under fonden för låneunderstöd:

Lån till anordnande av kollektiva tvätterier	3 000 000
--	-----------

Vad angår anslagen å kapitalbudgeten gör jag senare hemställan. Här hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att å allmän beredskapsstat för budgetåret 1950/51 uppföra följande anslag, nämligen

<i>Bidrag till främjande av bostadsbyggande på landsbygden</i>	13 000 000
<i>Bidrag till inrättande av pensionärshem</i>	15 000 000

F. Folkpensionering m. m.

[5] Åtgärder till förebyggande och hävande av invaliditet. *Arbetsmarknadsstyrelsen* har föreslagit, att för detta ändamål å allmän beredskapsstat för budgetåret 1950/51 skall uppföras ett anslag av 275 000 kronor. Anslaget är avsett såsom bidrag till mindre badanläggningar å landsbygden m. m. Rörande motiveringen för anslaget torde få hänvisas till styrelsens förslag (Bihang B s. 69). Jag tillstyrker styrelsens förslag och hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Åtgärder till förebyggande och hävande av invaliditet* å allmän beredskapsstat för budgetåret 1950/51 uppföra ett anslag av 275 000 kronor.

Vad föredraganden sålunda, med instämmande av statsrådets övriga ledamöter, hemställt behagar Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten bifalla.

Ur protokollet:

Lars Lemne.

Bilaga 3.

Egentliga statsutgifter.

Sjätte huvudtiteln.

Utdrag av protokollet över kommunikationsärenden, hållet inför Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten i statsrådet å Stockholms slott den 10 mars 1950.

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, statsråden SKÖLD, QUENSEL, DANIELSON, VOUGT, ZETTERBERG, NILSSON, STRÄNG, ERICSSON, MOSSBERG, ANDERSSON, LINGMAN.

Chefen för kommunikationsdepartementet, statsrådet Nilsson, anmäler härefter under kommunikationsdepartementets handläggning hörande ärenden angående egentliga statsutgifter å allmän beredskapsstat för budgetåret 1950/51 samt anför därvid följande.

B. Väg- och vattenbyggnadsväsendet.

[1] **Vägunderhåll och vägbyggnader.** *Arbetsmarknadsstyrelsen* har i sitt förslag till investeringsreserv för budgetåret 1950/51 (Bihang B s. 24—33) behandlat frågan om investeringsplan för statliga och statsunderstödda vägar och gator m. m. samt hemställt, att anslag för utförande av de till investeringsreserven hörande arbetena måtte uppföras å allmän beredskapsstat.

Beträffande det av arbetsmarknadsstyrelsen i förevarande sammanhang föreslagna anslaget av 5 000 000 kronor till Byggnad av broar har *väg- och vattenbyggnadsstyrelsen* i en den 25 februari 1950 dagtecknad promemoria framlagt en reviderad beräkning, enligt vilken anslaget i stället bör uppföras med 16 000 000 kronor.

I promemorian anföres följande.

I den till väg- och vattenbyggnadsstyrelsens skrivelse till Kungl. arbetsmarknadsstyrelsen den 12 januari 1950 fogade promemorian av den 7 januari 1950 rörande förslag till investeringsplan för byggnad av broar budgetåret 1950/51 har vid ingången av budgetåret 1950/51 beräknats en reservation å tidigare anvisade medel av ca 12 miljoner kronor. Med bortseende från broarna vid Hjulsta och Bergnäs och med hänsyn tagen till förnyad uppskattning av medelsåtgången under första halvåret 1950 kan reservationen för de ordinarie brobyggnadsarbetena vid ingången av budgetåret

1950/51 beräknas uppgå till ca 8 miljoner kronor. Detta belopp beräknas helt tagas i anspråk för fullföljande under budgetåret 1950/51 av före den 1 juli 1950 påbörjade arbeten.

Vidare kunna under budgetåret 1950/51 broar med en beräknad total byggnadskostnad av högst 35 miljoner kronor påbörjas, varav arbeten för ca 25 miljoner kronor skulle kunna utföras under budgetåret 1950/51.

Arbetsomfattningen för broar under budgetåret 1950/51 med bortseende från broarna vid Hjulsta och Bergnäset kan sålunda uppgå till (8 + 25) 33 miljoner kronor.

Under förutsättning att styrelsen för budgetåret 1950/51 erhåller ett broanslag av 10 miljoner kronor finnes för täckande av nyssnämnda arbetsomfattning vid ingången av budgetåret 1950/51 ett belopp av (8 + 10) 18 miljoner kronor.

För viss forcering av arbetena med byggande av broarna vid Hjulsta och Bergnäset, vilken dock icke torde kunna få den omfattning som tidigare avsetts med hänsyn till att arbetena icke kunnat igångsättas förrän i början av år 1950, kan investeringsreserven uppräknas med högst 500 000 kronor för vartdera företaget eller sammanlagt 1 miljon kronor.

Såsom särskild investeringsreserv skulle under dessa förutsättningar sålunda erfordras ett belopp av (33 — 18 + 1) 16 miljoner kronor.

Departementschefen. Mot arbetsmarknadsstyrelsens förslag har jag ej funnit skäl till annan erinran än att det av styrelsen föreslagna anslaget till Barmarksunderhållet bör, i överensstämmelse med motsvarande ordinarie anslag, benämnas Vägunderhållet samt att anslaget till Byggande av broar bör, i enlighet med väg- och vattenbyggnadsstyrelsens beräkning i förenämnda promemoria, uppföras med 16 000 000 kronor.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att å allmän beredskapsstat för budgetåret 1950/51 uppföra följande anslag, nämligen

	Kronor
Väghållningen på landet samt i städer och stadsliknande samhällen, där kronan är väghållare:	
<i>Vägunderhållet</i>	93 000 000
<i>Nyanläggning av bygdevägar</i>	35 000 000
<i>Nyanläggning av ödebygdevägar</i>	8 000 000
<i>Byggande av huvudvägar</i>	72 000 000
<i>Ombyggnad av bygdevägar och ödebygdevägar</i>	34 000 000
<i>Förstärkning och förbättring av vägar</i>	50 000 000
<i>Vägbeläggningar</i>	30 000 000
Väghållningen i städer och stadsliknande samhällen, som äro väghållare:	
<i>Bidrag till byggande av vägar och gator</i>	50 000 000
Enskild väghållning:	
<i>Bidrag till byggande av enskilda vägar</i>	7 000 000
Diverse ändamål:	
<i>Stensättning av vägar</i>	12 000 000
<i>Byggande av broar</i>	16 000 000

[2] **Hamnar och farleder.** Arbetsmarknadsstyrelsen har föreslagit, att å allmän beredskapsstat för budgetåret 1950/51 måtte uppföras anslag till Bidrag till handelshamnar och farleder med 9 000 000 kronor samt till Byggande av fiskehamnar med 6 000 000 kronor (Bihang B s. 35—38).

Med biträdande av styrelsens förslag hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att å allmän beredskapsstat för budgetåret 1950/51 uppföra följande anslag, nämligen

	Kronor
<i>Bidrag till handelshamnar och farleder</i>	9 000 000
<i>Byggande av fiskehamnar</i>	6 000 000

[3] **Vatten- och avloppsledningar.** Med tillstyrkande av arbetsmarknadsstyrelsens förslag (Bihang B s. 60 och 61) hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Bidrag till anläggningar för vattenförsörjning och avlopp* å allmän beredskapsstat för budgetåret 1950/51 uppföra ett anslag av 35 000 000 kronor.

Vad föredragande departementschefen sålunda, med instämmande av statsrådets övriga ledamöter, hemställt behagar Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten bifalla.

Ur protokollet:

Sven G. Karlson.

Bilaga 4.

Egentliga statsutgifter.

Åttonde huvudtiteln.

Utdrag av protokollet över ecklesiastikärenden, hållet inför Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten i statsrådet å Stockholms slott den 10 mars 1950.

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, statsråden SKÖLD, QUENSEL, DANIELSON, VOUGT. ZETTERBERG, NILSSON, STRÄNG, ERICSSON, MOSSBERG, ANDERSSON, LINGMAN,

T. f. chefen för ecklesiastikdepartementet, statsrådet Quensel, anmäler härefter under ecklesiastikdepartementets handläggning hörande ärenden angående egentliga statsutgifter å allmän beredskapsstat för budgetåret 1950/51 och anför härvid följande.

B. Arkiv, bibliotek och museer.

[1] Bidrag till omläggning av värme-, vatten- och ventilationssystemet inom Nordiska museet. Till detta ändamål har riksdagen efter förslag av Kungl. Maj:t i propositionen 1946: 211 (s. 49 ff.) å allmän beredskapsstat för budgetåret 1946/47 uppfört ett anslag av 745 000 kronor. Kostnaderna för arbetenas utförande ha därvid beräknats till 786 800 kronor, varav i runt tal 42 000 kronor skulle bestridas av medel ur en fond, benämnd nordiska museets nya byggnadsfond. En närmare redogörelse för byggnadsfrågan har lämnats i nämnda proposition, till vilken torde få hänvisas.

I skrivelse den 5 november 1949 har *nordiska museets nämnd* gjort framställning om anvisande av ett anslag av 275 000 kronor för utförande av isoleringsarbeten inom museibyggnaden vid Lejonslätten, vilka stode i samband med den planerade omläggningen av värme-, vatten- och ventilationssystemet därstädes.

De totala kostnaderna för byggnadsföretaget uppskattas av nämnden till 1 135 000 kronor. Härom har nämnden anfört följande.

Genom konsulterande ingenjören Gunnar Knutsson i William Anderssons konstruktionsbyrå och byrådirektören Åke Tengelin i byggnadsstyrelsen har nu den för flera år sedan uppgjorda äldre kostnadsberäkningen blivit reviderad. Beträffande själva byggnadsarbetena har beräkningen granskats av

nämndens ledamot byggmästaren Olle Engkvist, som därefter sammanställt följande tablå:

Diverse bygnadsarbeten

Lanterniner	48 000	
Isolering av d:o med 19 mm isoflex	4 800	
Murning av 1-stens högporöst tegel + puts + slamning ..	2 100	
Träullsplattor 10 cm	4 500	
Glasullsmattor 2,5 cm, lagda på golv	5 400	
D:o klistrade i tak	7 000	
Tak av rabbitz	500	
Isolering av rör på vind	5 000	
	77 300	
Diverse och oförutsett 25 procent	ca 19 700	97 000

Fönster

Enkla bågar, översyn och komplettering	30 000	
Ytter- och innerbågar, översyn och komplettering	27 000	
Nya enkla bågar	50 000	
Målning av fönster	35 000	
	142 000	
Diverse och oförutsett 25 procent	ca 36 000	178 000

Rörledningsarbeten och sanitära installationer enligt beräk-

ning av William Andersson	760 000	
Hålltagning och efterlagning till d:o	100 000	

Summa kronor 1 135 000.

Elektriska installationer ingå ej i ovanstående arbeten.

Höjningen av kostnaderna gäller i första hand rörledningsarbetena och de sanitära installationerna, vilka tidigare beräknats till 436 800 kronor och nu visa sig uppgå till 760 000 kronor.

Beträffande finansieringen av byggnadsföretaget har nämnden an-
fört följande.

I sina anslagsäskanden för budgetåret 1946/47 erinrade nämnden om den penningssumma, som museet enligt testamentariskt förordnande år 1941 erhållit av makarna Hans och Augusta Wersén, och vilken avsatts till en fond, benämnd nordiska museets nya byggnadsfond. Kapitalbehållningen utgjorde den 31 december 1944 omkring 42 000 kronor, men har nu stigit till omkring 51 000 kronor. Nämnden förklarade i sina äskanden att fonden kunde tagas i bruk för nu ifrågavarande ändamål, men att museet därutöver icke hade några som helst medel för de oundgängligen nödvändiga arbeten det här är fråga om.

Med hänsyn till att arbetena på grund av sin stora omfattning säkerligen icke äro möjliga att utföra på ett år, kan den behövlige summan (1 135 000 — 51 000 =) 1 084 000 kronor lämpligen fördelas på två eller eventuellt tre poster. Det är därvid naturligt att skilja de egentliga rörledningsarbetena och sanitära installationerna från isoleringsarbetena, vilka omfatta dels den för bränsleekonomen särskilt viktiga översynen och kompletteringen av fönstren, dels förbättringen av den synnerligen värmekrävande vindsvåningen. Enligt vad sakkunniga anse, böra de förstnämnda arbetena lämpligen kunna utföras under en sommar, medan isoleringsarbetena kunna pågå även delar av året i övrigt. Det anses lämpligt, att isoleringsarbetena ut-

föras såsom en första etapp, då endast genom dem full effektivitet kan erås av det nya värmeledningssystemet.

Det bör påpekas, att utöver nu upptagna kostnader museet även får vidkännas icke obetydliga sådana i samband med den förändring av monstrar och andra utställningsanordningar, som blir en följd av de relativt betydande ombyggnaderna. Likaledes komma dessa arbeten att kräva mycken intern arbetskraft under själva byggnadstiden för omflyttning av samlingarna. För dessa utgifter har nämnden emellertid icke ifrågasatt att begära något stöd av allmänna medel.

Byggnadsstyrelsen, som begränsat sitt yttrande till de såsom en första etapp föreslagna isoleringsarbetena, har icke haft någon erinran beträffande dessa arbeten.

Arbetsmarknadsstyrelsen har i sitt förslag till investeringsreserv för budgetåret 1950/51 (Bihang B, s. 78) föreslagit, att ett anslag av 1 084 000 kronor måtte för ifrågavarande ändamål uppföras å allmän beredskapsstat för nästa budgetår.

Föredraganden. Den av nordiska museets nämnd nu framlagda kostnadsberäkningen utvisar en höjning av de totala byggnadskostnaderna från 786 800 kronor till 1 135 000 kronor. Höjningen hänför sig främst till rörledningsarbeten och sanitära installationer. Kostnadsberäkningen ger mig icke anledning till erinran. För bestridande av kostnaderna stå omkring 51 000 kronor av nordiska museets nya byggnadsfond till förfogande. Då museet icke torde ha möjlighet att av egna medel bestrida återstoden av kostnaderna, 1 084 000 kronor, anser jag att bidrag av statsmedel bör utgå med högst detta belopp. Därest genom arbetenas utförande minskning skulle uppstå i driftkostnaderna vid museet, torde hänsyn härtill böra tagas vid avvägningen av det anslag, som årligen utgår till museets verksamhet. Vid ett utnyttjande av investeringsreserven för tillgodoseende av ifrågavarande byggnadsbehov torde det vara lämpligt att byggnadsföretaget kan utföras i ett sammanhang. I anslutning till arbetsmarknadsstyrelsens förslag torde därför för ändamålet å allmän beredskapsstat för nästa budgetår böra uppföras ett anslag av 1 084 000 kronor. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Bidrag till omläggning av värme-, vatten- och ventilationssystemet inom Nordiska museet* å allmän beredskapsstat för budgetåret 1950/51 uppföra ett anslag av 1 084 000 kronor.

C. Kyrkliga ändamål.

[2] *Domkapitlen och stiftsnämnderna*: Uppförande av domkapitelshus i Växjö. Till detta ändamål har anslag senast uppförts å allmän beredskapsstat för budgetåret 1946/47 med 120 000 kronor. (Se prop. 1946: 211, s. 52 f.). Till förfogande för byggnadsföretagets utförande stå dessutom kyrkofondsmedel till ett belopp av 91 500 kronor (se prop. 1944: 281, s. 107 ff., där en utförlig redogörelse för byggnadsfrågan lämnas).

Såväl riksarkivet som domkapitlet i Växjö ha betonat angelägenheten av att ifrågavarande byggnadsföretag snarast kommer till utförande.

Arbetsmarknadsstyrelsen har i sitt förslag till investeringsreserv (Bihang B, s. 43 f.) numera beräknat byggnadskostnaderna till omkring 345 000 kronor och hemställt, att ett anslag av 250 000 kronor måtte för ifrågavarande ändamål uppföras å allmän beredskapsstat för nästa budgetår.

Föredraganden. Jag biträder arbetsmarknadsstyrelsens förslag och hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Domkapitlen och stiftsnämnderna: Uppförande av domkapitelshus i Växjö* å allmän beredskapsstat för budgetåret 1950/51 uppföra ett anslag av 250 000 kronor.

I. Folkundervisningen.

[3] **Folkskolor m. m.: Bidrag till vissa byggnadsarbeten.** I 1950 års statsverksproposition, bilagan åttonde huvudtiteln, s. 307 ff., har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att under denna rubrik för nästa budgetår anvisa ett förslagsanslag av 34 000 000 kronor.

Arbetsmarknadsstyrelsen har i sitt förslag till investeringsreserv (Bihang B, s. 62 f.) uttalat, att för genomförande av styrelsens förslag till investeringsplan i vad det avsåge folkskolebyggnader en ytterligare medelsanvisning av 11 000 000 kronor vore erforderlig. Med hänsyn till de principer, som följts i fråga om anslag till folkskolebyggnader vid fastställande av allmän beredskapsstat för budgetåret 1946/47, hade styrelsen emellertid icke föreslagit upptagande av något anslag för ändamålet å allmän beredskapsstat för nästa budgetår. (Jfr prop. 1946: 211, s. 54 f.).

Föredraganden. I likhet med arbetsmarknadsstyrelsen anser jag, att något anslag för ifrågavarande ändamål icke bör uppföras å allmän beredskapsstat. Vid ett utnyttjande av investeringsreserven under nästa budgetår beträffande folkskolebyggnader torde kostnaderna böra bestridas från förslagsanslaget till Folkskolor m. m.: Bidrag till vissa byggnadsarbeten. Med hänsyn till den icke obetydliga ökning av belastningen å anslaget, som härvid kan uppkomma, torde vad jag sålunda förordat böra bringas till riksdagens kännedom.

J. Yrkesundervisningen.

[4] **Kommunala och enskilda anstalter för yrkesundervisning: Bidrag till inrättande av centrala verkstadsskolor m. m.** I 1950 års statsverksproposition, bilagan åttonde huvudtiteln, s. 384 f., har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att under denna rubrik för nästa budgetår anvisa ett förslagsanslag av 1 000 000 kronor.

Arbetsmarknadsstyrelsen har i sitt förslag till investeringsreserv (Bihang B, s. 64) uttalat, att för genomförande av styrelsens förslag till investeringsplan i vad det avsåge centrala verkstadsskolor en ytterligare medelsanvisning av 4 000 000 kronor vore erforderlig. Med hänsyn till förutnämnda anslags karaktär av förslagsanslag och då för finansieringen av investeringsreserven samma grunder borde gälla för centrala verkstadsskolor som för folkskolebyggnader, föresloge styrelsen icke något anslag för ändamålet å allmän beredskapsstat.

Föredraganden. I likhet med arbetsmarknadsstyrelsen anser jag, att något anslag för ifrågavarande ändamål icke bör uppföras å allmän beredskapsstat. Vid ett utnyttjande av investeringsreserven under nästa budgetår beträffande byggnader för centrala verkstadsskolor torde kostnaderna böra bestridas från förslagsanslaget till Kommunala och enskilda anstalter för yrkesundervisning: Bidrag till inrättande av centrala verkstadsskolor m. m. Med hänsyn till den icke obetydliga ökning av belastningen å anslaget, som härvid kan uppkomma, torde vad jag sålunda förordat böra bringas till riksdagens kännedom.

Vad föredraganden sålunda, med instämmande av statsrådets övriga ledamöter, hemställt behagar Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten bifalla.

Ur protokollet:

C. A. Ekbom.

Bilaga 5.

Egentliga statsutgifter.

Nionde huvudtiteln.

Utdrag av protokollet över jordbruksärenden, hållet inför Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten i statsrådet å Stockholms slott den 10 mars 1950.

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, statsråden SKÖLD, QUENSEL, DANIELSON, VOUGT, ZETTERBERG, NILSSON, STRÄNG, ERICSSON, MOSSBERG, ANDERSSON, LINGMAN

Chefen för jordbruksdepartementet, statsrådet Sträng, anmäler här efter under jordbruksdepartementets handläggning hörande ärenden angående egentliga statsutgifter å allmän beredskapsstat för budgetåret 1950/51 samt anför därvid följande.

D. Undervisningsanstalter för jordbruk och lantmannanäringar m. m.

[1] **Lägre lantbruksundervisning m. m.:** Bidrag till byggnadsarbeten vid vissa lantbruksundervisningsanstalter. För detta ändamål har å riksstaten för budgetåret 1950/51 äskats ett reservationsanslag av 2 000 000 kronor.

I sitt nu avgivna förslag till investeringsreserv har *arbetsmarknadsstyrelsen* hemställt, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att å allmän beredskapsstat för budgetåret 1950/51 upptaga ett anslag av 3 700 000 kronor till byggnadsarbeten vid vissa lantbruksundervisningsanstalter. Beträffande motiveringen för styrelsens framställning torde jag få hänvisa till förslaget (Bihang B s. 65 och 66).

I enlighet med arbetsmarknadsstyrelsens förslag hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Lägre lantbruksundervisning m. m.:* Bidrag till byggnadsarbeten vid vissa lantbruksundervisningsanstalter å allmän beredskapsstat för budgetåret 1950/51 uppföra ett anslag av 3 700 000 kronor.

G. Lanthushållning i allmänhet.

[2] **Befrämjande av landsbygdens elektrifiering.** Under återopande av vad *arbetsmarknadsstyrelsen* (Bihang B s. 76 och 77) anfört rörande frågan om upptagandet å allmän beredskapsstat för nästa budgetår av anslag till befrämjande av landsbygdens elektrifiering hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Befrämjande av landsbygdens elektrifiering* å allmän beredskapsstat för budgetåret 1950/51 uppföra ett anslag av 1 000 000 kronor.

H. Jordbrukets rationalisering m. m.

[3] **Bidrag till jordbrukets rationalisering.** Investeringsplanen för vissa förbättringsåtgärder på jordbrukets område innefattar dels sådana arbeten, till vilka utgår bidrag av anslag till jordbrukets rationalisering, såsom täckdikningsföretag, betesförbättringar, nyodlingar, avloppsförbättringar m. m. samt förbättring av ekonomibyggnader, dels torrlägningsföretag, till vilka bidrag utgår från statens avdikningsanslag.

Med ledning av lantbruksstyrelsens, arbetsmarknadsstyrelsens och egnahemsstyrelsens förslag till investeringsreserver uppfördes å allmän beredskapsstat för budgetåret 1946/47 anslag till här ifrågavarande arbeten, nämligen å driftbudgeten under nionde huvudtiteln till Bidrag till vissa förbättringsåtgärder på jordbrukets område med 60 000 000 kronor och till Egnahemsbildning: Byggande av odlingsvägar med 900 000 kronor samt å kapitalbudgeten under Statens utlåningsfonder till Gödselvårdslånefonden med 10 000 000 kronor och Täckdikningslånefonden med 1 500 000 kronor. Därjämte medgav riksdagen, att lån under de för allmän beredskapsstat gällande förutsättningarna under budgetåret 1946/47 finge beviljas från Täckdikningslånefonden med högst 4 000 000 kronor utöver av riksdagen medgivet högsta utlåningsbelopp per kalenderår.

I 1950 års statsverksproposition har Kungl. Maj:t för budgetåret 1950/51 äskat till Bidrag till jordbrukets rationalisering ett reservationsanslag av 11 500 000 kronor och till Grundförbättringar: Statens avdikningsanslag ett förslagsanslag av 4 000 000 kronor.

Arbetsmarknadsstyrelsen har hemställt, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att å allmän beredskapsstat för budgetåret 1950/51 upptaga dels till Bidrag till jordbrukets rationalisering ett anslag av 15 500 000 kronor dels ock till Grundförbättringar: Statens avdikningsanslag ett anslag av 6 000 000 kronor. Framställningen grundas på ett av lantbruksstyrelsen upprättat förslag till investeringsreserv för budgetåret 1950/51 för ifrågavarande slag av arbeten. Beträffande beräkningen av anslagsbehovet torde jag få hänvisa till arbetsmarknadsstyrelsens förslag (Bihang B s. 51—54).

Departementschefen. De arbeten, som ingå i investeringsplanen för vissa förbättringsåtgärder på jordbrukets område, äro särskilt lämpade för sysselsättning av arbetslösa. Jag förordar därför att för nästa budgetår medel skola beräknas å allmän beredskapsstat för bidrag till dylika arbeten. Såsom arbetsmarknadsstyrelsen föreslagit torde statsbidragen böra utgå enligt samma grunder som gälla för den normala bidragsverksamheten.

Jag biträder styrelsens beräkning av anslagsbehovet och hemställer alltså under denna punkt, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Bidrag till jordbrukets rationalisering* å allmän beredskapsstat för budgetåret 1950/51 uppföra ett anslag av 15 500 000 kronor.

[4] **Grundförbättringar: Statens avdikningsanslag.** Under åberopande av vad jag anfört under nästföregående anslagspunkt hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Grundförbättringar: Statens avdikningsanslag* å allmän beredskapsstat för budgetåret 1950/51 uppföres ett anslag av 6 000 000 kronor.

J. Skogsväsendet.

[5] **Bidrag till vissa skogsvårdsåtgärder m. m.** I riksstatsförslaget för budgetåret 1950/51 ha uppförts

1) till Skogsvård m. m.: Statens skogsförbättringsanslag ett förslagsanslag av 1 000 000 kronor;

2) till Skogsvård m. m.: Väg- och flottledsbyggnader å skogar i enskild ägo ett reservationsanslag av 2 200 000 kronor;

3) till Skogsvård m. m.: Åtgärder för ökad skogsproduktion i Norrland m. m. ett reservationsanslag av 1 200 000 kronor.

I förhållande till medelsanvisningen för samma ändamål under budgetåret 1949/50 ha nämnda anslag uppräknats med tillhoppa 1 200 000 kronor. Uppräknningen har motiverats med, bland annat, att det icke ansetts osannolikt, att man under budgetåret 1950/51 finge möta en vikande sysselsättning inom skogsbruket.

I sitt förslag har *arbetsmarknadsstyrelsen* hemställt, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att å allmän beredskapsstat för budgetåret 1950/51 upptaga ett anslag av 10 000 000 kronor för ifrågavarande skogsvårdsåtgärder. Styrelsen har därvid förordat, att, liksom å den allmänna beredskapsstaten för budgetåret 1946/47, ett gemensamt anslag skall uppföras för ändamålet. Därigenom skulle det nämligen bliva möjligt att få en viss frihet vid val av arbetsobjekt. Vidare har styrelsen föreslagit, att anslaget jämväl skall få tagas i anspråk för förbättringsarbeten på ecklesiastika skogar samt för att anordna vissa kurser i skogsbruk.

Redogörelse för ifrågavarande beredskapsarbeten, vilka planlagts av skogsstyrelsen, har lämnats i arbetsmarknadsstyrelsens förslag (Bihang B s. 55—57), till vilket jag torde få hänvisa.

Departementschefen. Inom skogsbruket finnas i betydande omfattning arbetsobjekt, som äro lämpade för sysselsättning av arbetslösa. Såsom dylika arbetsobjekt kunna nämnas skogsutdikningar, skogsodlingar, röjningsarbeten, byggande av skogsbilvägar och cykelvägar samt anordnande av betesanläggningar. Vid uppgörande av allmän beredskapsstat för nästkommande budgetår torde därför böra beräknas medel för utlämnande av bidrag till förbättringsarbeten av nyssnämnda slag. Mot arbetsmarknadsstyrelsens förslag, att för ändamålet skall avses ett anslag av 10 000 000 kronor, har jag intet att erinra. I enlighet med vad styrelsen ifrågasatt torde från anslaget även få beviljas bidrag till förbättringsarbeten å ecklesiastika skogar samt till anordnande av kurser i skogsbruk.

Under åberopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Bidrag till vissa skogsvårdsåtgärder m. m.* å allmän beredskapsstat för budgetåret 1950/51 uppföra ett anslag av 10 000 000 kronor.

Vad föredragande departementschefen sålunda, med instämmande av statsrådets övriga ledamöter, hemställt behagar Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten bifalla.

Ur protokollet:

Malte Olsson.

Bilaga 6.

Egentliga statsutgifter.

Tionde huvudtiteln.

Utdrag av protokollet över handelsärenden, hållet inför Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten i statsrådet å Stockholms slott den 10 mars 1950.

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, statsråden SKÖLD, QUENSEL, DANIELSON, VOUGT, ZETTERBERG, NILSSON, STRÄNG, ERICSSON, MOSSBERG, ANDERSSON, LINGMAN.

Chefen för handelsdepartementet, statsrådet Ericsson, anmäler under handelsdepartementets handläggning hörande ärenden angående egentliga statsutgifter å allmän beredskapsstat för budgetåret 1950/51 samt anför därvid följande.

C. Bergsbruk, industri, hantverk, teknisk forskning m. m.

[1] Sveriges geologiska undersökning: Malmletning och förberedande gruvarbeten. I årets statsverksproposition har för budgetåret 1950/51 äskats ett reservationsanslag av 522 000 kronor till Sveriges geologiska undersökning: Malmletning.

Under återopande av vad *geologiska undersökningen* och *arbetsmarknadsstyrelsen* (Bihang B s. 38 och 39) anført och föreslagit rörande investeringsplan för och anslag till malmletning och förberedande gruvarbeten (jfr prop. 1946: 211 s. 71) hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Sveriges geologiska undersökning: Malmletning och förberedande gruvarbeten* å allmän beredskapsstat för budgetåret 1950/51 uppföra ett anslag av 500 000 kronor.

D. Sjöfart och handel.

[2] Lotsverket: Säkerhetsanstalter för sjöfarten. Till ifrågavarande ändamål ha i årets statsverksproposition för budgetåret 1950/51 äskats dels under tionde huvudtiteln ett reservationsanslag av 968 000 kronor, dels ock å kapitalbudgeten under statens allmänna fastighetsfond ett investeringsanslag av 417 000 kronor. I särskild proposition denna dag äskas dessutom till ytterligare utgifter för säkerhetsanstalter för sjöfarten för nästa budgetår 250 000 kronor å kapitalbudgeten och 50 000 kronor å driftbudgeten.

Arbetsmarknadsstyrelsen har efter samråd med lotsstyrelsen upprättat förslag till investeringsreserv för lotsverket för budgetåret 1950/51 (Bihang B s. 39 och 40). De olika i reserven ingående företagen framgå av en till arbetsmarknadsstyrelsens förslag fogad tabell (Bihang B bil. 13), till vilken jag torde få hänvisa.

I den föreslagna investeringsreserven ingå tjugofyra företag, vilka uppförts å allmän beredskapsstat för budgetåret 1946/47 (jfr prop. 1946: 211 s. 71 f.) samt tretton andra företag. Den på nästa budgetår belöpande kostnaden för dessa trettiosju företag har beräknats till 3 445 000 kronor. Beträffande de nytillkomna företagen samt kostnaderna för desamma torde jag få hänvisa till handlingarna i ärendet.

Mot arbetsmarknadsstyrelsens förslag angående investeringsreserven för lotsverket för nästa budgetår har jag intet att erinra. Jag tillstyrker därför, att å allmän beredskapsstat för budgetåret 1950/51 måtte till säkerhetsanstalter för sjöfarten upptagas anslag å tillhoppa 3 445 000 kronor, därav å driftbudgeten 1 513 000 kronor och å kapitalbudgeten 1 932 000 kronor. Beträffande sistnämnda delbelopp ämnar jag göra hemställan under kapitalbudgeten. I detta sammanhang hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Lotsverket: Säkerhetsanstalter för sjöfarten* å allmän beredskapsstat för budgetåret 1950/51 uppföra ett anslag av 1 513 000 kronor.

H. Diverse.

[3] **Avsättning till fonderna för idrottens och friluftslivets främjande.** För dessa ändamål ha i årets statsverksproposition för budgetåret 1950/51 äskats anslag å respektive 4 000 000 kronor och 1 000 000 kronor.

Under hänvisning till vad *arbetsmarknadsstyrelsen* (Bihang B s. 72—74) anför och föreslagit beträffandet investeringsplan för och anslag till fritidsanläggningar hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att å allmän beredskapsstat för budgetåret 1950/51 uppföra följande anslag, nämligen

	Kronor
<i>Avsättning till fonden för idrottens främjande</i> . .	4 000 000
<i>Avsättning till fonden för friluftslivets främjande</i>	2 500 000

Vad föredragande departementschefen sålunda, med instämmande av statrådets övriga ledamöter, hemställt behagar Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten bifalla.

Ur protokollet:
Gunnel Sjölin.

Bilaga 7.

Egentliga statsutgifter.**Elfte huvudtiteln.**

Utdrag av protokollet över inrikesärenden, hållet inför Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten i statsrådet å Stockholms slott den 10 mars 1950.

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, statsråden SKÖLD, QUENSEL, DANIELSON, VOUGT, ZETTERBERG, NILSSON, STRÄNG, ERICSSON, MOSSBERG, ANDERSSON, LINGMAN.

Chefen för inrikesdepartementet, statsrådet Mossberg, anmäler under inrikesdepartementets handläggning hörande ärenden angående egentliga statsutgifter å allmän beredskapsstat för budgetåret 1950/51 samt anför.

B. Medicinalstaten samt hälso- och sjukvården.

[1] Bidrag till uppförande eller inrättande av psykiatriska avdelningar vid lasarett, anstalter för bildbara sinnesslöa och barnavdelningar vid lasarett m. m. Arbetsmarknadsstyrelsen har föreslagit (Bihang B s. 64, 66 och 67), att å allmän beredskapsstat för budgetåret 1950/51 uppföras följande anslag, nämligen

	Kronor
Bidrag till uppförande eller inrättande av psykiatriska avdelningar vid lasarett	500 000
Bidrag till uppförande eller inrättande av anstalter för bildbara sinnesslöa	900 000
Bidrag till uppförande eller inrättande av barnavdelningar vid lasarett m. m.	500 000

Med biträdande av arbetsmarknadsstyrelsens förslag hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att å allmän beredskapsstat för budgetåret 1950/51 uppföra

a) till *Bidrag till uppförande eller inrättande av psykiatriska avdelningar vid lasarett* ett anslag av 500 000 kronor;

- b) till *Bidrag till uppförande eller inrättande av anstalter för bildbara sinnesslöa* ett anslag av 900 000 kronor;
- c) till *Bidrag till uppförande eller inrättande av barnavdelningar vid lasarett m. m.* ett anslag av 500 000 kronor.

[2] **Bidrag till byggnadsarbeten vid folksanatorierna.** Till detta ändamål uppfördes å allmän beredskapsstat för budgetåret 1946/47 ett anslag av 190 000 kronor (prop. 1946: 211 s. 41).

I statsverkspropositionen till innevarande års riksdag (XI ht p. 66) har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att anvisa ett reservationsanslag av 330 000 kronor till vissa byggnadsarbeten vid folksanatorierna. Förslaget avser uppförande av ett bostadshus för gift personal vid Hålahults sanatorium samt ett bostadshus för sjuksköterskor vid Österåsens sanatorium.

Arbetsmarknadsstyrelsen har föreslagit, att ett anslag av 253 000 kronor till förevarande ändamål uppföres å allmän beredskapsstat för nästa budgetår (Bihang B s. 77 och 78). Förslaget avser *dels* modernisering och reparation av läkaravdelningen vid Hålahults sanatorium (95 000 kronor), *dels ock* uppförande av ett bostadshus för kvinnlig biträdespersonal vid Österåsens sanatorium (158 000 kronor).

Förslag om ändringsarbeten inom läkaravdelningen vid Hålahults sanatorium har tidigare framförts av *överstyrelsen för Konung Oscar II:s jubileumsfond*, som i skrivelse den 16 september 1947 anförte.

Det är två önskemål inom läkaravdelningen, som vid en modernisering av sanatoriet böra beaktas, dels behovet av ett särskilt behandlingsrum och dels kravet på att få laboratorium och apotek uppdelade på två skilda lokaler. Alla vid sanatoriet förekommande ingrepp såsom kvävgasbehandling, adherensavbränningar, lungsäckstappningar m. m. måste nu utföras å underläkarexpeditionen, där underläkaren också har sina mottagningar och undersökningar samt utför expeditionsgöromål. Denna lokal är även genomgångsrum mellan röntgen, mörkrum och laboratorium samt dessutom förvaringsrum för centrala apoteksförrådet och för förbandsartiklar. Ett särskilt behandlingsrum, där fordringar på renlighet och avskildhet utan olägenhet kunna ställas, är lika ofrånkomligt, som att underläkaren erhåller en egen expedition, där han kan utföra sina uppgifter utan att störas. En lösning av denna fråga kan erhållas genom att den nuvarande underläkarexpeditionen ändras till operationsrum och expeditionen flyttas till hittillsvarande laboratoriet. Laboratorium inredes i den del av badavdelningen, där f. n. kvartslampsbehandlingen är inrymd. I denna lokal, som är ganska rymlig och belägen i närheten av läkaravdelningen, kunna såväl laboratorium som särskilt apoteksrum inredas. F. n. är apoteket delvis inrymt i underläkarexpeditionen och delvis i laboratoriet, där apoteksmedlen uppvägas och tillredas. Ur hygienisk synpunkt måste detta förhållande anses synnerligen otillfredsställande. Inom badavdelningen kunna, trots laboratoriets och apotekets förflyttning till denna, ändå erhållas tillräckliga utrymmen för bad och ljusbehandling.

Departementschefen. Jag anser mig ej kunna tillstyrka arbetsmarknadsstyrelsens förslag i vad avser uppförande av ett bostadshus för kvinnlig bi-

trädespersonal vid Österåsens sanatorium. Såsom framgår av det förut anförda har Kungl. Maj:t i statsverkspropositionen till innevarande års riksdag bl. a. framlagt förslag om uppförande av ett bostadshus för sjuksköterskor vid nämnda sanatorium. Då avsikten med detta förslag delvis varit, att de nuvarande sjuksköterskebostäderna inom sanatoriebyggnaden framdeles skulle kunna utnyttjas såsom bostadsrum för kvinnlig biträdespersonal, torde förslag om uppförande av ett särskilt bostadshus för denna personal ej böra framläggas.

Arbetsmarknadsstyrelsens förslag om modernisering och reparation av läkaravdelningen vid Hålahults sanatorium föranleder ingen erinran från min sida.

I enlighet med det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Bidrag till byggnadsarbeten vid folksanatorierna* å allmän beredskapsstat för budgetåret 1950/51 uppföra ett anslag av 95 000 kronor.

[3] **Bidrag till uppförande eller inrättande av epidemivårdanstalter, hem för kroniskt sjuka och förlossningsanstalter.** *Arbetsmarknadsstyrelsen* har föreslagit (Bihang B s. 66—67), att å allmän beredskapsstat för budgetåret 1950/51 uppföras följande anslag, nämligen

	Kronor
Bidrag till uppförande eller inrättande av epidemisjukhus	1 000 000
Bidrag till uppförande m. m. av hem för kroniskt sjuka	2 000 000
Bidrag till uppförande eller inrättande av förlossningsanstalter ..	1 500 000

Med biträdande av arbetsmarknadsstyrelsens förslag hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att å allmän beredskapsstat för budgetåret 1950/51 uppföra

- a) till *Bidrag till uppförande eller inrättande av epidemivårdanstalter* ett anslag av 1 000 000 kronor;
- b) till *Bidrag till uppförande m. m. av hem för kroniskt sjuka* ett anslag av 2 000 000 kronor;
- c) till *Bidrag till uppförande eller inrättande av förlossningsanstalter* ett anslag av 1 500 000 kronor.

C. Alkoholistvård m. m.

[4] **Statens alkoholistanstalt å Venngarn: Vissa byggnadsarbeten.** Enligt beslut av 1946 års riksdag uppfördes för ifrågavarande ändamål å allmän beredskapsstat för budgetåret 1946/47 ett anslag av 255 000 kronor. Anslaget avsåg ombyggnad av den s. k. gula flygeln för inredande av personalbostäder (50 000 kronor), uppförande av centraltvättstuga (45 000 kronor),

uppförande av 3 personalbostäder (110 000 kronor) samt inredning av gymnastikbyggnadens vind till bostadsrum (50 000 kronor). Närmare redogörelse för arbetsföretagen har lämnats i proposition 1946: 211 (s. 39 och 40).

Arbetsmarknadsstyrelsen har föreslagit, att medel för centraltvättstugan och de tre personalbostadshusen uppföras å allmän beredskapsstat för nästa budgetår (Bihang B s. 47 och 48). Kostnaderna beräknas till 80 000 resp. 210 000 kronor, eller alltså sammanlagt till 290 000 kronor.

Departementschefen. Mot arbetsmarknadsstyrelsens förslag har jag intet att erinra. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Statens alkoholistanstalt å Venngarn: Vissa byggnadsarbeten* å allmän beredskapsstat för budgetåret 1950/51 uppföra ett anslag av 290 000 kronor.

F. Civildförsvaret.

[5] **Branddammar för civildförvarsbehov.** *Arbetsmarknadsstyrelsen* har förordat, att investeringsplanen för branddammar för budgetåret 1950/51 skall omfatta arbeten för en total kostnad av 6 000 000 kronor (Bihang B s. 70—72). Civildförvarsstyrelsen hade i anslagsäskandena för nästa budgetår föreslagit, att å riksstaten måtte anslås dels 400 000 kronor för statsbidrag till civildförsvarets branddammar och dels 800 000 kronor för statsbidrag till fredsbranddammar. Dessa anslagsbelopp motsvara anläggningar för tillhoppa 2 200 000 kronor. För återstående 3 800 000 kronor skulle erfordras 1 900 000 kronor av statsmedel, om statsbidraget tänkes utgå med 50 procent av kostnaderna. I 1950 års statsverksproposition har intet anslag upptagits till civildförsvarets branddammar, varjämte det av civildförvarsstyrelsen äskade beloppet till fredsbranddammar minskats med 500 000 kronor till 300 000 kronor. För genomförande av den föreslagna investeringsplanen skulle således å beredskapsstat erfordras (1 900 000 + 400 000 + 500 000) 2 800 000 kronor.

Då särskilt anslag till civildförsvarets branddammar icke upptagits i statsverkspropositionen, synes statsbidrag till dessa eventuellt icke böra utgå från särskilt anslag å beredskapsstat utan beviljas från det allmänna anslaget till Kostnader för arbetslöshetens bekämpande m. m. *Arbetsmarknadsstyrelsen* beräknar emellertid ett gemensamt anslag för civildförsvarets branddammar och fredsbranddammar och hemställer, att 2 800 000 kronor måtte uppföras för ändamålet.

Departementschefen. Jag har icke funnit anledning frångå arbetsmarknadsstyrelsens förslag beträffande investeringsplanens omfattning. Med hänsyn till att olika statsbidragsgrunder äro tillämpliga för civildförsvarets branddammar och för fredsbranddammar, anser jag emellertid lämpligast, att medel till dessa ändamål beviljas under skilda anslag. I enlighet med arbetsmarknadsstyrelsens beräkningar bör till civildförsvarets branddammar

avses 400 000 kronor och till fredsbranddammar 2 400 000 kronor. Rörande det sistnämnda beloppet gör jag hemställan under följande punkt. Här hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Bidrag till kommuner för anordnande av branddammar för civilförsvarsbehov* å allmän beredskapsstat för budgetåret 1950/51 uppföra ett anslag av 400 000 kronor.

G. Brandväsendet.

[6] **Branddammar för fredsbehov.** Under åberopande av vad jag under föregående punkt anfört hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Bidrag till kommuner för anläggande av branddammar* å allmän beredskapsstat för budgetåret 1950/51 uppföra ett anslag av 2 400 000 kronor.

[7] **Brandstationer.** *Arbetsmarknadsstyrelsen* har föreslagit, att investeringsplanen för uppförande av brandstationer för budgetåret 1950/51 skall omfatta 155 statsbidragsberättigade brandstationer, motsvarande en erforderlig kostnad av 930 000 kronor i statsbidrag (Bihang B s. 68 och 69). Härav finnas cirka 305 000 kronor disponibla av förefintliga reservationer å motsvarande anslag å riksstaten, varför 625 000 kronor skulle erfordras å beredskapsstat.

Med biträdande av arbetsmarknadsstyrelsens förslag hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Bidrag till kommuner för uppförande av brandstationer* å allmän beredskapsstat för budgetåret 1950/51 uppföra ett anslag av 625 000 kronor.

Vad föredragande departementschefen sålunda, med instämmande av statsrådets övriga ledamöter, hemställt behagar Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten bifalla.

Ur protokollet:
Bertil Cederlund.

Bilaga 8.

Statens fastighetsfonder.

Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten i statsrådet å Stockholms slott den 10 mars 1950.

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, statsråden SKÖLD, QUENSEL, DANIELSON, VOUGT, ZETTERBERG, NILSSON, STRÄNG, ERICSSON, MOSSBERG, ANDERSSON, LINGMAN.

Chefen för finansdepartementet, statsrådet Sköld, anmäler fråga om be-
myndigande för Kungl. Maj:t att under de för allmän beredskapsstat gäl-
lande förutsättningarna överskrida de på staterna för statens fastighetsfon-
der uppförda posterna till reparations- och underhållskostnader m. m. samt
anför därvid följande.

[1] Anslagsposter till reparations- och underhållskostnader m. m. under
statens allmänna fastighetsfond och försvarets fastighetsfond. Under åbero-
pande av vad *arbetsmarknadsstyrelsen* (Bihang B s. 48 och 49) anfört rö-
rande anslag till reparations- och underhållsarbeten å byggnader och an-
läggningar tillhörande statens allmänna fastighetsfond och försvarets fas-
tighetsfond får jag efter samråd med chefen för försvarsdepartementet hem-
ställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att under de för allmän beredskapsstat gällande förutsätt-
ningarna medgiva, att de å följande delfonder av statens
allmänna fastighetsfond resp. försvarets fastighetsfond för
budgetåret 1950/51 upptagna anslagsposterna till repara-
tions- och underhållskostnader m. m. må överskridas med
följande belopp.

Statens allmänna fastighetsfond:

	Kronor
Slottsbyggnadernas delfond	700 000
Fångvårdsstyrelsens delfond	90 000
Byggnadsstyrelsens delfond	500 000
Uppsala universitets delfond	180 000
Lunds universitets delfond	100 000
Lotsstyrelsens delfond	85 000
Medicinalstyrelsens delfond	500 000

Försvarets fastighetsfond:

	Kronor
Arméns delfond	1 000 000
Marinens delfond	500 000
Flygvapnets delfond	100 000

Vad föredragande departementschefen sålunda, med instämmande av statsrådets övriga ledamöter, hemställt behagar Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten bifalla.

Ur protokollet:

Erik Skiöld.

*Bilaga 9.***Kapitalinvesteringar.*****Justitiedepartementet.***

Utdrag av protokollet över justitiedepartementsärenden, hållet inför Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten i statsrådet å Stockholms slott den 10 mars 1950.

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, statsråden SKÖLD, QUENSEL, DANIELSON, VOUGT, ZETTERBERG, NILSSON, STRÄNG, ERICSSON, MOSSBERG, ANDERSSON, LINGMAN.

Chefen för justitiedepartementet, statsrådet Zetterberg, anmäler här efter under justitiedepartementets handläggning hörande ärenden angående kapitalinvesteringar å allmän beredskapsstat för budgetåret 1950/51 och anför därvid följande.

Statens allmänna fastighetsfond.

[1] **Byggnadsarbeten vid fångvården.** Å kapitalbudgeten för budgetåret 1950/51 har i statsverkspropositionen äskats byggnadsanslag för fångvårdsändamål å tillhoppa 153 400 kronor. Ytterligare investeringsanslag för fångvårdens räkning å sammanlagt 378 500 kronor, däribland anslag till gymnastik- och skolbyggnad vid ungdomsanstalten å Skenäs, komma att äskas i proposition den 17 mars 1950.

Arbetsmarknadsstyrelsen har i sitt förslag till investeringsreserv för nästa budgetår hemställt, att å allmän beredskapsstat för budgetåret uppföras, förutom gymnastik- och skolbyggnad vid ungdomsanstalten å Skenäs, ytterligare byggnadsföretag, kostnadsberäknade till sammanlagt 3 505 000 kronor (Bihang B s. 40 och 41).

Med biträdande av styrelsens förslag i sistnämnda del får jag hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att å allmän beredskapsstat för budgetåret 1950/51 uppföra följande anslag, nämligen

Fångvårdsanstalt invid Jönköping eller

motsvarande kronor 1 500 000

Fångvårdsanstalt invid Örebro » 1 500 000

Kungl. Maj:ts proposition nr 126.

<i>Bostadshus vid sinnessjukavdelningen å</i>		
<i>Håga</i>	kronor	205 000
<i>Gymnastikbyggnad vid ungdomsanstalten i</i>		
<i>Uppsala</i>	»	100 000
<i>Gymnastikbyggnad vid ungdomsanstalten i</i>		
<i>Nyköping</i>	»	100 000
<i>Gymnastikbyggnad vid ungdomsanstalten i</i>		
<i>Ystad</i>	»	100 000

Vad föredragande departementschefen sålunda, med instämmande av statsrådets övriga ledamöter, hemställt behagar Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten bifalla.

Ur protokollet:

Lars Nordvall.

Bihang 10.

Kapitalinvesteringar.

Försvarsdepartementet.

Utdrag av protokollet över försvarsärenden, hållet inför Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten i statsrådet å Stockholms slott den 10 mars 1950.

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, statsråden SKÖLD, QUENSEL, DANIELSON, VOUGT, ZETTERBERG, NILSSON, STRÄNG, ERICSSON, MOSSBERG, ANDERSSON, LINGMAN.

Chefen för försvarsdepartementet, statsrådet Voug, anmäler härefter under försvarsdepartementets handläggning hörande ärenden angående kapitalinvesteringar å allmän beredskapsstat för budgetåret 1950/51 samt anför därvid följande.

Arbetsmarknadsstyrelsens förslag till investeringsplan för försvaret för budgetåret 1950/51 innefattar, såvitt avser försvarets fastighetsfond, en allmän investeringsreserv om sammanlagt 47 193 000 kronor samt en särskild grovarbetsreserv om sammanlagt 67 385 000 kronor.

I det följande anmälas under respektive delfonder de anslag som erfordras för arbeten, hänförliga till den allmänna investeringsreserven. Jag förutsätter att, såsom arbetsmarknadsstyrelsen förordat, de olika anslagen icke skola vara bundna till visst i det följande angivet företag utan efter beslut av Kungl. Maj:t kunna tagas i anspråk för utförande helt eller delvis av vilket företag som helst under respektive delfonder.

Vad beträffar de till grovarbetsreserven hänförliga arbetena avses kostnaderna skola bestridas från det å beredskapsstaten under femte huvudtiteln uppförda anslaget till arbetslöshetens bekämpande m. m. Arbetsmarknadsstyrelsens förslag i fråga om dessa arbeten har icke givit mig anledning till erinran.

Försvarets fastighetsfond.

Arméns delfond.

[1] **Vissa investeringsarbeten för armén.** Arbetsmarknadsstyrelsen har i sitt förslag till allmän investeringsreserv för budgetåret 1950/51 upptagit företag till en sammanlagd kostnad av 6 336 000 kronor med följande fördelning å olika byggnadsobjekt (Bihang B s. 21).

Garagebyggnader vid centrala tygförråd	855 000
Ombyggnad av matinrättningar	2 773 000
Ombyggnad av truppförbandssjukhus	1 708 000
Förråds- och garagebyggnader för arméns radarmateriel	1 000 000

Summa kronor 6 336 000.

Då arbetsmarknadsstyrelsens förslag icke givit mig anledning till annan erinran än att anslagssumman torde kunna avrundas till 6 300 000 kronor får jag hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Vissa investeringsarbeten för armén* å allmän beredskapsstat för budgetåret 1950/51 uppföra ett anslag av 6 300 000 kronor.

Marinens delfond.

[2] *Vissa investeringsarbeten för marinen.* I sitt förslag till allmän investeringsreserv för budgetåret 1950/51 har arbetsmarknadsstyrelsen upptagit företag till en sammanlagd kostnad av 1 825 000 kronor med följande fördelning å olika byggnadsobjekt (Bihang B s. 22).

Byggnadsåtgärder, erforderliga för effektivisering av värnpliktsutbildningen	500 000
Avlöpningsbädd och kajanläggningar vid Karlskrona örlogsvarv	660 000
Ombyggnad av matinrättningar	590 000
Varmboning av pjäsexercishallen vid sjökrigsskolan vid Näsby ..	75 000

Summa kronor 1 825 000.

Styrelsens förslag har icke givit mig anledning till annan erinran än att dels det för byggnadsarbeten vid Karlskrona örlogsvarv upptagna beloppet rätteligen bör i sin helhet avse kajanläggningarna, då å kapitalbudgeten för budgetåret 1950/51 uppfört anslag avses skola täcka kostnaderna för avlöpningsbädden, dels ock anslagssumman torde kunna avrundas till 1 800 000 kronor. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Vissa investeringsarbeten för marinen* å allmän beredskapsstat för budgetåret 1950/51 uppföra ett anslag av 1 800 000 kronor.

Flygvapnets delfond.

[3] *Vissa investeringsarbeten för flygvapnet.* Arbetsmarknadsstyrelsen har i sitt förslag till allmän investeringsreserv för budgetåret 1950/51 upptagit företag till en sammanlagd kostnad av 15 472 000 kronor enligt följande sammanställning (Bihang B s. 23).

Gymnastikbyggnader	1 140 000
Utökning av tygverkstäder	640 000
Inomhusskjutbanor vid Jämtlands och Hälsinge flygflottiljer ..	92 000
Värmepannor och yttre värmeledning m. m. vid Göta flygflottilj	540 000
Sjukstuga och officersbarack vid flygvapnets övningsplats i Kiruna	60 000
Flygfältsarbeten	13 000 000

Summa kronor 15 472 000.

Beträffande motiveringen till de sålunda föreslagna företagen ha arbetsmarknadsstyrelsen hänvisat dels till vad därom anförts i förslaget till investeringsreserv för budgetåret 1946/47 och dels — i fråga om nytillkomna företag — till följande av vederbörande militära förvaltningar lämnade uppgifter.

Fortifikationsförvaltningen har beträffande behovet av *tygverkstäder* vid Krigsflygskolan och Västgöta flygflottilj framhållit, att de moderna flygplanstypernas alltmer komplicerade signalutrustning erfordrade utökning av tygverkstädernas utrymmen för signalmateriel. — Beslutet att tillföra Norrbottens flygbaskår en spaningsdivision aktualiserade behoven av utökning av kårens flygverkstad samt av dess drivmedelsanläggning. Flygverkstaden hade för närvarande en 900 kvadratmeter stor monteringshall. Den behövde utvidgas till ca 1 300 kvadratmeter med anledning av det ökade antalet flygplan vid förbandet samt den mängd snöröjningsmateriel, som underhölles och reparerades vid kåren. Vidare behövde envar av motorverkstaden och smedjan ökas med omkring 60 kvadratmeter, signalverkstaden med ca 100 kvadratmeter samt en sprutmålningshall uppföras. Sammanlagda byggnadskostnaden beräknades till 350 000 kronor. — Försvarsstaben har anfört, att i investeringsreserven borde med en sammanlagd kostnad av 13 000 000 kronor intagas sådana arbeten å militära *flygfält*, som kunna utväljas bland arbeten berörda i flygförvaltningens petita för budgetåret 1949/50 eller bland arbeten, som ingå i förvaltningens 3-årsplan 1947/50.

Mot styrelsens förslag har jag icke något att erinra. Anslagssumman torde emellertid böra avrundas till 15 500 000 kronor. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Vissa investeringsarbeten för flygvapnet* å allmän beredskapsstat för budgetåret 1950/51 uppföra ett anslag av 15 500 000 kronor.

Befästningars delfond.

[4] *Vissa befästningsarbeten m. m.* I sitt förslag till allmän investeringsreserv för budgetåret 1950/51 har arbetsmarknadsstyrelsen under förevärande delfond upptagit byggnadsföretag till en kostnad av 23 560 000 kronor enligt följande sammanställning (Bihang B. s. 23).

Anordnande av vissa fartygstunnlar	2 700 000
Berghangarer	7 800 000
Anordnande av vissa drivmedelsförråd	3 150 000
Vissa ammunitionsförråd	2 000 000
Anordnande av artilleriammunitions- och torpedförråd	245 000
Uppställningsplatser för radarstationer	2 665 000
Befästningar	5 000 000

Summa kronor 23 560 000.

Jag biträder styrelsens förslag. Anslagssumman torde emellertid böra avrundas nedåt till 23 500 000 kronor. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Vissa befästningsarbeten m. m.* å allmän beredskapsstat för budgetåret 1950/51 uppföra ett anslag av 23 500 000 kronor.

Vad föredragande departementschefen sålunda, med instämmande av statsrådets övriga ledamöter, hemställt, behagar Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten bifalla.

Ur protokollet:

Fredrik von Scheele.

Bilaga 11.

Kapitalinvesteringar.

Socialdepartementet.

Utdrag av protokollet över socialärenden, hållet inför Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten i statsrådet å Stockholms slott den 10 mars 1950.

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, statsråden SKÖLD, QUENSEL, DANIELSON, VOUGT, ZETTERBERG, NILSSON, STRÄNG, ERICSSON, MOSSBERG, ANDERSSON, LINGMAN.

T. f. chefen för socialdepartementet, statsrådet Danielson, anmäler här-
efter under socialdepartementets handläggning hörande ärenden angående
kapitalinvesteringar å allmän beredskapsstat för budgetåret 1950/51 samt
anför därvid följande.

Statens utlåningsfonder.

[1] **Lånefonden för bostadsbyggande.** Under åberopande av vad jag denna
dag anført i samband med äskande av anslag å allmän beredskapsstat för
budgetåret 1950/51 till bidrag till främjande av bostadsbyggande på lands-
bygden m. m. får jag hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen
att till *Lånefonden för bostadsbyggande* å allmän bered-
skapsstat för budgetåret 1950/51 uppföra ett anslag av
25 000 000 kronor.

Fonden för låneunderstöd.

[2] **Lån till anordnande av kollektiva tvätterier.** Under åberopande av vad
jag denna dag anført i samband med äskande av anslag å allmän beredskaps-
stat för budgetåret 1950/51 till bidrag till främjande av bostadsbyggande på
landsbygden m. m. får jag hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riks-
dagen

att till *Lån till anordnande av kollektiva tvätterier* å all-
män beredskapsstat för budgetåret 1950/51 uppföra ett an-
slag av 3 000 000 kronor.

[3] **Lån till anordnande av allmänna samlingslokaler.** *Arbetsmarknadsstyrelsen* har, under motivering som framgår av styrelsens förslag till investeringsreserv (Bihang B s. 67 och 68) föreslagit, att för detta ändamål å beredskapsstaten skall anvisas ett belopp av 3 000 000 kronor. Jag tillstyrker styrelsens förslag och hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Lån till anordnande av allmänna samlingslokaler* å allmän beredskapsstat för budgetåret 1950/51 uppföra ett anslag av 3 000 000 kronor.

Vad föredraganden sålunda, med instämmande av statsrådets övriga ledamöter, hemställt behagar Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten bifalla.

Ur protokollet:

Lars Lemne.

Bilaga 12.

Kapitalinvesteringar.

Kommunikationsdepartementet.

*Utdrag av protokollet över kommunikationsärenden, hållet inför
Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten i statsrådet
å Stockholms slott den 10 mars 1950.*

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, statsråden SKÖLD, QUENSEL, DANIELSON, VOUGT,
ZETTERBERG, NILSSON, STRÄNG, ERICSSON, MOSSBERG, ANDERSSON, LINGMAN.

Chefen för kommunikationsdepartementet, statsrådet Nilsson, anmäler
härefter under kommunikationsdepartementets handläggning hörande ären-
den angående kapitalinvesteringar å allmän beredskapsstat för budgetåret
1950/51 samt anför därvid följande.

Statens affärsverksfonder.

Postverket.

[1] Posthus m. m. Arbetsmarknadsstyrelsen har i sitt förslag till investe-
ringsreserv för budgetåret 1950/51 (Bihang B s. 8 och 9; jfr bil. 1) be-
handlat frågan om investeringsplan för postverket samt därvid hemställt om
upptagande å allmän beredskapsstat av posthus m. m. till ett sammanlagt
belopp av 4 700 000 kronor.

Enligt arbetsmarknadsstyrelsens förslag skola i investeringsreserven in-
tagas dels tre byggnadsföretag, nämligen posthus inom Gärdessstaden i Stock-
holm samt i Uppsala och Arvika, vilka uppförts å allmän beredskapsstat för
budgetåret 1946/47 (prop. 1946: 211 s. 89 och 90), och dels fem nya före-
tag, nämligen posthus i Ljusdal, Värnamo, Söderhamn, Nässjö och Boden.
Såsom motivering för behovet av de nya posthusbyggnaderna har *general-
poststyrelsen* anfört i huvudsak följande.

Posthus i Ljusdal. I skrivelse den 31 augusti 1944 lämnade generalpost-
styrelsen en utförlig redogörelse för postkontorets i Ljusdal lokalsvårighe-
ter och meddelade, att enda möjligheten att erhålla en rymlig och tidsenlig

lokal för postkontoret syntes vara att uppföra ett nytt posthus på lämpligt belägen tomt inom samhället. Ett investeringsanslag av 20 000 kr. för inköp av tomterna nr:ris 4 och 5 i kv. Lärkan i Ljusdals köping, vilka befunnits lämpliga för ändamålet, har numera beviljats. Tomterna ha tillträtts den 2 juli 1945. Sedermera har fråga uppstått om markbyte mellan postverket och Ljusdals köping, men förhandlingarna härom äro ännu icke slutförda. Rörelsen vid postkontoret i Ljusdal ävensom köpingens folkmängd har sedan 1944 avsevärt ökat, och därmed ha lokalsvårigheterna och behovet av större och mera tidsenliga utrymmen för postkontoret blivit än större.

Ritningar till det planerade posthuset ha ännu icke utarbetats och mera definitiva kostnadsberäkningar ha icke verkställts. Enligt företagna preliminära beräkningar, varvid förutsatts, att byggnaden skulle uppföras i tre våningar och förutom postkontorslokal om ca 400 m² innehålla för uthyrning avsedda utrymmen, skulle posthuset draga en kostnad av 600 000 kr. För budgetåret 1950/51 torde vid sådant förhållande böra räknas med en medelsförbrukning av 300 000 kr.

Posthus i Värnamo. Postkontoret i Värnamo är sedan den 1 oktober 1899 inrymt i en fastighet, vilken år 1919 förvärvades av postverket. Postlokalen, som till en början omfattade en golvyta av 142 m², utökades år 1935 med ca 65 m² genom en av den starkt ökade rörelsen framtvingad om- och tillbyggnad av posthuset. Efter det denna lokalutvidgning kom till stånd har rörelsen vid postkontoret liksom ock folkmängden i staden i stort sett företett en fortsatt snabb ökning, och lokalen är sedan flera år tillbaka åter otillräcklig för sitt ändamål. Verkställd undersökning har visat, att det är ogörligt att genom ytterligare om- och tillbyggnad av fastigheten bereda postkontoret de nödvändiga större utrymmena, och då möjlighet icke finnes att förhyra lämplig och välbelägen postkontorslokal, är det nödvändigt att uppföra ett helt nytt posthus i Värnamo. Tomt för posthuset finnes redan disponibel, i det generalpoststyrelsen år 1947 för ändamålet förvärvat ett markområde av 1 338 m². Ritningar till det planerade nya posthuset i Värnamo föreligga icke, liksom ej heller annat än preliminära kostnadsberäkningar. Enligt dessa, som verkställts under förutsättningen, att byggnaden skall uppföras i tre våningar och förutom postkontorslokal om ca 800 m² golvyta inrymma för uthyrning avsedda utrymmen, skulle posthuset draga en kostnad av 1 000 000 kronor. Vid sådant förhållande beräknas ett belopp av 500 000 kr. komma att förbrukas under budgetåret 1950/51.

Posthus i Söderhamn. Postkontoret i Söderhamn är inrymt i fastigheten nr 3 i kvarteret Elefanten i staden. Nämda fastighet förhyrdes av postverket fr. o. m. den 1 oktober 1934 men förvärvades därefter av postverket med tillträde den 1 juli 1935. Rörelsen vid postkontoret i Söderhamn har i stort sett undergått en stadigt fortskridande ökning, trots att utvecklingen i staden under en längre tid stått stilla eller visat tillbakagång. Den förhållandevis kraftiga uppgången under senare år får tillskrivas det förhållande, att staden tillförts en del industrier samt en flygflottilj, vilket bl. a. medfört, att bebyggelsen skjutit fart och stadsbefolkningen ökat. Byggnadsverksamheten i staden beräknas ock komma att fortsätta flera år framåt i minst samma omfattning som f. n. Den växande posttrafiken har haft till följd, att postkontorets utrymmen blivit allt mer otillräckliga samt att olägenheterna med den mindre ändamålsenliga planlösningen kommit att i hög grad accentueras. Verkställd undersökning har visat, att det icke är möjligt att verkställa sådan ombyggnad av det nuvarande posthuset, att nu behövliga större utrymmen kunna erhållas eller ens att på den postverket tillhöriga tomten efter rivning av det befintliga posthuset uppföra ett posthus, som på längre sikt bleve tillräckligt rymligt. Generalpoststyrelsen har för-

dens skull och då förhyrningsmöjligheter saknas kommit till den uppfattningen, att enda möjligheten att lösa ifrågavarande lokalproblem är att uppföra ett nytt posthus i Söderhamn. Tomt för ändamålet har ännu icke förvärvat, men undersökning rörande möjligheterna att anskaffa lämplig tomt pågår. Ritningar till det planerade posthuset, där postkontoret skulle erhålla lokaler med en total golvyta av ca 600 m², ha ännu icke upprättats. Kostnaderna för byggnadsföretaget ha preliminärt beräknats till 1 000 000 kr., och medelsförbrukningen under budgetåret 1950/51 till 500 000 kr.

Posthus i Nässjö. Postkontoret i Nässjö är sedan år 1878 inrymt i det samma år uppförda posthuset i staden. Postlokalen är trots två verkställda ombyggnader — den senaste företagen år 1932 — mycket olämpligt disponerad för nuvarande arbetsmängd och personalstyrka och därtill synnerligen otidsenlig. Den under tiden efter den senaste ombyggnaden i samband med stadens tillväxt inträdda ökningen av rörelsen vid postkontoret har också medfört, att de till postkontorets förfogande stående utrymmena sedan flera år tillbaka äro otillräckliga. Det är därför nödvändigt, att postkontoret i Nässjö beredes större och mera tidsenliga utrymmen. Med hänsyn till storleken av de behövliga utrymmena och till behovet av ett större antal överliggningsrum torde förhyrning näppeligen kunna ifrågakomma. En om- och tillbyggnad av nuvarande posthus skulle, enligt vad företagen undersökning visat, icke kunna utföras på sådant sätt, att frågan finge en tillfredsställande lösning. Den enda möjliga utvägen synes därför vara att uppföra ett nytt posthus. Sedan det visat sig omöjligt att åtkomma för det nya posthuset lämpad tomtmark, har generalpoststyrelsen låtit undersöka möjligheten av att genom rivning i etapper av det nu befintliga posthuset kunna utnyttja den av postverket ägda tomten för uppförande av det planerade nya posthuset. Denna väg har konstaterats vara framkomlig, och postkontoret skulle sålunda under byggnadstiden kunna bedriva sin verksamhet utan att förhyrd lokal användes. Ritningar till posthuset ha ännu icke utarbetats, och endast preliminära kostnadsberäkningar föreligga. Enligt dessa skulle byggnadsföretaget draga en kostnad av 1 600 000 kr, och medelsförbrukningen under budgetåret 1950/51 har beräknats till 400 000 kr.

Posthus i Boden. Sedan den 1 oktober 1937 förhyr postverket lokaler för postdirektionen i Övre norra distriktet och postkontoret Boden 1 i telegrafverkets fastighet i Boden. Från telegrafverkets sida har vid upprepade tillfällen framhållits, att stort behov föreligger av utökade lokaler för detta verk. Detta behov kommer enligt uppgift att inom ett fåtal år bli oavvisligt. En utvidgning av telegraflokalerna kan emellertid icke åstadkommas på annat sätt än att telegrafverket övertager vissa av de utrymmen, som nu disponeras av postdirektionen, samt det utrymme en trappa upp, som användes av den till postkontoret knutna särskilda postgiroavdelningen. Ifrågavarande utrymmen kunna emellertid under inga förhållanden avstås av postverket, som tvärtom har behov av ytterligare utrymmen både för postdirektionens och postkontorets räkning. Enda möjligheten att bereda telegrafverket tillträde till de av postverket nu förhyrda lokalerna och att samtidigt giva postdirektionen och postkontoret de större utrymmen, som redan nu äro nödvändiga, synes vara att postverket uppför ett posthus i Boden. Tomt för ändamålet är redan säkrad. Ritningar till posthuset föreligga ännu icke. Enligt verkställda preliminära kostnadsberäkningar kommer emellertid byggnadsföretaget att draga en kostnad av 1 350 000 kr, och av detta belopp beräknas 500 000 kr bli förbrukade under budgetåret 1950/51.

Departementschefen. Arbetsmarknadsstyrelsens förslag föranleder icke någon erinran från min sida. Såsom styrelsen föreslagit böra å allmän be-

redskapsstat uppförda belopp till posthus m. m. få, under för beredskapsstaten gällande förutsättningar, tagas i anspråk även för forcering av de arbeten å posthus m. m., vilka ingå i det ordinarie arbetsprogrammet men ej kunna utföras inom ramen för det å riksstaten upptagna anslaget till Posthus m. m.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Posthus m. m.* å allmän beredskapsstat för budgetåret 1950/51 upptaga ett anslag av 4 700 000 kronor.

Telegrafverket.

[2] **Investeringar för telegrafverket.** Arbetsmarknadsstyrelsen har i sitt förslag till investeringsreserv för nästa budgetår upptagit arbeten om tillhoppa 16 225 000 kronor (Bihang B s. 9 och 10; jfr bil. 2).

Enligt förslaget skola å allmän beredskapsstat för nästa budgetår uppföras dels anslag till Telefonstationsbyggnader m. m. för 18 telefonstationsbyggnader på olika platser i landet, dels anslag till Förrådsbyggnader m. m. för förrådsbyggnader m. m. i Norrköping, Örebro och Gävle, dels anslag till rundradiosändare för kortvåg i Hörby samt nya rundradiostationer i Stockholm och Östersund och dels ett telegrafverkets dispositionsanslag. Jag biträder arbetsmarknadsstyrelsens förslag.

Kollektivanslagen till Telefonstationsbyggnader m. m. och Förrådsbyggnader m. m. böra få, under för beredskapsstaten gällande förutsättningar tagas i anspråk jämväl för sådana arbeten å telefonstations- och förrådsbyggnader, som ingå i det ordinarie arbetsprogrammet men ej kunna finansieras från motsvarande anslag å riksstaten. Dispositionsanslaget torde få användas för de ändamål, vilka äro avsedda att tillgodoses i den ordning, som gäller för motsvarande anslag å riksstaten.

Då anslag till uppförande av radiohus redovisas under telegrafverkets fond, bör den av arbetsmarknadsstyrelsen väckta frågan om upptagande å den allmänna beredskapsstaten för nästa budgetår av anslag till radiohus i Stockholm och Göteborg med 1 000 000 resp. 1 500 000 kronor (jfr punkten 6 i det följande och Bihang B bil. 14) behandlas under förevarande huvudrubrik. Jag biträder styrelsens förslag att å den allmänna beredskapsstaten för nästa budgetår upptages ett anslag av 1 000 000 kronor till uppförande av ett radiohus i Stockholm. Uppförande av anslag till ett radiohus i Göteborg torde böra anstå i avvaktan på ytterligare överväganden rörande denna byggnadsfrågas slutliga lösning.

Jag finner vidare lämpligt, att å den allmänna beredskapsstaten för nästa budgetår upptagas anslag för utläggande av industribeställningar å telefonmateriel m. m. Anslagen till Riks- och landskablar, Telefon- och telegrafstationer samt Nya abonnentanläggningar, nätarbeten och blanka mellanortsledningar böra upptagas till skillnaden mellan av telegrafstyrelsen i petita hösten 1949 äskade och av mig i 1950 års statsverksproposition (bil. 26

p. 8) förordade belopp å riksstaten för nästa budgetår eller med 10 500 000, 13 600 000 resp. 11 000 000 kronor.

Totalt skulle alltså å den allmänna beredskapsstaten för nästa budgetår redovisas anslag för telegrafverket om sammanlagt 52 325 000 kronor.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att å allmän beredskapsstat för budgetåret 1950/51 uppföra följande anslag, nämligen

Telefonstationsbyggnader m. m.

	Kronor
<i>Telefonstationsbyggnader m. m.</i>	9 205 000

Förrådsbyggnader m. m.

<i>Förrådsbyggnader m. m.</i>	1 250 000
------------------------------------	-----------

Telefon- och telegrafanläggningar.

<i>Riks- och landskablar m. m.</i>	10 500 000
<i>Telefon- och telegrafstationer</i>	13 600 000
<i>Nya abonnentanläggningar, nätarbeten och blanka mellanortsledningar</i>	11 000 000

Radioanläggningar för telegrafverket.

<i>Uppförande av ett radiohus i Stockholm</i>	1 000 000
<i>Rundradiosändare för kortvåg i Hörby</i>	970 000
<i>Ny rundradiostation i Stockholm</i>	2 700 000
<i>Ny rundradiostation i Östersund</i>	1 600 000

Telegrafverkets dispositionsanslag.

<i>Telegrafverkets dispositionsanslag</i>	500 000
--	---------

Statens järnvägar.

[3] *Investeringar för statens järnvägar.* Arbetsmarknadsstyrelsen har i sitt förslag till investeringsplan för statens järnvägar för budgetåret 1950/51 (Bihang B, s. 10—16; jfr bil. 3) i den allmänna investeringsreserven upptagit företag för en sammanlagd kostnad av 158 921 000 kronor att bestridas av medel å kapitalbudgeten. Därjämte har styrelsen föreslagit, att i den allmänna investeringsreserven redovisas vissa företag, vilka till 5 845 000 kronor skola bestridas av driftmedel och till 151 000 kronor av rörelsemedel. Den föreslagna investeringsreserven i sin helhet omfattar sålunda arbeten om sammanlagt 164 917 000 kronor.

Beträffande disposition av drift- och rörelsemedel för sålunda ifrågasatta ändamål torde det böra ankomma på Kungl. Maj:t att i förekommande fall meddela beslut.

Jag biträder arbetsmarknadsstyrelsens förslag att å allmän beredskapsstat för budgetåret 1950/51 upptagas anslag för kapitalinvesteringar under statens järnvägars fond med av styrelsen angivna belopp. Därjämte bör å beredskapsstaten till försvarsberedskap vid statens järnvägar upptagas ett anslag av 2 300 000 kronor eller skillnaden mellan det av järnvägsstyrelsen i petita hösten 1949 äskade och av mig i 1950 års statsverksproposition (bil. 26, p. 17) förordade anslaget för dessa ändamål å riksstaten för nästa budgetår. Vidare bör grovarbetsreserven utvidgas med försvarsberedskapsarbeten å sammanlagt 10 660 000 kronor, redovisade i särskild skrivelse från arbetsmarknadsstyrelsen den 15 februari 1950. Med hänsyn till skrivelsens natur torde någon närmare redogörelse för innehållet i densamma ej böra lämnas till statsrådsprotokollet. Skrivelsen kommer emellertid att tillhandahållas riksdagens statsutskott för kännedom.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att å allmän beredskapsstat för budgetåret 1950/51 uppföra följande anslag, nämligen

Byggnader och anläggningar.

	Kronor
<i>Bangårdar</i>	17 423 000
<i>Dubbelspårsbyggnader och linjeomläggningar</i> ..	50 414 000
<i>Ombyggnad till normalspår av linjen Harmånger</i>	
— <i>Bergsjö</i>	700 000
<i>Ombyggnad till normalspår av linjerna Karlskrona—Kristianstad, Karlshamn—Vislanda och Bredåkra—Växjö</i>	8 000 000
<i>Fortlöpande förstärkning av spåröverbyggnaden</i>	1 000 000
<i>Husbyggnader</i>	18 318 000
<i>Vägskyddsanläggningar</i>	200 000
<i>Telefonanläggningar m. m.</i>	6 246 000
<i>Anläggningar för elektrisk tågdrift</i>	1 000 000
<i>Elektrifiering</i>	25 000 000
<i>Lokstations- och driftverkstadsanläggningar</i> ...	320 000
<i>Anläggningar vid huvudverkstäder</i>	3 300 000

Försvarsberedskap.

<i>Försvarsberedskap vid statens järnvägar</i>	2 300 000
--	-----------

Rullande materiel.

<i>Rullande materiel</i>	25 000 000
--------------------------------	------------

Biltrafik.

<i>Garagebyggnader m. m.</i>	1 500 000
------------------------------------	-----------

Statens järnvägars dispositionsanslag.

<i>Statens järnvägars dispositionsanslag</i>	500 000
--	---------

Statens vattenfallsverk.

[4] **Kraftstationer m. m.** Med biträdande av arbetsmarknadsstyrelsens förslag (Bihang B, s. 17—20; jfr bil. 4) att i den allmänna investeringsreserven för statens vattenfallsverk för nästa budgetår upptagas anslag om sammanlagt 15 500 000 kronor, hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att å allmän beredskapsstat för budgetåret 1950/51 uppföra följande anslag, nämligen

	Kronor
<i>Kraftstation vid Hammarby</i>	2 000 000
<i>Utbyte av två turbiner i Lilla Edets kraftstation</i>	700 000
<i>Kraftstation i Norrland</i>	3 000 000
<i>Regleringsarbeten i Ångermanälvens och Umeälvens flodområden</i>	2 000 000
<i>Distributionsanläggningar och därmed sammanhängande arbeten vid statens kraftverk</i>	3 000 000
<i>Ombyggnad av Sjöfjärde kanal</i>	1 500 000
<i>Statens vattenfallsverks dispositionsanslag</i>	3 300 000

Luftfartsfonden.

[5] **Flygfältsbyggen.** Arbetsmarknadsstyrelsen har i sitt förslag (Bihang B, s. 34 och 35; jfr bil. 10) upptagit en allmän investeringsreserv för budgetåret 1950/51 för flygfältsbyggen om tillhoppa 12 500 000 kronor.

Jag godtager styrelsens förslag, dock bör det i den allmänna investeringsreserven upptagna beloppet av 1 000 000 kronor för arbeten å Bulltofta flygplats utgå, enär förhandlingar med Malmö stad rörande en ytterligare utbyggnad av denna flygplats ännu ej slutförts. Å den allmänna beredskapsstaten för nästa budgetår bör alltså anslaget till flygfältsbyggen upptagas med 11 500 000 kronor. I detta sammanhang bör anmärkas, att vissa utredningar pågå rörande utbyggnaden av flygplatsen vid Halmsjön och Bromma flygplats samt att frågan om utbyggnaden av flygplatser i Umeå och Kiruna blir beroende av den inrikes lufttrafikens fortsatta utveckling.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Flygfältsbyggen* å allmän beredskapsstat för budgetåret 1950/51 upptaga ett anslag av 11 500 000 kronor.

Statens allmänna fastighetsfond.

[6] **Statliga byggnadsföretag.** Arbetsmarknadsstyrelsen har i sitt förslag till investeringsreserv förordat, att anslag under statens allmänna fastighetsfond uppföras till vissa av styrelsen angivna byggnadsföretag (Bihang B s. 41 och 42; jfr bil. 14). Jag har i det föregående under punkten 2 föreslagit, att frågan om anslag till radiohus i Stockholm och Göteborg behandlas under statens affärsverksfonder, telegrafverket.

Med biträdande av styrelsens förslag jämväl i övrigt hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att å allmän beredskapsstat för budgetåret 1950/51 upptaga följande anslag, nämligen

	Kronor
<i>Uppförande av grovlaboratorium vid statens väginstitut</i>	150 000
<i>Nybyggnad för statens geotekniska institut</i>	2 700 000
<i>Ombyggnad av fastigheten Atomena nr 1 i Stockholm</i>	500 000
<i>Ombyggnad av fastigheten Västertorn nr 2 i Stockholm</i>	600 000

Vad föredragande departementschefen sålunda, med instämmande av statsrådets övriga ledamöter, hemställt behagar Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten bifalla.

Ur protokollet:
Sven G. Karlson.

Bilaga 13.

Kapitalinvesteringar.

Finansdepartementet.

Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten i statsrådet å Stockholms slott den 10 mars 1950.

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, statsråden SKÖLD, QUENSEL, DANIELSON, VOUGT, ZETTERBERG, NILSSON, STRÄNG, ERICSSON, MOSSBERG, ANDERSSON, LINGMAN.

Chefen för finansdepartementet, statsrådet Sköld, anmäler härefter under finansdepartementets handläggning hörande ärende angående kapitalinvesteringar å allmän beredskapsstat för budgetåret 1950/51 samt anför därvid följande.

Statens allmänna fastighetsfond.

[1] Vissa byggnadsarbeten vid tullverkets kust- och gränsbevakning m. m. Till förevarande ändamål har i årets statsverksproposition äskats ett belopp av 500 000 kronor för budgetåret 1950/51.

Arbetsmarknadsstyrelsen har i sitt förslag till investeringsreserv för budgetåret 1950/51 (Bihang B s. 42 och 43; jfr bil. 14) föreslagit att å allmän beredskapsstat för nämnda budgetår uppföres ett anslag för ändamålet av 1 350 000 kronor.

Jag biträder arbetsmarknadsstyrelsens förslag. Vid byggnadernas detaljplanering bör självfallet tillses i vad mån medelsbehovet kan begränsas genom besparingsåtgärder. I enlighet med det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Vissa byggnadsarbeten vid tullverkets kust- och gränsbevakning m. m.* å allmän beredskapsstat för budgetåret 1950/51 uppföra ett anslag av 1 350 000 kronor.

Vad föredragande departementschefen sålunda, med instämmande av statsrådets övriga ledamöter, hemställt behagar Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten bifalla.

Ur protokollet:

Erik Skiöld.

Bilaga 14.

Kapitalinvesteringar.

Ecklesiastikdepartementet.

Utdrag av protokollet över ecklesiastikärenden, hållet inför Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten i statsrådet å Stockholms slott den 10 mars 1950.

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, statsråden SKÖLD, QUENSEL, DANIELSON, VOUGT, ZETTERBERG, NILSSON, STRÄNG, ERICSSON, MOSSBERG, ANDERSSON, LINGMAN.

T. f. chefen för ecklesiastikdepartementet, statsrådet Quensel, anmäler under ecklesiastikdepartementets handläggning hörande ärenden angående kapitalinvesteringar på allmän beredskapsstat för budgetåret 1950/51 och anför därvid följande.

Statens allmänna fastighetsfond.

[1] **Magasinsbyggnad vid statens etnografiska museum.** Till detta ändamål har riksdagen efter förslag av Kungl. Maj:t i propositionen 1946:211 (s. 99) å allmän beredskapsstat för budgetåret 1946/47 uppfört ett anslag av 300 000 kronor.

Arbetsmarknadsstyrelsen har nu i sitt förslag till investeringsreserv (Bihang B, s. 43—45) föreslagit, att anslag till förenämnda byggnadsföretag, som numera kostnadsberäknats till 364 000 kronor, måtte uppföras å allmän beredskapsstat för nästa budgetår.

Föredraganden. Jag biträder arbetsmarknadsstyrelsens förslag och hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Magasinsbyggnad vid statens etnografiska museum* å allmän beredskapsstat för budgetåret 1950/51 uppföra ett anslag av 364 000 kronor.

[2] **Iståndsättande av muren omkring botaniska trädgården i Uppsala.** Till detta ändamål har riksdagen efter förslag av Kungl. Maj:t i propositionen 1946:211 (s. 100 f.) å allmän beredskapsstat för budgetåret 1946/47 uppfört ett anslag av 35 000 kronor.

Arbetsmarknadsstyrelsen har nu i sitt förslag till investeringsreserv (Bihang B, s. 43—45) föreslagit, att ett anslag av 44 000 kronor till istånd-sättande av muren måtte uppföras å allmän beredskapsstat för nästa bud-getår.

Föredraganden. Jag biträder arbetsmarknadsstyrelsens förslag och hem-ställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Iståndsättande av muren omkring botaniska träd-gården i Uppsala* å allmän beredskapsstat för budgetåret 1950/51 uppföra ett anslag av 44 000 kronor.

[3] **Om- och tillbyggnad av fysiska institutionen vid universitetet i Upp-sala.** I 1950 års statsverksproposition (bilagan 28, kapitalbudgeten s. 3 ff.) har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att till detta ändamål för budgetåret 1950/51 anvisa ett investeringsanslag av 150 000 kronor. Såsom av proposi-tionen framgår är denna medelsanvisning avsedd för vidtagande av förbe-redande åtgärder för byggnadsföretaget och, därest omständigheterna så medgiva, dess igångsättande. Totalkostnaderna för byggnadsföretaget ha beräknats till 2 225 000 kronor.

Arbetsmarknadsstyrelsen har nu i sitt förslag till investeringsreserv (Bi-hang B, s. 43—45) föreslagit, att ett anslag av (2 225 000 — 150 000 =) 2 075 000 kronor för utförande av återstående arbeten å byggnadsföretaget måtte uppföras å allmän beredskapsstat för nästa budgetår.

Föredraganden. Jag biträder arbetsmarknadsstyrelsens förslag och hem-ställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Om- och tillbyggnad av fysiska institutionen vid universitetet i Uppsala* å allmän beredskapsstat för budget-året 1950/51 uppföra ett anslag av 2 075 000 kronor.

[4] **Ombyggnad av hygienisk-bakteriologiska och patologiska institutio-nera vid universitetet i Uppsala.** *Det större akademiska konsistoriet i Upp-sala* har, i enlighet med förslag av *medicinska fakulteten* därstädes, anhål-lit om anvisande för nästa budgetår av ett anslag av 165 000 kronor till om-byggnad av hygienisk-bakteriologiska och patologiska institutionernas bygg-nad vid Stockholmsvägen. Anslagsäskandet är grundat på en framställning av *professorn G. Löfström*, i vilken anförts, bland annat, att ombyggnaden vore erforderlig för att åstadkomma mera ändamålsenliga lokaler för det bakteriologiska arbetet. Kurssalen i tredje våningen skulle inredas till forsk-ningslaboratorier samt en ny kurssal åstadkommas i bottenvåningen genom uppdelning av den där befintliga stora salen.

Kanslern för rikets universitet har tillstyrkt den ifrågasatta medelsanvis-ningen.

Byggnadsstyrelsen, som upprättat ett utredningsförslag till omförmälda ombyggnad, vilket legat till grund för medicinska fakultetens förslag, samt

beräknat kostnaderna för ombyggnaden till 165 000 kronor, har uttalat, att styrelsen därvid icke tagit ställning till frågan om angelägenheten av arbetenas utförande i den av fakulteten föreslagna omfattningen, och något sådant ställningstagande hade styrelsen icke heller nu möjlighet till. Ett avvägande av angelägenhetsgraden mellan universitetets olika byggnadsbehov syntes böra prövas från mera allmänna utgångspunkter.

Arbetsmarknadsstyrelsen har i sitt förslag till investeringsreserv (Bihang B, s. 43—45) föreslagit, att anslag till ombyggnaden måtte uppföras med 165 000 kronor å allmän beredskapsstat för nästa budgetår.

Föredraganden. Jag förordar i anslutning till arbetsmarknadsstyrelsens förslag att för ifrågavarande ändamål ett anslag av 165 000 kronor uppföres å allmän beredskapsstat för nästa budgetår.

Jag hemställer sålunda, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Ombyggnad av hygienisk-bakteriologiska och patologiska institutionerna vid universitetet i Uppsala* å allmän beredskapsstat för budgetåret 1950/51 uppföra ett anslag av 165 000 kronor.

[5] **Vissa byggnadsarbeten vid Lunds universitet.** Under denna rubrik har för innevarande budgetår anvisats ett investeringsanslag av 200 000 kronor. En närmare redogörelse för ifrågavarande byggnadsarbeten, vilka kostnadsberäknats till 725 000 kronor, har lämnats i 1949 års statsverksproposition (bilagan 29, kapitalbudgeten, s. 3 f.). I 1950 års statsverksproposition (bilagan 28, kapitalbudgeten, s. 5) har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att till byggnadsarbetena för budgetåret 1950/51 anvisa ett investeringsanslag av 250 000 kronor.

Arbetsmarknadsstyrelsen har nu i sitt förslag till investeringsreserv (Bihang B, s. 43—45) föreslagit, att anslag för utförande av återstående byggnadsarbeten måtte uppföras å allmän beredskapsstat för nästa budgetår med 300 000 kronor.

Föredraganden. Jag biträder arbetsmarknadsstyrelsens förslag med den ändring att det för ifrågavarande ändamål erforderliga anslaget torde böra bestämmas till ett belopp, motsvarande skillnaden mellan de beräknade kostnaderna och hittills anvisade eller äskade medel, eller 275 000 kronor. Jag hemställer sålunda, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Vissa byggnadsarbeten vid Lunds universitet* å allmän beredskapsstat för budgetåret 1950/51 uppföra ett anslag av 275 000 kronor.

[6] **Om- och tillbyggnad av universitetsbiblioteket i Lund.** I sitt med skrift den 30 juni 1949 framlagda »1948 års förslag till generalplan för utbyggande av Lunds universitet» har *byggnadsstyrelsen* erinrat, att frågan om utbyggnad av universitetsbiblioteket varit föremål för ingående förbere-

dande utredning genom särskild av universitetet tillkallad biblioteksexpert. En naturlig lösning av frågan ansåge byggnadsstyrelsen vara. att ett nytt bokmagasin uppfördes omedelbart norr om och i anslutning till det nuvarande boktornet. Den befintliga huvudbyggnaden och det nya bokmagasinet skulle därvid förbindas genom en lägre, i två våningar utformad byggnad, inrymmande läsesalar, forskarrum och erforderliga nya expeditiionsutrymmen. Genom en på nämnda sätt utformad tillbyggnad skulle erhållas en ur biblioteksteknisk synpunkt tillfredsställande lösning.

Byggnadsstyrelsens utbyggnadsförslag har godkänts av *det större akademiska konsistoriet i Lund* och *kanslern för rikets universitet* ävensom av vederbörande *byggnadsnämnd*.

Riksantikvarieämbetet har påpekat, att inom det område som avsåges för utbyggnaden funnes lämningar av ett av stadens märkligaste medeltida byggnadskomplex, Allhelgonaklostret. Vid överläggningar på platsen hade framhållits, att det vore förenat med mycket stora praktiska svårigheter att lösa universitetets lokalfråga på annat sätt än byggnadsstyrelsen föreslagit. En grävningsundersökning av ruinområdet borde verkställas under ledning av en av ämbetet utsedd fackman, innan ämbetet hade att taga slutlig ställning till byggnadsfrågan. Riksantikvarieämbetets erinringar har *byggnadsstyrelsen* förklarat sig ha för avsikt att pröva under den fortsatta utredningen rörande utbyggnaden.

Arbetsmarknadsstyrelsen har nu i sitt förslag till investeringsreserv (Bihang B, s. 43—45) föreslagit, att anslag till utbyggnad av universitetsbiblioteket måtte uppföras å allmän beredskapsstat för nästa budgetår med 2 500 000 kronor, motsvarande den av byggnadsstyrelsen beräknade kostnaden för utbyggnaden.

Föredraganden. Behovet av väsentligt ökade utrymmen för universitetsbiblioteket i Lund gör sig alltmer gällande. Jag tillstyrker därför arbetsmarknadsstyrelsens förslag att uppföra anslag till utbyggnad av biblioteket å allmän beredskapsstat för nästa budgetår. Anslaget torde i enlighet med styrelsens förslag böra uppföras med 2 500 000 kronor. Jag hemställer sålunda, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Om- och tillbyggnad av universitetsbiblioteket i Lund* å allmän beredskapsstat för budgetåret 1950/51 uppföra ett anslag av 2 500 000 kronor.

[7] **Simhallsanläggning vid gymnastiska centralinstitutet.** Till detta ändamål har riksdagen efter förslag av Kungl. Maj:t i propositionen 1946: 211 (s. 101 f.) å allmän beredskapsstat för budgetåret 1946/47 uppfört ett anslag av 594 000 kronor.

Arbetsmarknadsstyrelsen har nu i sitt förslag till investeringsreserv (Bihang B, s. 43—45) föreslagit, att anslag till utförande av simhallsanläggningen måtte uppföras å allmän beredskapsstat för nästa budgetår. Kostnaderna för anläggningen ha numera beräknats till 990 000 kronor.

Föredraganden. Jag biträder arbetsmarknadsstyrelsens förslag och hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Simhallsanläggning vid gymnastiska centralinstitutet* å allmän beredskapsstat för budgetåret 1950/51 uppföra ett anslag av 990 000 kronor.

Vad föredraganden sålunda, med instämmande av statsrådets övriga ledamöter, hemställt behagar Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten bifalla.

Ur protokollet:

C. A. Ekbom.

Bilaga 15.

Kapitalinvesteringar.

Jordbruksdepartementet.

Utdrag av protokollet över jordbruksärenden, hållet inför Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten i statsrådet å Stockholms slott den 10 mars 1950.

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, statsråden SKÖLD, QUENSEL, DANIELSON, VOUGT, ZETTERBERG, NILSSON, STRÄNG, ERICSSON, MOSSBERG, ANDERSSON, LINGMAN.

Chefen för jordbruksdepartementet, statsrådet Sträng, anmäler härefter under jordbruksdepartementets handläggning hörande ärenden angående kapitalinvesteringar å allmän beredskapsstat för budgetåret 1950/51 och anför därvid följande.

Statens affärsverksfonder.

Domänverket.

[1] Avsättning till statens domäners fond. I proposition nr 27 till årets riksdag har Kungl. Maj:t föreslagit, att till domänverkets förnyelsefond för återväxtkostnader skall av domänverkets driftöverskott för år 1949, förutom ordinarie avsättning, verkställas en extra avsättning med 12 500 000 kronor. Riksdagen har bifallit förslaget (skr. nr 54).

Vidare har Kungl. Maj:t i proposition nr 2 till årets riksdag hemställt att riksdagen måtte dels till rörelsekapital för domänverket å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1949/50 anvisa ett investeringsanslag av 10 000 000 kronor, dels bemyndiga fullmäktige i riksgäldskontoret att, för att bereda domänverket rörelsekapital, tillhandahålla sagda verk en rörlig kredit av ytterligare 30 000 000 kronor eller tillhoppa högst 50 000 000 kronor. Även sistnämnda framställning har bifallits av riksdagen (skr. nr 53).

I sitt förslag till investeringsreserv har *arbetsmarknadsstyrelsen* i samråd med domänstyrelsen hemställt, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att å allmän beredskapsstat för budgetåret 1950/51 upptaga ett anslag

av 28 000 000 kronor till avsättning till statens domäners fond. Såsom motivering för sin framställning har arbetsmarknadsstyrelsen åberopat innehållet i en redogörelse, som domänstyrelsen lämnat beträffande omfattningen av planlagda arbeten inom domänverkets verksamhetsområde. Investeringsreserven för budgetåret 1950/51 bör enligt denna motsvara de beräknade kostnaderna för domänstyrelsens ordinarie arbetsprogram för år 1950. Detta har angivits omfatta arbeten för en sammanlagd kostnad av 28 000 000 kronor. Av beloppet ha 13 000 000 kronor beräknats för arbeten, för vilka kostnaderna skola bestridas av domänverkets förnyelsefond för återväxtkostnader m. m., samt 15 000 000 kronor för dikesrensningar och husbyggnader, vilka utgifter tillhöra de normala driftkostnaderna. Med hänsyn till anslagsbehovet för domänverkets verksamhet i övrigt kunna, enligt vad styrelsen meddelat, medel ur statens domäners fond icke tagas i anspråk för att genomföra arbetena i investeringsreserven under budgetåret 1950/51. Hela det belopp, som komme att erfordras för ifrågavarande arbeten, skulle därför behöva uppföras å beredskapsstat.

Beträffande redogörelsens innehåll i övrigt torde jag få hänvisa till arbetsmarknadsstyrelsens förenämnda förslag (Bihang B s. 54 och 55).

Departementschefen. Med hänsyn till vad i ärendet anförts förordar jag, att å allmän beredskapsstat för nästa budgetår skall uppföras ett belopp av 28 000 000 kronor till avsättning till statens domäners fond. Jag hemställer sålunda, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Avsättning till statens domäners fond* å allmän beredskapsstat för budgetåret 1950/51 uppföra ett anslag av 28 000 000 kronor.

[2] **Byggnadsarbeten vid Öjebyns försöksgård.** Under åberopande av vad jag anför under punkten 3 hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Byggnadsarbeten vid Öjebyns försöksgård* å allmän beredskapsstat för budgetåret 1950/51 uppföra ett anslag av 233 000 kronor.

Statens allmänna fastighetsfond.

[3] **Byggnadsarbeten vid lantbrukshögskolan.** I sitt förslag till investeringsreserv (Bihang B s. 45 och 46) har *arbetsmarknadsstyrelsen* hemställt, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att å allmän beredskapsstat för budgetåret 1950/51 till byggnadsarbeten vid lantbrukshögskolan upptaga ett anslag av 2 367 000 kronor. Anslaget skulle fördelas enligt följande sammanställning. (Jfr Bihang B bil. 14.)

1. Institutionsbyggnad m. m. vid botanisk-genetiska trädgården	885 000
2. Uppförande av vaktmästarbostad vid husdjursförsöksanstalten	38 000
3. Utbyggnad av husdjursförsöksanstaltens lokaler för fjäderfä-försök vid Bäcklösa	65 000
4. Ombyggnad av ladugården vid Kungsängen	36 000
5. Djurstallar m. m. vid Öjebyns försöksgård	233 000
6. Respirationsanläggning vid institutionen för statens husdjurs-försök	100 000
7. Panncentral vid Ultuna	965 000
8. Utvidgning av vattenverket vid Ultuna	45 000
Summa kronor 2 367 000	

Beträffande motiveringen för byggnadsföretagen torde jag få hänvisa i fråga om de företag, som upptagits under 5—8, till årets statsverksproposition (kapitalbudgeten, bil. 29, p. 3) samt i fråga om de övriga arbetena till proposition 1946: 211 (s. 103 och 104).

Departementschefen. Jag tillstyrker, att medel å beredskapsstat skola upptagas till samtliga de byggnadsföretag, som arbetsmarknadsstyrelsen föreslagit, med undantag för respirationsanläggningen vid institutionen för statens husdjursförsök. Jag har icke något att erinra mot styrelsens beräkning av medelsbehovet. Anslag till uppförande av djurstallar m. m. vid Öjebyns försöksgård torde dock lämpligen böra upptagas under Statens affärsverksfonder: Domänverket. På grund härav synes förevarande anslag böra uppföras med 2 034 000 kronor. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Byggnadsarbeten vid lantbrukshögskolan* å allmän beredskapsstat för budgetåret 1950/51 uppföra ett anslag av 2 034 000 kronor.

[4] *Byggnadsarbeten vid Alnarps lantbruks-, mejeri- och trädgårdsinstitut.* I sitt förslag till investeringsreserv (Bihang B s. 45 och 46) har *arbetsmarknadsstyrelsen* hemställt, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att å allmän beredskapsstat för budgetåret 1950/51 upptaga ett anslag av 245 000 kronor till följande byggnadsarbeten vid institutet.

Uppförande av lärarbostad	47 000
Lagerkällare	78 000
Växthusanläggning	120 000

Summa kronor 245 000

Närmare redogörelser för ifrågavarande arbeten ha lämnats i proposition 1944: 281 (s. 131—134), till vilken jag torde få hänvisa.

I enlighet med arbetsmarknadsstyrelsens förslag hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Byggnadsarbeten vid Alnarps lantbruks-, mejeri- och trädgårdsinstitut* å allmän beredskapsstat för budgetåret 1950/51 uppföra ett anslag av 245 000 kronor.

[5] **Byggnadsarbeten vid veterinärhögskolan.** I sitt förslag till investeringsreserv (Bihang B s. 46) har *arbetsmarknadsstyrelsen* hemställt, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att under förevarande rubrik å allmän beredskapsstat för budgetåret 1950/51 upptaga ett anslag av 1 300 000 kronor. Av beloppet ha 600 000 kronor avsetts till institutionsbyggnad för avdelningen för födoämneshygien och 700 000 kronor för om- och tillbyggnad av kirurgiska kliniken.

Redogörelse för ifrågavarande byggnadsarbeten har lämnats i årets statsverksproposition (kapitalbudgeten, bil. 29, p. 5), till vilken jag torde få hänvisa.

I detta sammanhang torde jag vidare få anmäla ett förslag angående anordnande av studentkårs- och restauranglokaler vid veterinärhögskolan, som byggnadsstyrelsen efter utredning, i samråd med djurgårdsnämnden och styrelsen för högskolan, avgivit den 30 december 1949. Vid byggnadsstyrelsens skrivelse ha fogats skisser och situationsplaner över lokalernas förläggning. Av innehållet i skrivelsen torde här få återgivas följande.

Byggnadsstyrelsen behandlar tre alternativ enligt vilka ifrågavarande lokaler kunna utföras. Enligt det första alternativet skola lokalerna ordnas i en nybyggnad för ändamålet inom högskolans område. Det andra alternativet innebär, att en byggnad skall uppföras å det s. k. Hjortberget. Enligt det tredje alternativet slutligen skola lokalerna inrymmas inom högskolans nuvarande byggnader.

I fråga om omfattningen av de erforderliga utrymmena har byggnadsstyrelsen gjort jämförelser med motsvarande lokaler för studentkåren vid lantbrukshögskolan samt samrätt med veterinärhögskolans styrelse och representanter för studentkåren. Därvid har framkommit, att studentkårs- och restauranglokalerna böra omfatta en restaurang med ca 125 platser jämte tillhörande köksutrymmen. Man räknar med, att servering skall ske i tre omgångar, varigenom sammanlagt omkring 350 personer kunna utspisas. Därutöver bör finnas en mindre matsal om 15—20 platser för hovslagarelever m. fl. Vidare planeras en större samlingssal, expeditionslokaler för kårens verksamhet, biblioteksutrymmen samt slutligen vissa klubbrum, bastu m. fl. utrymmen av sådan art, att de kunna förläggas i en souterrängvåning. Enligt uppgjord situationsplan visar det sig möjligt att förlägga lokalerna inom högskolans område, utan att man därigenom hindrar utbyggande av de institutionsbyggnader, som äro belägna i närheten. Icke heller behöver för framtida institutionsändamål värdefull mark tagas i anspråk eller intrång göras i det obebbyggda området utmed Brunnsviken. Kostnadsberäkningen utvisar att för byggnadens uppförande vid nuvarande prisläge kommer att erfordras ett belopp av ca 675 000 kronor. Härvid räknar byggnadsstyrelsen med att uppvärmningen skall ske genom anslutning till högskolans panncentral.

Enligt det andra alternativet skall en byggnad med i huvudsak samma utförande förläggas till det s. k. Hjortberget utmed Ugglevägen strax invid Roslagsvägen.

Då nybyggnaden icke kan anslutas till högskolans värmecentral ställa sig såväl anläggningskostnaden som de årliga driftskostnaderna högre än vid en förläggning inom högskolans område. De fördelar, som vinnas med kårhusets uppförande i direkt anslutning till högskolans byggnader, äro enligt byggnadsstyrelsens mening av den art, att en förläggning till Hjortberget icke bör komma i fråga.

Kostnaden för genomförandet av det tredje alternativet uppskattar byggnadsstyrelsen till ca 325 000 kronor. En förutsättning för en lösning enligt det tredje alternativet är, att vissa tjänstebostäder, som för närvarande upplåtits huvudsakligen åt lärare vid högskolan, successivt skola tagas i anspråk. Byggnadsstyrelsen framhåller, att den nuvarande ordningen i fråga om tjänstebostäder vid veterinärhögskolan icke har någon motsvarighet vid andra högskolor.

Byggnadsstyrelsen redogör i detta sammanhang för innehållet i en skrivelse av högskolestyrelsen vilken jämte yttranden från högskolans lärarkollegium och veterinärmedicinska föreningen överlämnats till byggnadsstyrelsen. Enligt högskolestyrelsens uppfattning kan det synnerligen trängande behovet av kår- och restauranglokaler för högskolans studenter och personal inom den närmaste framtiden endast tillgodoses genom att en nybyggnad uppföres. Därvid förordar högskolestyrelsen det alternativ, som avser förläggning av en sådan nybyggnad inom högskolans område. Lärarkollegiet har i sitt yttrande framhållit, att utöver de i förslaget angivna utrymmena torde behövas en särskild mindre matsal för lärare med plats för 15—20 personer. Vidare ansluter sig kollegiet till en av veterinärmedicinska föreningen framställd begäran om utökning av personalbostäderna med ytterligare minst ett rum.

Byggnadsstyrelsen anser sig — med hänsyn till den avsevärda kostnads skillnaden mellan de båda alternativ, vilka närmast komma i fråga — böra förorda det alternativ som innebär att utrymmen inom befintliga byggnader skola utnyttjas. De lokaler, vilka därmed torde kunna utvinnas, måste enligt styrelsens förmenande anses bli tillfredsställande. I motsats till veterinärmedicinska föreningen finner styrelsen, att kökslokalerna skulle bli fullt godtagbara. Planen för deras anordnande har utarbetats i samråd med särskilda experter. Tydligt är emellertid, vilket även understrukits av föreningen, att tidpunkten för förslagets genomförande under nuvarande förhållanden på hyresmarknaden kan bli ganska oviss. Det torde nämligen erbjuda svårigheter att anskaffa nya bostäder för de befattningshavare, vilkas tjänstebostäder skola tagas i anspråk.

Beträffande de önskemål, som lärarkollegiet framfört i fråga om en eventuell nybyggnad inom högskolans område, anför byggnadsstyrelsen, att det vid det fortsatta ritningsarbetet icke torde visa sig uteslutet att inom ramen för den beräknade kostnaden göra vissa modifikationer. Styrelsen ifrågasätter emellertid för sin del nödvändigheten av att matsalar anordnas för tre olika kategorier av personal eller elever.

I anledning av vad veterinärmedicinska föreningen uttalat angående personalbostäderna hänvisar byggnadsstyrelsen till, att man vid statliga anläggningar numera icke anser sig böra inrymma andra bostäder än dem som oundgängligen erfordras med hänsyn till driften vid institutionerna.

Departementschefen. Vid behandlingen av anslagsanvisningen å kapitalbudgeten för budgetåret 1950/51 framhöll jag beträffande byggnadsarbeten för institutionerna för fysiologi, farmakologi och födoämneshygien att dessa utan större olägenhet kunde utföras i två olika etapper. Av det för ändamålet begärda anslaget, 1 700 000 kronor, hade ursprungligen 1 200 000 kronor avsetts för avdelningarna för fysiologi och farmakologi. Sistnämnda belopp ansågs emellertid efter modifikationer i byggnadsplanerna kunna nedbringas till 1 100 000 kronor. Med hänsyn till det anförda torde byggnadsarbetena för institutionen för födoämneshygien icke behöva draga en större kostnad än

500 000 kronor. Jag vill sålunda tillstyrka, att å allmän beredskapsstat för nästa budgetår skall upptagas ett anslag av 500 000 kronor till en institutionsbyggnad för avdelningen för födoämneshygien. Det belopp å 700 000 kronor, som arbetsmarknadsstyrelsen beräknat för om- och tillbyggnad av kirurgiska kliniken, synes böra godtagas. Jag förordar att även detta belopp skall uppföras å nyssnämnda stat.

Vad slutligen angår byggnadsstyrelsens utredning beträffande anordnande av studentkårs- och restauranglokaler vid veterinärhögskolan, synas dessa arbeten vara av minst lika stor angelägenhetsgrad som de av arbetsmarknadsstyrelsen föreslagna byggnadsföretagen. Enligt min uppfattning är det lämpligast, att lokalerna inrymmas i en nybyggnad inom högskolans område. Byggnadsstyrelsen har uppskattat kostnaderna härför till omkring 675 000 kronor och jag anser mig kunna godtaga styrelsens beräkning. Jag förordar sålunda, att å allmän beredskapsstat för nästa budgetår skall för ändamålet upptagas ett belopp av 675 000 kronor.

Vid bifall till vad jag föreslagit bör förevarande anslag uppföras med $(500\,000 + 700\,000 + 675\,000 =)$ 1 875 000 kronor. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Byggnadsarbeten vid veterinärhögskolan* å allmän beredskapsstat för budgetåret 1950/51 uppföra ett anslag av 1 875 000 kronor.

[6] *Byggnadsarbeten vid statens centrala frökontrollanstalt*. I sitt förslag har *arbetsmarknadsstyrelsen* hemställt, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att å allmän beredskapsstat för budgetåret 1950/51 upptaga ett anslag av 182 000 kronor till en utvidgning av flygelbyggnaden vid anstalten med en våning m. m.

Beträffande motiveringen för ifrågavarande byggnadsarbete torde jag få hänvisa till 1947 års statsverksproposition (kapitalbudgeten, bil. 30, p. 4) samt arbetsmarknadsstyrelsens förslag (Bihang B s. 45 och 46).

Under återopande av vad arbetsmarknadsstyrelsen anfört hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Byggnadsarbeten vid statens centrala frökontrollanstalt* å allmän beredskapsstat för budgetåret 1950/51 uppföra ett anslag av 182 000 kronor.

[7] *Byggnadsarbeten vid skogshögskolan*. I sitt förslag till investeringsreserv (Bihang B s. 46) har *arbetsmarknadsstyrelsen* hemställt, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att å allmän beredskapsstat för budgetåret 1950/51 till förevarande ändamål upptaga ett anslag av 560 000 kronor. Härav har 525 000 kronor avsetts för en tillbyggnad för biblioteket vid skogshögskolan och 35 000 kronor för ett garage vid skogsforskningsinstitutet.

Redogörelse för nämnda arbeten har lämnats i årets statsverkproposition (kapitalbudgeten, bil. 29, p. 6), till vilken jag torde få hänvisa.

I enlighet med arbetsmarknadsstyrelsens förslag hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Byggnadsarbeten vid skogshögskolan* å allmän beredskapsstat för budgetåret 1950/51 uppföra ett anslag av 560 000 kronor.

Vad föredragande departementschefen sålunda, med instämmande av statsrådets övriga ledamöter, hemställt behagar Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten bifalla.

Ur protokollet:

Malte Olsson.

Bilaga 16.

Kapitalinvesteringar.

Handelsdepartementet.

Utdrag av protokollet över handelsärenden, hållet inför Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten i statsrådet å Stockholms slott den 10 mars 1950.

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, statsråden SKÖLD, QUENSEL, DANIELSON, VOUGT, ZETTERBERG, NILSSON, STRÄNG, ERICSSON, MOSSBERG, ANDERSSON, LINGMAN.

Chefen för handelsdepartementet, statsrådet Ericsson, anmäler härefter under handelsdepartementets handläggning hörande ärenden angående kapitalinvesteringar å allmän beredskapsstat för budgetåret 1950/51 samt anför därvid följande.

Statens allmänna fastighetsfond.

[1] Ökade lokaler för Sveriges geologiska undersökning. Under hänvisning till vad *arbetsmarknadsstyrelsen* (Bihang B s. 46 och 47; jfr prop. 1946: 211 s. 113) anfört och föreslagit rörande ökade lokaler för Sveriges geologiska undersökning hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Ökade lokaler för Sveriges geologiska undersökning* å allmän beredskapsstat för budgetåret 1950/51 uppföra ett anslag av 1 000 000 kronor.

[2] Byggnadsarbeten vid statens provningsanstalt. Arbetsmarknadsstyrelsen har föreslagit att å allmän beredskapsstat för nästa budgetår måtte upptagas ett anslag av 960 000 kronor till nybyggnad för elektriskt-fysikaliska avdelningen vid statens provningsanstalt och ett anslag av 2 575 000 kronor till nybyggnad för laboratorium för anstaltens byggnadstekniska avdelning (Bihang B s. 46 och 47; jfr prop. 1946: 211 s. 113 och 114). Totalkostnaden för den förstnämnda nybyggnaden har nu uppförts med 1 460 000 kronor. Den sistnämnda nybyggnaden har upptagits med den kostnad, som av byggnadsstyrelsen beräknats för byggnadens utförande i överensstäm-

melse med en av styrelsen numera upprättad plan för utbyggande av provningsanstalten.

Jag tillstyrker att anslag för nu ifrågavarande nybyggnader uppföras å allmän beredskapsstat för nästa budgetår. Med de nu aktuella byggnadsplanerna kunna, enligt vad jag inhämtat, totalkostnaderna för nybyggnaden för elektriskt-fysikaliska avdelningen uppskattats till 950 000 kronor. Jag tillstyrker därför, att anslaget för nästa budgetår till denna nybyggnad upptages med detta belopp. Anslaget till nybyggnad för byggnadstekniska avdelningen synes böra uppföras med det av arbetsmarknadsstyrelsen föreslagna beloppet. Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att å allmän beredskapsstat för budgetåret 1950/51 uppföra följande anslag, nämligen

	Kronor
<i>Nybyggnad för elektriskt-fysikaliska avdelningen</i>	
<i>vid statens provningsanstalt</i>	950 000
<i>Nybyggnad för laboratorium för byggnadstekniska</i>	
<i>avdelningen vid statens provningsanstalt</i>	2 575 000

[3] *Nybyggnad vid Ingenjörsvetenskapsakademiens försöksstation.* *Arbetsmarknadsstyrelsen* har föreslagit, att till nybyggnad vid Ingenjörsvetenskapsakademiens försöksstation måtte å allmän beredskapsstat för nästa budgetår upptagas ett anslag av 1 550 000 kronor (Bihang B s. 46 och 47; jfr prop. 1946:211 s. 114 och 115). Byggnaden utgör den andra av två byggnader vid försöksstationen. Jag tillstyrker arbetsmarknadsstyrelsens förslag och hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Nybyggnad vid Ingenjörsvetenskapsakademiens försöksstation* å allmän beredskapsstat för budgetåret 1950/51 uppföra ett anslag av 1 550 000 kronor.

[4] *Säkerhetsanstalter för sjöfarten.* I överensstämmelse med vad jag förut denna dag anført vid anmälan av motsvarande anslag å driftbudgeten hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Säkerhetsanstalter för sjöfarten* å allmän beredskapsstat för budgetåret 1950/51 uppföra ett anslag av 1 932 000 kronor.

Vad föredragande departementschefen sålunda, med instämmande av statsrådets övriga ledamöter, hemställt behagar Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten bifalla.

Ur protokollet:

Gunnel Sjölin.

Bilaga 17.

Kapitalinvesteringar.

Inrikesdepartementet.

Utdrag av protokollet över inrikesärenden, hållet inför Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten i statsrådet å Stockholms slott den 10 mars 1950.

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, statsråden SKÖLD, QUENSEL, DANIELSON, VOUGT, ZETTERBERG, NILSSON, STRÄNG, ERICSSON, MOSSBERG, ANDERSSON, LINGMAN.

Chefen för inrikesdepartementet, statsrådet Mossberg, anmäler under inrikesdepartementets handläggning hörande ärende angående kapitalinvestering å allmän beredskapsstat för budgetåret 1950/51 samt anför därvid följande.

Statens allmänna fastighetsfond.

[1] Vissa byggnadsarbeten vid statens sinnessjukhus m. m. Med biträdande av vad *arbetsmarknadsstyrelsen* föreslagit (Bihang B s. 47 och 48), rörande anslag till vissa byggnadsarbeten vid statens sinnessjukhus m. m. hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Vissa byggnadsarbeten vid statens sinnessjukhus m. m.* å allmän beredskapsstat för budgetåret 1950/51 uppföra ett anslag av 588 000 kronor.

Vad föredragande departementschefen sålunda, med instämmande av statsrådets övriga ledamöter, hemställt behagar Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten bifalla.

Ur protokollet:

Bertil Cederlund.

*Bihang A.***Förslag**

till

allmän beredskapsstat för budgetåret 1950/51.**Driftbudgeten.**

	Kronor
IV. Försvarsdepartementet	275 000
V. Socialdepartementet.....	326 460 000
VI. Kommunikationsdepartementet	457 000 000
VIII. Ecklesiastikdepartementet	1 334 000
IX. Jordbruksdepartementet	36 200 000
X. Handelsdepartementet.....	8 513 000
XI. Inrikesdepartementet	10 210 000
Summa	839 992 000

Kapitalbudgeten.

	Kronor
I. Statens affärsverksfonder	261 979 000
II. Luftfartsfonden.....	11 500 000
III. Statens allmänna fastighetsfond	28 709 000
IV. Försvarets fonder.....	47 100 000
V. Statens utlåningsfonder	25 000 000
VI. Fonden för låneunderstöd	6 000 000
Summa	380 288 000

Specifikation till driftbudgeten.**IV. Försvarsdepartementet.**

	Kronor	Kronor
D. Vissa för försvaret gemensamma ändamål.		
Sjökarteverket:		
Nybyggnad av sjömättningsfartyg		275 000

V. Socialdepartementet.

	Kronor	Kronor
B. Socialstyrelsen med dithörande verksamhet samt arbetsdomstolen.		
Fattigvård och barnavård m. m.:		
Statens skolor tillhörande barna- och ungdomsvården:		
Byggnadsarbeten m. m.		1 185 000
C. Arbetsmarknadsstyrelsen med dithörande verksamhet.		
Kostnader för arbetslöshetens bekämpande m. m. ...	280 000 000	
Kostnader för arbetsmarknadsstyrelsens förrådsverksamhet	17 000 000	
	297 000 000	
D. Förbättrande av bostadsförhållandena m. m.		
Bidrag till främjande av bostadsbyggande på landsbygden	13 000 000	
Bidrag till inrättande av pensionärshem	15 000 000	
	28 000 000	
F. Folkpensionering m. m.		
Åtgärder till förebyggande och hävande av invaliditet		275 000
Summa		326 460 000

VI. Kommunikationsdepartementet.

	Kronor	Kronor
B. Väg- och vattenbyggnadsväsendet.		
<i>Vägunderhåll och vägbyggnader.</i>		
Väghållningen på landet samt i städer och stadsliknande samhällen, där kronan är väghållare:		
Vägunderhållet	93 000 000	
Nyanläggning av bygdevägar	35 000 000	
Nyanläggning av ödebygdevägar	8 000 000	
Byggande av huvudvägar	72 000 000	
Ombyggnad av bygdevägar och ödebygdevägar ...	34 000 000	
Förstärkning och förbättring av vägar	50 000 000	
Vägbeläggningar	30 000 000	322 000 000
Väghållningen i städer och stadsliknande samhällen, som äro väghållare:		
Bidrag till byggande av vägar och gator		50 000 000
Enskild väghållning:		
Bidrag till byggande av enskilda vägar		7 000 000
Diverse ändamål:		
Stensättning av vägar	12 000 000	
Byggande av broar	16 000 000	28 000 000
		407 000 000
<i>Hamnar och farleder.</i>		
Bidrag till handelshamnar och farleder		9 000 000
Byggande av fiskehamnar		6 000 000
		15 000 000
<i>Vatten- och avloppsledningar.</i>		
Bidrag till anläggningar för vattenförsörjning och avlopp		35 000 000
Summa		457 000 000

VIII. Ecklesiastikdepartementet.

	Kronor	Kronor
B. Arkiv, bibliotek och museer.		
Bidrag till omläggning av värme-, vatten- och ventilationssystemet inom nordiska museet		1 084 000
C. Kyrkliga ändamål.		
Domkapitlen och stiftsnämnderna:		
Uppförande av domkapitelshus i Växjö		250 000
Summa		1 334 000

IX. Jordbruksdepartementet.

	Kronor	Kronor
D. Undervisningsanstalter för jordbruk och lantmannanäringar m. m.		
Lägre lantbruksundervisning m. m.:		
Bidrag till byggnadsarbeten vid vissa lantbruksundervisningsanstalter		3 700 000
G. Lanthushållning i allmänhet.		
Befrämjande av landsbygdens elektrifiering		1 000 000
H. Jordbrukets rationalisering m. m.		
Bidrag till jordbrukets rationalisering		15 500 000
Grundförbättringar:		
Statens avdikningsanslag		6 000 000
		21 500 000
J. Skogsväsendet.		
Bidrag till vissa skogsvårdsåtgärder m. m.		10 000 000
Summa		36 200 000

X. Handelsdepartementet.

	Kronor	Kronor
C. Bergsbruk, industri, hantverk, teknisk forskning m. m.		
Sveriges geologiska undersökning: Malmletning och förberedande gruvarbeten		500 000
D. Sjöfart och handel.		
Lotsverket: Säkerhetsanstalter för sjöfarten		1 513 000
H. Diverse.		
Avsättning till fonden för idrottens främjande		4 000 000
Avsättning till fonden för friluftslivets främjande		2 500 000
		6 500 000
Summa		8 513 000

XI. Inrikesdepartementet.

	Kronor	Kronor
B. Medicinalstaten samt hälso- och sjukvården.		
Bidrag till uppförande eller inrättande av psykiatriska avdelningar vid lasarett		500 000
Bidrag till uppförande eller inrättande av anstalter för bildbara sinnesslöa.....		900 000
Bidrag till uppförande eller inrättande av barnavdelningar vid lasarett m. m.		500 000
Bidrag till byggnadsarbeten vid folksanatorierna		95 000
Bidrag till uppförande eller inrättande av epidemivårdanstalter		1 000 000
Bidrag till uppförande m. m. av hem för kroniskt sjuka		2 000 000
Bidrag till uppförande eller inrättande av förlossningsanstalter		1 500 000
		6 495 000
C. Alkoholistvård m. m.		
Statens alkoholistanstalt å Venngarn:		
Vissa byggnadsarbeten		290 000
F. Civilförsvaret.		
Bidrag till kommuner för anordnande av branddammar för civilförsvarsbehov		400 000
G. Brandväsendet.		
Bidrag till kommuner för anläggande av branddammar		2 400 000
Bidrag till kommuner för uppförande av brandstationer		625 000
		3 025 000
Summa		10 210 000

Specifikation till Kapitalbudgeten.

I. Statens affärsverksfonder.

	Kronor	Kronor
A. Postverket.		
Posthus m. m.		4 700 000
B. Telegrafverket.		
Telefonstationsbyggnader m. m.		9 205 000
Förrådsbyggnader m. m.		1 250 000
Telefon- och telegrafanläggningar:		
Riks- och landskablar m. m.	10 500 000	
Telefon- och telegrafstationer	13 600 000	
Nya abonnentanläggningar, nätarbeten och blanka mellanortsledningar	11 000 000	35 100 000
Radioanläggningar för telegrafverket:		
Uppförande av ett radiohus i Stockholm	1 000 000	
Rundradiosändare för kortvåg i Hörby	970 000	
Ny rundradiostation i Stockholm	2 700 000	
Ny rundradiostation i Östersund	1 600 000	6 270 000
Telegrafverkets dispositionsanslag		500 000
		52 325 000
C. Statens järnvägar.		
Byggnader och anläggningar:		
Bangårdar	17 423 000	
Dubbelspårsbyggnader och linjeomläggningar	50 414 000	
Ombyggnad till normalspår av linjen Harmånger—Bergsjö	700 000	
Ombyggnad till normalspår av linjerna Karlskrona—Kristianstad, Karlshamn—Vislanda och Bredåkra—Växjö	8 000 000	
Fortlöpande förstärkning av spåröverbyggnaden	1 000 000	
Husbyggnader	18 318 000	
Vägskyddsanläggningar	200 000	
Telefonanläggningar m. m.	6 246 000	
Anläggningar för elektrisk tågdrift	1 000 000	
Elektrifiering	25 000 000	
Lokstations- och driftverkstadsanläggningar	320 000	
Anläggningar vid huvudverkstäder	3 300 000	131 921 000
Försvarsberedskap vid statens järnvägar		2 300 000
Rullande materiel		25 000 000
Biltrafik:		
Garagebyggnader m. m.		1 500 000
Statens järnvägars dispositionsanslag		500 000
		161 221 000

	Kronor	Kronor
D. Statens vattenfallsverk.		
Kraftstation vid Hammarby		2 000 000
Utbyte av två turbiner i Lilla Edets kraftstation		700 000
Kraftstation i Norrland		3 000 000
Regleringsarbeten i Ångermanälvens och Umeälvens flodområden		2 000 000
Distributionsanläggningar och därmed sammanhängan- de arbeten vid statens kraftverk		3 000 000
Ombyggnad av Säffle kanal		1 500 000
Statens vattenfallsverks dispositionsanslag		3 300 000
		15 500 000
E. Domänverket.		
Avsättning till statens domäners fond		28 000 000
Byggnadsarbeten vid Öjebyns försöksgård		233 000
		28 233 000
Summa		261 979 000

II. Luftfartsfonden.

	Kronor	Kronor
K o m m u n i k a t i o n s d e p a r t e m e n t e t:		
Flygfältsbyggen		11 500 000

III. Statens allmänna fastighetsfond.

	Kronor	Kronor
Justitiedepartementet:		
Fångvårdsanstalt invid Jönköping eller motsvarande	1 500 000	
Fångvårdsanstalt invid Örebro	1 500 000	
Bostadshus vid sinnessjukavdelningen å Håga	205 000	
Gymnastikbyggnad vid ungdomsanstalten i Uppsala	100 000	
Gymnastikbyggnad vid ungdomsanstalten i Nyköping	100 000	
Gymnastikbyggnad vid ungdomsanstalten i Ystad	100 000	3 505 000
Kommunikationsdepartementet:		
Uppförande av grovlaboratorium vid statens väg-institut	150 000	
Nybyggnad för statens geotekniska institut	2 700 000	
Ombyggnad av fastigheten Atomena nr 1 i Stockholm	500 000	
Ombyggnad av fastigheten Västertorn nr 2 i Stockholm	600 000	3 950 000
Finansdepartementet:		
Vissa byggnadsarbeten vid tullverkets kust- och gränsbevakning m. m.		1 350 000
Ecklesiastikdepartementet:		
Magasinsbyggnad vid statens etnografiska museum	364 000	
Iståndsättande av muren omkring botaniska trädgården i Uppsala	44 000	
Om- och tillbyggnad av fysiska institutionen vid universitetet i Uppsala	2 075 000	
Ombyggnad av hygienisk-bakteriologiska och patologiska institutionerna vid universitetet i Uppsala	165 000	
Vissa byggnadsarbeten vid Lunds universitet	275 000	
Om- och tillbyggnad av universitetsbiblioteket i Lund	2 500 000	
Simhallsanläggning vid gymnastiska centralinstitutet	990 000	6 413 000
Jordbruksdepartementet:		
Byggnadsarbeten vid lantbrukshögskolan	2 034 000	
Byggnadsarbeten vid Alnarps lantbruks-, mejeri- och trädgårdsinstitut	245 000	
Byggnadsarbeten vid veterinärhögskolan	1 875 000	
Byggnadsarbeten vid statens centrala frökontrollanstalt	182 000	
Byggnadsarbeten vid skogshögskolan	560 000	4 896 000
Handelsdepartementet:		
Ökade lokaler för Sveriges geologiska undersökning	1 000 000	
Nybyggnad för elektriskt-fysikaliska avdelningen vid statens provningsanstalt	950 000	

	Kronor	Kronor
Nybyggnad för laboratorium för byggnadstekniska avdelningen vid statens provningsanstalt	2 575 000	
Nybyggnad vid Ingenjörsvetenskapsakademiens för- söksstation	1 550 000	
Säkerhetsanstalter för sjöfarten	1 932 000	8 007 000
I n r i k e s d e p a r t e m e n t e t :		
Vissa byggnadsarbeten vid statens sinnessjukhus m. m.		588 000
Summa		28 709 000

IV. Försvarets fonder.

	Kronor	Kronor
Försvarets fastighetsfond.		
Arméns delfond:		
Vissa investeringsarbeten för armén		6 300 000
Marinens delfond:		
Vissa investeringsarbeten för marinen		1 800 000
Flygvapnets delfond:		
Vissa investeringsarbeten för flygvapnet		15 500 000
Befästningars delfond:		
Vissa befästningsarbeten m. m.		23 500 000
Summa		47 100 000

V. Statens utlåningsfonder.

	Kronor	Kronor
Socialdepartementet:		
Lånefonden för bostadsbyggande		25 000 000

VI. Fonden för låneunderstöd.

	Kronor	Kronor
Socialdepartementet:		
Lån till anordnande av kollektiva tvätterier	3 000 000	
Lån till anordnande av allmänna samlingslokaler . . .	3 000 000	6 000 000
Summa		6 000 000

Bihang B.

Förslag
till
investeringsreserv för budgetåret 1950/51.

Utarbetat av
ARBETSMARKNADSSTYRELSEN.

1. Inledning.

Sedan budgetåret 1944/45 ha årligen framlagts förslag till investeringsreserver, avsedda att utgöra en sysselsättningsberedskap till motverkande av arbetslöshet. Förslagen ha dock ansetts icke behöva i sin helhet bliva föremål för behandling av statsmakterna varje år. Senast har sådant förslag behandlats av 1946 års riksdag. Arbetsmarknadskommissionen överlämnade då till Kungl. Maj:t ett förslag till investeringsreserv för budgetåret 1946/47 (SOU 1946: 27 och 28) omfattande statliga, kommunala och statsunderstödda investeringsområden med undantag för verksamhetsområden som omfattades av lantbruksstyrelsen och skogsstyrelsen samt dåvarande egnahemsstyrelsen och statens byggnadslånebyrå. Sistnämnda fyra myndigheter framlade därjämte envar för sitt verksamhetsområde motsvarande förslag.

På grundval av dessa förslag framlade Kungl. Maj:t i propositionen nr 211 till 1946 års riksdag förslag om anslag å allmän beredskapsstat för budgetåret 1946/47. Riksdagen fastställde med anledning därav (skrivelserna nr 213, 306, 311—314, 319, 320, 348 och 470) allmän beredskapsstat för budgetåret 1946/47.

Å beredskapsstaten upptogos anslag å driftbudgeten om sammanlagt 676 miljoner kronor och anslag å kapitalbudgeten om sammanlagt 374 miljoner kronor. Den med beredskapsstaten avsedda sysselsättningsreserven beräknades omfatta i runt tal 43 miljoner dagsverken motsvarande ca 170 000 årsarbetare. För utförande av arbetena i hela det med anslaget å allmän beredskapsstat avsedda sysselsättningsprogrammet, vilket icke upplagts med tanke på att det skulle kunna realiseras i sin totala omfattning utan inrymde alternativa sysselsättningsprogram, uppfördes anslag såväl till arbeten i en allmän investeringsreserv som till arbeten i en särskild grovarbetsreserv. I den allmänna investeringsreserven — vilken regelmässigt skulle givas en storlek motsvarande ungefär vad som för visst förvaltnings- eller verksamhetsområde motsvarade två års normal investering — intogos arbeten, som utvalts främst på grund av sin angelägenhetsgrad, varigenom ett ianspråktagande av den allmänna investeringsreserven i princip endast skulle innebära ett relativt obetydligt tidigare läggande av normala, angelägna investeringar. I den särskilda grovarbetsreserven intogos — för mötande av en skärpt arbetslöshetssituation med ansträngt försörjningsläge — arbeten, som visserligen voro av något lägre angelägenhetsgrad än arbetena i den allmänna investeringsreserven men som särskilt

väl lämpade sig för sysselsättning av icke yrkesvan arbetskraft och som därtill voro mindre materielkrävande. Investeringsreserven gavs därigenom en så allsidig sammansättning som möjligt i syfte att möjliggöra en differentiering av sysselsättningsprogrammet alltefter arbetslöshetens omfattning och lokalisering samt med hänsyn till tillgången på yrkesarbetare och materiel.

Efter fastställandet av den allmänna beredskapsstaten för budgetåret 1946/47 har läget på arbetsmarknaden icke föranlett framläggande av förslag till ny allmän beredskapsstat. Till följd härav har riksdagen efter Kungl. Maj:ts förslag därom bemyndigat Kungl. Maj:t att under budgetåren 1947/48, 1948/49 samt 1949/50, därest arbetsmarknadsläget så skulle påfordra, inom ramen av ett belopp av 150 miljoner kronor meddela beslut om utförande av arbeten, till vilka anslag uppförts å den allmänna beredskapsstaten för budgetåret 1946/47. Det har därvid förutsatts, att, därest utvecklingen på arbetsmarknaden därtill skulle giva anledning, Kungl. Maj:t skulle upprätta och underställa riksdagen förslag till allmän beredskapsstat grundat på av arbetsmarknadscommissionen och arbetsmarknadsstyrelsen för resp. budgetår framlagda utredningar om revidering och komplettering av investeringsreserven.

I fråga om planläggningsverksamheten för åtgärder i syfte att motverka arbetslöshet åligger det arbetsmarknadsstyrelsen bl. a.

att årligen upprätta och till Kungl. Maj:t ingiva förslag till reserv av statliga, kommunala och statsunderstödda investeringsobjekt;

att till Kungl. Maj:t inkomma med de förslag och i övrigt vidtaga de åtgärder, som må erfordras för att vederbörlig detaljplanering av arbeten intagna i eller avsedda att intagas i investeringsreserven skall komma till stånd; samt

att föra ett centralt register över tillgängliga investeringsobjekt.

Då arbetsmarknadsstyrelsen sålunda har att nu upprätta förslag till investeringsreserv för budgetåret 1950/51, får styrelsen inledningsvis anföra följande.

Den begränsning av investeringsverksamheten, som befunnits nödvändig till följd av läget på material- och arbetsmarknaden eller till följd av penningpolitiska skäl, har medfört, att av riksdagen eller av kommunala myndigheter till investeringsändamål anvisade medel av betydande omfattning icke kunnat tagas i anspråk. Den härigenom uppkomna tidsförskjutningen för det ordinarie investeringsprogrammet har i sin tur medfört, att en avsevärd mängd sysselsättningsobjekt äro tillgängliga vid uppkommande arbetslöshet, vilka objekt dessutom fylla mycket höga anspråk ur angelägenhetssynpunkt.

I en i alla detaljer upprättad investeringsplan för budgetåret 1950/51 skulle ett vart av dessa företag i det ordinarie arbetsprogrammet vara angivet till storlek, belägenhet etc. Arbetsmarknadsstyrelsen har emellertid icke funnit erforderligt att tills vidare företaga en fullständig inventering för detta ändamål, vilken dessutom på grund av de skäl, som medfört att i de senaste årens statsverkspropositioner till vissa grupper av investeringsobjekt äskats kollektiva anslag i stället för anslag till de särskilda objekten inom en grupp vart för sig, icke skulle leda till önskvärd fullständighet. I föreliggande förslag till investeringsreserv för nästa budgetår har därför möjligheten att utnyttja dessa tidsförskjutna ordinarie arbeten i arbetslöshetsbekämpande syfte i förekommande fall endast angivits efter summariskt bedömande.

De företag i investeringsplanen för nästa budgetår, som avsetts komma till utförande med anlitande av reservationer å ordinarie anslag, äro ju prin-

cipiellt av högre angelägenhetsgrad än företag i investeringsreserven. Detta förhållande medför emellertid icke i och för sig att de förstnämnda företagen skola ha kommit till utförande innan investeringsreserven tillgripes i arbetslöshetsbekämpande syfte. Sådana faktorer som materialbrist samt den friställda arbetskraftens yrkeskvalifikationer, ålder, bosättningsort m. m. kunna nämligen utgöra skäl för att reservföretag komma till utförande före ordinarie arbeten. Förekomsten av de nämnda reservationerna medför alltså icke att en investeringsreserv icke skulle behöva tillgripas för att bereda selsättning för friställd arbetskraft.

Vid sina utredningar rörande en investeringsreserv för budgetåret 1950/51 har arbetsmarknadsstyrelsen från vederbörande förvaltningar infordrat uppgifter beträffande inträdda förändringar i den av arbetsmarknadsstyrelsen för innevarande budgetår föreslagna investeringsreserven — vilken är att anse som en revidering och komplettering av investeringsreserven för budgetåret 1946/47 — samt uppgifter beträffande sådana i investeringsreserven hittills icke intagna företag, som förvaltningarna anse böra intagas i investeringsreserven för nästa budgetår. Med de verkställda utredningarna har styrelsen åsyftat att få fram en reserv av ur allmän samhällelig synpunkt angelägna statliga, statsunderstödda och kommunala byggnads- och anläggningsarbeten, som dels kunna i händelse av arbetslöshet påbörjas eller helt utföras under nästa budgetår, dels äro lämpade för sysselsättning av arbetslösa och erbjuda möjligheter till en anpassning av sysselsättningspolitiken efter skilda arbetsmarknadssituationer och försörjningslägen.

Det har vid utredningarna visat sig, att efter fastställandet av beredskapsstaten för budgetåret 1946/47 ett högst betydande antal företag, till vilka anslag uppfördes å beredskapsstaten, numera överförts till det ordinarie arbetsprogrammet eller av annan anledning avförts från investeringsreserven samt att icke obetydliga förändringar inträffat i avseende å såväl kostnad som angelägenhetsgrad för i investeringsreserven alltjämt kvarstående företag. Därjämte har det visat sig, att de till intagande i investeringsreserven för nästa budgetår nyanmälda företagen på grund av ändrade förhållanden i stor omfattning angivits vara av högre angelägenhetsgrad än de från investeringsreserven för budgetåret 1946/47 kvarstående företagen. Härtill kommer att vissa förändringar företagits i fråga om riksstatens anslagsteknik, varigenom den ursprungligen avsedda överensstämmelsen härutinnan mellan riksstaten och den allmänna beredskapsstaten för budgetåret 1946/47 nu icke längre förefinnes. På grund av dessa skäl har arbetsmarknadsstyrelsen bedrivit det fortsatta arbetet med upprättande av förslag till investeringsreserv för nästa budgetår under den förutsättningen, att ny allmän beredskapsstat för budgetåret 1950/51 kommer att fastställas av 1950 års riksdag.

Vissa allmänna synpunkter på omfällningen och sammansättningen av en investeringsreserv ha angivits i arbetsmarknadskommissionens betänkande med förslag till investeringsreserv för budgetåret 1946/47 (SOU 1946: 27, s. 8—15), vilket såsom bihang B fogats till propositionen 1946: 211. Dessa synpunkter äga alltjämt giltighet och ha — jämte synpunkten att investeringsreserven för nästa budgetår bör givas huvudsakligen samma omfattning som den för innevarande budgetår föreslagna reserven — varit normerande vid arbetsmarknadsstyrelsens upprättande av nu föreliggande förslag.

Primärmaterialet för förslaget har utgjorts av dels urvalsmaterialet för förslaget för innevarande budgetår, dels det ytterligare material, som införskaffats sedan sistnämnda förslag uppgjordes.

Omfattningen och arten av det efter viss utsortering av ovannämnda pri-

märmaterial återstående urvalsmaterialet för det föreliggande förslaget framgår av följande sammanställning. I sammanställningen angivas antalet registrerade investeringsobjekt och objektens beräknade sammanlagda totalkostnad (återstående kostnad) för två olika slag av objekt, nämligen dels till sådana objekt rörande vilka vederbörande förvaltningar till arbetsmarknadsstyrelsen lämnat endast sammanfattade uppgifter, dels ock — under »Övriga investeringsobjekt» — sådana objekt, vilka vart för sig registrerats i arbetsmarknadsstyrelsens centrala register över investeringsobjekt. Den förra gruppen innehåller i regel ett större antal smärre företag, vilka icke ansetts behöva registreras vart för sig.

Investeringsobjekt	Antal registrerade investeringsobjekt	Beräknad sammanlagd totalkostnad (återstående kostnad) för registrerade investeringsobjekt (milj. kronor)
<i>Statliga:</i>		
Inom domänverkets verksamhetsområde	14 000	122
Övriga investeringsobjekt	12 300	2 000
Summa för statliga objekt	16 300	2 122
<i>Kommunala och enskilda:</i>		
Inom skogsstyrelsens verksamhetsområde	13 500	66
Inom lantbruksstyrelsens verksamhetsområde....	20 000	75
Inom bostadsstyrelsens verksamhetsområde	—	275
Övriga investeringsobjekt	6 000	2 000
Summa för kommunala och enskilda objekt	39 500	2 416
Totalsumma	55 800	4 538

Den sammanlagda totalkostnaden (återstående kostnaden) för de företag, som utgöra urvalsmaterial för förslaget till investeringsreserv för nästa budgetår, har sålunda beräknats till ca 4 500 miljoner kronor.

Beträffande behovet av de företag, som föreslås till intagande i investeringsreserven, hänvisar arbetsmarknadsstyrelsen i det följande till de motiveringar, som lämnats i statens arbetsmarknadskommissions betänkande med förslag till investeringsreserv för budgetåret 1946/47 (SOU 1946: 27 och bilag B till prop. 1946: 211), i av Kungl. Maj:t avgivna propositioner, i sakkunnigbetänkanden eller som lämnas i till föreliggande förslag fogade stencilerade bilagor A—D.²

Till planering av arbeten, intagna i eller avsedda att intagas i investeringsreserven, äro anslag uppförda på riksstat. De i 1948 års statsverksproposition, bil. 2, s. 10—11, vid behandlingen av frågan om behovet av anslag till planering av allmänna arbeten under budgetåret 1948/49 återgivna synpunkterna på planeringsarbetet synas böra vara normerande även under nästa budgetår. Sedan arbetsmarknadsstyrelsen i samråd med vederbörande planerande myndigheter utifrån dessa synpunkter företagit en utredning rörande medelsbehovet för planeringsverksamheten under budgetåret 1950/51, har i 1950 års statsverksproposition anslag till planering av allmänna arbeten upptagits med endast formella belopp, enär förefintliga reservationer å ifrågavarande anslag bedömts vara tillräckliga.

¹ Sådana investeringar som vägunderhåll, vägbeläggningar o. d. ha här medräknats endast såsom ett objekt vardera, ehuru de representera ett stort antal objekt, ofta vart och ett av liten omfattning.

² Här uteslutna.

2. Investeringsreservens finansiering.

De till intagande i den allmänna investeringsreserven eller den särskilda grovarbetsreserven föreslagna arbetena äro dels statliga, dels ock kommunala eller enskilda. I avseende å storleken av erforderliga statsmedel intaga de statliga arbetena främsta rummet, ehuru även genomförandet av det föreslagna sysselsättningsprogrammet i övrigt förutsätter stora insatser av statsmedel. De kommunala och enskilda arbetena utgöras dels av sådana investeringsobjekt, till vilka normalt pläga utgå bidrag av statsmedel från särskilda för ändamålet på riksstaten uppförda anslag, dels ock av sådana företag, som normalt finansieras helt med kommunala eller enskilda medel men till vilka skulle kunna beviljas statsbidrag från det föreslagna anslaget å allmän beredskapsstat till Kostnader för arbetslöshetens bekämpande m. m. i de fall, då företagen komma till utförande såsom beredskapsarbeten.

För finansieringen av till intagande i investeringsreserven för budgetåret 1950/51 föreslagna företag, som helt eller delvis äro avsedda att bekostas av statsmedel, hemställer arbetsmarknadsstyrelsen i det följande, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att anvisa anslag å allmän beredskapsstat för budgetåret 1950/51 avsedda för finansiering av arbeten, som utöver de ordinarie investeringsprogrammen böra igångsättas vid en försämring av läget på arbetsmarknaden. Styrelsen har vid sina hemställanden om förslag till anslag å allmän beredskapsstat — i likhet med tidigare beredskapslater — så långt som möjligt följt de anslagsrubriker, som numera tillämpas vid anvisande av anslag å riksstaten. Härigenom möjliggöres en sådan sedvanlig sakbehandling av statsmakterna, som tillämpas vid behandling av anslagsfrågor i allmänhet. Anslagen synas utan riksdagens hörande böra få utnyttjas blott inom ramen av visst högsta belopp. För statens ikraftträdande skulle sålunda krävas särskilt beslut av riksdagen. För att Kungl. Maj:t dock skall kunna i viss utsträckning utnyttja beredskapsstaten redan innan särskilt riksdagsbeslut meddelats, föreslår arbetsmarknadsstyrelsen att Kungl. Maj:t hos riksdagen hemställer om finansfullmakt enligt samma grunder, som tillämpats från och med budgetåret 1946/47. Därigenom möjliggöres en begränsning av arbetslöshetsanslagen på riksstaten till vad som erfordras under normala förhållanden på arbetsmarknaden.

Arbetsmarknadsstyrelsen har vid sitt bedömande av investeringsreservens lämpliga sammansättning och omfattning utgått såväl därifrån, att de kollektiva anslag, som uppföras å beredskapsstaten, skola efter beslut av Kungl. Maj:t få tagas i anspråk för utförande helt eller delvis av vilket företag som helst inom vederbörande anslagsgrupp som ock därifrån, att kollektivanslagen å beredskapsstaten skola efter beslut av Kungl. Maj:t i stället för till utförande av arbeten i investeringsreserven få tagas i anspråk för forcering av de arbeten, till vilka motsvarande anslag uppförts å riksstaten men som icke kunna komma till utförande i sin helhet inom ramen för anslaget å riksstaten.

Uppdelningen på ett flertal anslag inskränker i viss mån handlingsfriheten vid utnyttjandet av beredskapsstaten och nödvändiggör även en viss överdimensionering av det totala äskandet av anslag å allmän beredskapsstat. Olika arbetslöshetssituationer kunna nämligen ställa skilda krav på ett utnyttjande av de i beredskapsstaten ingående anslagen. En allmän investeringsökning kan i en viss situation och under vissa betingelser bli nödvändig och då medföra ett ganska stort ianspråktagande över huvud av de

olika anslagen. I en del fall kunna visst eller vissa slag av arbeten anses böra påskyndas. I andra fall åter kan arbetslösheten vara så lokaliserad att i en särskilt utsatt landsända en ökning av arbetena allmänt eller av ett visst slag av arbeten bliver behöfvig. För att kunna möta de mest skilda krav i olika arbetslöshetssituationer har anslagsbehovet för varje företag eller varje grupp av företag beräknats under förutsättning att ett totalt utnyttjande av ifrågavarande anslag kan bli en nödvändighet. Under angivna förhållanden har en viss överdimensionering av beredskapsstaten måst ske. Det torde dock i detta sammanhang böra särskilt framhållas, att det ovan förutsatta utnyttjandet av kollektiva anslag å en allmän beredskapsstat för nästa budgetår skulle medföra, att i föregående allmänna beredskapsstater inkalkylerade överdimensioneringar kunnat i viss mån minskas.

Förutom de anslag till skilda ändamål, vilka föreslås för företag avsedda att intagas i den allmänna investeringsreserven, har även beräknats anslag å allmän beredskapsstat till Kostnader för arbetslöshetens bekämpande m. m. samt till Kostnader för arbetsmarknadsstyrelsens förrädsverksamhet. En närmare redogörelse för principerna för anslagens användning lämnas i det följande vid behandlingen av motsvarande anslagsfrågor.

Vad angår statsbidragsgrunderna för kommunala och enskilda arbeten har arbetsmarknadsstyrelsen — utifrån de överväganden, som gjorts i samband med framläggandet av tidigare förslag till investeringsreserver och mot vilka statsmakterna icke haft något att erinra — utgått ifrån att en generell bidragshöjning icke är erforderlig eller lämplig såsom medel att stimulera till ökad kommunal eller enskild investeringsverksamhet. Det har dock ansetts skäligt, att gällande bestämmelser om statsbidrag uppmjukas för att möjliggöra hänsyn till de speciella faktorer, som för kommun eller enskild kunna inverka fördyrande eller försvårande då ett arbete utföres i arbetsmarknadsreglerande syfte. En forcering av investeringsverksamheten kan redan i och för sig verka fördyrande eller på annat sätt bli särskilt betungande. Vidare kan utförande av ett företag tidigare än ursprungligen avsetts medföra ränteförluster, varjämte kostnadsfördyringar kunna uppkomma som en följd av att ett arbete till motverkande av arbetslöshet ofta måste utföras vid olämplig årstid eller olämplig väderlek eller med anlitande av ovan arbetskraft. Det har av dessa skäl ansetts att hänsyn bör tagas till nu angivna omständigheter vid tilldelningen av statsbidrag. Arbetsmarknadsstyrelsen har vid beräkningen av erforderligt anslag å allmän beredskapsstat till Kostnader för arbetslöshetens bekämpande m. m. beaktat detta förhållande.

I fråga om grunderna för utlämnande av statsunderstöd till vissa förbättringsarbeten på jordbrukets och skogsbrukets område bemyndigade 1944 års riksdag (prop. nr 264, skr. nr 435) Kungl. Maj:t att i huvudsaklig överensstämmelse med vissa angivna riktlinjer för budgetåret 1944/45 fastställa grunder för utlämnande av statsunderstöd i händelse av mera omfattande arbetslöshet till vissa förbättringsarbeten på jordbrukets och skogsbrukets områden. I propositionen angavs såsom den allmänna ram, inom vilken bidrag skulle kunna utlämnas till dylika arbeten, vissa av lantbruksstyrelsen och skogsstyrelsen angivna procentsatser. I fråga om lån till dessa arbeten skulle gälla i huvudsak vissa av 1942 års jordbrukskommitté angivna grunder.

För senare budgetår har riksdagen lämnat enahanda bemyndiganden, vilket jämväl fr. o. m. budgetåret 1946/47 utvidgats att omfatta möjlighet för Kungl. Maj:t att, där så befinnes lämpligt, bevilja bidrag jämväl för vissa skogligen arbeten på fastighet av ecklesiastisk natur.

Lantbruksstyrelsen har i sitt förslag till arbetsmarknadsstyrelsen rörande investeringsreserven för budgetåret 1950/51 vid anslagsberäkningen utgått ifrån samma grunder som gälla för den normala investeringsverksamheten. Efter den omläggning i fråga om bidrag till jordbruksförbättrande åtgärder, som skett i samband med införandet av författningsbestämmelser för jordbrukets yttre och inre rationalisering m. m., synas för övrigt de i propositionen 1944: 264 angivna grunderna för ökat statsbidrag till ifrågasvarande arbeten icke i sin helhet tillämpliga. Beträffande bidrag till förbättringsarbeten på skogsbrukets område föreligger däremot icke liknande skäl mot ett tillämpande jämväl under budgetåret 1950/51 av nyssberörda grunder för ökat statsbidrag vid arbetslöshet.

Med hänsyn till sålunda inträdda förändrade förhållanden i fråga om bidrag till jordbruksförbättrande åtgärder samt till vad arbetsmarknadsstyrelsen härovan anfört beträffande statsbidrag till kommunala och enskilda arbeten i allmänhet, ifrågasättes huruvida behov föreligger av bemyndigande att utlämna statsbidrag under budgetåret 1950/51 till förbättringsarbeten på jordbrukets och skogsbrukets områden enligt andra grunder än de som gälla för den normala bidragsverksamheten. Det ur arbetsmarknadssynpunkt väsentliga syftet med en förhöjning av bidragen, nämligen att arbetena igångsättas mycket snart efter bidragsbeslutet och utföras inom viss icke alltför lång tid samt att arbetena i största möjliga mån förläggas till *vinterperioden*, synes, liksom i fråga om andra arbeten förutsatts, kunna nås genom beviljande av bidrag från anslag till Kostnader för arbetslöshetens bekämpande m. m. för sådana merkostnader, som kunna uppstå genom att arbetet utföres i arbetsmarknadsreglerande syfte. Genom tillämpande av dessa principer även beträffande arbeten avseende jordbrukets inre rationalisering och skogsvårdsarbeten skulle vinnas största möjliga enhetlighet i fråga om statsbidrag vid ianspråktagandet av investeringsreserven.

Ett fullständigt genomförande av den i det följande föreslagna investeringsreserven för budgetåret 1950/51 förutsätter tillgång till anslag av statsmedel med ialles ca 1 186 miljoner kronor. Härav utgör anslagsbehovet för företag i den allmänna investeringsreserven ca 904 miljoner kronor och i den särskilda grovarbetsreserven ca 238 miljoner kronor. Därjämte har medräknats ett anslagsbehov för anskaffning av byggnadsmaskiner av 17 miljoner kronor samt för beredskapsarbeten — utöver anslag å riksstaten — av 27 miljoner kronor. Arbetsmarknadsstyrelsen föreslår i det följande, att anslag om sammanlagt ovan angivna belopp uppföras å allmän beredskapsstat för budgetåret 1950/51. Därjämte har förutsatts, att överskridanden av vissa förslagsanslag å riksstaten skulle kunna ske med tillhoppa 19 miljoner kronor.

Såsom i det föregående anförts synes Kungl. Maj:t böra bemyndigas att i viss omfattning utnyttja anslag å beredskapsstaten utan ytterligare prövning av riksdagen. Den ram, inom vilken Kungl. Maj:t kunnat utnyttja anslag å tidigare framlagda liknande allmänna beredskapsstater, har bestämts till 150 miljoner kronor. Motivering härför har lämnats i propositionen 1945: 265, s. 6—8. Denna finansfullmakt skulle enligt då gjorda överslagsberäkningar möjliggöra utförande av arbeten, vilka skulle ge arbetstillfällen om uppskattningsvis lägst ca 4,5 och högst ca 7 miljoner dagsverken, beroende bl. a. på i vilken utsträckning dels grovarbeten, dels arbeten, som endast delvis avsågos att finansieras med statsmedel, kunde komma till utförande. Under förutsättning av 250 arbetsdagar per år motsvara dessa dagsverksantal sysselsättning för 18 000 resp. 28 000 årsarbetare. De sedan år 1945 inträdda kostnadsökningarna motivera en ökning av finansfullmak-

tens storlek om med densamma avsedd beredskap skall bibehållas under eljest oförändrade förutsättningar. Vid ett eventuellt ianspråktagande av investeringsreserven under budgetåret 1950/51 torde emellertid främst komma i fråga grovarbeten, för vilka dagsverkskostnaden är förhållandevis låg. Med hänsyn härtill och även till att statsmakterna ansett, att den statskommunala formen för beredskapsarbeten i största möjliga utsträckning bör anlitas (prop. 1948: 249, s. 39—40), anser arbetsmarknadsstyrelsen tillräckligt, att finansfullmaktens storlek alltså bibehålles vid beloppet 150 miljoner kronor.

Styrelsen hemställer i anslutning härtill, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att bemyndiga Kungl. Maj:t att under budgetåret 1950/51, därest arbetsmarknadsläget så påfordrar, inom ramen av ett belopp av 150 miljoner kronor meddela beslut om utförande av arbeten, för vilka anslag äro uppförda å allmän beredskapsstat för budgetåret 1950/51.

3. Investeringsplan för postverket.

Å allmän beredskapsstat för budgetåret 1946/47 uppfördes anslag till företag inom postverkets verksamhetsområde med sammanlagt 9 835 000 kronor, varav till posthusbyggnader 9 335 000 kronor.

Arbetsmarknadsstyrelsen har efter samråd med generalpoststyrelsen upprättat förslag till investeringsreserv för postverket för budgetåret 1950/51. Förslaget, som omfattar husbyggnadsföretag för en sammanlagd kostnad av 4 700 000 kronor, har sammanställts i bil. 1, i vilken även angivits i årets statsverksproposition för verkets investering äskade medel.

För utförande av arbeten i investeringsreserven synes böra å allmän beredskapsstat uppföras ett mot anslaget å riksstat till Posthus m. m. svarande kollektivanslag, vilket alltså icke skulle vara till någon del bundet till visst företag i investeringsreserven utan skulle efter beslut av Kungl. Maj:t få tagas i anspråk för utförande helt eller delvis av vilket företag som helst i investeringsreserven. Arbetsmarknadsstyrelsen har vid sitt bedömande av investeringsreservens lämpliga omfattning utgått även däriifrån, att det anslag, som uppföres å allmän beredskapsstat till Posthus m. m., skall, därest så befinnes lämpligt, i stället för till utförande av arbeten i investeringsreserven få, under för beredskapsstaten gällande förutsättningar, disponeras för forcering av de arbeten å posthus, som ingå i det ordinarie arbetsprogrammet men som icke kunna komma till utförande inom ramen för anslaget å riksstaten.

Vid nämnda förutsättning har arbetsmarknadsstyrelsen i förslaget till investeringsreserv intagit tre företag, vartill anslag uppförts å allmän beredskapsstat för budgetåret 1946/47, samt fem andra företag. Beträffande behovet av de tre från investeringsreserven för budgetåret 1946/47 överförda företagen, d. v. s. posthusbyggnader inom Gärdesstaden i Stockholm, i Uppsala och i Arvika, får arbetsmarknadsstyrelsen hänvisa till vad därom anförts i statens arbetsmarknadskommissions betänkande med förslag till investeringsreserv för budgetåret 1946/47 (SOU 1946: 27, s. 20, resp. 23 och 30). Beträffande behovet av de fem företag, som icke intagits i tidigare framlagda förslag, nämligen posthusbyggnader i Ljusdal, Värnamo, Söderhamn, Nässjö och Boden får arbetsmarknadsstyrelsen hänvisa till bil. A¹.

Ett utförande av de i förslaget till investeringsreserv intagna arbetena

¹ Här utesluten.

beräknas medföra ca 60 000 dagsverken för byggnadsarbetare av olika slag, motsvarande en sysselsättning för ca 240 årsarbetare.

För budgetåret 1950/51 har i statsverkspropositionen under kapitalbudgeten föreslagits anslag till postverket om tillhoppa 3 256 000 kronor, varav till fastighetsförvärv 1 155 000 kronor och till förvärv av billinjer 250 000 kronor. Vid möjligheter att utnyttja reservationer kan dock ett större investeringsprogram genomföras. I statsverkspropositionen, bil. 26, s. 6, ha investeringsutgifterna för postverket för budgetåret 1950/51 ansetts böra begränsas till högst 8 miljoner kronor. Hela investeringsplanen för budgetåret skulle sålunda omfatta arbeten och anskaffningar för högst 12,7 miljoner kronor.

Under återopande av det anförda hemställer arbetsmarknadsstyrelsen, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Posthus m. m.* å allmän beredskapsstat för budgetåret 1950/51 å kapitalbudgeten under *Statens affärsverksfonder*, Postverket, uppföra ett anslag av 4 700 000 kronor.

4. Investeringsplan för telegrafverket.

Å allmän beredskapsstat för budgetåret 1946/47 uppfördes anslag till företag inom telegrafverkets verksamhetsområde med sammanlagt 29 835 000 kronor.

Arbetsmarknadsstyrelsen har efter samråd med telegrafstyrelsen upprättat förslag till investeringsreserv för telegrafverket för budgetåret 1950/51. Förslaget, som omfattar arbeten för en sammanlagd kostnad av 16 225 000 kronor, har sammanställts i bil. 2, där även i årets statsverksproposition för verkets investering åskade medel angivits.

För utförande av arbeten i investeringsreserven synas böra å allmän beredskapsstat uppföras ett mot anslaget å riksstat till Telefonstationsbyggnader m. m. svarande kollektivanslag, ett kollektivanslag till Förrådsbyggnader m. m. samt vissa anslag till radioanläggningar, varjämte visst belopp synes under för anlitande av telegrafverkets dispositionsanslag gällande förutsättningar böra få tagas i anspråk för sådana arbeten, som normalt bekostas av anslaget. Kollektivanslagen böra efter beslut av Kungl. Maj:t få tagas i anspråk för utförande helt eller delvis av vilket företag som helst inom vederbörande anslagsgrupp. Arbetsmarknadsstyrelsen har vid sitt bedömande av investeringsreservens lämpliga omfattning utgått även därifrån att de anslag, som uppföras å allmän beredskapsstat till Telefonstationsbyggnader m. m. och till Förrådsbyggnader m. m. skola, därest så befinnes lämpligt, i stället för till utförande av arbeten i investeringsreserven få, under för beredskapsstaten gällande förutsättningar, disponeras för forceering av de arbeten å telefonstationsbyggnader resp. förrådsbyggnader, som ingå i det ordinarie arbetsprogrammet men som icke kunna komma till utförande inom ramen för anslag å riksstaten.

Arbeten å ny rundradiostation i Östersund, till vilket företag i årets statsverksproposition, bil. 26, s. 52, åskats anslag med 500 000 kronor, ha i förslaget intagits med en kostnad av 1 600 000 kronor eller den beräknade återstående kostnaden för företaget. Övriga i förslaget intagna företag äro telefonstationsbyggnader i Strängnäs, Valdemarsvik, Vetlanda, Vimmerby, Karlshamn, Simrishamn, Hässleholm, Höganäs, Halmstad, Arvika, Sunne, Örebro, Nora, Sala, Arboga, Falun, Kramfors och Arvidsjaur samt förrådsbyggnader m. m. i Norrköping, Örebro och Gävle ävensom rundradiosändare

i Hörby (arbeten utöver de ordinarie) och rundradiostation i Stockholm. Styrelsen får beträffande dessa företag hänvisa till de motiveringar, som för resp. företag återgivits i statens arbetsmarknadskommissions betänkande med förslag till investeringsreserv för budgetåret 1946/47 (SOU 1946: 27, s. 37 ff.) samt till propositionen 1946: 211, s. 90—92.

Ett realiserande av hela den föreslagna reserven har uppskattats innefatta arbetstillfällen vid husbyggnadsföretag om ca 200 000 dagsverken. Dessa dagsverkstal motsvara sysselsättning för ca 800 årsarbetare.

I årets statsverksproposition åskas under telegrafverkets fond anslag om sammanlagt ca 140 miljoner kronor, varav till inköp av fastigheter 700 000 kronor. Vid möjligheter att utnyttja reservationer kan dock ett större investeringsprogram genomföras. I statsverkspropositionen, bil. 26, s. 8, ha investeringsutgifterna för telegrafverket för budgetåret 1950/51 ansetts böra begränsas till högst 145 miljoner kronor. Hela investeringsplanen för budgetåret 1950/51 skulle sålunda omfatta arbeten och anskaffningar för ca 161 miljoner kronor.

Under åberopande av det anförda hemställer arbetsmarknadsstyrelsen, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att å allmän beredskapsstat för budgetåret 1950/51 å Kapitalbudgeten under Statens affärsverksfonder, Telegrafverket, uppföra följande anslag, nämligen

<i>Telefonstationsbyggnader m. m.</i>	<i>9 205 000</i>
<i>Förrådsbyggnader m. m.</i>	<i>1 250 000</i>
<i>Rundradiosändare för kortvåg i Hörby</i>	<i>970 000</i>
<i>Ny rundradiostation i Stockholm</i>	<i>2 700 000</i>
<i>Ny rundradiostation i Östersund</i>	<i>1 600 000</i>
<i>Telegrafverkets dispositionsanslag</i>	<i>500 000</i>

5. Investeringsplan för statens järnvägar.

Å allmän beredskapsstat för budgetåret 1946/47 uppfördes anslag till företag inom statens järnvägars verksamhetsområde med sammanlagt 142 210 000 kronor. Arbetsmarknadskommissionen hade därjämte föreslagit, att den allmänna investeringsreserven för samma budgetår skulle omfatta vissa företag för vilka kostnaderna avsågos skola bekostas dels av driftmedel till ett belopp av 6 145 000 kronor och dels av rörelsemedel till ett belopp av 230 000 kronor. Slutligen föreslog kommissionen för budgetåret en särskild grovarbetsreserv av dubbelspårsbyggnader för en kostnad av 15 000 000 kronor.

Efter förslag i propositionen 1947:116 har riksdagen sedermera (r.skr. nr 1947: 389) medgivit, att den till grund för den allmänna beredskapsstaten för budgetåret 1946/47 liggande investeringsplanen för elektrifieringsarbeten vid statens järnvägar finge ändras i vissa avseenden.

Arbetsmarknadsstyrelsen har efter samråd med järnvägsstyrelsen upprättat och i bil. 3 sammanställt förslag till allmän investeringsreserv för statens järnvägar för budgetåret 1950/51 innefattande företag för en sammanlagd kostnad av 164 917 000 kronor. Till intagande i den allmänna investeringsreserven föreslås företag för en sammanlagd kostnad av 158 921 000 kronor att bekostas av medel å kapitalbudgeten, företag för en sammanlagd kostnad av 5 845 000 kronor att bekostas av driftmedel samt företag för en kostnad av 151 000 kronor att bekostas av rörelsemedel.

För utförande av arbeten i investeringsreserven synas böra å allmän beredskapsstat uppföras mot anslagen å riksstat svarande kollektivanslag till Bangårdar, Dubbelspårsbyggnader och linjeomläggningar, Fortlöpande förstärkning av spåröverbyggnaden, Husbyggnader, Vägskyddsanläggningar, Telefonanläggningar m. m., Anläggningar för elektrisk tågdrift, Elektrifiering, Lokstations- och driftverkstadsanläggningar, Anläggningar vid huvudverkstäder samt Garagebyggnader m. m. Vidare synes å allmän beredskapsstat böra anvisas ett kollektivanslag till Rullande materiel, anslag till Ombyggnad till normalspår av linjen Harmånger—Bergsjö samt till Ombyggnad till normalspår av linjerna Karlskrona—Kristianstad, Karlshamn—Vislanda och Bredåkra—Växjö, varjämte visst belopp synes under för anlåtande av statens järnvägars dispositionsanslag gällande förutsättningar böra få tagas i anspråk för sådana arbeten, som normalt bekostas av medel från dispositionsanslaget. Kollektivanslagen å beredskapsstaten böra efter beslut av Kungl. Maj:t få tagas i anspråk för utförande helt eller delvis av vilket företag som helst inom vederbörande anslagsgrupp. Arbetsmarknadsstyrelsen har vid sitt bedömande av investeringsreservens lämpliga omfattning utgått även därifrån, att de anslag, som uppföras å allmän beredskapsstat, därest så befinnes lämpligt, i stället för till utförande av arbeten i investeringsreserven få, under för beredskapsstaten gällande förutsättningar, disponeras för forcering av de arbeten, som ingå i det ordinarie arbetsprogrammet men som icke kunna komma till utförande inom ramen för motsvarande anslag å riksstaten.

Ett utförande av samtliga i förslaget till allmän investeringsreserv för statens järnvägar intagna företag har uppskattats innefatta arbetstillfällen om ca 3 700 000 dagsverken vid husbyggnads- och anläggningsarbeten och ca 600 000 industridagsverken. Dessa dagsverkstal motsvara full sysselsättning för ca 17 500 årsarbetare, varav ca 3 500 yrkeskunniga anläggningsarbetare, ca 11 500 grovarbetare och ca 2 500 industriarbetare.

Arbetsmarknadsstyrelsen föreslår därjämte för budgetåret 1950/51 en särskild grovarbetsreserv innehållande dubbelspårsarbeten av något lägre angelägenhetsgrad än motsvarande arbeten i den allmänna investeringsreserven för en kostnad av 15 000 000 kronor.

I årets statsverksproposition äskas under kapitalbudgeten anslag till statens järnvägar med sammanlagt 134 525 000 kronor. Vid möjlighet att utnyttja reservationer kan emellertid ett större investeringsprogram genomföras. I statsverkspropositionen, bil. 26, s. 9, ha investeringsutgifterna för statens järnvägar för budgetåret 1950/51 ansetts böra begränsas till högst 150 miljoner kronor. Den ordinarie delen av investeringsplanen synes sålunda böra beräknas till detta belopp. Hela investeringsplanen för budgetåret 1950/51, d. v. s. ordinarie arbeten och allmän investeringsreserv, skulle alltså omfatta arbeten för en sammanlagd kostnad av 314 917 000 kronor.

Beträffande angelägenheten av i förslaget intagna arbeten (slag av arbeten), som överförs från investeringsreserven för budgetåret 1946/47, hänvisar arbetsmarknadsstyrelsen till statens arbetsmarknadskommissions betänkande med förslag till investeringsreserv för budgetåret 1946/47 (SOU 1946: 27, s. 77—103). Beträffande åter angelägenheten av i förslaget nyintagna företag, i bil. 3 utmärkta med asterisk, får arbetsmarknadsstyrelsen hänvisa till järnvägsstyrelsen. I bil. 3 ha till intagande i investeringsreserven föreslagna företag specificerats, därest kostnaden för ett vart av desamma uppgår till 100 000 kronor, och i övriga fall — med vissa undantag — sammanförts under kollektivrubrik. Särskild specifikation över dessa senare företag finnes dels i arbetsmarknadsstyrelsens register över investeringsobjekt, dels ock i särskild hos styrelsen upprättad förteckning, som jämväl överlämnats till järnvägsstyrelsen.

Redogörelser rörande vissa slag av företag i förslaget till investeringsreserv för statens järnvägar.

Företag att bekostas av kapitalmedel.

A. Byggnader och anläggningar.

I. Bangårdar.

Å allmän beredskapsstat för budgetåret 1946/47 uppfördes anslag till Bangårdsombyggnader m. m. med 8 765 000 kronor, till Gångbroar och gångtunnlar med 1 700 000 kronor, till Diverse bangårdsanordningar med 1 895 000 kronor samt till Tegelbackens reglering med 1 000 000 kronor, eller till arbeten å bangårdar med inalles 13 360 000 kronor.

Arbetsmarknadsstyrelsen har efter samråd med järnvägsstyrelsen i förslaget till investeringsreserv för budgetåret 1950/51 till arbeten å bangårdar beräknat ett belopp av 17 423 000 kronor.

Från och med budgetåret 1948/49 äro de mot de tre förstnämnda anslagen svarande anslagen å riksstaten sammanförda till ett kollektivanslag till Bangårdar m. m. Med hänsyn härtill torde för finansieringen av samtliga i investeringsreserven för nästa budgetår intagna bangårdsarbeten böra å allmän beredskapsstat uppföras ett kollektivanslag till Bangårdar m. m., i vilket även skulle inräknas medel till Tegelbackens reglering.

II. Dubbelspårsbyggnader och linjeomläggningar samt ombyggnad till normalspår av smalspåriga järnvägar.

Å allmän beredskapsstat för budgetåret 1946/47 uppfördes anslag till Fortsatt anläggning av dubbelspår med 40 050 000 kronor, till Linjeomläggningar med 5 660 000 kronor och till Diverse linjearbeten med 710 000 kronor. Vidare uppfördes anslag till Ombyggnad till normalspår av linjen Harmånger—Bergsjö med 700 000 kronor¹ samt till Ombyggnad till normalspår av linjerna Karlskrona—Kristianstad, Karlshamn—Vislanda och Bredåkra—Växjö med 8 000 000 kronor.

Arbetsmarknadsstyrelsen har efter samråd med järnvägsstyrelsen i förslaget till investeringsreserv för budgetåret 1950/51 intagit dels företag avseende dubbelspårsbyggnader och linjeomläggningar för en sammanlagd kostnad av 50 414 000 kronor, dels ock företag avseende ombyggnad till normalspår av ovan nämnda järnvägar för en sammanlagd kostnad av 9 000 000 kronor.

Från och med budgetåret 1948/49 äro mot de tre första av ovannämnda anslag svarande anslag å riksstaten sammanförda till ett kollektivanslag till Dubbelspårsbyggnader och linjeomläggningar. Med hänsyn härtill torde för finansieringen av i investeringsreserven intagna arbeten av nu ifrågavarande slag å allmän beredskapsstat böra uppföras dels ett kollektivanslag benämnt Dubbelspårsbyggnader och linjeomläggningar, dels ock anslag till de två ovan angivna företagen avseende ombyggnad till normalspår av smalspåriga järnvägar.

III. Fortlöpande förstärkning av spåröverbyggnaden.

Anslag till Fortlöpande förstärkning av spåröverbyggnaden: Diverse åtgärder för spår förstärkning uppfördes å allmän beredskapsstat för budget-

¹ Härtill kommer 300 000 kronor av särskild fond.

året 1946/47 med 1 000 000 kronor. Järnvägsstyrelsen har föreslagit, att ifrågavarande arbeten, vilka huvudsakligen avse påförande av makadamballast på vissa starkt trafikerade huvudlinjer och vilka icke beräknas komma till utförande under nästa budgetår genom anlåtande av det i statsverkspropositionen äskade anslaget till Fortlöpande förstärkning av spåröverbyggnaden, skulle överföras till investeringsreserven för nästa budgetår. På grund härav har arbetsmarknadsstyrelsen i förslaget till investeringsreserv för budgetåret 1950/51 beräknat ett belopp av 1 000 000 kronor till diverse åtgärder för spår förstärkning.

IV. Broar m. m.

Investeringsreserv har icke föreslagits.

V. Husbyggnader.

Å allmän beredskapsstat för budgetåret 1946/47 uppfördes anslag till Stationshus med 5 200 000 kronor, till Godsmagasin med 400 000 kronor, till Personallokaler med 1 155 000 kronor, till Bostadshus med 1 800 000 kronor samt till Diverse byggnader med 705 000 kronor.

Efter samråd med järnvägsstyrelsen har arbetsmarknadsstyrelsen i förslaget till investeringsreserv för budgetåret 1950/51 till företag avseende husbyggnader beräknat ett belopp av 18 318 000 kronor.

Från och med budgetåret 1948/49 äro mot ovan nämnda anslag svarande anslag å riksstat sammanförda till ett kollektivanslag till Husbyggnader. Med hänsyn härtill torde för finansieringen av i investeringsreserven intagna arbeten avseende husbyggnader å allmän beredskapsstat böra uppföras ett för arbeten av detta slag gemensamt kollektivanslag till Husbyggnader.

VI. Signalsäkerhetsanläggningar.

Investeringsreserv har icke föreslagits.

VII. Vägskyddsanläggningar.

Anslag till Skenfria vägkorsningar m. m. uppfördes å allmän beredskapsstat för budgetåret 1946/47 med 200 000 kronor. Till egentliga vägskyddsanläggningar har anslag å allmän beredskapsstat icke tidigare anvisats. Med hänsyn till angelägenheten av att dylika anläggningar ävensom skenfria vägkorsningar komma till utförande föreslår arbetsmarknadsstyrelsen efter samråd med järnvägsstyrelsen, att dylika arbeten intagas i investeringsreserven för nästa budgetår. Det tidigare anslaget till Skenfria vägkorsningar m. m. var avsett att användas till bidrag till utförande av skenfria korsningar m. m. Syftemålet härmed var i stort sett detsamma som med anslaget till Vägskyddsanläggningar. Med hänsyn härtill föreslår arbetsmarknadsstyrelsen, att å allmän beredskapsstat uppföres ett anslag till Vägskyddsanläggningar, vilket bör kunna utnyttjas såväl till anordnande av dylika anläggningar som till bidrag till utförande av skenfria korsningar. Anslaget synes böra uppföras med ett belopp av 200 000 kronor.

VIII. Telefonanläggningar m. m.

Å allmän beredskapsstat för budgetåret 1946/47 uppfördes anslag till Telefonanläggningar m. m. med 5 340 000 kronor.

Sedan vissa av de med anslaget avsedda arbetena kommit till utförande,

har arbetsmarknadsstyrelsen efter samråd med järnvägsstyrelsen i förslaget till investeringsreserv för nästa budgetår intagit de återstående med en förhöjd sammanlagd kostnad av 6 180 000 kronor. Arbetsmarknadsstyrelsen har därjämte i förslaget intagit arbeten avseende selektortelefonanläggning med komplettering av bantelefon å den av statens järnvägar numera övertagna linjen Norsholm—Västervik—Hultsfred med en kostnad av 66 000 kronor.

IX. Elektriska belysningsanläggningar.

Investeringsreserv har icke föreslagits.

X. Anläggningar för elektrisk tågdrift.

Å allmän beredskapsstat för budgetåret 1946/47 uppfördes anslag till Anläggningar för elektrisk tågdrift med 5 735 000 kronor.

Arbetsmarknadsstyrelsen har efter samråd med järnvägsstyrelsen i förslaget till investeringsreserv för nästa budgetår intagit ett företag avseende ny omformarstation i Åtmotfors, vilket enligt vad järnvägsstyrelsen meddelat icke beräknas komma till utförande genom anlitande av det i 1950 års statsverksproposition åskade anslaget till Anläggningar för elektrisk tågdrift. Till företaget har i överensstämmelse med järnvägsstyrelsens förordan beräknats ett belopp av 1 000 000 kronor.

XI. Elektrifiering.

Å allmän beredskapsstat för budgetåret 1946/47 uppfördes anslag till Elektrifiering med 25 000 000 kronor.

Arbetsmarknadsstyrelsen har i förslaget till investeringsreserv för nästa budgetår med en sammanlagd kostnad av 25 000 000 kronor intagit dylika arbeten, därvid förutsatts, att arbetena skola utväljas bland företagen i det jämlikt beslut av 1947 års riksdag (r. skr. nr 389) reviderade programmet för fortsatt elektrifiering av statsbanenätet.

XII. Lokstations- och driftverkstadsanläggningar.

Till Lokstations- och driftverkstadsanläggningar uppfördes å allmän beredskapsstat för budgetåret 1946/47 anslag med 390 000 kronor.

Vissa av dessa anläggningar ha kommit till utförande eller av annan anledning avförts från reserven. Enär återstående företag enligt järnvägsstyrelsen böra överföras till investeringsreserven för nästa budgetår, har arbetsmarknadsstyrelsen i förslaget till investeringsreserv för nästa budgetår intagit dessa företag avseende lokstations- och driftverkstadsanläggningar med en sammanlagd kostnad av 320 000 kronor.

XIII. Anläggningar vid huvudverkstäder.

Till Anläggningar vid huvudverkstäder uppfördes å allmän beredskapsstat för budgetåret 1946/47 anslag med 875 000 kronor.

Arbetsmarknadsstyrelsen har efter samråd med järnvägsstyrelsen intagit dels det enda numera aktuella av de med anslaget avsedda företagen, nämligen Tillbyggnad av lokverkstaden i Notviken, med en kostnad av 300 000 kronor, dels ock Uppförande av ny vagnverkstad vid Hagalund övre jämte nedläggande av verkstaden i Tomtebodas med en kostnad av 3 000 000 kronor.

XIV. Färjelägen.

Investeringsreserv har icke föreslagits.

B. Försvarsberedskap.

Investeringsreserv har icke föreslagits.

C. Rullande materiel.

Anslag till Rullande materiel å 25 000 000 kronor uppfördes å allmän beredskapsstat för budgetåret 1946/47. Samma belopp föreslås få tagas i anspråk för arbeten i investeringsreserven för nästa budgetår för nyanskaffning eller ombyggnad av rullande materiel.

D. Biltrafik.

Garagebyggnader m. m.

Till Garagebyggnader m. m. uppfördes anslag å allmän beredskapsstat för budgetåret 1946/47 med 430 000 kronor.

Efter samråd med järnvägsstyrelsen har arbetsmarknadsstyrelsen i förslaget till investeringsreserv för budgetåret 1950/51 beräknat ett belopp av 1 500 000 kronor till garagebyggnader m. m.

E. Inventarier m. m.

Investeringsreserv har icke föreslagits.

F. Statens järnvägars dispositionsanslag.

Å allmän beredskapsstat för budgetåret 1946/47 uppfördes under Statens järnvägars dispositionsanslag ett belopp av 500 000 kronor. Samma belopp föreslås få tagas i anspråk för sådana arbeten i investeringsreserven för budgetåret 1950/51, som böra bekostas av medel från Statens järnvägars dispositionsanslag.

Företag att bekostas av driftmedel.

1. Linjeomläggningar m. m.

Till Linjeomläggningar m. m. hade i förslaget till investeringsreserv för budgetåret 1946/47 beräknats ett belopp av 2 865 000 kronor.

Järnvägsstyrelsen har förordat dels att tio stycken av dessa företag, vilka alltjämt äro aktuella, överföras till investeringsreserven för nästa budgetår med en sammanlagd kostnad av 2 665 000 kronor, dels att i investeringsreserven även intages ett linjeomläggningsföretag inom 25 bansektionen med en kostnad av 30 000 kronor. På grund härav föreslår arbetsmarknadsstyrelsen, att i bil. 3 under rubriken Driftkostnadsstaten angivna företag avseende linjeomläggningar m. m. för en sammanlagd kostnad av 2 995 000 kronor intagas i investeringsreserven för budgetåret 1950/51.

2. Dräneringsarbeten m. m.

Till dräneringsarbeten m. m. hade i förslaget till investeringsreserv för budgetåret 1946/47 intagits företag för en sammanlagd kostnad av 2 050 000 kronor. Järnvägsstyrelsen har förordat, att tio stycken aktuella arbeten av dessa intagas i investeringsreserven för nästa budgetår med en sammanlagd kostnad av 1 850 000 kronor. På grund härav föreslår arbetsmarknadsstyrelsen, att i bil. 3 under rubriken Driftkostnadsstaten angivna företag avseende dräneringsarbeten m. m. för en sammanlagd kostnad av 1 850 000 kronor intagas i investeringsreserven för budgetåret 1950/51.

3. Inventarier.

I förslaget till investeringsreserv för budgetåret 1946/47 beräknat belopp av 1 000 000 kronor till ersättningsanskaffning av inventarier föreslås få disponeras under budgetåret 1950/51 för arbeten i investeringsreserven avseende ersättningsanskaffning av sådana inventarier, vilka böra bekostas av statens järnvägars driftmedel.

Företag att bekostas av rörelsemedel.

Anordnande av grusgropar m. m.

Efter samråd med järnvägsstyrelsen föreslår arbetsmarknadsstyrelsen, att de i bil. 3 under Statens järnvägars rörelsemedel angivna företagen med en sammanlagd kostnad av 151 000 kronor intagas i investeringsreserven för nästa budgetår under rubriken Företag att bekostas av rörelsemedel.

Anslag till statens järnvägar.

Beträffande arbetena i den allmänna investeringsreserven för nästa budgetår hemställer arbetsmarknadsstyrelsen, under återopande av vad ovan anförts, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att å allmän beredskapsstat för budgetåret 1950/51 å kapitalbudgeten under Statens affärsverksfonder, Statens järnvägar, uppföra följande anslag, nämligen

<i>Bangårdar</i>	17 423 000
<i>Dubbelspårsbyggnader och linjeomläggningar</i> ..	50 414 000
<i>Ombyggnad till normalspår av linjen Harmång- er—Bergsjö</i>	700 000
<i>Ombyggnad till normalspår av linjerna Karlskro- na—Kristianstad, Karlshamn—Vislanda och Bredåkra—Växjö</i>	8 000 000
<i>Fortlöpande förstärkning av spåröverbyggnaden</i>	1 000 000
<i>Husbyggnader</i>	18 318 000
<i>Vägskyddsanläggningar</i>	200 000
<i>Telefonanläggningar m. m.</i>	6 246 000
<i>Anläggningar för elektrisk tågdrift</i>	1 000 000
<i>Elektrifiering</i>	25 000 000
<i>Lokstations- och driftverkstadsanläggningar</i>	320 000
<i>Anläggningar vid huvudverkstäder</i>	3 300 000
<i>Rullande materiel</i>	25 000 000
<i>Biltrafik: Garagebyggnader m. m.</i>	1 500 000
<i>Statens järnvägars dispositionsanslag</i>	500 000

6. Investeringsplan för statens vattenfallsverk.

I investeringsreserven för statens vattenfallsverk för budgetåret 1946/47 ingå företag till en kostnad av 11 200 000 kronor. Arbetsmarknadsstyrelsens förslag till investeringsreserv för budgetåret 1950/51 omfattar företag för sammanlagt 15 500 000 kronor.

Vattenfallsstyrelsen har vid skilda tillfällen framhållit att, därest vattenkraftanläggningar skola utföras i avsikt att bereda sysselsättning åt friställd arbetskraft, ökad förräntningsskyldighet komme att uppstå, jämfört med om arbetena utförts först då de ur andra synpunkter vore nödvändiga. I denna fråga hänvisas till departementschefens uttalande i proposition nr 281 till 1944 års riksdag, s. 19—20, samt till SOU 1946: 27, s. 111 och 112.

Vattenfallsstyrelsen har även i samband med förslag till investeringsreserv anfört vissa reservationer i fråga om möjligheten att planlägga och genomföra en investeringsreserv. Beträffande vad som i detta avseende framhållits före ingången av budgetåret 1946/47 hänvisas till SOU 1946: 27, s. 106. I skrivelse den 11 oktober 1946 angående investeringsreserv för budgetåret 1947/48 framhöll vattenfallsstyrelsen, att den med hänsyn till en ostörd kraftförsörjning nödtvungna forceringen av byggnadsarbetena icke kunde åstadkommas utan att alla tillgängliga resurser i fråga om arbetsbefäl och arbetsmaskiner utnyttjades. Vattenfallsstyrelsen betvivlade, att det skulle bli va möjligt att erhålla kompetent arbetsledarpersonal för en utökning av arbetena. Styrelsens dåvarande organisation vore i övrigt icke tillräcklig för att på ett fullgott sätt omhändertaga även extraarbetena. Vidare framhölls, att maskinleverantörernas verkstäder vore belagda för flera år framåt, varför ett ianspråktagande av reserven i de delar denna avsåge maskinbeställningar endast skulle medföra penningtransaktioner utan någon effekt i avseende på arbetstillgången. I skrivelse den 31 oktober 1947 angående investeringsreserv för budgetåret 1948/49 framhöll vattenfallsstyrelsen, att styrelsen icke kunde ikläda sig något ansvar för att befälspersonal och arbetsmaskiner kunde bli va frigjorda för arbeten i investeringsreserven. En överbelastning av befintlig personal i den centrala ledningen för arbetena kunde medföra risk för att nybyggnaderna icke bleve så ekonomiskt handhavda som under lugnare arbetsförhållanden. Ett projekt för en vattenkraftutbyggnad underginge i allmänhet fortlöpande förbättringar, särskilt omedelbart före det definitiva påbörjandet av arbetet. En igångsättning i förtid skulle medföra risk att man ginge miste om åtskillig bearbetning i förbilligande och förbättrande riktning. Om arbetet finge pågå endast några år för att sedan temporärt nedläggas, kunde det sedermera framkomma lösningar, som väsentligen reducerade värdet av det tidigare utförda arbetet.

Med anledning av vad vattenfallsstyrelsen sålunda anfört framhöll arbetsmarknadsstyrelsen vid framläggande av förslag till investeringsreserver för budgetåren 1947/48 och 1948/49, att maskinbeställningar endast medtagits i förslagen i den mån ifrågakommande arbeten redan hade planerats av vattenfallsstyrelsen eller beträffande nytillkomna företag beställningar vore nödvändiga för att de i planen ingående byggnadsarbetena framdeles skulle komma produktionen till godo. Beträffande möjligheten att erhålla arbetsbefäl anförde arbetsmarknadsstyrelsen, att denna fråga varit föremål för särskild utredning samt att möjligheterna härutinnan äro i hög grad beroende av de förhållanden, som råda vid investeringsreservens ianspråktagande, och därför svårigen kunde närmare överblickas på förhand. Sådana

farhågor böra i varje fall icke utgöra hinder för planering av en investeringsreserv.

Beträffande byggnadsmaskiner vore det, anförde arbetsmarknadsstyrelsen vidare, önskvärt, att styrelsens förråd i beredskapssyfte betydligt utökades. Arbetsmarknadsstyrelsen har i fortsättningen alltjämt beaktat denna fråga och hänvisar i detta avseende till kapitlet Anslag till kostnader för arbetslöshetens bekämpande m. m.

Vad vattenfallsstyrelsen framhållit beträffande fortlöpande förbättringar av projekten förutsatte arbetsmarknadsstyrelsen skulle vinna erforderligt beaktande vid ett ianspråktagande av arbetsobjekt i investeringsreserven. En i arbetsmarknadsreglerande syfte företagen utvidgning av vattenfallsverkets anläggningsverksamhet syntes, så länge en omfattande ordinarie byggnadsverksamhet pågår, i allmänhet hellre böra äga rum genom forcing av redan pågående ordinarie arbeten eller genom utförande av smärre företag i investeringsreserven än genom påbörjande av nya större företag.

I skrivelse den 30 september 1949 har vattenfallsstyrelsen till arbetsmarknadsstyrelsen överlämnat uppgifter för uppgörande av förslag till investeringsreserv för budgetåret 1950/51.

Vattenfallsstyrelsen har därvid framhållit, att alla de allmänna reservationer, som styrelsen anført i samband med tidigare förslag till investeringsreserv och vilka refererats i det föregående, fortfarande gälla. Vattenfallsstyrelsens byggnadsverksamhet komme även under nästkommande budgetår att ha en mycket stor omfattning. För närvarande disponerade vattenfallsstyrelsen icke några reserver i fråga om arbetsbefäl och arbetsmaskiner.

Arbetsmarknadsstyrelsen föreslår, att investeringsreserven för budgetåret 1950/51 för statens vattenfallsverk i enlighet med vattenfallsstyrelsens förslag erhåller följande sammansättning.

	Kostnad i investeringsreserven för budgetåret 1950/51 kronor
Kraftstation vid Hammarby	2 000 000
Utbyte av två turbiner i Lilla Edets kraftstation	700 000
Kraftstation i Norrland	3 000 000
Regleringsarbeten	2 000 000
Distributionsanläggningar	3 000 000
Dispositionsanslaget	3 300 000
Ombyggnad av Säffle kanal	1 500 000
Summa	15 500 000

Beträffande motivering för arbetena vid *kraftstation vid Hammarby, utbyte av två turbiner vid Lilla Edets kraftstation, distributionsanläggningar samt statens vattenverks dispositionsanslag* hänvisas till SOU 1946: 27, s. 114—117. De *regleringsarbeten*, som föreslås ingå i investeringsreserven, äro dels fortsatta arbeten inom Ångermanälvens flodområde, för vilka redogjorts i 1950 års statsverksproposition, bil. 26, s. 97—98, dels förberedelser för reglering av Storuman inom Umeälvens flodområde. Vattenfallsstyrelsen har i skrivelse den 13 januari 1950 lämnat följande motivering för sistnämnda företag.

I Umeälven finnes hittills endast ett kraftverk av någorlunda storlek, nämligen den av staten ägda anläggningen vid Norrfors, och även denna är icke utbyggd för större vattenmängd än att fullt vatten finnes så gott som året om. För dess skull ha sålunda inga regleringar ifrågakommit förutom under

krigstiden vissa tillfälliga åtgärder vid utloppet ur Storuman. Numera förutses emellertid betydande utbyggnader komma till stånd inom 10 å 15 år dels i den gemensamma älvdelen efter Vindelälvens inflöde, dels på sträckan därifrån och upp till Storuman. I den gemensamma sträckan ligga de av staten ägda Norr- och Sörforsarna och den av staten och Umeå stad till hälften var genom AB Umeforsen ägda Klabböle- och Baggböleforsen. Dessa avses med ersättande av nuvarande Norrforsanläggning bli utbyggda med en eller två kraftstationer. På den övre sträckan äro närmast aktuella utbyggnader av Fällforsen — ägd av Mo och Domsjö AB — samt Pengforsen och Harrseleforsen — ägda av Sydsvenska Kraft AB, Kramfors AB och Holmsunds AB genom Hjalta AB och Harrsele Kraft AB. Planeringen av samtliga utbyggnader är baserad på samtidigt genomförande av vissa sjöregleringar inom flodområdet, vilka företag därvid medföra sådan ökning av den producerade kraften, att de jämte åtföljande utvidgningar av själva kraftstationerna äro ekonomiskt motiverade.

Med hänsyn till den långa tid, som domstolsbehandlingen av regleringsfrågor kräver, ha förarbeten för sjöregleringarna redan igångsatts. Som organ härför har bildats Ume älvs regleringsförening, vari vattenfallsstyrelsen är medlem enligt bemyndigande av Kungl. Maj:t den 23 maj 1947. Förarbetena ha närmast inriktats på Storuman, som ställer sig fördelaktigast för reglering och därför bör tagas först. Planeringen har kommit så långt, att därest frivillig uppgörelse om disponerande av viss mark ernås, åtskilliga arbeten för Storumans reglering kunna verkställas redan under de närmaste åren. Det gäller därvid arbeten på land, vilka kunna utföras utan att vattendomstolens ställningstagande beträffande byggande i vatten behöver avvaktas. Det får förutsättas, att om ifrågavarande reservinvesteringsobjekt skall tagas i anspråk, vattenfallsstyrelsen utför arbetena som entreprenör åt regleringsföreningen och därvid förskotterar kostnaderna till dess arbetena skulle utföras i normal ordning.

Liksom i beredskapsstaten för budgetåret 1946/47 föreslås i reserven ett företag benämnt *kraftstation i Norrland*. Närmast har här avsetts kraftstation vid Liggaforsen i Lule älv. I 1950 års statsverksproposition (bil. 26, s. 91) har departementschefen uttalat, att utbyggnad av Liggaforsen synes vara fördelaktig med hänsyn till bl. a. möjligheterna att överföra kraften samt de arbetstekniska förhållandena. I anslutning härtill äskas i statsverkspropositionen ett anslag om 2 500 000 kronor, vilket ansetts kunna bli va erforderligt för erläggande av förstalikviden för det fall att Kungl. Maj:t fattar beslut om utbyggnaden och bemyndigar vattenfallsstyrelsen att utlägga erforderliga maskinbeställningar. Anslaget å beredskapsstat skulle därvid möjliggöra ett påbörjande av byggnadsarbetena.

I anslutning till propositionen 1948: 210 har riksdagen beslutat dels förvärv av *Säffle kanal* för statens räkning, dels i princip att kanalen skall ombyggas, dels att kanalen skall ställas under vattenfallsstyrelsens förvaltning. Beträffande ombyggnaden har förutsatts, att den skall komma till stånd först när sådana förhållanden icke föreligga, som penningpolitiskt och med hänsyn till knappheten på material och arbetskraft motivera sträng återhållsamhet i fråga om investeringsverksamheten. För ombyggnadens utförande erfordras ytterligare utredningar, bl. a. för att möjliggöra val mellan ett par ifrågakommande alternativ. Dessa utredningar har vattenfallsstyrelsen påbörjat. Kostnaden för ombyggnaden blir enligt propositionen av storleksordningen 3 000 000 kronor, vilket belopp dock efter de senaste löne- och prisstegringarna torde ökas något. Efter samråd med vattenfallsstyrelsen föreslår arbetsmarknadsstyrelsen, att arbeten med ombyggnaden medtagas i

investeringsreserven för budgetåret 1950/51 intill en kostnad av 1 500 000 kronor.

Under återopande av det anförda hemställer arbetsmarknadsstyrelsen, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att å allmän beredskapsstat för budgetåret 1950/51 å kapitalbudgeten under Statens affärsverksfonder, Statens vattenfallsverk, uppföra följande investeringsanslag, nämligen	
<i>Kraftstation vid Hammarby</i>	<i>2 000 000</i>
<i>Utbyte av två turbiner i Lilla Edets kraftstation..</i>	<i>700 000</i>
<i>Kraftstation i Norrland</i>	<i>3 000 000</i>
<i>Regleringsarbeten i Ångermanälvens och Umeälvens flodområden</i>	<i>2 000 000</i>
<i>Distributionsanläggningar och därmed sammanhängande arbeten vid statens kraftverk</i>	<i>3 000 000</i>
<i>Statens vattenfallsverks dispositionsanslag</i>	<i>3 300 000</i>
<i>Ombyggnad av Sjöfåle kanal</i>	<i>1 500 000</i>

7. Investeringsplan för försvaret.

Å allmän beredskapsstat för budgetåret 1946/47 uppfördes under försvarets fastighetsfond anslag till vissa investeringsarbeten för försvaret med sammanlagt 32 900 000 kronor samt å driftbudgeten anslag till nybyggnad av sjömättingsfartyg med 180 000 kronor. Den särskilda grovarbetsreserven för samma budgetår omfattade arbeten för försvaret för en sammanlagd kostnad av 55 746 000 kronor.

Arbetsmarknadsstyrelsen har efter förslag av försvarsstaben, fortifikationsförvaltningen och flygförvaltningen samt med beaktande av vad som beträffande vissa arbeten anförts i 1950 års statsverksproposition upprättat förslag till allmän investeringsreserv för försvaret för budgetåret 1950/51, innefattande byggnads- och anläggningsarbeten för en sammanlagd kostnad av 47 468 000 kronor. Förslaget har sammanställts i bil. 5, i vilken även angivits i årets statsverksproposition för försvarets investeringar äskade medel.

För utförande av de i förslaget till allmän investeringsreserv intagna arbetena erfordras anslag å allmän beredskapsstat dels under försvarets fastighetsfond av 6 336 000 kronor å arméns delfond, 1 825 000 kronor å marinens delfond, 15 472 000 kronor å flygvapnets delfond och 23 560 000 kronor å befästningars delfond, dels å driftbudgeten under fjärde huvudtiteln av 275 000 kronor till nybyggnad av sjömättingsfartyg. Anslagen under försvarets fastighetsfond synas böra givas kollektiv karaktär, så att de icke skola vara till någon del bundna till visst företag i investeringsreserven utan skola efter beslut av Kungl. Maj:t få tagas i anspråk för utförande helt eller delvis av vilket företag som helst inom resp. delfonder.

Den föreslagna allmänna investeringsreserven för försvaret har uppskattats innefatta ca 568 000 dagsverken för grovarbetare och ca 252 000 dagsverken för yrkesarbetare i egentlig anläggningsverksamhet. De båda dagsverkstalen beräknas motsvara ca 2 200 resp. ca 1 000 årsarbetare.

Såsom av bil. 5 framgår föreslår arbetsmarknadsstyrelsen förutom den allmänna investeringsreserven för budgetåret 1950/51 även en särskild grovarbetsreserv för försvaret innefattande anläggningsarbeten för en sammanlagd kostnad av 67 385 000 kronor. Närmare redogörelse för denna

reserv lämnas i det följande i kapitlet Anslag till kostnader för arbetslöshetens bekämpande m. m.

I 1950 års statsverksproposition, bil. 24, har föreslagits anslag under försvarets fastighetsfond för budgetåret 1950/51 med inalles ca 35 700 000 kronor, varav till markförvärv 1 100 000 kronor. Enligt vad departementschefen i sammanhanget anför, torde dock av tidigare anvisade anslag per den 30 juni 1950 komma att kvarstå reservationer uppgående till avsevärda belopp. Med utgångspunkt från att för budgetåret 1949/50 anvisade anslag jämte vid budgetårets ingång kvarstående reservationer uppgå till sammanlagt 185 000 000 kronor samt till att investeringsbudgeten för byggnads- och anläggningsarbeten inrymmer reala investeringar avseende militära arbeten för år 1949 av 25 000 000 kronor och för år 1950 av 30 000 000 kronor, torde uppskattningsvis sysselsättningsobjekt i det ordinarie arbetsprogrammet för en sammanlagd kostnad av högst ca 190 000 000 kronor kunna komma till utförande under budgetåret 1950/51. Hela investeringsplanen för byggnads- och anläggningsarbeten för försvaret, innefattande ordinarie arbeten och allmän investeringsreserv, skulle enligt det anförda omfatta företag för sammanlagt ca 237 000 000 kronor.

Arbetsmarknadsstyrelsen får här nedan för varje delfond och för sjökarteverket framlägga förslag till allmän investeringsreserv för nästa budgetår.

Försvarets fastighetsfond: Arméns delfond.

I investeringsreserven för armén för budgetåret 1946/47 intogos i den allmänna investeringsreserven företag för en sammanlagd kostnad av 12 400 000 kronor.

Förslaget till allmän investeringsreserv för armén för budgetåret 1950/51 innefattar företag för en kostnad av inalles 6 336 000 kronor och är sammanställt i bil. 5 (a).

I förslaget ha intagits företag avseende

1) garagebyggnader vid centrala tygförråd för en sammanlagd kostnad av 855 000 kronor,

2) ombyggnad av matinrättningar vid åtta förband, nämligen Norra Skånska infanteriregementet, Kronobergs regemente, Jönköping-Kalmar regemente, Västernorrlands regemente, Norrlands dragonregemente, Södermanlands pansarregemente, Smålands artilleriregemente och Östgöta luftvärnsregemente, för en sammanlagd kostnad av 2 773 000 kronor,

3) ombyggnad av sjukhus vid sex förband, nämligen Jämtlands fältjägarregemente, Hälsinge regemente, Älvsborgs regemente, Västerbottens regemente, Norrlands artilleriregemente och Skånska trängkåren, för en sammanlagd kostnad av 1 708 000 kronor samt

4) uppförande av förråds- och garagebyggnader för arméns radarmateriel för en kostnad av 1 000 000 kronor.

Närmare redogörelse för under 1) angivna garagebyggnader kan av sekretesskäl icke lämnas här. Beträffande behovet av under 2) angivna arbeten får arbetsmarknadsstyrelsen hänvisa till vad om behovet av om- och tillbyggnad av matinrättningarna vid bl. a. här ifrågavarande förband anförts i propositionen 1944:281, s. 165 och 166, i propositionen 1944:175, s. 82—85, samt i statens arbetsmarknadskommissions betänkande med förslag till investeringsreserv för budgetåret 1946/47 (SOU 1946:27, s. 124 och 125). Beträffande behovet av under 3) angivna arbeten får arbetsmarknadsstyrelsen hänvisa till vad om behovet av bl. a. dessa arbeten anförts

i nyssnämnda betänkande, s. 126 och 127, och i propositionen 1946:211, s. 79. Till under 4) angivet ändamål har fortifikationsförvaltningen beräknat medelsbehovet för budgetåret 1950/51 till 1 500 000 kronor. Då anslag äskats i 1950 års statsverksproposition med endast 500 000 kronor, föreslås arbeten för en sammanlagd kostnad av 1 000 000 kronor bliva intagna i investeringsreserven.

Under återopande av det anförda hemställer arbetsmarknadsstyrelsen, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Vissa investeringsarbeten för armén* å allmän beredskapsstat för budgetåret 1950/51 å kapitalbudgeten under Försvarets fastighetsfond, Arméns delfond, uppföra ett anslag av 6 336 000 kronor.

Försvarets fastighetsfond: Marinens delfond.

I investeringsreserven för marinen för budgetåret 1946/47 intogos i den allmänna investeringsreserven företag för en sammanlagd kostnad av 4 500 000 kronor.

Förslaget till allmän investeringsreserv för marinen för budgetåret 1950/51 innefattar företag för en kostnad av inalles 1 825 000 kronor och är sammanställt i bil. 5 (b).

I reserven föreslås ingå Byggnadsåtgärder, erforderliga för effektivisering av värnpliktsutbildningen med 500 000 kronor samt Avlöpningsbädd och kajanläggningar vid Karlskrona örlogsvarv med 660 000 kronor. Till dessa arbeten har i 1950 års statsverksproposition äskats anslag med mindre belopp än de av fortifikationsförvaltningen äskade. Med hänsyn till att arbetena synas angelägna samt till deras belägenhet synes det lämpligt att de intagas i investeringsreserven till den del de icke kunna inrymmas i det ordinarie arbetsprogrammet.

I förslaget ha vidare intagits de i investeringsreserven för budgetåret 1946/47 intagna företagen avseende ombyggnad av matinrättningarna vid Gotlands kustartillerikårs förrådsdepå i Fårösund, vid Göteborgs örlogsstation och vid flottans sjömansskola i Karlskrona för en sammanlagd kostnad av 590 000 kronor samt varmboning av pjäsexercishallen vid sjökrigsskolan i Näsby för en kostnad av 75 000 kronor. Beträffande angelägenheten av dessa företag, av vilka de två förstnämnda numera ansetts böra givas väsentligt utökad omfattning, får arbetsmarknadsstyrelsen hänvisa till vad om desamma anförts i statens arbetsmarknadskommissions betänkande med förslag till investeringsreserv för budgetåret 1946/47 (SOU 1946: 27, s. 145 och 146 resp. s. 148).

Under återopande av det anförda hemställer arbetsmarknadsstyrelsen, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Vissa investeringsarbeten för marinen* å allmän beredskapsstat för budgetåret 1950/51 å kapitalbudgeten under Försvarets fastighetsfond, Marinens delfond, uppföra ett anslag av 1 825 000 kronor.

Försvarets fastighetsfond: Flygvapnets delfond.

I investeringsreserven för flygvapnet för budgetåret 1946/47 intogos i den allmänna investeringsreserven företag för en sammanlagd kostnad av 16 000 000 kronor.

Förslaget till allmän investeringsreserv för flygvapnet för budgetåret 1950/51 omfattar arbeten för en sammanlagd kostnad av 15 472 000 kronor och är sammanställt i bil. 5 (c).

I förslaget ha intagits företag (slag av företag) avseende

1) gymnastikbyggnader vid tre förband, nämligen Västmanlands, Jämtlands och Hälsinge flygflottiljer, för en sammanlagd kostnad av 1 140 000 kronor,

2) utökning av tygverkstäder vid fem förband, nämligen Krigsflygskolan, Västgöta flygflottilj, Skånska flygflottiljen, Hälsinge flygflottilj och Norrbottens flygbaskår, för en sammanlagd kostnad av 640 000 kronor,

3) inomhusskjutbanor vid två förband, nämligen Jämtlands och Hälsinge flygflottiljer, för en sammanlagd kostnad av 92 000 kronor,

4) värmepannor och yttre värmeledningar m. m. vid Göta flygflottilj för en sammanlagd kostnad av 540 000 kronor,

5) sjukstuga och officersbarack vid flygvapnets övningsplats i Kiruna för en sammanlagd kostnad av 60 000 kronor samt

6) flygfältsarbeten för en sammanlagd kostnad av 13 000 000 kronor.

I avseende å behovet av de till intagande i den allmänna investeringsreserven föreslagna företagen får arbetsmarknadsstyrelsen hänvisa beträffande under 1) angivna till vad om behovet av gymnastikbyggnader vid bl. a. här ifrågavarande förband anförts i statens arbetsmarknadskommissions betänkande med förslag till investeringsreserv för budgetåret 1946/47 (SOU 1946: 27, s. 158 och 159), under 2) angivna till vad om behovet av utökning av tygverkstäderna vid Skånska flygflottiljen och vid Hälsinge flygflottilj anförts i nyssnämnda betänkande, s. 159 och 160, samt till vad om behovet av utökning av tygverkstäderna vid Krigsflygskolan, Västgöta flygflottilj och Norrbottens flygbaskår anföres i bil. D¹, under 3) angivna till vad om behovet av inomhusskjutbanor vid flottiljerna anförts i nyssnämnda betänkande, s. 163 och 164, under 4) angivna till vad därom anförts i samma betänkande s. 166, under 5) angivna till vad därom anförts i betänkandet s. 170 samt under 6) angivna till vad därom anföres i bil. D¹.

Under åberopande av det anförda hemställer arbetsmarknadsstyrelsen, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Vissa investeringsarbeten för flygvapnet* å allmän beredskapsstat för budgetåret 1950/51 å kapitalbudgeten under Försvarets fastighetsfond, Flygvapnets delfond, uppföra ett anslag av 15 472 000 kronor.

Försvarets fastighetsfond: Befästningars delfond.

I skrivelse till arbetsmarknadsstyrelsen den 7 november 1949 har försvarsstaben meddelat vissa uppgifter för uppgörande av förslag till investeringsreserv för nästa budgetår av arbeten under befästningars delfond. Arbetsmarknadsstyrelsen har därefter vidtagit de justeringar, som betingas av vad beträffande här ifrågavarande arbeten anförts i årets statsverksproposition.

Närmare redogörelse för arbetena kan av sekretesskäl icke lämnas här.

Under åberopande av det anförda hemställer arbetsmarknadsstyrelsen, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Vissa befästningsarbeten m. m.* å allmän beredskapsstat för budgetåret 1946/47 å kapitalbudgeten under Försvarets fastighetsfond, Befästningars delfond, uppföra ett anslag av 23 560 000 kronor.

¹ Här utesluten.

Sjökarteverket.

Å allmän beredskapsstat för budgetåret 1946/47 uppfördes å driftbudgeten under fjärde huvudtiteln ett anslag av 180 000 kronor till Nybyggnad av sjömättningsfartyg.

Beträffande behovet av ifrågavarande fartyg får arbetsmarknadsstyrelsen hänvisa till vad därom anförts i statens arbetsmarknadskommissions betänkande med förslag till investeringsreserv för budgetåret 1946/47 (SOU 1946: 27, s. 172).

Sjökarteverket har i skrivelse till arbetsmarknadsstyrelsen den 16 september 1949 anfört, att företaget på tidigare anförda grunder borde intagas i investeringsreserven för budgetåret 1950/51 dock med en på grund av högre arbets- och materialpriser numera till 275 000 kronor beräknad kostnad.

Under åberopande av det anförda hemställer arbetsmarknadsstyrelsen, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Sjökarteverket: Nybyggnad av sjömättningsfartyg* å allmän beredskapsstat för budgetåret 1950/51 å driftbudgeten under fjärde huvudtiteln uppföra ett anslag av 275 000 kronor.

8. Investeringsplan för statliga och statsunderstödda vägar och gator m. m.

Investeringsplanen för statliga och statsunderstödda vägar och gator m. m. för budgetåret 1946/47 omfattade i den allmänna investeringsreserven arbeten för en kostnad av 253 200 000 kronor. Anslag härtill uppfördes å allmän beredskapsstat för samma budgetår med tillhoppa 247 500 000 kronor.

Förslag till investeringsplan för statliga och statsunderstödda vägar och gator m. m. för budgetåret 1950/51 har sammanställts i bil. 6 och innefattar dels ett ordinarie arbetsprogram för 283 700 000 kronor, dels en allmän investeringsreserv för 404 500 000 kronor. Därjämte föreslås en särskild grovarbetsreserv för en kostnad av 154 000 000 kronor. Av den allmänna investeringsreserven beräknas 330 000 000 kronor belöpa sig på landsbygdens allmänna vägväsende, 64 500 000 kronor på städernas allmänna vägar och för biltrafiken viktiga gator samt 10 000 000 kronor på enskilda vägar.

Därest den allmänna investeringsreserven, sådan den i det följande närmare anges, tages i anspråk helt och hållet, beräknas den under budgetåret 1950/51 lämna ca 7 700 000 dagsverken, motsvarande ca 31 000 årsarbetare. De i den särskilda grovarbetsreserven upptagna arbetena beräknas kunna giva ca 3 200 000 dagsverken under budgetåret, d. v. s. arbete för ca 13 000 årsarbetare.

Investeringsreserven för allmänna vägar är avsedd att tagas i anspråk då ökat sysselsättningsbehov i sådana arbeten föreligger för arbetskraft, som friställts från annan verksamhet. Investeringsreservens genomförande innebär sålunda en forcering av verksamheten inom vägväsendet. Arbetena skola utföras på ett tekniskt och ekonomiskt riktigt sätt. Maskiner böra därför komma till användning i den utsträckning, som bedömes ändamålsenligt och ekonomiskt riktigt med hänsyn till bl. a. att investeringsreservens ianspråktagande innebär en temporär utökning av verksamheten inom vägväsendet.

I hur stor utsträckning maskiner kunna komma till användning vid en forcering av vägbyggnadsverksamheten blir beroende dels av tillgången inom landet av byggnadsmaskiner, dels av i vilken omfattning dessa maskiner ta-

gas i anspråk för utförande av andra byggnadsarbeten i det ordinarie arbetsprogrammet eller investeringsreserven. Med hänsyn till att man nu icke kan överblicka huru dessa förhållanden kunna komma att te sig i en arbetslöshetssituation har i de följande beräkningarna av dagsverksantal angivits sannolika medelvärden vid ett ianspråktagande av investeringsreserven för allmänna vägar i större omfattning, ehuru även det av väg- och vattenbyggnadsstyrelsen beräknade dagsverksantalet vid full maskinell drift i vissa fall angivits.

Planläggningsarbetet för de i planen ingående statliga företagen utföres genom väg- och vattenbyggnadsstyrelsen, för de kommunala företagen av vederbörande kommun och för de enskilda vägarna genom intressenternas eller kommunala organs försorg. Kommuner ha i vissa fall beviljats bidrag till denna planläggning.

Förslaget till investeringsplan för vägväsendet är indelat i detaljplaner för följande olika kategorier av arbeten.

Vägunderhåll på landsbygden.

Byggande av allmänna vägar på landsbygden, omfattande nyanläggning av bygdevägar, nyanläggning av ödebygdevägar, byggande av huvudvägar, ombyggnad av bygdevägar och ödebygdevägar samt förstärkning och förbättring av vägar.

Vägbeläggningar.

Byggande av städernas allmänna vägar och för biltrafiken viktiga gator.

Byggande av enskilda vägar.

Stensättning av vägar och gator.

Byggande av broar.

Uppförande av garage- och förrådsbyggnader.

Därjämte föreslås en särskild grovarbetsreserv av väg- och gatubyggnader.

I det följande lämnas motiveringar för de särskilda detaljplanerna i huvudsak grundade på av väg- och vattenbyggnadsstyrelsen i skrivelse till arbetsmarknadsstyrelsen den 12 januari 1950 lämnade uppgifter. Arbetsmarknadsstyrelsen har dock icke ansett erforderligt att åter upptaga vissa principiella spörsmål, vilka behandlats i arbetsmarknadskommissionens förslag till investeringsreserv för budgetåret 1946/47 och sålunda varit föremål för statsmakternas prövning (prop. 1946: 211). I motiveringarna innefattas beräkning av anslagsbehoven för investeringsplanens genomförande. Till anslagsbehoven för genomförande av den särskilda grovarbetsreserven återkommer styrelsen vid behandlingen av anslag till kostnader för arbetslöshetens bekämpande m. m.

För genomförande av den allmänna investeringsplanen av statliga och statsunderstödda vägar m. m. hemställer arbetsmarknadsstyrelsen efter samråd med väg- och vattenbyggnadsstyrelsen, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att å allmän beredskapsstat för budgetåret 1950/51 uppföra följande anslag, nämligen

å driftbudgeten under sjätte huvudtiteln

Vägunderhåll och vägbyggnader:

Väghållningen på landet samt i städer och
stadslignande samhällen, där kronan är
väghållare:

<i>Barmarksunderhållet</i>	93 000 000
<i>Nyanläggning av bygdevägar</i>	35 000 000
<i>Nyanläggning av ödebygdevägar</i>	8 000 000
<i>Byggande av huvudvägar</i>	72 000 000
<i>Ombyggnad av bygdevägar och ödebygdevägar</i> ..	34 000 000
<i>Förstärkning och förbättring av vägar</i>	50 000 000

Vägbeläggningar	30 000 000
Väghållningen i städer och stadsliknande samhällen, som äro väghållare:	
Bidrag till byggande av vägar och gator	50 000 000
Enskild väghållning:	
Bidrag till byggande av enskilda vägar	7 000 000
Diverse ändamål:	
Stensättning av vägar	12 000 000
Byggande av broar	5 000 000

Vägunderhåll på landsbygden.

I investeringsreserven för budgetåret 1946/47 ingingo underhållsarbeten å de allmänna vägarna med en totalkostnad av 68 300 000 kronor. Arbetena beräknades under ett budgetår kunna utföras intill ett belopp av 40 500 000 kronor. Anslag för ändamålet uppfördes å allmän beredskapsstat för budgetåret 1946/47 med sistnämnda belopp.

Väg- och vattenbyggnadsstyrelsen har överlämnat en sammanställning av från vägförvaltningarna inhämtade uppgifter rörande uppskattade arbetskvantiteter utöver regelmässigt vägunderhåll. Uppgifterna, vilka intagits i bil. 7 och 8 till detta förslag, ge vid handen, att den arbetskvantitet utöver regelmässigt underhåll, som uppgivits av vägförvaltningarna, motsvarar en kostnad av 216 000 000 kronor, varav arbeten för en kostnad av 93 000 000 kronor skulle kunna utföras på ett år. Arbetsmarknadsstyrelsen föreslår, att i investeringsreserven för budgetåret 1950/51 inräknas vägunderhåll på landsbygden med sistnämnda kostnad.

Ett fullständigt ianspråktagande av denna investeringsreserv beräknas giva ca 1 675 000 dagsverken, motsvarande sysselsättning för ca 6 700 årsarbetare. Det största antal arbetare, som samtidigt kan sysselsättas med dessa arbeten, beräknas till ca 2 800 vintertid och ca 12 600 sommartid.

Byggande av allmänna vägar på landsbygden.

Investeringsplanen för byggande av allmänna vägar på landsbygden för budgetåret 1946/47 omfattade arbeten till en kostnad av 153 000 000 kronor. För budgetåret 1950/51 föreslås motsvarande investeringsplan omfatta arbeten för 198 800 000 kronor. Investeringsplanens fördelning länsvis på de olika anslagen framgår av bil. 9.

Fr. o. m. budgetåret 1946/47 har å riksstat uppförts anslag till förstärkning och förbättring av vägar, vilket i 1950 års statsverksproposition är upptaget till 37 000 000 kronor. Ehuru ett stort behov av sådana förstärknings- och förbättringsarbeten föreligger, har tidigare år icke föreslagits någon investeringsreserv för dylika arbeten i annan mån än att ett anslag för ändamålet å 1 000 000 kronor uppfördes å allmän beredskapsstat för budgetåret 1946/47. Dylika arbeten äro emellertid i allmänhet mycket lämpliga såsom sysselsättningsobjekt vid lokalt uppträdande arbetslöshet av kortare varaktighet. Arbetsmarknadsstyrelsen anhöll därför i skrivelse till väg- och vattenbyggnadsstyrelsen den 21 juli 1949, att, för skärpande av beredskapen mot verkningarna av minskad sysselsättning för skogsbrukets arbetskraft, vissa planeringsåtgärder skulle vidtagas, vilka främst borde inriktas på arbeten hänförliga till förstärkning och förbättring av vägar. Dessa arbeten visade sig också sedermera mycket lämpliga såsom sysselsättningsobjekt för arbetskraft, som friställdes till följd av den i vissa landsdelar minskade arbetstillgången i skogsbruket under hösten.

Väg- och vattenbyggnadsstyrelsen har meddelat, att den plan avseende förstärknings- och förbättringsarbeten, som styrelsen anmodat vägförvaltningarna att planlägga, omfattar arbeten för ca 60 000 000 kronor. Styrelsen beräknar att ca 80 procent härav skall vara förberett för igångsättning den 1 januari 1951. Därjämte föreslår väg- och vattenbyggnadsstyrelsen att i investeringsplanen beräknas förarbeten för beläggningar med en totalkostnad av ca 60 000 000 kronor, varav ca 80 procent kunna utföras under ett år. Arbeten avseende förstärkning och förbättring av vägar skulle sålunda kunna beräknas i investeringsplanen för budgetåret 1950/51 för tillhopa ca 100 000 000 kronor. I 1950 års statsverksproposition (bil. 8, s. 27) har till förstärkning och förbättring av vägar äskats ett anslag av 37 000 000 kronor. Ett genomförande av det föreslagna sysselsättningsprogrammet i dess helhet skulle sålunda kräva ytterligare anslag av 63 000 000 kronor. Då emellertid det anslag å 15 000 000 kronor till vissa vägbyggnadsarbeten, som äskats för budgetåret 1950/51 (1950 års statsverksprop. bil. 8, s. 25), torde till stor del komma att tagas i anspråk för utförande av förstärknings- och förbättringsarbeten därest arbetsmarknadsläget påkallar ökad sysselsättning i vägarbeten, anser arbetsmarknadsstyrelsen tillräckligt att å allmän beredskapsstat för budgetåret 1950/51 uppföres ett anslag till förstärkning och förbättring av vägar om 50 000 000 kronor.

Den investeringsplan, som väg- och vattenbyggnadsstyrelsen med underlydande vägförvaltningar detaljplanerar, representerar — bortsett från smärre förstärknings- och förbättringsarbeten — en totalkostnad av ca 340 000 000 kronor. Härav beräknas arbeten för sammanlagt 280 000 000 kronor hinna bli förberedda för igångsättning före den 1 januari 1950 — dock efter viss forcering av planläggningsverksamheten om arbetsmarknadsläget så kräver — och ha för den skull medtagits i förslaget till investeringsplan för budgetåret 1950/51. Sistnämnda belopp fördelas på olika anslag av vägarbeten enligt följande

Nyanläggning av bygdevägar	65 000 000
Nyanläggning av ödebygdsvägar	15 000 000
Byggande av huvudvägar	135 000 000
Ombyggnad av bygdevägar och ödebygdsvägar	65 000 000

Väg- och vattenbyggnadsstyrelsen har från vägförvaltningarna erhållit uppgifter om de kostnader, som kunna nedläggas på varje företag under budgetåret 1950/51. En sammanställning av dessa uppgifter visar, att arbeten för totalt ca 160 000 000 kronor skulle kunna nedläggas på de företag, som äro eller beräknas bli förberedda för igångsättning intill den 1 januari 1951.

Med tillägg av arbeten avseende förstärkning och förbättring av vägar, 100 000 000 kronor, skulle investeringsplanen för nästa budgetår komma att omfatta arbeten av detta slag för ca 260 000 000 kronor.

Sedan från beloppet 260 000 000 kronor dragits dels det belopp, 30 000 000 kronor, som under budgetåret 1950/51 beräknas kunna nedläggas på utförande av ordinarie vägbyggnadsarbeten, dels 37 000 000 kronor, motsvarande anslaget å riksstaten till Förstärkning och förbättring av vägar, dels ock 13 000 000 kronor, motsvarande den ovan uppskattade arbetsmängd avseende förstärkning och förbättring av vägar, som ansetts kunna komma att utföras med anlitan av anslaget å riksstaten till Vissa vägbyggnadsarbeten, kvarstår en byggnadskostnad i den allmänna investeringsreserven av 180 000 000 kronor. För reservföretagens utförande erforderliga medel erhållas genom tillägg av de uppskattade marklösenkostnaderna, ca 19 000 000 kronor. För de ordinarie arbetena utgör marklösenkostnaden ca 2 000 000 kronor.

De sysselsättningsmöjligheter, som representeras av hela investeringsplanen för byggande av allmänna vägar på landsbygden med undantag för förstärkning och förbättring av vägar, ha av väg- och vattenbyggnadsstyrelsen beräknats till 2,0 miljoner dagsverken under förutsättning att arbetena bedrivs maskinellt i full omfattning. Därest en mera betydande byggnadsverksamhet skulle påbörjas har dock styrelsen ansett att maskiner icke torde kunna anskaffas i erforderlig utsträckning. Detta komme att medföra, att vid arbetenas utförande handdrift i större utsträckning måste tillämpas, varigenom antalet dagsverken kunde komma att öka upp till 3,5 miljoner. Med hänsyn härtill beräknar arbetsmarknadsstyrelsen, att ett genomförande av hela den del av allmänna investeringsreserven varom nu är fråga motsvarar ca 4 miljoner dagsverken.

Investeringsplanen i vad den avser byggande av allmänna vägar på landsbygden fördelar sig beträffande byggnads- och marklösenkostnaderna på de olika anslagen enligt följande. Till jämförelse har även angivits motsvarande summor för hela investeringsplanen för budgetåret 1946/47, vilken varit föremål för Kungl. Maj:ts och riksdagens prövning i samband med fastställande av allmän beredskapsstat för budgetåret 1946/47.

	Ordinarie arbets- program 1950/51 milj. kr.	Allm. investerings- reserv 1950/51 milj. kr.	Hela investeringsplanen	
			för budget- året 1950/51 milj. kr.	för budget- året 1946/47 milj. kr.
Nyanläggning av bygdevägar	7.9	35	42.9	33.0
Nyanläggning av ödebygdevägar	3.1	8	11.1	10.5
Byggande av huvudvägar	11.3	72	83.3	69.0
Ombyggnad av bygdevägar och öde- bygdevägar	9.9	34	43.9	32.5
Förstärkning och förbättring av vägar	37.0	50	87.0	8.0
Vissa vägbyggnadsarbeten ¹	15.0	—	15.0	—
	84.2	199	283.2	153.0

Arbetsmarknadsstyrelsen föreslår sålunda, att å allmän beredskapsstat för budgetåret 1950/51 uppföras anslag motsvarande för den allmänna investeringsreserven angivna belopp.

Planeringsarbetet bedrivs i stort sett efter samma riktlinjer som tidigare. Under år 1948 påbörjades en revidering av investeringsplanen, vilken vid tiden för sammanställningen av nu föreliggande uppgifter avslutats i 18 län. Vid revideringen företages en omprövning av företagen i planen så att den samma skall komma att innehålla de företag, som nu bedömas vara angelägnast. Planen kommer därigenom att bli ett vägbyggnadsprogram av längre räckvidd än de normala flerårsplanerna. Vidare har vid revideringen planens omfattning för de olika länen bringats i bättre överensstämmelse med gällande allmänna riktlinjer för investeringsplanens omfattning.

Den totala byggnadskostnaden för färdigplanerade företag vid å nästa sida angivna tidpunkter har väg- och vattenbyggnadsstyrelsen uppskattat till följande belopp, under förutsättning dock att planeringsverksamheten bedrivs i större omfattning än som ansetts erforderligt under de senaste åren samt att en väsentlig utökning sker av personalen för projekteringsverksamheten.

¹ Utförandet av dessa arbeten bliver beroende av huruvida behov därav föreligger ur arbetsmarknadssynpunkt. De utgöra sålunda i själva verket en reserv, ehuru de här upptagits såsom ordinarie arbeten enär anslaget äskats å riksstaten.

Tidpunkt	Total byggnadskostnad för färdigplanerade företag milj. kronor
1/10 1949	170
1/1 1950	175
1/7 1950	230
1/1 1951	280

Den av väg- och vattenbyggnadsstyrelsen nu föreslagna investeringsplanen (ordinarie arbeten, allmän investeringsreserv och särskild grovarbetsreserv) för byggande av allmänna vägar på landsbygden för budgetåret 1950/51 omfattar företag med en beräknad total byggnadskostnad av 550 000 000 kronor. Till jämförelse må nämnas, att motsvarande investeringsplan för budgetåret 1946/47 omfattade företag för tillhopa ca 380 000 000 kronor.

Vägbeläggningar.

I investeringsreserven för budgetåret 1946/47 ingingo vägbeläggningar på landsbygden till en kostnad av 10 000 000 kronor. Arbetsmarknadskommisionen har i anslutning härtill i sitt betänkande SOU 1946: 27, s. 180—182, framfört vissa synpunkter rörande angelägenheten av detta slag av arbeten samt deras värde ur sysselsättningssynpunkt, vilka alltjämt äga giltighet.

I 1950 års statsverksproposition (bil. 8, s. 27) har till vägbeläggningar för budgetåret 1950/51 äskats ett anslag av 20 000 000 kronor.

Väg- och vattenbyggnadsstyrelsen har, under förutsättning att förarbeten för beläggningar upptages i investeringsreserven, föreslagit en investeringsreserv av vägbeläggningar om 50 000 000 kronor inklusive ordinarie arbeten.

Investeringsreserven föreslås sålunda omfatta arbeten för 30 000 000 kronor.

Den häremot svarande sysselsättningen för själva beläggningsarbetet beräknas till ca 120 000 dagsverken. Den normala arbetssäsongen under maj—september utgöres av ca 100 arbetsdagar, varunder ca 1 200 arbetare skulle kunna sysselsättas.

Byggande av städernas allmänna vägar och för biltrafiken viktiga gator.

Investeringsplanen avseende byggande av städernas allmänna vägar och för biltrafiken viktiga gator för budgetåret 1946/47 innefattade en allmän investeringsreserv för en beräknad byggnadskostnad av 58 200 000 kronor och en särskild grovarbetsreserv för 18 800 000 kronor. Å allmän beredskapsstat för samma budgetår uppfördes ett anslag till Bidrag till byggande av vägar och gator av 55 000 000 kronor, avseende företagen i den allmänna investeringsreserven. Medel för företagen i den särskilda grovarbetsreserven inräknades i anslaget å beredskapsstaten till Åtgärder för arbetsmarknadens reglering m. m.

I samråd med väg- och vattenbyggnadsstyrelsen föreslog arbetsmarknadsstyrelsen en investeringsplan för budgetåret 1949/50, för vars omfattning och fördelning på olika orter redogjordes i arbetsmarknadsstyrelsens förslag till investeringsreserv för nämnda budgetår. Förslaget till investeringsplan omfattade väg- och gatuarbeten för 64 800 000 kronor.

Beträffande investeringsplanen för byggande av städernas allmänna vägar och för biltrafiken viktiga gator för budgetåret 1950/51 har väg- och vattenbyggnadsstyrelsen anfört, att den fördelningsplan avseende de ordinarie arbetena, som nu vore under upprättande, beräknades kunna fastställas vid årsskiftet. Styrelsen hade icke kunnat slutföra investeringsplanens

revidering förrän fördelningsplanen fastställts. Såvitt kunde bedömas syntes emellertid totalomfattningen av investeringsplanen icke komma att väsentligt förändras.

Investeringsplanen för byggande av städernas allmänna vägar och för biltrafiken viktiga gator för budgetåret 1950/51 föreslås med hänsyn härtill omfatta arbeten för, avrundat, 65 000 000 kronor. Det ordinarie arbetsprogrammet kan beräknas till 10 000 000 kronor. Den allmänna investeringsreserven kommer därvid att omfatta arbeten för 55 000 000 kronor.

Det mot det författningssliga statsbidraget (95 procent) svarande anslaget för genomförande av hela den föreslagna investeringsreserven synes med hänsyn till att en del av kostnaderna skola täckas av tomtägarnas gatukostnadsbidrag kunna avrundas nedåt till 50 000 000 kronor.

Vid arbetena, som föreslås ingå i den allmänna investeringsreserven, torde vintertid kunna sysselsättas maximalt 3 000 man. Antalet dagsverken, som skulle kunna erhållas ur arbetena i den allmänna investeringsreserven, beräknas till ca 1 400 000, vilket motsvarar sysselsättning för ca 5 600 årsarbetare.

Arbetena i den särskilda grovarbetsreserven behandlas gemensamt med motsvarande arbeten för landsbygden i ett följande avsnitt.

Byggande av enskilda vägar.

För budgetåret 1946/47 beräknades en allmän investeringsreserv av enskilda vägar om 6 800 000 kronor, för vars utförande uppfördes ett anslag å allmän beredskapsstat till Bidrag till byggande av enskilda vägar av 4 500 000 kronor.

Den revidering, som i likhet med tidigare år företagits av uppgifterna i arbetsmarknadsstyrelsens register över investeringsobjekt, visar att kostnaderna för tillräckligt aktuella och lämpliga arbetsobjekt avseende enskilda vägar uppgå till sammanlagt ca 15 000 000 kronor. Här må dock framhållas att mängden företag är betydligt större, ehuru vederbörande intressenter icke lämnat uppgifter om företagen till arbetsmarknadsstyrelsen på grund av företagens ringa omfattning eller av annan anledning.

Under förutsättning att tre fjärdedelar av den tillgängliga mängden till arbetsmarknadsstyrelsen anmälda, angelägna och i huvudsak förberedda arbeten skulle kunna komma till utförande under ett år, skulle totala investeringsvolymen avseende enskilda vägar — utöver sådana företag, till vilka bidrag redan beviljats — kunna få en omfattning motsvarande en årskostnad av 12 000 000 kronor.

I årets statsverksproposition, bil. 8, s. 35, äskas för budgetåret 1950/51 ett anslag av 3 000 000 kronor till Bidrag till byggande av enskilda vägar. Inklusive reservationer av tidigare anslagsanvisningar har det ordinarie arbetsprogrammet beräknats motsvara en byggnadskostnad av ca 7 000 000 kronor i genomsnitt för ett år.

I den mån bidragsmedlen disponeras för utförande av företag, till vilka bidrag till påbörjande icke tidigare beviljats, komma i det ordinarie arbetsprogrammet att intagas företag, vilka tidigare utgjort en sysselsättningsreserv. Enligt erfarenhet från tidigare uppgjorda investeringsplaner torde emellertid åtskilliga företag, till vilka bidrag kunna komma att beviljas av medel från riksstatsanslaget, icke av vederbörande intressenter tidigare ha anmälts såsom reservföretag till arbetsmarknadsstyrelsen bl. a. av den anledning, att de i många fall utgöra sådana mindre företag, som icke medtagas vid arbetsmarknadsstyrelsens inventeringar.

Med hänsyn härtill och till att viss del av anslaget å riksstaten torde kom-

ma att disponeras för fortsättningsbidrag till företag, som tidigare erhållit bidrag till påbörjande, anser sig arbetsmarknadsstyrelsen kunna utgå ifrån att av de ovannämnda företagen för en kostnad av 12 000 000 kronor för investeringsreserven komma att kvarstå företag för 10 000 000 kronor.

Enligt gällande grunder kan statsbidrag till byggande av enskilda vägar utgå med högst 60 procent av den beräknade kostnaden, där anläggningen måste anses vara för väghållaren synnerligen betungande. Då synnerliga skäl därtill äro, kan dock bidrag av Kungl. Maj:t efter prövning i varje särskilt fall höjas till högst 75 procent.

Om normalt statsbidrag, 60 procent, skulle utgå till hela den mängd företag, som i det föregående föreslagits ingå i investeringsreserven och som beräknats kosta 10 000 000 kronor, skulle det mot denna kostnad svarande behovet av statsmedel uppgå till 6 000 000 kronor. Av skäl, som anförts i arbetsmarknadskommissionens tidigare betänkanden med förslag till investeringsreserv, är det emellertid antagligt, att bidraget i vissa fall skulle komma att höjas. Anslagsbehovet torde därför böra beräknas något högre, förslagsvis till 7 000 000 kronor.

Stensättning av vägar och gator.

I investeringsreserven för budgetåret 1946/47 ingick stensättning av vägar och gator med ett belopp av 7 700 000 kronor.

Såsom framgår av 1950 års statsverksproposition (bil. 8, s. 35) har 1946 års stenindustriutredning föreslagit ett program för stensättning av statliga och statsbidragsberättigade vägar motsvarande ett årligt anslagsbehov av 6 000 000 kronor. Väg- och vattenbyggnadsstyrelsen har föreslagit, att anslag för ändamålet uppföres med 6 500 000 kronor å riksstaten för budgetåret 1950/51. I avbidan på resultatet av den fortsatta handläggningen av utredningens förslag har emellertid i 1950 års statsverksproposition beräknats ett anslag av 500 000 kronor.

Väg- och vattenbyggnadsstyrelsen har i skrivelsen till arbetsmarknadsstyrelsen såsom lämplig reserv föreslagit arbeten motsvarande ett anslag av 12 000 000 kronor varvid förutsatts att »fri sten» icke längre skulle tillhandahållas. Arbetsmarknadsstyrelsen föreslår att i investeringsreserven för budgetåret 1950/51 medtages stensättning av vägar för detta belopp.

Härav torde ca 3 000 000 kronor komma på statlig väghållning och ca 9 000 000 kronor på statsbidragsberättigad kommunal väghållning. Mot anslaget svarande investering kan därför beräknas till 12 500 000 kronor. Här emot svarande sysselsättning för arbete med såväl tillverkning som sättning av gatstenen har av väg- och vattenbyggnadsstyrelsen beräknats till ca 80 000 dagsverken.

Byggande av broar.

Investeringsplanen för budgetåret 1946/47 avseende byggande av broar omfattade en byggnadskostnad av 24 600 000 kronor, varav i den allmänna investeringsreserven 2 900 000 kronor.

Väg- och vattenbyggnadsstyrelsen har meddelat, att vid ingången av budgetåret 1950/51 kvarstående reservationer å tidigare anvisade medel för ordinarie arbeten avseende brobyggnader beräknas uppgå till ca 12 000 000 kronor. I 1950 års statsverksproposition har äskats 10 000 000 kronor till byggande av broar.

Det normala medelsbehovet per år för byggande av broar har av väg- och vattenbyggnadsstyrelsen beräknats till 35 000 000 kronor. Styrelsen har därför ansett, att totalomfattningen av investeringsplanen för byggande av broar

borde uppgå till 70 000 000 kronor eller 2 gånger det normala medelsbehovet. Under budgetåret 1950/51 kunde dock med hänsyn till erforderliga förbättringsarbeten broar med en beräknad total byggnadskostnad av högst 35 000 000 kronor påbörjas. Härav skulle arbeten under budgetåret kunna utföras för ca 25 000 000 kronor motsvarande ett beräknat dagsverksantal av ca 400 000. I detta senare belopp inginge broarna vid Hjulsta och Luleå med 4 500 000 kronor resp. 60 000 dagsverken.

För täckande av medelsbehovet för genomförande av ett arbetsprogram motsvarande en byggnadskostnad av 25 000 000 kronor skulle sålunda utöver reserverade och för budgetåret 1950/51 äskade medel erfordras 3 000 000 kronor. Med hänsyn till att möjlighet synes böra förefinnas att disponera medel till utförande av broföretag även om de icke skulle kunna slutföras före budgetårets utgång föreslår arbetsmarknadsstyrelsen, att anslaget till byggande av broar å allmän beredskapsstat för budgetåret 1950/51 uppföres med 5 000 000 kronor.

Uppförande av garage- och förrådsbyggnader.

I investeringsreserven för budgetåret 1946/47 ingingo arbeten avseende uppförande av garage- och förrådsbyggnader för en beräknad kostnad av sammanlagt 2 300 000 kronor.

Väg- och vattenbyggnadsstyrelsen har erinrat därom, att anslagstekniken beträffande förrådsfonden ändrats från och med innevarande budgetår så tillvida, att samtliga under tillgångsgruppen förrådsbyggnader anvisade investeringsanslag komma att sammanföras till ett gemensamt anslag. Vid sådant förhållande syntes särskilt angivna företag icke fortsättningsvis böra redovisas i förslaget till allmän beredskapsstat.

Styrelsen har vidare meddelat, att behållningen å investeringsanslagen till uppförande av byggnader vid innevarande budgetårs ingång uppginge till ca 7 800 000 kronor och beräknades vid budgetårets slut uppgå till ca 6 000 000 kronor. Med hänsyn härtill hade styrelsen i sina petita för budgetåret 1950/51 icke begärt ytterligare medeltilldelning för husbyggnader.

Med hänsyn till storleksordningen av till förfogande stående anslag finner arbetsmarknadsstyrelsen, efter samråd med väg- och vattenbyggnadsstyrelsen, icke erforderligt att föreslå särskild investeringsreserv avseende garage och förrådsbyggnader för det statliga vägväsendet för budgetåret 1950/51.

Särskild grovarbetsreserv för väg- och gatubyggnader.

Utöver den allmänna investeringsreserven av arbeten för statliga och statsunderstödda vägar och gator m. m. föreslås i likhet med i tidigare investeringsreserver en särskild grovarbetsreserv av väg- och gatuarbeten. I enlighet med förslag av väg- och vattenbyggnadsstyrelsen föreslås reserven få en omfattning av 154 000 000 kronor. Av detta belopp skulle 13 000 000 kronor vara erforderligt för marklösen o. d. och 141 000 000 kronor stå till förfogande för täckande av byggnadskostnader.

Till jämförelse må nämnas att grovarbetsreserven för budgetåret 1946/47 av väg- och gatubyggnader gavs en omfattning av 145 300 000 kronor.

Vid upprättandet av förslag till särskild grovarbetsreserv av väg- och gatubyggnader för nästa budgetår har ifråga om urvalet av arbetsobjekt tillämpats de grunder, som angivits i arbetsmarknadskommissionens betänkande SOU 1946:27, s. 195—196.

Beträffande den särskilda grovarbetsreserven för *landsbyggdets vägar* har väg- och vattenbyggnadsstyrelsen meddelat, att totalkostnaden för den mängd företag, som ingår i den under planering varande grovarbetsreser-

ven, beräknats till ca 410 000 000 kronor. De företag härav, vilka, om arbetsmarknadsläget så kräver, efter viss forcering beräknas kunna förberedas till den 1 januari 1950, representerade en total byggnadskostnad av ca 250 000 000 kronor, fördelade på olika slag av vägar enligt följande sammanställning, som även anger hur stor byggnadskostnaden under nästa budgetår skulle kunna bli.

	Total kostnad milj. kronor	Byggnadskostnad under budgetåret 1950/51 milj. kronor
Nyanläggning av bygdevägar.....	25	12
Nyanläggning av ödebygdevägar	—	—
Byggande av huvudvägar	165	76
Ombyggnad av bygdevägar och ödebygdevägar	60	32

Enligt uppgift av väg- och vattenbyggnadsstyrelsen skulle sålunda på företagen i den särskilda grovarbetsreserven i vad avser landsbygdens vägar under ett första byggnadsår kunna utföras arbeten för sammanlagt 120 000 000 kronor.

Företag i den särskilda grovarbetsreserven har väg- och vattenbyggnadsstyrelsen uppskattat vid nedannämnda tider vara färdigplanerade i en omfattning, som motsvarar följande totala byggnadskostnader, varvid dock förutsatts, att erforderlig planeringspersonal kan erhållas.

Tidpunkt	Totalkostnad för färdigplanerade företag milj. kronor
1/10 1949	120
1/1 1950	170
1/7 1950	200
1/1 1951	250

I den angivna byggnadskostnaden under nästa budgetår, 120 000 000 kronor, för arbeten i den särskilda grovarbetsreserven ha icke kostnader för marklösen inräknats. Dessa kostnader kunna för ett första byggadsår uppskattas till 13 000 000 kronor. Anslagsbehovet för genomförande av hela den särskilda grovarbetsreserven av vägbyggnader på landsbygden skulle sålunda för nästa budgetår sluta på 133 000 000 kronor.

Arbeten i denna del av den särskilda grovarbetsreserven beräknas kunna giva ca 1 600 000 dagsverken vid maskinell drift i full omfattning. Eftersom man icke torde kunna räkna med att ha en härför erforderlig maskinpark tillgänglig har reserven ansetts böra beräknas motsvara 2 500 000 dagsverken, utgörande sysselsättning för ca 10 000 årsarbetare. Största lämpliga arbetsstyrka vintertid beräknas kunna bli ca 8 000 man.

Vad angår *väg- och gatubyggnader i städerna* funnos i början av år 1949 för den särskilda grovarbetsreserven, enligt vad väg- och vattenbyggnadsstyrelsen meddelat, lämpliga och i tillräcklig grad förberedda arbeten motsvarande en sammanlagd kostnad av ca 42 000 000 kronor, varav under budgetåret 1949/50 skulle kunna utföras arbeten för ca 21 000 000 kronor. Jämväl för budgetåret 1950/51 föreslås en motsvarande reserv av samma omfattning.

Denna del av den särskilda grovarbetsreserven beräknas innebära ca 700 000 dagsverken, vilket motsvarar sysselsättning för ca 2 800 årsarbetare. Största arbetsstyrkan vintertid torde kunna uppgå till ca 1 500 man.

9. Investeringsplan för luftfartsverket.

Å allmän beredskapsstat för budgetåret 1946/47 uppfördes under luftfartsfonden anslag till Byggnad och förbättring av flygplatser med 9 250 000 kronor. För budgetåret 1947/48 hade arbetsmarknadskommissionen upprättat ett med hänsyn till av 1944 års flygplatsutredning framlagt betänkande reviderat förslag till investeringsplan, innefattande en investeringsreserv av flygfältsbyggen för 9 630 000 kronor. Med bifall till i propositionen 1947:116 framlagt förslag medgav 1947 års riksdag (skr. nr 389), att den till grund för den allmänna beredskapsstaten för budgetåret 1946/47 liggande investeringsplanen för civila flygplatser finge ändras i enlighet med det reviderade förslaget.

I skrivelse till arbetsmarknadsstyrelsen den 27 oktober 1949 har luftfartsstyrelsen meddelat vissa uppgifter för uppgörande av förslag till investeringsplan för luftfartsverket för budgetåret 1950/51. Arbetsmarknadsstyrelsen har därefter vidtagit de justeringar, som betingas av vad som beträffande av luftfartsverket berörda företag anförts i 1950 års statsverksproposition.

Arbetsmarknadsstyrelsens slutliga förslag, vilket sammanställts i bil. 10, upptager flygfältsbyggen i den allmänna investeringsreserven för sammanlagt 12 500 000 kronor och i den särskilda grovarbetsreserven för sammanlagt 2 600 000 kronor.

I den allmänna investeringsreserven har beräknats 5 000 000 kronor för arbeten å flygplatsen vid *Halmsjön* samt 1 000 000 kronor för arbeten vid *Bromma* flygplats till vilka luftfartsstyrelsen föreslagit, att anslag skulle uppföras å riksstaten för budgetåret 1950/51. Medel till dessa arbeten har emellertid icke beräknats i 1950 års statsverksproposition. För *Torslanda* flygplats har utöver det i 1950 års statsverksproposition för sprängnings- och utvidgningsarbeten avsedda beloppet beräknats 1 000 000 kronor för dylika arbeten i den allmänna investeringsreserven jämte ett lika stort belopp i den särskilda grovarbetsreserven. I den allmänna investeringsreserven beräknas vidare 1 000 000 kronor för i 1950 års statsverksproposition, bil. 26, s. 111, omnämnda arbeten å *Bulltofta* flygplats och 1 000 000 kronor för påbörjande av arbeten med anläggande av rullbana å *Visby* flygplats. Luftfartsstyrelsen har anført, att flygtrafiken på Visby har nått en sådan omfattning och avses att bedrivas med så tunga flygplan att anläggande inom en nära framtid av en rullbana numera torde få anses motiverat. Slutligen har i den allmänna investeringsreserven liksom i den investeringsplan för budgetåret 1947/48, som bilagts propositionen 1947:116, beräknats 1 500 000 kronor till *Umeå* flygplats och 2 000 000 kronor till *Kiruna* flygplats.

I den särskilda grovarbetsreserven föreslås ingå — förutom de ovan nämnda arbetena vid *Torslanda* flygplats — vissa arbeten vid *Örebro*, *Jönköpings*, *Norrköpings*, *Backamo*, *Norrtälje* och *Allebergs* flygplatser för sammanlagt 1 200 000 kronor, vilka med vissa mindre ändringar av arbetenas omfattning och karaktär överflyttas från den ovannämnda investeringsplanen för budgetåret 1947/48. Därjämte har upptagits ett belopp om 400 000 kronor till ej specificerade arbeten, närmast avseende smärre arbeten å *Karlstads* och *Sundsvalls* flygplatser.

Sysselsättningsmöjligheterna beräknas för den föreslagna allmänna investeringsreserven till ca 200 000 dagsverken eller ca 800 årsarbetare och för den föreslagna särskilda grovarbetsreserven till ca 60 000 dagsverken eller ca 240 årsarbetare.

Frågan om anslag till de arbeten, som föreslås ingå i den särskilda grov-arbetsreserven, behandlar arbetsmarknadsstyrelsen i det följande i kapitlet Anslag till kostnader för arbetslöshetens bekämpande m. m.

Under återopande av vad som i övrigt anförts i den föregående framställningen, hemställer arbetsmarknadsstyrelsen, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Flygfältsbyggen* å allmän beredskapsstat för budgetåret 1950/51 å kapitalbudgeten under Luftfartsfonden uppföra ett anslag av 12 500 000 kronor.

10. Investeringsplan för handelshamnar och farleder.

Arbetsmarknadskommissionens förslag till investeringsplan för handelshamnar och farleder för budgetåret 1946/47 innefattade arbeten för sammanlagt 53 072 200 kronor, varav 15 315 000 kronor beräknades utgöra ordinarie arbeten och 37 757 200 kronor investeringsreserv. Å allmän beredskapsstat för budgetåret 1946/47 uppfördes i anslutning härtill anslag till Bidrag till handelshamnar och farleder med 10 000 000 kronor.

Arbetsmarknadsstyrelsens förslag till investeringsplan för handelshamnar och farleder för budgetåret 1950/51 innefattar arbeten för sammanlagt 48 723 000 kronor, varav 8 273 000 kronor uppskattats utgöra ordinarie arbeten och 40 000 000 kronor investeringsreserv. För planens genomförande erforderligt belopp av statsmedel beräknas till 10 000 000 kronor, varav 9 000 000 kronor föreslås upplagas å beredskapsstat. De i planen ingående företagen ha sammanställts i bil. 11.

Det förslag till investeringsplan för handelshamnar och farleder, som investeringsutredningen på sin tid upprättade för budgetåret 1944/45, SOU 1944: 12, hade till utgångspunkt en av kommerskollegium verkställd utredning. Enligt denna hänfördes till handelshamnar varje sådan i kommunal och enskild ägo varande hamn, för vilken Kungl. Maj:t fastställt hamntaxa. Investeringsplanen inrymde dels reparations- och underhållsarbeten, dels ock utvidgnings- och nyanläggningsarbeten för sådana företag, som projekterats i vissa av kommerskollegium angivna, för sjöfarten och landets samfärdsel i övrigt särskilt betydelsefulla hamnar. Sistnämnda hamnar utgjordes av dem, som ditills visat den största utvecklingskraften med avseende å trafikens omfattning. Därefter upprättade förslag till investeringsreserv ha uppgjorts med väsentligen samma utgångspunkt, vilket sålunda även gäller investeringsplanen för budgetåret 1946/47.

Efter budgetåret 1946/47 ha, utom de i investeringsplanen för sistnämnda budgetår kvarstående företag, vilka ännu ej kommit till utförande, endast ett fåtal hamnbyggnadsföretag, vilka ansetts särskilt betydelsefulla, medtagits i investeringsplanen. De nya företagen ha huvudsakligen utgjorts av nya kajanläggningar i Göteborgs hamn samt en ny kajanläggning och en etapp av utbyggnad och modernisering av oljehamnen vid Loudden i Stockholms hamn. Därjämte har ett företag i vardera Vänersborgs och Västerås hamnar medtagits samt ett företag i Uddevalla utökats.

1944 års hamnutredning har i sitt betänkande, Svensk hamnbyggnadspolitik, SOU 1949: 21, samt i En generalplan för rikets farleder och hamnar, som ingår som bilaga 2 till hamnutredningens betänkande, se SOU 1949: 33, angivit vissa synpunkter och förslag beträffande utbyggandet av hamnar och farleder. Utredningen har föreslagit, att vissa allmänna farleder och tillfartsleder till hamnar fördjupas eller att fråga härom upptages till närmare prövning.

Beträffande handelshamnarnas utbyggnad har hamnutredningen lämnat en redogörelse för aktuella utbyggnadsförslag i de särskilda hamnarna men icke tagit ställning till den inbördes angelägenhetsordningen mellan föreliggande projekt. Utredningen har bl. a. anfört, att det aktuella utbyggnadsbehovet i svenska hamnar över huvud taget vore relativt stort, i det nybyggnadsverksamheten varit starkt inskränkt under krigsåren och åren därefter. Utbyggnad vore i första rummet påkallad i storhamnarna Stockholm, Göteborg och Malmö. Den tekniska utrustningen med kranar av olika slag samt magasin och varuskjul vore i åtskilliga hamnar, särskilt mindre sådana, föga påkostad. En rationalisering av hamndriften genom sådan utrustning syntes vara mycket angelägen och borde kunna fördröja utbyggnadsbehoven i fråga om kajer samt i viss mån medverka till bättre samverkan mellan transportmedlen.

Hamnutredningen räknar med ett utbyggnadsbehov av 35 å 40 000 000 kronor per år i handelshamnar i genomsnitt för en period fram till år 1960. Den av utredningen verkställda inventeringen av föreliggande hamnanläggningsprojekt har visat en sammanlagd kostnadssumma för de projekterade anläggningarna av ca 440 miljoner kronor. Projekten i arbetsmarknadsstyrelsens förslag till investeringsplan för budgetåret 1950/51 äro i allmänhet sådana, som ingå i utredningens inventeringar. Utöver investeringsplanens kostnadsram om ca 48 000 000 kronor ha olika städer anmält företag för tillsammans ca 64 000 000 kronor.

De företag, som tillförts investeringsplanen sedan 1946/47, ha, som ovan framhållits, med ett par mindre betydelsefulla undantag utgjorts av särskilt viktiga nybyggnadsföretag i storhamnarna. Detta synes stå i överensstämmelse med de synpunkter på utvecklingen inom handelshamnarna, som hamnutredningen framlagt. Enär statsmakterna hittills icke tagit ställning till de av hamnutredningen framlagda förslagen, ha av farledsprojekt i arbetsmarknadsstyrelsens förslag till investeringsplan för handelshamnar och farleder för budgetåret 1950/51 endast medtagits reparation och ombyggnad av Falsterbokanalen, till vilken Kungl. Maj:t äskat ett anslag av 600 000 kronor å riksstat för budgetåret 1950/51, se 1950 års statsverksproposition, bil. 8, s. 46. — I motsvarande förslag till investeringsreserv för statens vattenfallsverk har emellertid medtagits vissa arbeten avseende ombyggnad av Säffle kanal (s. 19). — Av samma skäl har arbetsmarknadsstyrelsen icke funnit anledning utöka volymen av företag i förslaget till investeringsplan för handelshamnar (utöver vad som i det föregående angivits).

Med stöd av uppgifter, som inhämtats från de olika städerna och enskilda intressenterna, har en revidering företagits av investeringsplanen för handelshamnar och farleder för budgetåret 1946/47.

I denna plan angavs för varje särskilt företag hur stor del, som ansågs utgöra ordinarie arbeten och investeringsreserv. Med hänsyn till förhållanden, som sammanhånga med begränsningarna i investeringsverksamheten, är det emellertid förenat med stora svårigheter att på förhand bedöma, vilka av vederbörande kommun beslutade företag, som verkligen komma till utförande under det budgetår planen avser. I det nu framlagda förslaget till investeringsplan för budgetåret 1950/51 har därför kostnaden för de tillgängliga företagen till den del de beräknas komma till utförande under ett budgetår icke uppdelats i ordinarie arbeten och investeringsreserv utan sammanslagits till en summa för hela planen. Av de i investeringsplanen ingående tillgängliga och tillräckligt förberedda företagen för 48 723 000 kronor uppskattas företag för 40 000 000 kronor utgöra investeringsreserv.

Hela den föreslagna investeringsreserven beräknas motsvara omkring 600 000 dagsverken, eller sysselsättning för 2 400 årsarbetare.

Om statsbidrag till handelshamnar skulle utgå enligt samma grunder, som tillämpats vid under senare år meddelade beslut, beräknas för investeringsplanens genomförande ca 6 000 000 kronor erfordras av statsmedel. Såsom framhållits i arbetsmarknadskommissionens betänkande med förslag till investeringsreserv för budgetåret 1946/47, SOU 1946: 27, s. 214, kan det av skilda skäl antagas, att behovet av statsmedel för att i en arbetslöshetssituation utföra hamnarbeten blir större och uppskattningsvis kan komma att uppgå till 10 000 000 kronor. Kungl. Maj:t har i 1950 års statsverksproposition (bil. 8, s. 43) föreslagit, att till Bidrag till handelshamnar och farleder för budgetåret 1950/51 anvisas ett reservationsanslag av 1 000 000 kronor, varvid förutsatts att nu tillgängliga medel å anslaget i stort sett helt skulle kunna disponeras genom bidragsbeslut före utgången av innevarande budgetår. Med hänsyn härtill beräknas det för budgetåret 1950/51 å beredskapsstat erforderliga beloppet till 9 000 000 kronor.

Under återopande av det anförda hemställer arbetsmarknadsstyrelsen, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Bidrag till handelshamnar och farleder* å allmän beredskapsstat för budgetåret 1950/51 å driftbudgeten under sjätte huvudtiteln uppföra ett anslag av 9 000 000 kronor.

11. Investeringsplan för fiskehamnar.

Arbetsmarknadsstyrelsens förslag till investeringsplan för fiskehamnar för budgetåret 1946/47, som uppgjordes i samråd med 1944 års fiskehamnsutredning, omfattade arbeten med en sammanlagd beräknad kostnad av ca 9 000 000 kronor. Å allmän beredskapsstat för budgetåret 1946/47 uppfördes i anslutning härtill *dels* ett anslag till Utvidgning och förbättring av statens fiskehamnar och farleder om 2 300 000 kronor, *dels ock* ett anslag till Bidrag till byggande och underhåll av statsunderstödda fiskehamnar om 5 700 000 kronor.

Förslag till investeringsplan för statliga och statsunderstödda fiskehamnar för budgetåret 1950/51, innefattande arbeten om sammanlagt 8 338 000 kronor, har sammanställts i bil. 12. Beträffande förslaget får arbetsmarknadsstyrelsen anföra följande.

1944 års fiskehamnsutredning avgav den 1 november 1947 sitt betänkande med förslag till byggande av fiskehamnar (SOU 1947: 63). Betänkandet innehåller ett förslag till femårsplan för byggande av fiskehamnar, i vilken de olika av utredningen förordade fiskehamnsbyggnaderna upptagits länsvis ordnade efter angelägenhet.

I det nu föreliggande förslaget till investeringsplan för fiskehamnar för budgetåret 1950/51 har i samråd med väg- och vattenbyggnadsstyrelsen medtagits de företag, som i ovannämnda av fiskehamnsutredningen framlagda femårsplan för fiskehamnar betecknats som de mest angelägna och som ännu icke kommit till utförande. Åtskilliga av dessa företag ingingo jämväl i motsvarande investeringsplan för budgetåret 1946/47. I den föreslagna investeringsplanen ingå 8 företag vid statens fiskehamnar och 51 företag vid statsunderstödda fiskehamnar eller sammanlagt 59 företag. På initiativ av fiskehamnsutredningen ha samtliga företag varit föremål för viss planläggning genom väg- och vattenbyggnadsstyrelsens försorg.

Vidare har Kungl. Maj:t uppdragit åt väg- och vattenbyggnadsstyrelsen att verkställa detaljplanering av de i investeringsreserven för budgetåret 1946/47 intagna fiskehamnarna samt medgivit, i de fall, då intressent bidragit till kostnaderna för upprättande av arbetsplan, att kostnaderna för därutöver erforderlig detaljplanering tills vidare må helt bestridas med statsmedel.

De i planen ingående arbetena beräknas innefatta omkring 175 000 dagsverken, motsvarande ca 700 årsarbetare.

Det sammanlagda behovet av statsmedel för genomförande av hela investeringsplanen för fiskehamnar beräknas till 7 566 800 kronor. I 1950 års statsverksproposition, bil. 8, s. 45, har Kungl. Maj:t för budgetåret 1950/51 äskat ett reservationsanslag av 1 000 000 kronor till byggande av fiskehamnar. Väg- och vattenbyggnadsstyrelsen har meddelat, att ca 1 000 000 kronor kvarstår odisponerat å anslaget den 1 januari 1950. Dessa medel torde till större delen komma att disponeras för beviljande av bidrag till företag i den föreslagna investeringsplanen för budgetåret 1950/51. För investeringsplanens genomförande skulle med hänsyn härtill uppskattningsvis ca 5 600 000 kronor erfordras av statsmedel utöver nämnda reservation och å riksstaten äskade anslag. Dock bör härvid beaktas, att visst belopp av ifrågavarande anslag å riksstaten kan komma att erfordras för smärre i planen ej upptagna arbeten, såsom reparationer vid stormskador m. m. Med hänsyn härtill uppskattas behovet av anslag å beredskapsstaten till 6 000 000 kronor.

Under återopande av det anförda hemställer arbetsmarknadsstyrelsen, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Byggande av fiskehamnar* å allmän beredskapsstat för budgetåret 1950/51 å driftbudgeten under sjätte huvudtiteln uppföra ett anslag av 6 000 000 kronor.

12. Investeringsplan för malmletning och förberedande gruvarbeten.

Å allmän beredskapsstat för budgetåret 1946/47 uppfördes å driftbudgeten under tionde huvudtiteln anslag till Sveriges geologiska undersökning: Undersöknings- och förberedande gruvarbeten med 740 000 kronor.

Sveriges geologiska undersökning har i skrivelse den 22 oktober 1949 till arbetsmarknadsstyrelsen anført, att de i investeringsreserven för budgetåret 1946/47 intagna företagen avseende undersöknings- och förberedande gruvarbeten vid Lappmössan (Skäggräskberget) och Bjurfors mellersta maln borde intagas i investeringsreserven för nästa budgetår med en sammanlagd kostnad av 500 000 kronor samt att undersökningen vid sin beräkning av medelsbehovet inräknat även kostnader för nödig komplettering av behövlig materiel. Det syntes utredningen vidare böra förutsättas, att de två nämnda investeringsobjekten skulle kunna med vederbörligt godkännande ersättas med annat, därest skäl till sådant utbyte skulle framkomma.

Närmare redogörelser för bl. a. de av undersökningen nämnda arbetena återfinnas i arbetsmarknadskommissionens betänkande med förslag till investeringsreserv för budgetåret 1946/47 (SOU 1946: 27, s. 217—219).

För utförande av de sålunda ifrågasatta arbetena samt för inköp av för arbetenas utförande erforderlig materiel synes böra å allmän beredskapsstat uppföras ett kollektivanslag, vilket skulle få disponeras efter beslut av Kungl. Maj:t.

Under återopande av det anförda och med beaktande av den benämning, som numera givits motsvarande anslag å riksstaten, hemställer arbetsmarknadsstyrelsen, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Sveriges geologiska undersökning: Malmletning och förberedande gruvarbeten* å allmän beredskapsstat för budgetåret 1950/51 å driftbudgeten under tionde huvudtiteln uppföra ett anslag av 500 000 kronor.

13. Investeringsplan för lotsverket.

I statens arbetsmarknadskommissions förslag till investeringsreserv för lotsverket för budgetåret 1946/47 intogos företag för en sammanlagd kostnad av 2 460 000 kronor. På grund av att under ett år reservföretag för sammanlagt högst 1 600 000 kronor beräknades kunna utföras utöver ordinarie arbeten, uppfördes å allmän beredskapsstat för budgetåret 1946/47 anslag till säkerhetsanstalter för sjöfarten med 750 000 kronor å driftbudgeten och med 850 000 kronor å kapitalbudgeten eller med sammanlagt 1 600 000 kronor.

Arbetsmarknadsstyrelsen har efter samråd med lotsstyrelsen upprättat förslag till investeringsreserv för lotsverket för budgetåret 1950/51. Förslaget har sammanställts i bil. 13 och innefattar företag för en sammanlagd kostnad av 3 445 000 kronor.

I förslaget ha intagits tjugufyra företag, vilka intagits i investeringsreserven för budgetåret 1946/47, samt tretton andra företag. Beträffande angelägenheten av förstnämnda företag får arbetsmarknadsstyrelsen hänvisa till vad därom anförts i statens arbetsmarknadskommissions betänkande med förslag till investeringsreserv för budgetåret 1946/47 (SOU 1946: 27, s. 224—251). Beträffande angelägenheten av de senare företagen, nämligen arbeten å fyrar vid Sörgadden, Örskär och Sandflyttan, förbättring av fyrbelysningen i norra delen av Bottenviken, förbättring av hamnförhållandena vid Arholma, Söderarm och Malören, förbättring av upppassningslokalerna vid Landsort, Sandhamn och Kalix samt förbättring av bostadsförhållandena vid Ölands norra udde, Tistlarna och Sävösund får arbetsmarknadsstyrelsen hänvisa till bil. B¹.

Från lotsstyrelsen har under hand inhämtats, att tidigare förekommande svårigheter att organisatoriskt bemästra en större ansvällning av byggnads- och anläggningsverksamheten inom styrelsens verksamhetsområde icke längre äro för handen i sådan omfattning, att icke hela den föreslagna reserven av angelägna och lämpliga arbeten skulle kunna komma till utförande under nästa budgetår. Ett realiserande av hela den föreslagna reserven har uppskattats innefatta ca 15 000 dagsverken för grovarbetare, ca 55 000 dagsverken för yrkesarbetare i egentlig anläggningsverksamhet och ca 15 000 industridagsverken.

I årets statsverksproposition har äskats anslag till Säkerhetsanstalter för sjöfarten med sammanlagt 1 385 000 kronor. Reservationer å nämnda anslag vid ingången av budgetåret 1950/51 beräknas, enligt vad lotsstyrelsen under hand meddelat, uppgå till sammanlagt ca 220 000 kronor. Den ordinarie delen av investeringsplanen för budgetåret 1949/50 skulle alltså omfatta investeringar för sammanlagt ca 1 605 000 kronor och hela investeringsplanen för budgetåret investeringar för sammanlagt ca 5 050 000 kronor.

¹ Här utesluten.

Under åberopande av det anförda hemställer arbetsmarknadsstyrelsen, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att å allmän beredskapsstat för budgetåret 1950/51 uppföra följande anslag, nämligen
å driftbudgeten under tionde huvudtiteln:

Lotsverket: Säkerhetsanstalter för sjöfarten 1 513 000 kronor.

å kapitalbudgeten under statens allmänna fastighetsfond:

Säkerhetsanstalter för sjöfarten 1 932 000 kronor.

14. Investeringsplan för statliga husbyggnadsföretag för verk och myndigheter m. fl.

Arbetsmarknadsstyrelsen har efter samråd med byggnadsstyrelsen och vissa andra myndigheter upprättat förslag till investeringsreserv av statliga husbyggnader för budgetåret 1950/51 för en sammanlagd kostnad av 31 275 000 kronor. Förslaget har sammanställts i bil. 14.

Ett utförande av samtliga i den föreslagna investeringsreserven intagna företag har uppskattats medföra ca 130 000 dagsverken för grovarbetare och ca 270 000 dagsverken för yrkeskunniga byggnadsarbetare, motsvarande ca 520 resp. ca 1 080 årsarbetare.

Byggnadsstyrelsen har dessutom föreslagit, att sammanlagt 2 155 000 kronor skulle för nästa budgetår beräknas för en reserv av reparations- och underhållsarbeten å byggnader och anläggningar invärderade i slottsbyggnadernas, fångvårdsstyrelsens, byggnadsstyrelsens, Uppsala universitets, Lunds universitets och medicinalstyrelsens delfonder av statens allmänna fastighetsfond. Närmare redogörelse härutinnan återfinnes i kapitlet Investeringsplan för reparations- och underhållsarbeten å byggnader och anläggningar invärderade i statliga fastighetsfonder.

Arbetsmarknadsstyrelsen får här nedan departementsvis lämna en redogörelse samt framlägga förslag beträffande anslag till företag i allmän investeringsreserv för budgetåret 1950/51 av statliga husbyggnadsföretag för verk och myndigheter m. fl.

Justitiedepartementet.

Å allmän beredskapsstat för budgetåret 1946/47 uppfördes å kapitalbudgeten anslag till åtta husbyggnadsföretag vid fångvårdsanstalter med sammanlagt 2 512 000 kronor. Till ett av dessa företag, verkstadslokal vid ungdomsanstalten i Ystad, har sedermera uppförts anslag å riksstat.

Arbetsmarknadsstyrelsen har efter samråd med fångvårdsstyrelsen och byggnadsstyrelsen i förslaget till investeringsreserv för nästa budgetår med en sammanlagd kostnad av 3 697 000 kronor intagit sju av de i investeringsreserven för budgetåret 1946/47 intagna företagen. Beträffande angelägenheten av ifrågavarande företag får arbetsmarknadsstyrelsen hänvisa till statens arbetsmarknadskommissions betänkande med förslag till investeringsreserv för budgetåret 1946/47 (SOU 1946: 27, s. 255 och 256). Fångvårdsstyrelsen har i skrivelse den 30 september 1949 till arbetsmarknadsstyrelsen anför, att den tidigare planerade fångvårdsanstalten invid Jön-

köping möjligen skulle förläggas till annan än ursprungligen avsedd ort, varför anslag till anstalten borde benämnas Fångvårdsanstalt invid Jönköping eller motsvarande.

Under åberopande av det anförda hemställer arbetsmarknadsstyrelsen, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att å allmän beredskapsstat för budgetåret 1950/51 å kapitalbudgeten under statens allmänna fastighetsfond uppföra följande anslag, nämligen	
<i>Fångvårdsanstalt invid Jönköping eller motsvarande</i>	
	1 500 000
<i>Fångvårdsanstalt invid Örebro</i>	1 500 000
<i>Bostadshus vid sinnessjukavdelningen å Håga</i> ..	205 000
<i>Gymnastik- och skolbyggnad vid ungdomsanstalten å Skenäs</i>	192 000
<i>Gymnastikbyggnad vid ungdomsanstalten i Uppsala</i>	100 000
<i>Gymnastikbyggnad vid ungdomsanstalten i Nyköping</i>	100 000
<i>Gymnastikbyggnad vid ungdomsanstalten i Ystad</i>	100 000

Socialdepartementet.

Å allmän beredskapsstat för budgetåret 1946/47 uppfördes å driftbudgeten anslag till bl. a. Statens skolor tillhörande barna- och ungdomsvården: Byggnadsarbeten m. m. med 692 000 kronor. Vissa av de med anslaget avsedda företagen ha sedermera kommit till utförande eller av annan anledning avförts från investeringsreserven.

Arbetsmarknadsstyrelsen har efter samråd med socialstyrelsen och byggnadsstyrelsen i förslaget till investeringsreserv för nästa budgetår av statliga husbyggnadsföretag inom socialdepartementets verksamhetsområde, sammanställt i bil. 14, intagit återstående av de med anslaget avsedda företagen, nämligen gymnastikhus och personalbostadshus vid Ljungaskogs yrkesskola samt gymnastikhus och personalbostadshus vid Sundbo yrkeshem. Kostnaden för dessa har av byggnadsstyrelsen numera beräknats till sammanlagt 473 000 kronor. Beträffande angelägenheten av ifrågavarande företag får arbetsmarknadsstyrelsen hänvisa till statens arbetsmarknadskommissions betänkande med förslag till investeringsreserv för budgetåret 1946/47 (SOU 1946: 27, s. 260—263).

Under åberopande av det anförda hemställer arbetsmarknadsstyrelsen, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Statens skolor tillhörande barna- och ungdomsvården: Byggnadsarbeten m. m.* å allmän beredskapsstat för budgetåret 1950/51 å driftbudgeten under femte huvudtiteln uppföra ett anslag av 473 000 kronor.

Kommunikationsdepartementet.

Å allmän beredskapsstat för budgetåret 1946/47 uppfördes anslag till husbyggnadsföretag hänförliga till kommunikationsdepartementets verksamhetsområde med sammanlagt 3 709 000 kronor. Vissa av dessa företag ha sedermera kommit till utförande.

Arbetsmarknadsstyrelsen har i förslaget till investeringsreserv för nästa budgetår intagit två av företagen i investeringsreserven för budgetåret 1946/

47, nämligen Uppförande av grovlaboratorium vid statens väginstitut och Nybyggnad för statens geotekniska institut, med av byggnadsstyrelsen numera beräknade kostnader om 150 000 kronor resp. 2 700 000 kronor. Beträffande angelägenheten av det förstnämnda företaget får arbetsmarknadsstyrelsen hänvisa till propositionen 1944: 281, s. 248, beträffande angelägenheten av det senare till statens arbetsmarknadskommissions betänkande med förslag till investeringsreserv för budgetåret 1946/47 (SOU 1946: 27, s. 277).

För fortsatt detaljutformning av byggnadsförslag avseende uppförande av ett *radiohus i Stockholm* har riksdagen efter förslag i propositionen 1945: 228 anvisat 500 000 kronor. Byggnadsstyrelsen har meddelat, att planeringen av företaget numera aktualiserats och kunde beräknas fortskrida så att företaget kunde påbörjas under budgetåret 1950/51. Arbetsmarknadsstyrelsen har med anledning härav i förslaget till investeringsreserv för nästa budgetår intagit arbeten å företaget för en kostnad av 1 000 000 kronor.

Byggnadsstyrelsen har meddelat, att Kungl. Maj:t genom beslut den 28 mars 1947 uppdragit åt byggnadsstyrelsen att i samråd med telegrafstyrelsen och aktiebolaget Radiotjänst verkställa närmare utredning rörande formen för upplåtelse av tomt för ett *radiohus i Göteborg* liksom rörande byggnadens detaljutformning samt att till Kungl. Maj:t inkomma med därav föranlett slutgiltigt förslag. Sådan utredning påginge inom byggnadsstyrelsen och hade numera fortskridit så långt, att företaget kunde påbörjas under budgetåret 1950/51. Arbetsmarknadsstyrelsen har med anledning härav i förslaget till investeringsreserv för nästa budgetår intagit företaget med en av byggnadsstyrelsen beräknad kostnad av 1 500 000 kronor.

Slutligen har arbetsmarknadsstyrelsen efter förslag av byggnadsstyrelsen i förslaget intagit arbeten avseende ombyggnad av fastigheten *Atomena nr 1* i Stockholm samt ombyggnad av fastigheten *Västertorn nr 2* i Stockholm med kostnader av 500 000 kronor resp. 600 000 kronor eller de belopp, som erfordras för företagets utförande utöver i 1950 års statsverksproposition, bil. 26, s. 114—118, äskade anslag.

Under återopande av vad sålunda anförts hemställer arbetsmarknadsstyrelsen, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att å allmän beredskapsstat för budgetåret 1950/51 å k a p i t a l b u d g e t e n u n d e r s t a t e n s a l l m ä n n a f a s t i g h e t s f o n d u p p f ö r a f ö l j a n d e a n s l a g , n ä m l i g e n

<i>Uppförande av grovlaboratorium vid statens väginstitut</i>	150 000
<i>Nybyggnad för statens geotekniska institut</i>	2 700 000
<i>Uppförande av ett radiohus i Stockholm</i>	1 000 000
<i>Uppförande av radiohus i Göteborg</i>	1 500 000
<i>Ombyggnad av fastigheten Atomena nr 1 i Stockholm</i>	500 000
<i>Ombyggnad av fastigheten Västertorn nr 2 i Stockholm</i>	600 000

Finansdepartementet.

Å allmän beredskapsstat för budgetåret 1946/47 uppfördes anslag till Vissa byggnadsarbeten vid tullverkets gränsbevakning med 1 000 000 kronor.

I skrivelse till arbetsmarknadsstyrelsen den 30 september 1949 har generaltullstyrelsen anfört, att vissa byggnadsarbeten för en sammanlagd kostnad av 1 850 000 kronor, inklusive oförutsedda utgifter och kostnader för mark-

förvärv, borde intagas i investeringsreserven för nästa budgetår i den mån medel för desamma icke anvisades å riksstaten.

Såsom av 1950 års statsverksproposition, bil. 27, framgår, har generaltullstyrelsen för budgetåret 1950/51 hemställt om anvisande av ett anslag å 1 000 000 kronor för vissa byggnadsarbeten vid tullverkets kust- och gränsbevakning m. m. I propositionen har emellertid för ändamålet äskats ett kollektivt anslag med allenast 500 000 kronor.

Arbetsmarknadsstyrelsens förslag till investeringsreserv för nästa budgetår för byggnadsarbeten vid tullverkets kust- och gränsbevakning omfattar med hänsyn till äskandet i statsverkspropositionen företag för en kostnad av 1 350 000 kronor, inklusive oförutsedda utgifter och kostnader för markförvärv. Förslaget är sammanställt i bil. 14 under rubriken Finansdepartementet. I bilagan har under nr 1—13 upptagits företag för en sammanlagd kostnad av 1 000 000 kronor, till vilkas utförande i statsverkspropositionen äskats 500 000 kronor. Arbetsmarknadsstyrelsen har i förslaget till investeringsreserv med en kostnad av 500 000 kronor intagit de företag i denna grupp, som icke kunna komma till utförande med anlitan av det i statsverkspropositionen äskade anslaget. Beträffande angelägenheten av dessa företag torde få hänvisas till propositionen.

Arbetsmarknadsstyrelsen har i förslaget vidare intagit de i bil. 14 under nr 14—26 upptagna företagen etc. för en sammanlagd kostnad av 850 000 kronor. De under nr 14—20 upptagna företagen ingå bland de företag, vilka avsetts att finansieras med det å allmän beredskapsstat för budgetåret 1946/47 uppförda anslaget till Vissa byggnadsarbeten vid tullverkets gränsbevakning.

Beträffande motiveringar för de under nr 21—24 upptagna företagen får arbetsmarknadsstyrelsen hänvisa till bil. C¹.

Under återopande av det anförda hemställer arbetsmarknadsstyrelsen, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Vissa byggnadsarbeten vid tullverkets gränsbevakning* å allmän beredskapsstat för budgetåret 1950/51 å kapitalbudgeten under statens allmänna fastighetsfond uppföra ett anslag av 1 350 000 kronor.

Ecklesiastikdepartementet.

Å allmän beredskapsstat för budgetåret 1946/47 uppfördes anslag dels å kapitalbudgeten till bl. a. Magasinsbyggnad vid statens etnografiska museum, Simhallsanläggning vid gymnastiska centralinstitutet samt Iståndsättande av muren omkring botaniska trädgården i Uppsala, dels å driftbudgeten till Uppförande av domkapitelshus i Växjö. Beträffande motiveringen för de två förstnämnda företagen får arbetsmarknadsstyrelsen hänvisa till statens arbetsmarknadskommissions betänkande med förslag till investeringsreserv för budgetåret 1946/47 (SOU 1946: 27, s. 282 och 287). Motivering för Iståndsättande av muren omkring botaniska trädgården i Uppsala har anförts i propositionen 1946: 211, s. 100—101, motivering för Uppförande av domkapitelshus i Växjö i propositionen 1944: 281, s. 107—109. Arbetsmarknadsstyrelsen har efter samråd med byggnadsstyrelsen intagit dessa företag i förslaget till investeringsreserv för nästa budgetår med en kostnad av sammanlagt 1 743 000 kronor.² Vidare har i förslaget till investeringsreserv med en sammanlagd kostnad av 2 375 000 kronor intagits återstående arbeten å två

¹ Här utesluten.

² Kostnaden för domkapitelshus i Växjö täckes till 91 500 kronor av medel ur kyrkofonden (prop. 1944: 281, s. 107—109).

företag, till vilka beräknats delanslag i årets statsverksproposition, nämligen Om- och tillbyggnad av fysiska institutionen vid universitetet i Uppsala samt Vissa byggnadsarbeten vid Lunds universitet. Beträffande angelägenheten av dessa arbeten får arbetsmarknadsstyrelsen hänvisa till statsverkspropositionen, bil. 28, s. 3 resp. s. 5.

I underdånig framställning har, enligt vad byggnadsstyrelsen uppgivit, hemställts om anvisande för budgetåret 1950/51 av 165 000 kronor till *ombyggnad av institutionen för bakteriologi och patologi vid universitetet i Uppsala*, därvid anförts, att ombyggnaden vore erforderlig för att åstadkomma mera ändamålsenliga lokaler för det bakteriologiska arbetet. Kurssalen i tredje våningen skulle inredas till forskningslaboratorier samt ny kurssal åstadkommas i bottenvåningen genom uppdelning av den där befintliga stora salen. I årets statsverksproposition har emellertid icke äskats medel till ifrågavarande arbeten. På grund härav har arbetsmarknadsstyrelsen efter samråd med byggnadsstyrelsen intagit dessa arbeten med en kostnad av 165 000 kronor i förslaget till investeringsreserv för nästa budgetår.

Riksdagen har efter förslag i 1948 års statsverksproposition, bil. 29, s. 3 ff., anvisat 500 000 kronor till påbörjande av *nybyggnad för bakteriologiska institutionen vid universitetet i Lund*. Arbetsmarknadsstyrelsen har efter samråd med byggnadsstyrelsen i förslaget till investeringsreserv för nästa budgetår intagit återstående arbeten för förslagets färdigställande med de av byggnadsstyrelsen beräknade kostnaderna, 1 000 000 kronor.

Byggnadsstyrelsen har i 1948 års förslag till generalplan för utbyggande av Lunds universitet framhållit följande.

Universitetsbibliotekets i Lund utbyggnad har varit föremål för ingående förberedande utredning genom särskild av universitetet tillkallad biblioteksexpert. En naturlig lösning av bibliotekets utbyggnad anser byggnadsstyrelsen vara, att ett nytt bokmagasin uppföres omedelbart norr om och i anslutning till det nuvarande boktornet. Den befintliga huvudbyggnaden och ett sådant nytt bokmagasin skulle därvid förbindas genom en lägre, i två våningar utformad byggnad, inrymmande läsesalar, forskarrum och erforderliga nya expeditiönsutrymmen. Genom en på detta sätt utformad tillbyggnad erhålles en ur biblioteksteknisk synpunkt tillfredsställande lösning.

På grund av vad sålunda anförts har arbetsmarknadsstyrelsen efter samråd med byggnadsstyrelsen i förslaget till investeringsreserv för nästa budgetår intagit arbeten avseende om- och tillbyggnad av universitetsbiblioteket i Lund med den av byggnadsstyrelsen beräknade kostnaden, 2 500 000 kronor.

Under återopande av det anförda hemställer arbetsmarknadsstyrelsen, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att å allmän beredskapsstat för budgetåret 1950/51 uppföra följande anslag, nämligen	
å driftbudgeten under åttonde huvudtiteln:	
<i>Domkapitlen och stiftsnämnderna: Uppförande av domkapitelshus i Växjö</i>	250 000
å kapitalbudgeten under statens allmänna fastighetsfond:	
<i>Om- och tillbyggnad av fysiska institutionen vid universitetet i Uppsala</i>	2 075 000
<i>Ombyggnad av patologiska och bakteriologiska institutionen vid universitetet i Uppsala</i>	165 000
<i>Iståndsättande av muren omkring botaniska trädgården i Uppsala</i>	44 000
<i>Vissa byggnadsarbeten vid Lunds universitet</i>	300 000

<i>Om- och tillbyggnad av universitetsbiblioteket i Lund</i>	2 500 000
<i>Nybyggnad för bakteriologiska institutionen vid universitetet i Lund</i>	1 000 000
<i>Magasinsbyggnad vid statens etnografiska museum</i>	364 000
<i>Simhallsanläggning vid gymnastiska centralinstitutet</i>	990 000

Jordbruksdepartementet.

Å allmän beredskapsstat för budgetåret 1946/47 uppfördes å kapitalbudgeten anslag till bl. a. Byggnadsarbeten vid lantbrukshögskolan med 2 069 000 kronor, till Byggnadsarbeten vid Alnarps lantbruks-, mejeri- och trädgårdsinstitut med 485 000 kronor samt till Byggnadsarbeten vid veterinärhögskolan med 50 000 kronor. Vissa av dessa arbeten ha sedermera kommit till utförande eller av annan anledning avförts från investeringsreserven.

Arbetsmarknadsstyrelsen har efter samråd med byggnadsstyrelsen funnit, att av de med anslaget till *Byggnadsarbeten vid lantbrukshögskolan* avsedda arbetena följande böra intagas i investeringsreserven för nästa budgetår, nämligen Institutionsbyggnad m. m. vid botanisk-genetiska trädgården, Vaktmästarbostad vid husdjursförsöksanstalten, Utbyggnad av husdjursförsöksanstaltens lokaler för fjäderfäförsök vid Bäcklösa, Ombyggnad av ladugård vid Kungsängen samt Djurstallar m. m. vid Öjebyns försöksgård. Dessa arbeten ha av byggnadsstyrelsen numera beräknats kosta sammanlagt 1 257 000 kronor. Arbetsmarknadsstyrelsen har likaledes funnit, att av de med anslaget å beredskapsstat till *Byggnadsarbeten vid Alnarps lantbruks-, mejeri- och trädgårdsinstitut* avsedda arbetena följande böra intagas i investeringsreserven för nästa budgetår, nämligen Bostad för lärare, Lagerkällare samt Växthusanläggning. Arbetena ha av byggnadsstyrelsen numera kostnadsberäknats till sammanlagt 245 000 kronor. Beträffande angelägenheten av nu nämnda arbeten får arbetsmarknadsstyrelsen hänvisa till vad därom anförts i statens arbetsmarknadskommissions betänkande med förslag till investeringsreserv för budgetåret 1946/47 (SOU 1946: 27, s. 290 ff.).

Styrelsen för *lantbrukshögskolan och statens lantbruksförsök* har i sina petita för nästa budgetår hemställt om anvisande av medel till bl. a. Respirationsanläggning vid institutionen för statens husdjursförsök, till Panncentral vid Ultuna samt till Utvidgning av vattenverket vid Ultuna. Såsom av statsverkspropositionen, bil. 29, p. 3, framgår, har departementschefen icke funnit lämpligt att för närvarande äska anslag till dessa företag. Då emellertid företagen synas vara av hög angelägenhetsgrad, har arbetsmarknadsstyrelsen efter samråd med byggnadsstyrelsen intagit desamma i förslaget till investeringsreserv med en kostnad av sammanlagt 1 110 000 kronor.

Lantbruksstyrelsen har i den 28 oktober 1946 till Kungl. Maj:t avgiven utredning med förslag angående organisationen av den statliga och statsunderstödda frökontrollverksamheten bl. a. hemställt om ett anslag av 255 000 kronor å riksstaten för budgetåret 1947/48 till *vissa byggnadsarbeten vid statens centrala frökontrollanstalt å Bergshamra*. I 1947 års statsverksproposition (bil. 30, s. 11—12) har med anledning härav föreslagits anslag å riksstaten med sammanlagt 110 000 kronor till vissa i lantbruksstyrelsens förslag ingående ombyggnadsarbeten m. m. vid anstalten, nämligen för ändrade lokaldispositioner och i samband därmed stående ombyggnadsarbeten

i huvudbyggnadens källarvåning 60 000 kronor, till garage och redskapsbod 20 000 kronor och för installerande av nya ventilationsanordningar i huvudbyggnaden 30 000 kronor. Anslag å riksstaten har däremot icke äskats för i styrelsens förslag ingående påbyggnad av huvudanstaltens flygelbyggnad med en våning m. m.

Med hänsyn till att nämnda utvidgning av flygelbyggnaden m. m. uppgivits vara av hög angelägenhetsgrad har arbetsmarknadsstyrelsen efter samråd med byggnadsstyrelsen intagit företaget i förslaget till investeringsreserv för nästa budgetår med den av byggnadsstyrelsen numera beräknade kostnaden, 182 000 kronor.

Styrelsen för *veterinärhögskolan* har i underdånig skrivelse den 25 augusti 1949 hemställt, att för nästa budgetår skulle anvisas medel bl. a. till nybyggnad för institutionerna för fysiologi, farmakologi och födoämneshygien samt till om- och tillbyggnad av kirurgiska kliniken. Såsom av 1950 års statsverksproposition, bil. 29, p. 5, framgår, har departementschefen icke funnit lämpligt att för närvarande äska anslag till nybyggnad för avdelningen för födoämneshygien och till om- och tillbyggnad av kirurgiska kliniken. Då emellertid sistnämnda företag synas vara av hög angelägenhetsgrad har arbetsmarknadsstyrelsen efter samråd med byggnadsstyrelsen intagit desamma i förslaget till investeringsreserv med en kostnad av sammanlagt 1 300 000 kronor.

Styrelsen för *skogshögskolan och statens skogsforskningsinstitut* har i sina petita för nästa budgetår hemställt, att medel skulle anvisas till bl. a. tillbyggnad för biblioteket vid skogshögskolan samt garage vid skogsforskningsinstitutet. Såsom av statsverkspropositionen, bil. 29, p. 6, framgår, har departementschefen icke funnit lämpligt att för närvarande äska anslag till dessa företag. Då företagen synas vara av hög angelägenhetsgrad har arbetsmarknadsstyrelsen efter samråd med byggnadsstyrelsen intagit desamma i förslaget till investeringsreserv med en kostnad av sammanlagt 560 000 kronor.

Under återopande av vad sålunda anförts hemställer arbetsmarknadsstyrelsen, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att å allmän beredskapsstat för budgetåret 1950/51 å kapitalbudgeten under statens allmänna fastlighetsfond uppföra följande anslag, nämligen	
<i>Byggnadsarbeten vid lantbrukshögskolan</i>	2 367 000
<i>Byggnadsarbeten vid Alnarps lantbruks-, mejeri- och trädgårdsinstitut</i>	245 000
<i>Byggnadsarbeten vid veterinärhögskolan</i>	1 300 000
<i>Påbyggnad av flygelbyggnad vid statens centrala frökontrollanstalt med en våning m. m.</i>	182 000
<i>Byggnadsarbeten vid skogshögskolan</i>	560 000

Handelsdepartementet.

Å allmän beredskapsstat för budgetåret 1946/47 uppfördes anslag å kapitalbudgeten till bl. a. fem husbyggnadsföretag inom handelsdepartementets verksamhetsområde.

Sedan ett av dessa företag kommit till utförande har arbetsmarknadsstyrelsen efter samråd med byggnadsstyrelsen i förslaget till investeringsreserv för nästa budgetår intagit de fyra återstående företagen, nämligen Ökade lokaler för Sveriges geologiska undersökning, Nybyggnad för elektriskt-fysikaliska avdelningen vid statens provningsanstalt, Nybyggnad för labora-

torium för byggnadstekniska avdelningen vid statens provningsanstalt och Nybyggnader vid ingenjörsvetenskapsakademiens försöksstation med en sammanlagd kostnad av 6 085 000 kronor. Därvid har nybyggnad för laboratorium för byggnadstekniska avdelningen vid statens provningsanstalt inlagits med den kostnad, som av byggnadsstyrelsen beräknats för byggnadens utförande i överensstämmelse med en av styrelsen numera upprättad plan för utbyggande av provningsanstalten. Beträffande angelägenheten av dessa företag får arbetsmarknadsstyrelsen hänvisa till statens arbetsmarknadskommissions betänkande med förslag till investeringsreserv för budgetåret 1946/47 (SOU 1946: 27, s. 298 ff.).

Under återopande av det anförda hemställer arbetsmarknadsstyrelsen, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att å allmän beredskapsstat för budgetåret 1950/51 å kapitalbudgeten under statens allmänna fastighetsfond uppföra följande anslag, nämligen	
<i>Ökade lokaler för Sveriges geologiska undersökning</i>	1 000 000
<i>Nybyggnad för elektriskt-fysikaliska avdelningen vid statens provningsanstalt</i>	960 000
<i>Nybyggnad för laboratorium för byggnadstekniska avdelningen vid statens provningsanstalt</i>	2 575 000
<i>Nybyggnad vid ingenjörsvetenskapsakademiens försöksstation</i>	1 550 000

Inrikesdepartementet.

Å allmän beredskapsstat för budgetåret 1946/47 uppfördes anslag å kapitalbudgeten med 1 500 000 kronor till Vissa byggnadsarbeten vid statens sinnessjukhus m. m. samt å driftbudgeten med 255 000 kronor till Statens alkoholistanstalt å Venngarn: Vissa byggnadsarbeten. Vissa av de med anslagen avsedda arbetena ha sedermera kommit till utförande eller av annan anledning avförts från investeringsreserven.

Arbetsmarknadsstyrelsen har efter samråd med byggnadsstyrelsen och medicinalstyrelsen i förslaget till investeringsreserv för nästa budgetår inlagit sex i bil. 14 angivna byggnadsföretag vid statens sinnessjukhus med en kostnad av tillhopa 588 000 kronor. Redogörelser för angelägenheten av dessa arbeten återfinnas i statens arbetsmarknadskommissions betänkande med förslag till investeringsreserv för budgetåret 1946/47 (SOU 1946: 27, s. 263 ff.).

Medicinalstyrelsen har i skrivelse till arbetsmarknadsstyrelsen den 13 januari 1950 därjämte anført, att statens sinnessjukvårdsberedning den 11 januari 1950 slutjusterat ett betänkande med förslag till om- och nybyggnadsarbeten vid statliga sinnessjukhus till ett belopp av ca 250 miljoner kronor, avsett att fördelas på åren 1950—1965. Härav kunde lämpligen arbeten för en kostnad av 15 000 000 kronor upptagas såsom investeringsreserv för budgetåret 1950/51.

Arbetsmarknadsstyrelsen har emellertid, med hänsyn till att statsmakterna ännu icke tagit ställning till denna fråga, vilken är av vittutseende karaktär och torde fordra en omfattande planläggning innan arbetena kunna igångsättas, icke ansett sig böra räkna med att dessa byggnadsarbeten kunna utgöra en utnyttjningsbar reserv under budgetåret 1950/51 och föreslår därför icke anslag till desamma.

Arbetsmarknadsstyrelsen har vidare efter samråd med byggnadsstyrelsen

i förslaget med en sammanlagd kostnad av 290 000 kronor intagit företag avseende personalbostadshus och centraltvättstuga för personal vid statens alkoholistanstalt å Venngarn. Redogörelse för dessa arbeten återfinnes i ovannämnda betänkande, s. 260.

Under återopande av det anförda hemställer arbetsmarknadsstyrelsen, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att å allmän beredskapsstat för budgetåret 1950/51 uppföra följande anslag, nämligen

å driftbudgeten under elfte huvudtiteln
Statens alkoholistanstalt å Venngarn:

Vissa byggnadsarbeten 290 000

å kapitalbudgeten under statens allmänna fastighetsfond

Vissa byggnadsarbeten vid statens sinnesjukhus
m. m. 588 000.

15. Investeringsplan för reparations- och underhållsarbeten å byggnader och anläggningar invärderade i statliga fastighetsfonder.

I statens arbetsmarknadskommissions betänkande med förslag till investeringsreserv för budgetåret 1946/47 beräknades sammanlagt 2 155 000 kronor för reparations- och underhållsarbeten å byggnader och anläggningar invärderade i vissa delfonder av statens allmänna fastighetsfond samt sammanlagt 1 600 000 kronor för reparations- och underhållsarbeten å byggnader och anläggningar invärderade i de dåvarande tre delfonderna av försvarets fastighetsfond (SOU 1946: 27, s. 304—309).

I nämnda förslag avsedda arbeten (motsvarande arbeten) böra, enligt vad byggnadsstyrelsen resp. försvarsstaben underhand meddelat, intagas i investeringsreserven för nästa budgetår. Enär ifrågavarande arbeten äro angelägena och även lämpliga att tillgripas för motverkande av arbetslöshet, finner arbetsmarknadsstyrelsen att de böra intagas i investeringsreserven för nästa budgetår.

Under återopande av det anförda hemställer arbetsmarknadsstyrelsen, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att under de för allmän beredskapsstat gällande förutsättningarna medgiva, att de å följande delfonder av statens allmänna fastighetsfond resp. försvarets fastighetsfond för budgetåret 1950/51 upptagna anslagsposterna till reparations- och underhållskostnader m. m. må överskridas med följande belopp.

Statens allmänna fastighetsfond:

Slottsbyggnadernas delfond	700 000
Fångvårdsstyrelsens delfond	90 000
Byggnadsstyrelsens delfond	500 000
Uppsala universitets delfond	180 000
Lunds universitets delfond	100 000
Lotsstyrelsens delfond	85 000
Medicinalstyrelsens delfond	500 000

Försvarets fastighetsfond:

Arméns delfond	1 000 000
Marinens delfond	500 000
Flygvapnets delfond	100 000

16. Investeringsplan för statsunderstödd bostadsbyggnadsverksamhet m. m.

På grundval av förslag, som framlagts av egnahemsstyrelsen och statens byggnadslånebyrå, uppfördes å allmän beredskapsstat för budgetåret 1946/47 för bostadsbyggnadsändamål följande anslag.

A driftbudgeten under femte huvudtiteln:

<i>Bidrag till främjande av bostadsbyggande på landsbygden ..</i>	35 000 000
<i>Bidrag till inrättande av pensionärshem</i>	15 000 000

Å kapitalbudgeten under statens utlåningsfonder:

<i>Lånefonden för bostadsförsörjning för mindre bemedlade, barnrika familjer</i>	15 000 000
<i>Lånefonden för främjande av bostadsbyggande på landsbygden</i>	22 000 000
<i>Egnahemslånefonden</i>	2 000 000

Å kapitalbudgeten under fonden för låneunderstöd:

<i>Tertiärlån till viss bostadsbyggnadsverksamhet</i>	50 000 000
<i>Lån till bostadsförbättringsverksamhet</i>	8 000 000
<i>Tilläggs lån till viss bostadsbyggnadsverksamhet</i>	2 000 000
<i>Lån till uppförande och förbättring av lantarbetarbostäder ..</i>	5 000 000

De anslag, som uppfördes å allmän beredskapsstat för budgetåret 1946/47 till statsunderstödd bostadsbyggnadsverksamhet, avsågo arbeten för en total anläggningskostnad av inemot 355 000 000 kronor. Vidare uppfördes å beredskapsstaten å driftbudgeten under nionde huvudtiteln ett anslag till Bidrag för anläggande av gemensamma tvättinrättningar på landsbygden av 400 000 kronor i enlighet med förslag av arbetsmarknadskommissionen (SOU 1946: 27, s. 342 ff). Enär anläggningar för kollektiva tvätterier kunna betraktas som ett komplement till bostadsbyggandet har arbetsmarknadsstyrelsen i likhet med bostadsstyrelsen funnit lämpligt att i detta sammanhang behandla jämväl kollektiva tvätterier.

Med skrivelse den 7 november 1949 har bostadsstyrelsen framlagt förslag till investeringsreserv för budgetåret 1950/51 avseende statsunderstödd bostadsbyggnadsverksamhet m. m. Den föreslagna investeringsreserven omfattar utförande av ca 15 000 bostadslägenheter och innebär i avseende på ombyggnad och förbättring av bostäder en fördubbling av den ordinarie verksamheten under budgetåret. Vidare har bostadsstyrelsen föreslagit en investeringsreserv av ny- och ombyggnad av kollektiva tvätterier, motsvarande en byggnadskostnad av ca 4 000 000 kronor. I sistnämnda belopp är kostnaden för maskinanläggningar icke inräknad. Hela den föreslagna investeringsreserven för statsunderstödd bostadsbyggnadsverksamhet m. m. uppskattas motsvara en sammanlagd byggnadskostnad av ca 275 000 000 kronor.

Bostadsstyrelsen har anfört, att styrelsens beräkning av anslagen å riksstat till låne- och bidragsverksamhet för bostadsbyggande under budgetåret 1950/51 hade grundats på antagandet, att investeringsramen för åren 1950 och 1951 blir lika stor som för år 1949. De sålunda beräknade anslagen och

de reservationer, som antagits föreligga vid utgången av budgetåret 1949/50, hade beräknats motsvara efterfrågan på statsmedel från dels en nyproduktion av bostäder i hela landet på i runt tal 45 000 lägenheter, svarande mot en byggnadskostnad på ca 1 000 000 000 kronor, dels en ombyggnads- och förbättringsverksamhet med en uppskattad kostnad av 50 000 000 å 75 000 000 kronor, dels ock ny- och ombyggnad av kollektiva tvätterier med en byggnadskostnad av ca 3 000 000 kronor. Av nämnda byggnads- och anläggningskostnader för ordinarie arbeten under budgetåret 1950/51, uppgående till minst 1 050 000 000 kronor, beräknades uppskattningsvis ca 750 000 000 kronor avse företag som efterfråga statliga lån och bidrag.

I årets statsverksproposition, se bil. 7, s. 103—105, har i avbidan på särskild proposition äskats anslag av 6 000 000 kronor till Bidrag till inrättande av pensionärshem och 2 000 000 kronor till Lån till anordnande av kollektiva tvätterier. Till Bidrag till främjande av bostadsbyggande på landsbygden, till lånefonden för bostadsbyggande och till tilläggslån till viss bostadsbyggnadsverksamhet ha inga ytterligare anslag äskats, då befintliga reservationer å anslagen förutsatts tillräckliga att bestrida kostnaderna från ifrågakvarande anslag även under budgetåret 1950/51.

Bostadsstyrelsen har i sin förutnämnda skrivelse hänvisat till vad styrelsen anfört vid framläggande av förslag till investeringsreserv för budgetåret 1949/50. Därvid anförde bostadsstyrelsen följande:

Den allmänna bostadspolitikerna har varit föremål för ingående överbäganden och beslut vid 1946, 1947 och 1948 års riksdagar. Syftet med de därvid beslutna åtgärderna är att skapa möjligheter för realiserande av den bostadspolitiska målsättningen för de närmaste 10 å 15 åren. De organisatoriska, planläggande och initiativtagande insatserna för bostadsförsörjningens främjande förutsättas skola göras av kommunerna och de ekonomiska insatserna i allt väsentligt av staten. I särskild lag har föreskrivits, att kommun med mera än 10 000 invånare samt vissa andra kommuner skola uppgöra bostadsförsörjningsplaner. För planeringen av den framtida bostadsförsörjningen inom kommunerna måste det anses vara av särskild vikt, att planer uppgöras för genomförandet av den omfattande sanering, som i enlighet med den bostadspolitiska målsättningen måste komma till stånd, då den rådande bostadsbristen avvecklats och hushållstillväxten, såsom man har anledning räkna med, börjat nedgå. Dylika saneringsplaner för de enskilda kommunerna torde böra utgöra maximiprogram och ha karaktären av lokala beredskapsplaner för bostadsbyggandet samt inordnas i en allmän ram för bostadsproduktionen. För saneringens genomförande avsedda konkreta planer av det slag, som här avses, föreligga ännu icke.

Av de skäl, som sålunda framhållits, kunde bostadsstyrelsen för budgetåret 1950/51 icke framlägga förslag till investeringsreserv i den mening, att konkreta projekt eller beredskapsplaner redovisas. Styrelsen har därför begränsat sig till framläggande av förslag till anslag å beredskapsstat.

Bostadsstyrelsen har angående investeringsreserven vidare framhållit följande:

Den för år 1949 och sannolikt även för år 1950 medgivna nyproduktionen av bostäder i kvotkommunerna svarar endast mot det beräknade löpande nettotillskottet av hushåll. Någon avveckling av den under krigsåren uppkomna bostadsbristen blir således icke möjlig och icke heller någon mera omfattande saneringsverksamhet i syfte att förbättra det undermåliga bostadsbeståndet i dessa kommuner. I icke-kvotkommuner föreligger ett stort och trängande behov av förbättring av bostadsförhållandena icke enbart ge-

nom nyproduktion utan även genom grundlig ombyggnad och mindre genomgripande förbättring. Investeringsbegränsningen har emellertid under senare år här omöjliggjort en förbättring av bostadsförhållandena i önskvärd omfattning. Det föreligger alltså i fråga om bostäder ett uppdämt behov av nyproduktion och förbättringsarbeten, som bör kunna tillgodoses vid en eventuell ökning av den totala investeringsvolymen.

Beträffande kollektiva tvätterier har bostadsstyrelsen meddelat, att den föreslagna investeringsreserven beräknas motsvara sådana anläggningar, som äro eller inom kort väntas bli färdigprojekterade. Bostadsstyrelsen har i skrivelsen till arbetsmarknadsstyrelsen framlagt de förslag till anslag å allmän beredskapsstat för budgetåret 1950/51, som angivas i det följande. I dessa förslag har den omläggning av de statliga låne- och bidragsformer-na, som ägt rum sedan budgetåret 1946/47, beaktats.

Den i det föregående angivna investeringsreserven för statsunderstödd bostadsbyggnadsverksamhet beräknas innebära arbetstillfällen på byggnadsplatsen om ca 4 000 000 dagsverken för byggnadsarbetare av olika slag, vilket motsvarar en sysselsättning för 16 000 årsarbetare.

Under återopande av det anförda hemställer arbetsmarknadsstyrelsen, med instämmande i bostadsstyrelsens förslag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att å allmän beredskapsstat för budgetåret 1950/51 uppföra följande anslag, nämligen

Å driftbudgeten under femte huvudtiteln, till <i>Bidrag till främjande av bostadsbyggande</i>	
<i>på landsbygden</i>	13 000 000
till <i>Bidrag till inrättande av pensionärshem</i> ..	15 000 000
Å kapitalbudgeten under statens utlånings- fonder,	
till <i>Lånefonden för bostadsbyggande</i>	25 000 000
Å kapitalbudgeten under fonden för låneun- derstöd,	
till <i>Tilläggslån till viss bostadsbyggnadsverk- samhet</i>	10 000 000
till <i>Lån till anordnande av kollektiva tvät- terier</i>	3 000 000

17. Investeringsplan för vissa förbättringsåtgärder på jordbrukets område.

Investeringsplanen för vissa förbättringsåtgärder på jordbrukets område innefattar dels sådana arbeten, till vilka bidrag utgår av anslag till jordbrukets rationalisering, såsom täckdikningsföretag, betesförbättringar, nyodlingar, avloppsförbättringar m. m. samt förbättring av ekonomibyggnader, dels torrlägningsföretag, till vilka bidrag utgår från Statens avdikningsanslag.

Med ledning av lantbruksstyrelsens, arbetsmarknadskommissionens och egnahemsstyrelsens förslag till investeringsreserver uppfördes å allmän beredskapsstat för budgetåret 1946/47 anslag till här ifrågasvarande arbeten, nämligen å driftbudgeten under nionde huvudtiteln till Bidrag till vissa förbättringsåtgärder på jordbrukets område med 60 000 000 kronor och till Egnahemsbildning: Byggnad av odlingsvägar med 900 000 kronor samt å kapitalbudgeten under Statens utlåningsfonder till Gödselvärdslånefonden

med 10 000 000 kronor och Täckdikningslånefonden med 1 500 000 kronor. Därjämte medgav riksdagen, att lån under de för allmän beredskapsstat gällande förutsättningarna under budgetåret 1946/47 finge beviljas från Täckdikningslånefonden med högst 4 000 000 kronor utöver av riksdagen medgivet högsta utlåningsbelopp per kalenderår.

Med skrivelse den 15 november 1949 har lantbruksstyrelsen till arbetsmarknadsstyrelsen överlämnat förslag till investeringsreserv för budgetåret 1950/51 för ifrågavarande slag av arbeten.

Beträffande företag, till vilka bidrag kan utgå från anslag till *Bidrag till jordbrukets rationalisering*, har lantbruksstyrelsen därvid föreslagit, att i investeringsreserven intagas följande slag av arbeten, nämligen:

a) nyodling, stenröjning, jordkörning, täckdikning, avloppsförbättring och betesförbättring, samt

b) uppförande eller förbättring av för jordbruksdriften erforderliga ekonomibyggnader och andra fasta anläggningar, däri inbegripet gödselvårds- och siloanläggningar, ävensom utrymmen för förvaring av potatis och rotfrukter m. m.

Enligt en av lantbruksstyrelsen den 16 september 1948 avgiven redogörelse angående inom lantbruksstyrelsens verksamhetsområde bedriven planeringsverksamhet förelåg den 30 juni 1948 en planlagd reserv av företag avseende *förbättringsåtgärder som ovan angivits under a)* motsvarande en anläggningskostnad av i runt tal 50 000 000 kronor. Lantbruksstyrelsen har gjort förfrågningar hos vissa lantbruksnämnder rörande efter sistnämnda datum inträdda förändringar. Härav syntes framgå, att under budgetåren 1948/49 och 1949/50 av denna reserv viss del tagits i anspråk. Detta syntes dock hos olika nämnder ha skett i högst olika omfattning. Vidare ansåg lantbruksstyrelsen, att vissa planerade företag torde ha utförts, utan att detta kommit till nämndernas kännedom. Lantbruksstyrelsen har med ledning härav uppskattat den till budgetåret 1950/51 kvarstående reserven av förbättringsåtgärder till 45 000 000 kronor. Lantbruksstyrelsen har vidare anført, att planeringsverksamheten hos lantbruksnämnderna ännu icke uppnått avsedd omfattning, på grund av att organisationen vore tämligen ny. De medel, som ställts till förfogande för ifrågavarande förbättringsarbeten, hade därför varit tillräckliga för att understödja utförandet av samtliga nyplanerade företag. Detta väntades även bli förhållandet under budgetåret 1950/51, och någon ökning av investeringsreserven skulle därför på denna väg icke kunna påräknas.

Beträffande *ovan under b)* angivna åtgärder anförde lantbruksstyrelsen, att omfattningen av tidigare planlagda företag av nu ifrågavarande slag vore svårbestämbar, dels på grund av att byggnader redan uppförts på jordbruk, för vilka beredskapsplaner funnits, dels på grund av att planerna i viss utsträckning blivit föråldrade. Sannolikt vore den aktuella reserven av planerade arbeten ganska liten. Emellertid kunde företag av här avsedd art på relativt kort tid planeras, därest så skulle bli erforderligt.

Den ordinarie investeringen under budgetåret 1950/51 har lantbruksstyrelsen beräknat till 25 000 000 kronor för under a) angivna arbeten samt till ca 125 000 000 kronor, varav för bidragsberättigade jordbruk ca 50 000 000 kronor, för under b) angivna arbeten. I anslutning här till och med anledning av vad som i övrigt anförts har lantbruksstyrelsen föreslagit, att i investeringsreserven för budgetåret 1950/51 intagas arbeten av här ifrågavarande slag till en kostnad av sammanlagt 75 000 000 kronor, varav 25 000 000 kronor för arbeten av under a) angivet slag och 50 000 000 kronor för arbeten, som omförmäls under b).

Lantbruksstyrelsen har vidare beräknat erforderligt statsbidrag för genomförande av denna reserv under förutsättning att de statsbidragsgrunder, som gälla för den ordinarie verksamheten, tillämpas vid ianspråktagande av investeringsreserven. Det sålunda erforderliga statsbidraget har styrelsen beräknat till 8 000 000 kronor för arbeten under a) och 7 500 000 kronor för arbeten under b).

Arbetsmarknadsstyrelsen föreslår att för här ifrågavarande ändamål uppföres ett anslag av 15 500 000 kronor till bidrag till jordbrukets rationalisering å allmän beredskapsstat för budgetåret 1950/51. Med hänsyn till vad som anförts beträffande motsvarande anslag å riksstaten (1950 års statsverksproposition, bil. 11, s. 196) förutsätter arbetsmarknadsstyrelsen även att anslaget å beredskapsstaten skall kunna användas för utbetalande av bidrag till byggande av odlingsvägar i Norrland och Dalarna, därest dylika arbetsobjekt skulle visa sig lämpliga att utföra i arbetslöshetsmotverkande syfte.

Beträffande *torrlägningsföretag* har lantbruksstyrelsen anförts, att hos styrelsen för närvarande finnes ineliggande ett stort antal ännu icke behandlade ansökningar om bidrag och lån till planlagda torrlägningsföretag. Av dessa företag, för vilka anläggningskostnaden beräknades till i runt tal 30 000 000 kronor, vore emellertid vissa redan utförda, under utförande eller komme att påbörjas före ingången av budgetåret 1950/51 och kunde på denna grund icke påräknas såsom sysselsättningsobjekt under sistnämnda budgetår. Därest på dessa grunder en tredjedel av i lantbruksstyrelsen ineliggande förslag frånräknades, kvarstode företag för en kostnad av 20 000 000 kronor att hänföras till investeringsplanen för budgetåret 1950/51.

Genom lantbruksstyrelsens förmedling har arbetsmarknadsstyrelsens register över investeringsobjekt tillhörande kategorien torrlägningsföretag under hösten 1949 kompletterats av lantbruksingenjörerna. Efter verkställd komplettering omfattar registret planlagda torrlägningsföretag för en sammanlagd kostnad av ca 22 400 000 kronor. Förutom ovannämnda företag finnes en betydande tillgång på smärre, till arbetsmarknadsstyrelsen icke anmälda företag. Den sammanlagda kostnaden för företag av denna kategori, vilka i övrigt uppfylla de uppställda villkoren för att medtagas i investeringsplanen, har uppskattats till ca 7 000 000 kronor. Hela tillgången på torrlägningsföretag, som synas lämpliga att medtaga i investeringsplanen, kan därför med ledning av registret beräknas till i runt tal 30 000 000 kronor. Bland dessa företag torde endast ett fåtal kunna påräkna statsbidrag under budgetåret 1950/51 eller tidigare inom ramen för tillgängliga eller i statsverkspropositionen äskade anslag.

Den normala investeringen hade under senare år, enligt vad lantbruksstyrelsen anförts, uppgått till i runt tal 10 000 000 kronor. Omfattningen härav vore dock helt beroende på storleken av de anslag, som riksdagen varje år anvisar för statsunderstöd till torrlägningsföretagens utförande. Lantbruksstyrelsen hade för budgetåret 1950/51 hemställt om ökning av ifrågavarande anslag till 5 500 000 kronor. Kungl. Maj:t har dock i 1950 års statsverksproposition, bil. 11, s. 208, äskat ett anslag av endast 4 000 000 kronor till Grundförbättringar: Statens avdikningsanslag. Den ordinarie verksamheten synes med hänsyn härtill bliva av ungefär samma omfattning under budgetåret 1950/51 som under de senast förflutna budgetåren.

Lantbruksstyrelsen har slutligen föreslagit, att i investeringsreserven för budgetåret 1950/51 ingående torrlägningsföretag beräknas motsvara en kostnadsvolym av 15 000 000 kronor. Lantbruksstyrelsens förslag innebär sålunda, att ca 50 procent av den tillgängliga mängden företag skulle kunna komma till utförande i arbetslöshetsmotverkande syfte under ett budgetår.

Med hänsyn till de svårigheter, som alltid föreligga att igångsätta enskilda företag för sysselsättning av friställd arbetskraft, synes investeringsreserven böra givas den volym, som föreslagits av lantbruksstyrelsen.

Lantbruksstyrelsen har beräknat, att — under förutsättning att statsbidrag till företagen i investeringsreserven skall utgå efter samma grunder, som gälla för den ordinarie verksamheten — behovet av statsmedel för reservens genomförande uppgår till 6 000 000 kronor.

På grund av den stegring av arbetslöner och priser, som inträtt under de senare åren, ha åtskilliga intressenter förklarat sig ämnat avvakta ett gynnsammare prisläge, innan arbetena igångsätts. I vissa fall kan ökat bidrag av sådana skäl erhållas från anslag på riksstaten. I andra fall, t. ex. där kostnadsökningen understiger 10 procent eller där båtnadsförhållandet blivit alltför ofördelaktigt, kan bidrag från anslag å riksstaten dock icke utgå till sådant ändamål. Om företagen utföras såsom arbetslöshetsarbeten, kunna dessutom vissa merkostnader uppstå genom att arbetena bedrivs exempelvis under olämplig årstid eller med ovan arbetskraft. Vid tilldelning av statsbidrag torde liksom vid övriga statsbidragsberättigade arbeten viss hänsyn böra tagas till dessa omständigheter. Detta spörsmål har arbetsmarknadsstyrelsen berört i det föregående vid behandlingen av investeringsreservens finansiering.

Företagen i den föreslagna investeringsreserven av förbättringsåtgärder på jordbrukets område uppskattas totalt innebära sysselsättning för ca 2 500 000 dagsverken eller 10 000 årsarbetare.

Under återopande av det ovan anförda hemställer arbetsmarknadsstyrelsen, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att å allmän beredskapsstat för budgetåret 1950/51 å driftbudgeten under nionde huvudtiteln uppföra följande anslag, nämligen

<i>Bidrag till jordbrukets rationalisering</i>	15 500 000
<i>Grundförbättringar: Statens avdikningsanslag</i> ..	6 000 000

18. Investeringsplan för vissa skogsvårdande åtgärder.

Domänstyrelsens verksamhetsområde.

Med skrivelse den 17 november 1949 till statsrådet och chefen för kungl. jordbruksdepartementet har domänstyrelsen lämnat redogörelse för omfattningen av planlagda arbeten inom styrelsens verksamhetsområde. Vid tidpunkten för redogörelsens avlämnande hade hithörande arbeten planlagts i den omfattning, som framgår av följande sammanställning.

Domänstyrelsen har vidare uppgivit att kostnaderna för arbeten, som anses skola gäldas av domänverkets förnyelsefond för återväxtkostnader m. m., under år 1950 beräknades skola uppgå till 13 000 000 kronor, vilket även motsvarade de årliga kostnaderna i medeltal för de närmaste 10 åren. De arbeten till vilka kostnaderna gäldas av förnyelsefonden för återväxtkostnader m. m., utgöras i huvudsak av skogsdikning och bäckrensning, kulturåtgärder, hyggesrensning och röjning, skogsbilvägar och cykelstigar. Utgifterna för dikesrensningar och husbyggnader, vilka utgifter tillhöra de normala driftkostnaderna, beräknade domänstyrelsen till omkring 15 000 000 kronor för år 1950. Domänstyrelsen avsåg sålunda att under 1950 utföra arbeten av den art, som angivits i förenämnda uppställning över planlagda

Arbetets art	Kostnad för planlagda arbeten kronor	Kostnad för arbeten under planläggning kronor
Skogsdikning och bäckrensning.....	7 888 620	—
Dikesrensning.....	10 374 440	—
Kulturatgärder.....	21 821 860	12 658 540
Hyggesrensning och röjning.....	6 388 180	3 499 200
Skogsbilvägar.....	15 056 418	5 757 500
Cykelstigar.....	1 738 100	112 900
Husbyggnader.....	8 691 950	28 219 200
Summa	71 959 568	50 247 340
	122 206 908	

och under planläggning varande investeringsobjekt, till en kostnad av tillhopa ca (13 000 000 + 15 000 000 =) 28 000 000 kronor. Domänstyrelsen har föreslagit, att investeringsreserven för budgetåret 1950/51 gives samma storlek som det ordinarie arbetsprogrammet för år 1950.

Den sysselsättning, som kan beredas genom ianspråktagande av investeringsreserven, är i hög grad beroende på vilka slag av arbeten, som väljas, samt i vilken utsträckning arbetena utföras maskinellt eller manuellt. Som ett medelvärde torde investeringsreserven kunna uppskattas motsvara ca 1 000 000 dagsverken eller sysselsättning för ca 4 000 årsarbetare.

Domänstyrelsen har under hand meddelat, att — med hänsyn till medelsbehovet för domänverkets verksamhet i övrigt — medel ur statens domäners fond icke kunna tagas i anspråk för genomförande av arbeten i investeringsreserven under budgetåret 1950/51, varför hela det för reservens genomförande erforderliga anslagsbeloppet skulle behöva uppföras å beredskapsstat.

Under återopande av vad ovan anförts får arbetsmarknadsstyrelsen i samråd med domänstyrelsen hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Avsättning till statens domäners fond* å allmän beredskapsstat för budgetåret 1950/51 å kapitalbudgeten under nionde huvudtiteln uppföra ett anslag av 28 000 000 kronor.

Skogsstyrelsens verksamhetsområde.

I skrivelse till Kungl. Maj:t den 28 februari 1946 (se prop. 1946: 211, s. 67—68) meddelade skogsstyrelsen, att anläggningskostnaderna för planlagda arbeten inom det enskilda skogsbruket då uppgingo till i runt tal 55 000 000 kronor. En arbetsvolym, omfattande ca en fjärdedel härav, ansåg styrelsen böra ligga till grund för beräkning av anslagsbehovet å beredskapsstat till statsbidrag för arbetenas genomförande. Å allmän beredskapsstat för budgetåret 1946/47 uppfördes å driftbudgeten under nionde huvudtiteln ett anslag till Bidrag till vissa skogsvårdsåtgärder m. m. av 10 000 000 kronor.

De arbeten, som innefattas i denna del av investeringsreserven, motsvaras i huvudsak av det ordinarie arbetsprogram, som kommer till utförande med anlåtande av anslagen å riksstat med beteckningen Skogsvård m. m. och underbeteckningarna Statens skogsförbättringsanslag, Väg- och flottledsbyggnader å skogar i enskild ägo samt Åtgärder för ökad skogsproduktion i

Norrland m. m. Med hänsyn bl. a. till att det ej vore osannolikt att man under budgetåret 1950/51 finge möta en vikande sysselsättning inom skogsbruket har i 1950 års statsverksproposition (bil. 11, s. 300 ff.) skett en uppräkning i förhållande till föregående budgetår, ehuru skogsstyrelsens anslagsäskanden icke bifallits i sin helhet.

De i propositionen äskade anslagsbeloppen uppgå till 4 400 000 kronor mot för 1949/50 beviljade 3 200 000 kronor.

Med skrivelse den 14 november 1949 till statsrådet och chefen för kungl. jordbruksdepartementet har skogsstyrelsen meddelat uppgifter om planeringsverksamheten. Uppgifterna om planeringsläget den 1 oktober 1949 framgå av följande sammanställning.

Arbetets art	Kostnad för planlagda arbeten			Kostnad för arbeten under plan		
	Normal verksamhet kronor	Beredskapsföretag kronor	Summa kronor	Normal verksamhet kronor	Beredskapsföretag kronor	Summa kronor
Skogsutdikning.....	4 348 601	1 504 647	5 853 248	228 769	98 050	326 819
Skogsodling	2 152 755	2 488 370	4 641 125	136 781	—	136 781
Röjning i stavaskog o. tätvax. ungskog	337 093	641 824	978 917	1 075	—	1 075
Skogsbilvägar	16 313 811	23 421 743	39 734 574	5 162 835	4 772 910	9 935 745
Cykelstigar	3 993 875	467 150	4 461 025	278 125	72 800	350 925
Betesanläggningar ...	—	—	—	—	—	—
Summa	27 145 135	28 523 754	55 668 889	5 807 585	4 943 760	10 751 345

Anläggningskostnaderna för i huvudsak färdigplanerade skogsvägar och skogsvårdsarbeten inom det enskilda skogsbruket för såväl normal verksamhet som s. k. beredskapsföretag utgjorde tillhoppa ca 66 400 000 kronor den 1 oktober 1949. Skogsstyrelsen har därvid utgått ifrån ett dagsverkspris av ca 13 kronor för de planerade arbetena, vilka beräknats motsvara ca 4 900 000 dagsverken.

I förslaget till investeringsreserv har jämväl, liksom i tidigare investeringsplaner, intagits byggande av cykelstigar, till vilka förutsatts kunna beviljas statsbidrag enligt grunder, som antagits av 1944 års riksdag. I de i investeringsreserven intagna förbättringsarbetena ingå jämväl dylika arbeten på ecklesiastika skogar.

Arbetsmarknadsstyrelsen anser en investeringsreserv motsvarande det å allmän beredskapsstat för budgetåret 1946/47 uppförda anslaget till Bidrag till vissa skogsvårdsåtgärder m. m. av 10 000 000 kronor vara lämplig. Med hänsyn till att förhöjt statsbidrag kan beviljas till vissa här ifrågasvarande arbeten, därest de utnyttjas såsom sysselsättningsobjekt vid arbetslöshet eller eljest då synnerliga skäl därtill äro, synes som medelvärde böra räknas med 60 % statsbidrag. Den mot det nämnda anslaget, 10 000 000 kronor, svarande kostnaden för arbetenas utförande skulle därvid uppgå till 17 000 000 kronor.

Den föreslagna investeringsreserven torde kunna uppskattas vid nuvarande prisläge motsvara ca 750 000 dagsverken eller sysselsättning för ca 3 000 årsarbetare. Liksom för motsvarande arbeten inom domänverkets verksamhetsområde är dock antalet dagsverken i dessa arbeten i hög grad beroende av i vilken utsträckning byggnadsmaskiner komma till användning.

För att möjliggöra en viss rörelsefrihet vid utväljandet av arbetsobjekt vid ett ianspråktagande av denna del av investeringsreserven föreslås att,

liksom å allmän budgetstat för budgetåret 1946/47, ett gemensamt anslag uppföres för ändamålet, vilket jämväl torde få tagas i anspråk till anordnande av vissa kurser i skogsbruk.

Under återopande av det anförda hemställer arbetsmarknadsstyrelsen, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Bidrag till vissa skogsvårdsåtgärder m. m.* å allmän beredskapsstat för budgetåret 1950/51 å driftbudgeten under nionde huvudtiteln uppföra ett anslag av 10 000 000 kronor.

19. Investeringsplan för vissa kommunala och enskilda arbeten.

Vid utarbetandet av förslag till investeringsplan för budgetåret 1950/51 ha de principer för planens omfattning och sammansättning följts, som angivits i arbetsmarknadskommissionens betänkande med förslag till investeringsreserv för budgetåret 1946/47, SOU 1946:27, s. 310—316. I detta sammanhang ha dock icke torrlägningsföretag behandlats, utan för dessa arbeten har redogjorts i det föregående i samband med övriga förbättringsåtgärder på jordbrukets område. Kollektiva tvätterier ha nu icke heller behandlats under denna rubrik, utan för dessa företag har redogjorts i samband med statsunderstödd bostadsbyggnadsverksamhet. Enskilda vägföretag, statsbidragsberättigade gator i städer och samhällen, som äro väghållare, samt sådana i vissa fall kommunala arbeten som civila flygfält, handelshamnar och farleder samt fiskehamnar ha i likhet med i investeringsplanen för budgetåret 1946/47 behandlats i samband med motsvarande statliga arbeten och inrymmas således icke i redogörelsen för kommunala och enskilda arbeten.

Sammanställningen bil. 17 utvisar de beräknade kostnaderna för de i investeringsplanen för kommunala och enskilda arbeten ingående företagen. Därvid har för de olika kategorierna av arbetsobjekt dels angivits totalkostnaderna för de företag, som kunnat upptagas i planen och som uppgivits vara så förberedda, att de vid behov skulle kunna igångsättas under instundande budgetår, dels fördelningen av kostnaden vid av arbetsmarknadsstyrelsen beräknat största ianspråktagande av planen under budgetåret 1950/51. Sistnämnda kostnader, de reducerade årskostnaderna, finnas nederst i tabellen, bil. 17. För de grunder, efter vilka reduktionen av kostnaden till de nederst i denna tabell angivna värdena företagits, har redogjorts i SOU 1946: 27, s. 311 och 313. Till de faktorer, som vid uppgörande av investeringsplanen för budgetåret 1946/47 medfört, att ifrågavarande reduktion av den genomförbara investeringsvolymen ansetts nödvändig, tillkommer numera, att vissa byggnadsprojekt i avvaktan på genomförandet av den nya kommunindelningen svårligen kunna realiseras.

Till planering av allmänna arbeten i beredskapssyfte har t. o. m. den 31 december 1949 till kommuner och vissa enskilda intressenter beviljats statsbidrag till detaljprojektering med ett belopp av 2525 641 kronor. Beträffande principerna för beviljandet av sådana bidrag hänvisas till SOU 1946: 27, s. 313, och SOU 1946: 28, bil. 3.

Den alltjämt rådande bristen på arbetskraft synes på flera håll bland kommunerna ha medfört, att man numera lägger mindre vikt än tidigare vid behovet av förberedande åtgärder för mötande av eventuell arbetslöshet. Då numera på åtskilliga håll finnas färdigplanerade arbetsobjekt, som till följd av inskränkningarna i byggnadsverksamheten icke kunnat igång-

sättas, har man i vissa fall ansett ytterligare planeringsåtgärder opåkallade. Enär de företag, som av sådana anledningar icke kunnat realiserats, ofta äro i betydande grad materialkrävande samt kräva att den sysselsatta arbetskraften är yrkesvan, äro de emellertid icke alltid tillgängliga som utnyttjningsbar reserv vid arbetslöshet. Arbetsmarknadsstyrelsen har därför år 1949 för kommunerna framhållit önskvärdheten av att åtgärder vidtagas för att förbättra och komplettera sysselsättningsreserven, i synnerhet i fråga om arbetsobjekt av grovarbetskaraktär. Styrelsen har ansett, att planläggningen alltjämt främst borde inriktas på de ofta mycket tidskrävande första förberedelsestadierna; dock bör för föga materialkrävande arbeten av tillräcklig angelägenhetsgrad, belägna i trakter, där risk för arbetslöshet synes föreligga, planläggningen drivas så långt, att vissa anläggningsarbeten kunna igångsättas utan större tidsutdräkt.

Det i det följande framlagda förslaget till investeringsplan för kommunala och enskilda arbeten för budgetåret 1950/51 innefattar företag för ca 712 600 000 kronor, varav ca 312 600 000 kronor uppskattas utgöra ordinarie arbeten och ca 400 000 000 kronor investeringsreserv. I den angivna kostnadssumman för investeringsplanen ingår den beräknade ordinarie investeringsverksamheten för Stockholms stad med ca 130 000 000 kronor. Sistnämnda belopp har icke kunnat specificeras på olika slags investeringsverksamhet och har därför icke medtagits i tabellen över investeringsplanen för vissa kommunala och enskilda arbeten, bil. 17. Till jämförelse må nämnas, att förslaget till investeringsplan för budgetåret 1946/47 innefattade arbeten för ca 465 000 000 kronor, varav ca 195 000 000 kronor beräknades utgöra ordinarie arbeten och ca 270 000 000 kronor investeringsreserv. I sistnämnda investeringsplan ingingo torrlägningsföretag för ca 26 000 000 kronor, vilket slag av arbeten numera redovisas i investeringsplanen för vissa förbättringsåtgärder på jordbrukets område m. m. Efter avdrag av den beräknade kostnaden för torrlägningsföretagen i 1946/47 års investeringsplan för kommunala och enskilda arbeten skulle denna ha inrymt företag för 439 000 000 kronor. Vid en jämförelse mellan omfattningen av planerna för budgetåren 1946/47 och 1950/51 bör emellertid beaktas att kostnadsskillnaden påverkas av de betydande kostnadsstegringar som ägt rum sedan början av år 1946, då arbetsmarknadskommissionens betänkande med förslag till investeringsreserv för budgetåret 1946/47 framlades.

Enskilda, statsunderstödda arbetsobjekt, som upptagits i planen, beräknas kunna bli utförda för en sammanlagd kostnad av ca 55 000 000 kronor. I bil. 17 lämnas en översikt över huru de för kommunal och enskild investering tillgängliga arbetena fördela sig på länen samt på städer och landskommuner. Av skäl, som omnämnts i arbetsmarknadskommissionens betänkande SOU 1946: 27, s. 316, omfattar arbeten för landskommunerna i likhet med föregående investeringsplaner företag för en väsentligt större kostnad i förhållande till den beräknade normala investeringen än vad som är fallet för städerna.

Investeringsplanen för kommunala och enskilda arbeten, ordinarie arbeten i Stockholms stad undantagna, innebär uppskattningsvis för grovarbetare ca 6 600 000, för yrkeskunniga arbetare i anläggnings- och husbyggnadsarbeten ca 3 200 000 och för industriarbetare ca 200 000 dagsverken eller tillhoppa ca 10 000 000 dagsverken. Härav beräknas komma på investeringsreserven resp. 4 500 000, 2 200 000 och 100 000 dagsverken eller tillhoppa 6 800 000 dagsverken. Den häremot svarande sysselsättningen beräknas till totalt ca 27 200 årsarbetare, varav ca 18 000 grovarbetare, ca 8 800

yrkeskunniga arbetare i anläggnings- och husbyggnadsarbeten och ca 400 industriarbetare.

a. Investeringsobjekt för Stockholms stad.

Från Stockholms stad överlämnades år 1945 och 1946 på arbetsmarknadskommissionens hemställan vissa uppgifter, vilka lades till grund för investeringsplanen för vissa kommunala och enskilda arbeten för budgetåret 1946/47, i den mån dessa berörde Stockholms stad (se arbetsmarknadskommissionens betänkande med förslag till investeringsreserv, SOU 1946: 27, s. 316—321). Nyssnämnda investeringsplan har tid efter annan genomgått och förnyats, senast hösten 1947. Sedan arbetsmarknadsstyrelsen anhängit om nya uppgifter för uppgörande av förslag till investeringsreserv, har staden med skrivelse den 11 november 1949 till styrelsen överlämnat ett förslag till investeringsreserv för Stockholms stad för budgetåret 1950/51. Förslaget har uppgjorts av en investeringskommitté, som utfört en undersökning av investeringsplanerna för de olika förvaltningarna inom staden.

Till grund för det av staden framlagda förslaget ha lagts från förvaltningarna tidigare för stadskollegiets räkning infordrade uppgifter om investeringsbehovet under tidsperioden 1949—52. Dessa företag borde därför i angelägenhetsgrad överensstämja med företagen i investeringsreserven, då för densamma förutsatts, att företagen normalt skola komma till utförande under de närmaste 2 å 3 åren.

Vissa av staden föreslagna arbeten kunna emellertid icke angivas såsom bestämda företag, vilka äro begränsade i tiden, utan äro sådana arbeten, som årligen måste utföras i viss omfattning, t. ex. exploateringsarbeten, omläggning av äldre avloppsledningar o. d. De ha av staden sammanräknats och redovisats särskilt. Tidigare lämnade uppgifter ha kompletterats i de avseenden, som befunnits nödvändigt för att de skulle tjäna till ledning vid uppgörande av förslag till investeringsplan för budgetåret 1950/51.

I den av staden föreslagna investeringsreserven för budgetåret 1950/51 ingå arbeten, som beräknas normalt komma att utföras under budgetåret 1951/52 eller senare. Nu pågående arbeten eller arbeten, som påbörjas under år 1950, draga i vissa fall ut på tiden, så att arbetena komma att bedrivas även under budgetåret 1951/52. Staden har meddelat, att dessa delar av arbetena, om tekniska hinder icke föreligga, i allmänhet kunna forceras så att arbetet som helhet skulle bli färdigt tidigare än som nu planerats. De på budgetåret 1951/52 fallande delarna av arbetena, som på detta sätt kunna forceras, utgöra då en investeringsreserv för budgetåret 1950/51. Staden har vidare lämnat uppgifter om den förberedelse, som beräknas åtgå för att färdigställa arbetsplanerna i den omfattning, som erfordras för en dylik forcering.

Staden meddelade i förutnämnda skrivelse den 11 november 1949, att inga fastare planer för närvarande funnes för stadens investeringar i vad avser arbetsföretag, som beräknas komma att påbörjas efter kalenderåret 1950. I dagens läge ansåg staden dessa utgöra en investeringsreserv, i den mån de lämpligen kunna planläggas för eventuell igångsättning under budgetåret 1950/51. Staden har även sammanställt och till arbetsmarknadsstyrelsen överlämnat uppgifter om dessa företag, varvid dock framhållits, att uppgifterna i vissa fall komma att ändras efter hand som tiden framskrider och arbetet mognar till utförande.

Efter granskning av de av staden inlämnade uppgifterna uppskattar arbetsmarknadsstyrelsen, att bland de av Stockholms stad till investerings-

reserven för budgetåret 1950/51 föreslagna företagen, som framgår av bil. 17, finnas angelägna och tillräckligt förberedda arbeten för ca 250 000 000 kronor. Av ovannämnda summa avser ett belopp av ca 160 000 000 kronor huvudsakligen husbyggnadsarbeten, såsom skolor, sjukhus och förvaltningsbyggnader av olika slag samt ca 90 000 000 kronor anläggningsarbeten, främst forcering av gatu- och ledningsarbeten för nya bostadsområden, samt av tunnelbanearbetena. Arbeten för 30 000 000 kronor härav utgöras av vattenledningsanläggningar, gas- och elverkens ledningsarbeten samt spårvägsöverbyggnader. Arbetsobjekten inom sistnämnda grupp äro således i hög grad materialkrävande och torde med hänsyn härtill icke utgöra någon nämnvärd utnyttjningsbar investeringsreserv under det avsedda budgetåret.

Av i det föregående anförda skäl torde de för Stockholms stad föreslagna angelägna och förberedda arbetsobjekten icke samtidigt kunna genomföras under ett budgetår och i synnerhet icke samtidigt med en forcering av övrig byggnads- och anläggningsverksamhet. För den reduktion av den genomförbara investeringsvolymen, som arbetsmarknadsstyrelsen räknat med, redogöres i de olika avsnitten av investeringsplanen för kommunala och enskilda arbeten.

Stadens ordinarie arbetsprogram, sedan de kategorier, som icke här redovisats som kommunala arbeten, t. ex. handelshamnar och statsbidragsberättigade gator, frånräknats, uppskattas till ca 130 000 000 kronor. Investeringsplanen i sin helhet, inräknat de ordinarie arbetena, överstiger därför med detta belopp den egentliga investeringsreserven.

Efter denna allmänna översikt över tillgängliga investeringsobjekt inom Stockholms stad, redovisas de olika avsnitten av investeringsplanen för kommunala och enskilda arbeten för landet i dess helhet. Härvid är att märka, att redogörelserna innefatta såväl Stockholms stads investeringsreserv som investeringsobjekten för övriga kommuner i landet.

b. Anläggningar för vattenförsörjning och avlopp.

Med stöd av genom arbetsmarknadskommissionen utförda inventeringar beräknades för budgetåret 1946/47 vatten- och avloppsanläggningar för ca 208 000 000 kronor vara tillräckligt planlagda och förberedda för att medtagas i investeringsplanen för nämnda budgetår. Med hänsyn till den begränsade tillgången på arbetsledare, byggnadsmaskiner, material m. m. samt de övriga hinder av skilda slag, som kunna uppstå vid ett arbetes igångsättande, beräknades vid investeringsplanens uppgörande dock vatten- och avloppsföretag för endast 83 000 000 kronor kunna komma till utförande under budgetåret 1946/47. För att möjliggöra denna investeringsplans genomförande uppfördes å allmän beredskapsstat för budgetåret 1946/47 ett anslag till Bidrag till anläggningar för vattenförsörjning och avlopp av 20 000 000 kronor (prop. 1946: 211, s. 47).

Nya inventeringar jämte genomgång av de äldre uppgifterna har med länsarbetsnämndernas och väg- och vattenbyggnadsstyrelsens medverkan utförts årligen sedan hösten 1945. Under hösten 1949 ha nya uppgifter sålunda införskaffats genom länsarbetsnämndernas försorg. Med ledning av det tillgängliga materialet uppskattas för budgetåret 1950/51 angelägna vatten- och avloppsföretag, som äro lämpliga för en sysselsättningsreserv, stå till förfogande för 251 000 000 kronor. I denna summa har icke inräknats en del på hösten 1949 av kommuner anmälda arbetsobjekt, enär erforderlig granskning angående planeringsläget in. m. för företagen ännu icke hunnit slutföras. Av de tillgängliga företagen har omkring en tredjedel detaljplanerats med användande av projekteringsbidrag, som beviljats

av arbetsmarknadsstyrelsen. Av de tillgängliga företagen äro arbetsobjekt för en kostnad av ca 91 000 000 kronor belägna i städer och för en kostnad av ca 160 000 000 kronor på landsbygden.

Ett genomförande av ett investeringsprogram av nyssnämnda omfattning kräver avsevärda mängder rör, rördelar och armatur av olika slag. Möjligheterna att genom tillverkning inom landet eller genom import öka tillgången av denna materiel torde få förutsättas i viss mån begränsa investeringarna i vatten- och avloppsanläggningar, som kunna utföras under budgetåret 1950/51. Med hänsyn härtill och till de omständigheter i övrigt, som begränsa möjligheterna att utföra dylika företag (se SOU 1946: 27, s. 313) har i föreliggande förslag räknats med att vatten- och avloppsanläggningar för endast ca 50 procent av totalkostnaden för den tillgängliga mängden planlagda investeringsobjekt skulle kunna utföras under budgetåret 1950/51.

Utförande av arbeten i denna utsträckning innebär en byggnadsverksamhet motsvarande ett kostnadsbelopp av sammanlagt ca 125 000 000 kronor, varav ca 45 000 000 kronor kan bedömas avse arbeten i städerna och 80 000 000 kronor arbeten på landsbygden. Med hänsyn till att en betydande del av de av städerna anmälda vatten- och avloppsledningsföretagen torde komma till utförande som ordinarie arbeten samt att en viss del av de företag, som komma till utförande såsom arbetslöshetsarbeten torde finansieras medelst gatukostnadsersättningar enligt stadsplanelagen, synes beräkningen av behovet av statsanslag i stort sett böra baseras på kostnaderna för de på landsbygden belägna företagen. Visserligen kunna även företag i städerna i vissa fall erhålla statsbidrag, men detta torde uppvägas av att vissa större samhällen på landsbygden beräknas utföra en del av de här medräknade företagen utan statsbidrag. Erforderliga statsbidrag synas kunna uppskattas till i runt tal hälften av anläggningskostnaden för företagen på landsbygden eller till 40 000 000 kronor.

Väg- och vattenbyggnadsstyrelsen har i skrivelse den 14 oktober 1949 angående medelsbehovet å riksstat för budgetåret 1950/51 till bidrag till anläggningar för vattenförsörjning och avlopp anført, att den 1 juli 1949 företag för 49 400 000 kronor kvarstode, till vilka styrelsen lämnat tillstånd att påbörja byggnadsarbeten, innan statsbidragsfrågan avgjorts. Bidragsbehovet intill den 1 juli 1951 beräknades till 45 000 000 kronor. Sedan hänsyn tagits till för innevarande budgetår tillgängliga anslag inklusive reservationer beräknades anslagsbehovet för budgetåret 1950/51 till 28 000 000 kronor.

Kungl. Maj:t har i 1950 års statsverksproposition, bil. 8, s. 51, äskat ett reservationsanslag av 12 000 000 kronor till Bidrag till anläggningar för vattenförsörjning och avlopp. I betraktande av att en betydande del av dessa medel kunna bliva erforderliga för att bevilja bidrag till anläggningar, som redan utförts efter erhållet tillstånd att påbörja byggnadsarbetet, innan statsbidragsfrågan avgjorts, uppskattas endast 5 000 000 kronor av anslaget komma till användning till företag, som påbörjas under budgetåret. Å beredskapsstat skulle under denna förutsättning erfordras (40 000 000 — 5 000 000 =) 35 000 000 kronor.

Under återopande av vad ovan anförts hemställer arbetsmarknadsstyrelsen, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Bidrag till anläggningar för vattenförsörjning och avlopp* å allmän beredskapsstat för budgetåret 1950/51 å driftbudgeten under sjätte huvudtiteln uppföra ett anslag av 35 000 000 kronor.

c. Skolor.

Arbetsmarknadskommissionens förslag till investeringsplan för budgetåret 1946/47 innehöll skolbyggnader — förutom företag ingående i investeringsplanen för statliga husbyggnader — av olika slag representerande ett sammanlagt byggnadsvärde av ca 196 000 000 kronor. För finansiering av dessa byggnadsarbeten i vad avser investeringsreserven uppfördes å allmän beredskapsstat för budgetåret 1946/47 ett anslag till Bidrag till byggnadsarbeten vid vissa lantbruksundervisningsanstalter om 5 300 000 kronor samt till Folkskolor m. m.: Bidrag till underhåll av skollokaler ett anslag om 1 800 000 kronor. För bidrag till byggnadsarbeten vid folkskolor uppfördes intet anslag å beredskapsstaten, enär — enligt departementschefens uttalande i proposition 1946:211, s. 55 — vid ett eventuellt utnyttjande av investeringsreserven på detta område de byggnadsbidrag, som utbetalades under budgetåret 1946/47, borde besridas från det av riksdagen för samma budgetår å riksstaten anvisade förslagsanslaget för samma ändamål.

Arbetsmarknadsstyrelsen har under hösten 1949 infordrat uppgifter från kommuner m. fl. jämväl rörande de särskilda företag, som anmälts till styrelsens register över tillgängliga investeringsobjekt. Därjämte har arbetsmarknadsstyrelsen från skolöverstyrelsen, lantbruksstyrelsen och överstyrelsen för yrkesutbildning erhållit begärda uppgifter rörande tillgängliga byggnadsföretag avseende skolbyggnader. Det förslag till investeringsplan, som därefter uppgjorts inom arbetsmarknadsstyrelsen, innehåller skolbyggnader representerande ett sammanlagt byggnadsvärde av ca 412 000 000 kronor fördelade på nedannämnda grupper. Härav beräknas under budgetåret 1950/51 företag kunna utföras motsvarande en byggnadskostnad av tillhoppa 171 400 000 kronor. I dessa summor är icke inräknat arbeten, tillhörande underhåll av skolbyggnader.

Skolöverstyrelsen har i skrivelse den 11 november 1949 överlämnat vissa uppgifter för uppgörande av förslag till investeringsreserv av byggnads- och anläggningsföretag inom överstyrelsens verksamhetsområde för budgetåret 1950/51.

Beträffande byggnader för *allmänna läroverk* har skolöverstyrelsen meddelat, att ritningar äro eller väntas inom en snar framtid bliva godkända för byggnadsföretag för en sammanlagd kostnad av 6 410 000 kronor. För företag för en sammanlagd kostnad av 14 580 000 kronor äro ritningar under granskning. Om båda dessa grupper räknas tillhöra angelägna och förberedda företag, finnas sålunda dylika för en sammanlagd kostnad av ca 21 000 000 kronor av denna kategori. Under budgetåret 1950/51 uppskattas ca 40 procent härav eller företag för ca 8 000 000 kronor kunna komma till utförande. Investeringsplanen för budgetåret 1946/47 innefattade dylika företag för 4 300 000 kronor.

Beträffande byggnadsbehovet för *kommunala flickskolor* har skolöverstyrelsen uppgivit, att företag i angelägenhetsgrad I finnas tillgängliga för en sammanlagd kostnad av 6 425 000 kronor. Vidare har styrelsen meddelat, att dylika företag i angelägenhetsgraderna II och III för 610 000 kronor finnas att tillgå. I investeringsplanen för budgetåret 1950/51 synes böra beräknas ingå 40 procent av företagen i angelägenhetsgrad I varvid denna komme att omfatta dylika företag för 2 500 000 kronor. I investeringsplanen för budgetåret 1946/47 utgjorde motsvarande belopp 7 300 000 kronor.

Beträffande *folkskolebyggnader* har skolöverstyrelsen meddelat, att hänsyn vid uppgifternas lämnande tagits dels till samtliga byggnadsföretag, för vilka ansökan om statsbidrag ingivits men ej beviljats, dels till övriga byggnadsföretag, som av överstyrelsen behovsprövats eller av vederbörande folk-

skoleinspektör tillstyrkts. Samtliga dessa företag vore av sådan angelägenhetsgrad, att de normalt borde få utföras senast under budgetåret 1952/53. Av företagen vore enligt överstyrelsens uppfattning arbeten för ca 301 500 000 kronor av sådan angelägenhet, att de borde komma till utförande under första halvåret 1950 och budgetåret 1950/51. Dessa företag ha i skolöverstyrelsens skrivelse betecknats som tillhörande grupp I. Företag, som borde kunna anstå till efter sistnämnda budgetår men dock utföras före utgången av budgetåret 1952/53, ha av skolöverstyrelsen beräknats motsvara en kostnad av ca 334 000 000 kronor. Överstyrelsen har framhållit, att i de olika skoldistrikten ett stort antal byggnadsföretag för närvarande planerades, beträffande vilka ansökning om prövning av lokalbehovet ännu icke inkommit till skolöverstyrelsen och som därför ej kunnat medtagas i uppgifterna. Vidare finnes tillgängliga företag för ca 30 000 000 kronor, utgörande kostnaderna för fullbordandet av vissa byggnadsföretag, beträffande vilka byggnadstillstånd under de senaste åren beviljats endast för en första byggnadsetapp. Överstyrelsen har meddelat, att alla folkskolebyggnader tillhörande grupp I äro så förberedda, att de vid behov kunna påbörjas under budgetåret 1950/51. De folkskolebyggnader, som anmälts till arbetsmarknadsstyrelsen av vederbörande kommuner och som synas vara tillräckligt förberedda att påbörjas under budgetåret 1950/51, motsvara en sammanlagd byggnadskostnad av ca 333 000 000 kronor. Skolöverstyrelsens beräkning av företag, tillhörande grupp I, innefattar även företag, som ansetts böra komma till utförande under första halvåret 1950. Då det icke för närvarande kan bedömas i vilken utsträckning detta kommer att ske, har antagits att — med liknande reduktion som för övriga husbyggnadsföretag — 40 procent av de företag, som skolöverstyrelsen hänfört till grupp I skulle kunna utföras under budgetåret 1950/51. Investeringsplanen kommer då att innefatta folkskolebyggnader motsvarande en kostnad av ca 120 000 000 kronor mot 57 000 000 kronor i investeringsplanen för budgetåret 1946/47. För en skolbyggnadsverksamhet av 120 000 000 kronor under budgetåret 1950/51 har skolöverstyrelsen beräknat den erforderliga medelsanvisningen till 45 000 000 kronor. Kungl. Maj:t har i 1950 års statsverksproposition (bil. 10, s. 307) äskat ett förslagsanslag av 34 000 000 kronor till Folkskolor m. m.: Bidrag till vissa byggnadsarbeten. För investeringsplanens genomförande skulle således erfordras ytterligare 11 000 000 kronor. Med hänsyn till de i det föregående relaterade principer, som följts i fråga om anslag till folkskolebyggnader vid fastställandet av allmän beredskapsstat för budgetåret 1946/47, föreslås intet anslag till ändamålet å allmän beredskapsstat för budgetåret 1950/51.

Beträffande byggnader för högre folkskolor och praktiska mellanskolor har skolöverstyrelsen meddelat, att företag av hög angelägenhetsgrad finnas tillgängliga t. o. m. budgetåret 1950/51 för en sammanlagd kostnad av ca 12 600 000 kronor. Om 40 procent av dessa företag beräknas kunna utföras under budgetåret 1950/51 kan investeringsplanen för detta budgetår beräknas innefatta dylika företag för ca 5 000 000 kronor. Motsvarande investeringsplan för budgetåret 1946/47 innefattade sådana företag för 3 000 000 kronor.

Beträffande byggnader för folkhögskoleväsendet har skolöverstyrelsen uppgivit, att företag av hög angelägenhetsgrad finnas tillgängliga t. o. m. budgetåret 1950/51 för tillhoppa ca 4 060 000 kronor. Investeringsplanen för budgetåret 1950/51 kan sålunda beräknas innefatta företag av denna kategori för 2 000 000 kronor. I investeringsplanen för budgetåret 1946/47 beräknades motsvarande belopp till 3 400 000 kronor.

Skolöverstyrelsen har meddelat, att företag rörande *skol- och arbetshem för bildbara sinnesslöa* vore tillgängliga för sammanlagt ca 13 500 000 kronor. Vid en reduktion till 40 procent av det tillgängliga urvalsmaterialet av dylika arbeten kan investeringsplanen för budgetåret 1950/51 beräknas innefatta dylika byggnadsföretag för 5 400 000 kronor. Företag av denna kategori ingingo icke i investeringsplanen för budgetåret 1946/47.

Till bidrag till uppförande eller inrättande av anstalter för bildbara sinnesslöa har skolöverstyrelsen för budgetåret 1950/51 hemställt om anvisande av ett anslag av 900 000 kronor (1950 års statsverksprop., bil. 13, s. 58).

Departementschefen har i propositionen uttalat, att statsbidragsgivningen till ändamålet icke torde bli större t. o. m. budgetåret 1950/51 än att det å anslaget disponibla beloppet, 767 300 kronor, förslår till täckande av de ansökningar, som kunna bifallas. Anslag till ändamålet äskas med hänsyn härtill i statsverkspropositionen endast med ett formellt belopp av 100 kronor. Det av skolöverstyrelsen föreslagna anslagsbeloppet 900 000 kronor jämte de reservationer, som kunna kvarstå vid utgången av budgetåret 1949/50, synes tillräckligt för att täcka medelsbehovet för den investeringsvolym, som enligt det föregående av arbetsmarknadsstyrelsen förutsättes kunna genomföras under budgetåret 1950/51. Med hänsyn härtill föreslås att anslag för ändamålet uppföres å allmän beredskapsstat med sistnämnda belopp.

Byggnader för yrkesundervisning. Av de uppgifter, som lämnats till arbetsmarknadsstyrelsen av landsting och vissa större städer, framgår, att byggnadsföretag vid *centrala verkstadsskolor* för tillhopa ca 12 500 000 kronor, kunna beräknas vara förberedda för igångsättning under budgetåret 1950/51. Överstyrelsen för yrkesutbildning har vitsordat angelägenheten av dessa företag. Med hänsyn till att förberedelserna för dessa företag äro långt framskridna, synes ca $\frac{3}{4}$ av de angelägna och förberedda företagen, eller arbeten för 9 000 000 kronor av denna kategori kunna genomföras under budgetåret 1950/51. Enligt gällande statsbidragsgrunder för centrala verkstadsskolor kan bidrag utgå med 50 procent av kostnaderna, vilket skulle innebära ett bidragsbehov av 4 500 000 kronor vid fullt utnyttjande av planen. — Härtill kommer kostnaden för inventarier m. m., vilka även äro statsbidragsberättigade. Eventuellt bidrag av statsmedel till inventarier torde emellertid för företag, som igångsättas under budgetåret 1950/51, icke komma att bli aktuellt förrän efter budgetårets utgång. — I 1950 års statsverksproposition, bil. 10, s. 384, har Kungl. Maj:t äskat ett förslagsanslag av 1 000 000 kronor till Bidrag till inrättande av centrala verkstadsskolor m. m. Av anslaget torde emellertid en del komma på företag, som icke ingå i investeringsplanen för budgetåret 1950/51. Om 500 000 kronor av de till statsverkspropositionen äskade anslagen förutsättes utgå till de i investeringsplanen ingående företagen, skulle (4 500 000 — 500 000 =) 4 000 000 kronor erfordras ytterligare för investeringsplanens genomförande. Med hänsyn till anslagets karaktär av förslagsanslag synes samma grunder för finansieringen av företag i investeringsreserven böra gälla som beträffande folkskolebyggnader, varför intet anslag å allmän beredskapsstat föreslås för detta ändamål.

Kommunala myndigheter ha till arbetsmarknadsstyrelsen lämnat uppgifter om *andra byggnader för yrkesutbildning och yrkesundervisning än centrala verkstadsskolor* för en sammanlagd kostnad av ca 22 000 000 kronor. Överstyrelsen för yrkesutbildning har under hand meddelat, att dylika företag för ytterligare ca 8 000 000 kronor torde komma i fråga för påbörjande under budgetåret 1950/51. Om den genomförbara investeringsvolymen, liksom i regel skett för övriga husbyggnadsföretag, beräknas till 40 procent

av de enligt lämnade uppgifter angelägna och förberedda företagen, skulle således en investeringsvolym av ca 12 000 000 kronor kunna genomföras under nästkommande budgetår.

Med skrivelse den 15 november 1949 har lantbruksstyrelsen överlämnat uppgifter för uppgörande av förslag till investeringsreserv för budgetåret 1950/51 för bl. a. vissa *lantbruksundervisningsanstalter*. Lantbruksstyrelsen har därvid angivit, att företag för ca 5 250 000 kronor torde komma till utförande under budgetåret med anlitande av anslag å riksstaten. Till dessa företags genomförande skulle erfordras ca 4 000 000 kronor i statsbidrag. Lantbruksstyrelsen har meddelat, att företag för tillhoppa ca 5 550 000 kronor därutöver eventuellt kunde utföras under budgetåret. Härför skulle erfordras statsmedel av tillhoppa 4 200 000 kronor. Med hänsyn till vad tidigare anförts om svårigheterna att igångsätta enskilda företag synes man dock icke böra räkna med att mer än 40 procent av den sistnämnda gruppen företag kunna komma till utförande under budgetåret. Investeringsplanen för budgetåret 1950/51 för lantbruksundervisningsanstalter kommer då att motsvara en kostnadssumma av $(5\,250\,000 + 2\,200\,000 =)$ ca 7 500 000 kronor. Behovet av statsmedel uppskattas till $4\,000\,000 + 40$ procent av 4 200 000 = ca 5 700 000 kronor.

Kungl. Maj:t har i 1950 års statsverksproposition, bil. 11, s. 90, äskat ett reservationsanslag av 2 000 000 kronor mot av lantbruksstyrelsen föreslagna 4 000 000 kronor till Bidrag till byggnadsarbeten vid vissa lantbruksundervisningsanstalter. Å beredskapsstat skulle sålunda erfordras $(5\,700\,000 - 2\,000\,000 =)$ 3 700 000 kronor för investeringsplanens genomförande i denna del.

Underhåll av skolbyggnader. T. o. m. budgetåret 1946/47 kunde statsbidrag utgå till underhåll av folkskolebyggnader från anslag, benämnt Folkskolor m. m.: Underhålls- och materielbidrag. Med anledning av förslag i proposition 1947: 175 har 1947 års riksdag i skrivelse nr 263 förordat, att dittillsvarande bestämmelser rörande underhålls- och materielbidrag skulle upphöra att gälla. Beslutet innebär att statsbidrag numera icke utgår till underhåll av skollokaler från anslag å riksstaten. Skolöverstyrelsen har emellertid under hand meddelat, att ett eftersatt behov av dylika arbeten fortfarande finnes, vilket skulle kunna motivera en investeringsreserv för budgetåret 1950/51. Kostnaden för realiserandet av denna investeringsreserv under ett budgetår uppskattas till samma belopp som upptogs i investeringsreserven för budgetåret 1946/47 eller 1 800 000 kronor.

Anslag till skolbyggnader.

De statsbidrag, som skulle kunna ifrågakomma, därest byggnadsföretag vid allmänna läroverk, kommunala flickskolor m. m., högre folkskolor, folkhögskolor eller andra undervisningsanstalter, till vilkas uppförande statsbidrag normalt icke utgår, eller underhåll av skolbyggnader bleve utnyttjade i arbetslöshetsmotverkande syfte, torde böra utgå av anslaget till Kostnader för arbetslöshetens bekämpande m. m. De statsbidrag, som skulle utgå vid ett utnyttjande under budgetåret 1950/51 i samma syfte av byggnadsföretag vid folkskolor eller centrala verkstadsskolor förutsättas, som i det föregående framhållits, bestridas från förslagsanslag å riksstaten till dessa ändamål.

Under åberopande av det i övrigt anförda hemställer arbetsmarknadsstyrelsen, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att å allmän beredskapsstat för budgetåret 1950/51 å driftbudgeten uppföra följande anslag, nämligen

under nionde huvudtiteln	
Lägre lantbruksundervisning m. m.: Bidrag till byggnadsarbeten vid vissa lantbruksundervisningsanstalter	3 700 000
under elfte huvudtiteln	
Bidrag till uppförande eller inrättande av anstalter för bildbara sinnesslöa	900 000

d. Sjukhus.

Med stöd av genom statens arbetsmarknadskommission utförda inventeringar beräknades för budgetåret 1946/47 sjukhusbyggnader för landstingen samt i städer, som icke deltaga i landsting, för tillhopa 94 000 000 kronor vara tillräckligt förberedda för att medtagas i investeringsplanen för sagda budgetår. Till följd av de begränsningar av användningsmöjligheterna som sysselsättningsobjekt, som över huvud taget vidlåda kommunala husbyggnader, beräknades den utnyttjningsbara investeringsplanen innehålla sjukhusbyggnader för ca 70 000 000 kronor. Å allmän beredskapsstat för budgetåret 1946/47 uppfördes i anslutning till arbetsmarknadskommissionens förslag anslag med 1 000 000 kronor till Bidrag till uppförande eller inrättande av tuberkulossjukvårdsanstalter, 700 000 kronor till Bidrag till uppförande, inrättande eller inlösen av epidemisjukhus, 1 000 000 kronor till Bidrag till uppförande m. m. av hem för kroniskt sjuka samt 800 000 kronor till Bidrag till uppförande eller inrättande av förlossningsanstalter (prop. 1946: 211, s. 41—43). För investeringsplanen för arbeten vid folksanatorierna redogöres i det följande under rubriken Diverse enskilda arbeten.

Nya inventeringar ha under länsarbetsnämndernas och landstingens medverkan utförts under 1949. Enligt dessa inventeringar skulle sjukhusbyggnader av här ifrågakarande kategori för sammanlagt ca 79 000 000 kronor finnas tillräckligt förberedda för att medtagas i investeringsplanen för budgetåret 1950/51. Enär uppgift om ett betydande antal aktuella företag ej torde ha lämnats till arbetsmarknadsstyrelsen vid de gjorda inventeringarna, kan volymen av tillgängliga och tillräckligt förberedda företag i verkligheten uppskattas vara högre. Med hänsyn härtill har den under budgetåret 1950/51 genomförbara investeringsvolymen av sjukhusbyggnader uppskattats till ca $\frac{3}{4}$ av den till arbetsmarknadsstyrelsen redovisade tillräckligt förberedda eller till 60 000 000 kronor.

Efter framställning av arbetsmarknadsstyrelsen har medicinalstyrelsen i skrivelse till arbetsmarknadsstyrelsen den 13 januari 1950 uppgivit vilka anslag, som enligt medicinalstyrelsens mening borde uppföras å allmän beredskapsstat för budgetåret 1950/51. Arbetsmarknadsstyrelsen har icke funnit sig kunna ingå på närmare prövning härav och får i enlighet med medicinalstyrelsens förslag hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att å allmän beredskapsstat för budgetåret 1950/51 å driftbudgeten under elfte huvudtiteln uppföra följande anslag, nämligen	
Bidrag till uppförande eller inrättande av tuberkulossjukvårdsanstalter	1 000 000
Bidrag till uppförande eller inrättande av barnavdelningar vid lasarett m. m.	500 000
Bidrag till uppförande eller inrättande av epidemisjukhus	1 000 000
Bidrag till uppförande m. m. av hem för kroniskt sjuka	2 000 000

<i>Bidrag till uppförande eller inrättande av förlossningsanstalter</i>	1 500 000
<i>Bidrag till uppförande eller inrättande av psykiatriska avdelningar vid lasarett</i>	500 000

e. Diverse kommunala och enskilda husbyggnader m. m.

Samlingslokaler.

På grundval av uppgifter, som inhämtats från kommuner m. m. samt från statens nämnd för samlingslokaler, beräknades i investeringsplanen för budgetåret 1946/47 ingå allmänna samlingslokaler med en kostnad av tillhoppa ca 17 000 000 kronor. Efter förslag av arbetsmarknadskommissionen (prop. 1946:211, s. 87) uppfördes å allmän beredskapsstat för budgetåret 1946/47 under Fonden för låneunderstöd ett anslag av 2 000 000 kronor till lån till anordnande av allmänna samlingslokaler.

Till arbetsmarknadsstyrelsens register anmälda företag, avseende samlingslokaler, belöpa sig för närvarande till en sammanlagd kostnad av ca 17 000 000 kronor. Emellertid finnas därutöver ett mycket stort antal planlagda eller under projektering varande dylika byggnadsföretag. Enligt upplysningar, som lämnats av folketshusföreningarnas riksorganisation, ordenshusens riksförening samt bygdegårdarnas riksförbund, hade dessa organisationer under slutet av 1949 projekteringsuppdrag, avseende allmänna samlingslokaler, med en sammanlagd byggnadskostnad av ca 135 000 000 kronor. Även om man i likhet med övriga kommunala och enskilda företag av i det föregående anförda skäl räknar med en betydligt reducerad genomförbar investeringsvolym under budgetåret 1950/51 i jämförelse med tillgången på arbetsobjekt, som under detta budgetår beräknas vara förberedda, skulle likväl en investering av storleksordningen 25 å 30 000 000 kronor sannolikt kunna genomföras under ett budgetår. Därest så skedde skulle emellertid investeringsvolymen för denna kategori i jämförelse med den normala investeringen bli avsevärt större än för andra statsunderstödda företag i investeringsplanen.

Av 1950 års statsverksproposition, bil. 25, s. 3, framgår att byggnadskvoten för samlingslokaler, som år 1949 utgjorde 4 000 000 kronor, för år 1950 höjts till 6 000 000 kronor. Arbetsmarknadsstyrelsen föreslår att investeringsplanen för budgetåret 1950/51 gives en omfattning motsvarande dubbla byggnadskvoten för år 1950 eller 12 000 000 kronor.

De beräkningar, som statens nämnd för samlingslokaler verkställt av anslagsbehovet för budgetåret 1950/51 till lån till anordnande av allmänna samlingslokaler, framgå av statsverkspropositionen, bil. 25, s. 2. Kungl. Maj:t har däri äskat ett investeringsanslag av 4 000 000 kronor till Lån till anordnande av allmänna samlingslokaler.

Hela investeringsplanen förutsättes enligt det föregående omfatta samlingslokaler för 12 000 000 kronor, varav byggnader för 6 000 000 kronor utgöra ordinarie arbeten. Statens nämnd för samlingslokaler har meddelat, att statslån beviljats till ett antal företag, vilka ej erhållit byggnadstillstånd. I den mån byggnadstillstånd för dessa företag icke kan inom ramen för den fastställda byggnadskvoten beviljas t. o. m. budgetåret 1950/51, utgöra företagen en investeringsreserv, för vars utnyttjande statslån emellertid beviljats. Från nyssnämnda belopp å 6 000 000 kronor bör därför dragas den byggnadskostnad, som hänför sig till ifrågavarande företag. Sagda kostnad är mycket svår att nu uppskatta, men den torde ej böra sättas lägre än till 1 000 000 kronor. För finansieringen av återstoden av

investeringsplanen, 5 000 000 kronor, synes ett belopp av 3 000 000 kronor å beredskapsstat böra beräknas.

Enär en avsevärd behållning kvarstår på reservationsanslaget till Bidrag till anordnande av allmänna samlingslokaler (se 1950 års statsverksprop. bil. 7, s. 107) och då endast en mindre del av investeringsplanen omfattar företag av den kategori, att de enligt gällande författning kunna beviljas statsbidrag, finner arbetsmarknadsstyrelsen icke anledning försela, att särskilt anslag å driftbudgeten upptages å beredskapsstat för budgetåret 1950/51 till detta ändamål.

Under återopande av vad ovan anförts hemställer arbetsmarknadsstyrelsen, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Lån till anordnande av allmänna samlingslokaler* å allmän beredskapsstat för budgetåret 1950/51 å kapitalbudgeten under Fonden för låneunderstöd uppföra ett anslag av 3 000 000 kronor.

Brandstationer.

Till Bidrag till kommuner för uppförande av brandstationer uppfördes å allmän beredskapsstat för budgetåret 1946/47 ett anslag av 400 000 kronor (prop. 1946: 211, s. 48).

Till arbetsmarknadsstyrelsen har från kommunalt håll som investeringsreserv föreslagits ett antal brandstationer. Det är härvidlag i allmänhet fråga om relativt stora företag i städer och större samhällen. Enär statsbidrag till sådana byggnader enligt gällande författning i regel utgår endast till kommun, som den 1 juli 1944 icke ägde brandstation, äro de anmälda företagen till största delen icke statsbidragsberättigade. Tillgången på tillräckligt förberedda företag av detta slag beräknas motsvara en *byggnadskostnad* av tillsammans ca 14 000 000 kronor.

Riksbrandinspektören har i skrivelse den 1 november 1949 meddelat, att uppgifter den 30 maj 1949 infordrats från samtliga länsstyrelser om det byggnadsprogram för brandstationer, som inom kommunerna planerats för år 1950. Av uppgifterna framgår, att kommunerna år 1950 planerade utföra 209 brandstationer för en sammanlagd kostnad av 21 223 936 kronor. Till denna post borde läggas 9 brandstationer, vilka avsetts att utföras, men icke hunnit kostnadsberäknas vid inventeringstillfället. Riksbrandinspektören har vidare anfört följande.

Vad brandstationerna beträffar har civilförsvarsstyrelsen i sina medelsäskanden för budgetåret 1945/46 uppgivit att omkring 300 nya brandkårer måste bildas på grund av brandlagens föreskrifter. Den blivande ombildningen till storkommuner kommer att nedbrinka detta behov. Å andra sidan har det visat sig att flera omständigheter såsom övergång till yrkesbrandkår, ökad utrustning och liknande ställt ökade krav på brandstationens storlek och planläggning, varigenom ett flertal äldre stationer måste ersättas med nya eller möjligen byggas om. Slutligen hade vid brandlagens ikraftträdande ett stort antal kommuner med brandkårer ingen brandstation. En undersökning, som riksbrandinspektören genom länsbrandinspektörerna lät utföra 1946, gav vid handen, att det sålunda erfordrades 517 nya brandstationer. På grund av de påbudna restriktionerna på byggnadsområdet har byggandet av brandstationer i hög grad hållits tillbaka till stort men för särskilt landsbygdens brandkårer, som måste se sin dyrbara brandmateriel förstöras på grund av brist på lämpliga förvaringslokaler. I denna materiel har staten dessutom investerat miljontals kronor.

I skrivelsen har riksbrandinspektören meddelat, att av anslaget till stats-

bidrag för uppförande av brandstationer återstode ett belopp av 304 924 kronor. På grund av läget på arbetsmarknaden beräknades detta belopp räcka till för ordinarie arbeten till och med budgetåret 1950/51, varför civilförsvarsstyrelsen i sina anslagsäskanden för sistnämnda budgetår icke begärt nya medel för ändamålet. I 1950 års statsverksproposition (bil. 13, s. 325) har anslag till ändamålet äskats endast med ett formellt belopp av 100 kronor.

Riksbrandinspektören har beräknat, att av de 209 brandstationer, som planerats att utföras år 1950, ca 190 stycken icke torde komma till utförande under året som ordinarie arbeten. Av dessa 190 stationer, vilka skulle anses kunna utgöra investeringsreserv, vore endast 155 statsbidragsberättigade. Till utförande av dessa företag under budgetåret 1950/51 beräknades 930 000 kronor erfordras i statsbidrag. Härav vore ca 305 000 kronor disponibla av förefintliga reservationer å anslaget till ändamålet, varför 625 000 kronor skulle erfordras å allmän beredskapsstat för budgetåret 1950/51.

Under återopande av vad ovan anförts hemställer arbetsmarknadsstyrelsen, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Bidrag till kommuner för uppförande av brandstationer* å allmän beredskapsstat för budgetåret 1950/51 å driftbudgeten under elfte huvudtiteln uppföra ett anslag av 625 000 kronor.

Badhus.

I enlighet med förslag av arbetsmarknadskommissionen i samråd med pensionsstyrelsen uppfördes å allmän beredskapsstat för budgetåret 1946/47 ett anslag av 275 000 kronor till Åtgärder till förebyggande och hävande av invaliditet (prop. 1946: 211, s. 39). Anslaget var avsett att täcka bidrag till mindre badanläggningar å landsbygden m. m. i den mån dylika ingingo i förslaget till investeringsreserv för budgetåret 1946/47.

Pensionsstyrelsen har i januari 1950 under hand upplyst, att det alltjämt vore möjligt att i en arbetslöshetssituation forcera planeringen och utförandet av mindre badanläggningar, till vilka styrelsen beviljar statsbidrag, och att med hänsyn härtill ett anslag å beredskapsstat till ändamålet med samma belopp som för budgetåret 1946/47 fortfarande vore motiverat.

Ett antal kommunala badhus, huvudsakligen dock av andra slag än dem, till vilka pensionsstyrelsen lämnar bidrag, finnas efter den hösten 1949 verkställda inventeringen anmälda till arbetsmarknadsstyrelsens register. De företag av detta slag, som synas tillräckligt förberedda att kunna utföras under budgetåret 1950/51, beräknas motsvara en sammanlagd byggnadskostnad av ca 10 000 000 kronor.

Under återopande av vad ovan anförts hemställer arbetsmarknadsstyrelsen, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Åtgärder till förebyggande och hävande av invaliditet* å allmän beredskapsstat för budgetåret 1950/51 å driftbudgeten under femte huvudtiteln uppföra ett anslag av 275 000 kronor.

Övriga husbyggnader.

Under rubriken Övriga husbyggnader ha liksom i förslaget till investeringsplan för budgetåret 1946/47 upptagits sådana tekniskt förberedda och ur kommunal synpunkt angelägna kommunala husbyggnadsföretag, vilka icke äro att hänföra till skolbyggnader, sjukhus, fritidsanläggningar, brand-

stationer, samlingslokaler eller badhus. Totalkostnaderna för de arbeten tillhörande kategorien övriga husbyggnader, vilka voro att räkna med som underlag för ett sysselsättningsprogram för budgetåret 1946/47, uppgingo till ca 80 000 000 kronor. I det nu framlagda förslaget till investeringsplan för budgetåret 1950/51 beräknas totalkostnaden för ifrågavarande kategori företag till ca 172 000 000 kronor, varav 36 700 000 kronor för ålderdomshem och barnavårdsanstalter. Tre av kommuner anmälda företag, avseende byggnader för hantverk och småindustri, med en beräknad sammanlagd kostnad under budgetåret 1950/51 av 1 400 000 kronor, ha vidare medräknats under rubriken övriga husbyggnader. I planen ingå även sådana arbeten som kommunalhus, polisstationer, tjänstebostäder för kommunala befattningshavare, förråd, verkstäder, garage, elverksbyggnader, spårväghallar m. m.

Totalkostnaden för de byggnader av olika slag, vilka sammanförts under rubriken *e. Diverse kommunala och enskilda husbyggnader m. m.* och ingå i underlaget för den föreslagna investeringsplanen för nästa budgetår, uppgår till ca 213 000 000 kronor mot 112 500 000 kronor för budgetåret 1946/47. På grund av svårigheten att genomföra ett så stort byggnadsprogram vid sidan av andra angelägna husbyggnadsföretag, såsom bostadsbyggnader m. m., och med hänsyn till de andra, förut berörda faktorer, som inverka begränsande på genomförbarheten av stora kommunala investeringsprogram, beräknas endast ca 40 procent av företagen kunna komma till utförande under ett budgetår. Den genomförbara investeringsplanen för diverse kommunala husbyggnader skulle under denna förutsättning kunna beräknas innehålla arbeten för ca 85 000 000 kronor. I den mån statsbidrag normalt icke utgår till dessa företag synes, därest hithörande arbeten skulle bli utförda i arbetsmarknadsreglerande syfte, erforderligt statsbidrag böra utgå av anslaget å beredskapsstaten till Kostnader för arbetslöshetens bekämpande m. m., vilket särskilt behandlas i ett senare avsnitt av detta förslag.

f. Branddammar.

På grundval av uppgifter från bl. a. riksbrandinspektören föreslog arbetsmarknadskommissionen för budgetåret 1946/47 en investeringsplan av företag avseende branddammar m. m. för en total kostnad av 5 000 000 kronor. Å allmän beredskapsstat för budgetåret 1946/47 uppfördes ett anslag till Bidrag till kommuner för anläggande av branddammar av 2 100 000 kronor (prop. 1946: 211, s. 48).

Riksbrandinspektören har i skrivelse den 1 november 1949 lämnat uppgift beträffande branddammar och brandstationer jämte förslag till investeringsreserv av sådana företag för budgetåret 1950/51. Till ledning härför hade infordrats uppgifter från samtliga länsstyrelser om det byggnadsprogram, som inom kommunerna planerats för år 1950 för ifrågavarande ändamål. Härav framgår att kommunerna hade avsett att år 1950 utföra 1 767 branddammar för en sammanlagd kostnad av 5 823 495 kronor. Riksbrandinspektören har i skrivelsen vidare anfört följande.

Vad branddammarna beträffa får riksbrandinspektören hänvisa till att dåvarande statens arbetsmarknadskommission och luftskyddsinspektionen år 1940 tillsammans inventerade behovet av vattenförsörjningsanläggningar. Därvid redovisades ett behov av 9 220 anläggningar med en anläggningskostnad av 17 430 000 kronor. Med hänsyn till de prisökningar, som förekommit sedan dess, torde denna kostnad säkerligen behöva uppräknas med ungefär 60 % till ca 28 000 000 kronor eller till ca 3 000 kronor per damm.

Till och med den 30 oktober 1949 har Kungl. civilförsvarsstyrelsen bevil-

statstatsbidrag till anläggande av 1 065 branddammor med en anläggningskostnad av ca 2 608 000 kronor. Medelkostnaden för dessa arbeten har sålunda uppgått till omkring 2 455 kronor pr damm.

I detta sammanhang får riksbrandinspektören med anledning av riksbrandinspektörens underdåniga skrivelse den 14 december 1948 angående riktlinjer för höjande av brandskyddet vid meddelande av byggnadstillstånd meddela att branddammor, vari dammarnas anläggningskostnad uppgår till 10 000 kronor eller mera, endast utgör 9 stycken.

Enligt de fastställda organisationsplanerna för civilförsvaret inom landet saknas sammanlagt 870 branddammor, varav 290 uteslutande äro civilförsvarsdammor (eller med andra ord branddammor, som skola ersätta nu befintliga vattenledningar vid krigstillfälle), och 580 sådana, som jämväl äro nödvändiga för fredsändamål. I 1940 års inventering hade antalet dammor för civilförsvaret upptagits till 1 606 stycken. Enligt uppgift från arbetsmarknadskommissionen år 1946 hade 90 stycken av dessa dammor utförts. Av de återstående 1 516 dammarna skulle således nu endast 870 återstå. 846 stycken ha antingen ansetts obehöfliga eller utförts såsom fredsdammor.

Från det år 1940 redovisade antalet bör sålunda avgå $1\,065 + 846 + 90 = 2\,000$ branddammor, varefter sålunda 7 220 anläggningar skulle återstå att utföra. Efter en genomsnittskostnad av 3 000 kronor pr damm skulle alltså för detta ändamål krävas 21 660 000 kronor.

Av skrivelsen framgår, att nu tillgängliga anslag till bidrag till kommuner för anläggande av branddammor beräknas vara förbrukade vid utgången av innevarande budgetår. För budgetåret 1950/51 har civilförsvarsstyrelsen föreslagit ett anslag å riksstat av 800 000 kronor för statsbidrag till fredsbbranddammor till vilka statsbidrag kan utgå av anslaget till kommuner för anläggande av branddammor samt ett anslag av 400 000 kronor för civilförsvarets branddammor.

Riksbrandinspektören har föreslagit att investeringsplanen för branddammor för budgetåret 1950/51 skulle omfatta arbeten för en total kostnad av 6 000 000 kronor. Behovet av att vattenförsörjningen för brandsläckningsändamål snarast får sin lösning vore påtagligt och gjorde sig ständigt gällande vid uppkomna eldsvådor. De anslagsbelopp, som civilförsvarsstyrelsen föreslagit på riksstat till statsbidrag för ändamålet, motsvarade anläggningar för sammanlagt 2 200 000 kronor. För återstående 3 800 000 kronor skulle alltså erfordras ett belopp av 1 900 000 kronor av statsmedel, om statsbidraget tänkes utgå med 50 procent och hela planen tänkes genomförd.

I 1950 års statsverksproposition, bil. 13, s. 324, har Kungl. Maj:t åskat ett anslag av 300 000 kronor till Bidrag till kommuner för anläggande av branddammor. Det av civilförsvarsstyrelsen åskade beloppet till fredsbbranddammor har sålunda minskats med 500 000 kronor, varjämte intet anslag upptagits till civilförsvarets branddammor. För genomförande av den föreslagna investeringsplanen skulle således erfordras $(1\,900\,000 + 500\,000 =)$ 2 400 000 kronor å beredskapsstat å anslaget till kommuner till anläggande av branddammor samt 400 000 kronor till civilförsvarets branddammor.

Då särskilt anslag till sistnämnda ändamål icke upptagits i statsverkspropositionen skulle eventuellt statsbidrag till civilförsvarets branddammor, därest dylika komma till utförande till motverkande av arbetslöshet, regelmässigt utgå från det allmänna anslaget till Kostnader för arbetslöshetens bekämpande m. m. Arbetsmarknadsstyrelsen finner dock skäl föreslå, att ett belopp av 400 000 kronor uppföres å allmän beredskapsstat.

Under återopande av vad ovan anförts hemställer arbetsmarknadsstyrelsen, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Bidrag till kommuner för anläggande av branddamm-
mar* å allmän beredskapsstat för budgetåret 1950/51 å
driftbudgeten under elfte huvudtiteln upp-
föra ett anslag av 2 800 000 kronor.

g. Diverse kommunala anläggningsarbeten.

De arbeten, vilka i investeringsplanen redovisas under rubriken *Diverse kommunala anläggningsarbeten*, utgöras av alla de rent kommunala företag, vilka icke kunna hänföras till husbyggnader, hamnbyggnader samt statsbidragsberättigade vägar, gator och broar ävensom vatten- och avloppsanläggningar, branddamm- och fritidsanläggningar.

Av ifrågavarande arbeten beräknades för budgetåret 1946/47 arbeten av en kostnadsvolym av ca 103 000 000 kronor vara lämpliga och tillräckligt förberedda. Med hänsyn till de i det föregående s. 101 berörda omständigheter som försvåra igångsättandet av kommunala företag beräknades företag för ca 82 000 000 kronor kunna utföras under budgetåret.

Vissa gator och vägar, vilka icke i det föregående redovisats under rubriken *Byggnade av städernas allmänna vägar* och för biltrafiken viktiga gator (s. 29) eller *Byggnade av enskilda vägar* (s. 30) och vilka sålunda icke äro att hänföra till statliga arbeten eller kunna komma i åtnjutande av statsbidrag under normala anslagsrubriker på riksstaten, ha av vederbörande kommuner föreslagits att ingå i investeringsplanen. Sådana arbeten ha med hänsyn till deras övervägande grovarbetskaraktär medtagits i föreliggande förslag till investeringsplan för budgetåret 1950/51 i all den utsträckning, som tillgången på tillräckligt förberedda och angelägna företag möjliggjort. Företag av detta slag beräknas finnas tillgängliga i förslaget till investeringsplan för nästkommande budgetår till ett kostnadsbelopp av ca 24 000 000 kronor.

Bland de övriga företag under rubriken *Diverse kommunala anläggningsarbeten*, vilka föreslås ingå i investeringsplanen för nästa budgetår, märkas kyrkogårds- och parkanläggningar, spårvägsarbeten, vissa hamnbyggnader samt vissa utvidgnings- och förnyelsearbeten för de kommunala gas-, elektricitets- och vattenledningsverken. Vad beträffar arbeten för de nämnda kommunala verken ha i planen huvudsakligen medtagits sådana arbeten, som motsvara den normala årliga utvecklingen, emedan tillgången på specialarbetare och vissa material icke torde medgiva någon nämnvärd forcing.

Den sammanlagda beräknade kostnaden för tillgängliga arbetsobjekt som underlag för en investeringsplan för diverse kommunala anläggningsarbeten utgör ca 125 500 000 kronor. Med hänsyn till att hithörande företag till avsevärd del utgöras av grovarbeten torde man kunna räkna med att 70 procent eller företag för ca 88 000 000 kronor kunna utföras under ett budgetår. Större delen av dessa arbeten utgör dock, som nyss nämnts, kommunernas ordinarie arbeten, varför den egentliga arbetsreserven endast utgör en mindre del.

Beträffande anslag av statsmedel till företagen under denna rubrik hänvisas till vad som anföres vid behandlingen av frågan om erforderligt anslag å beredskapsstat till *Kostnader för arbetslöshetens bekämpande m. m.*

h. Fritidsanläggningar.

Anläggningar och byggnader, som beröra riksidrottsförbundets och statens fritidsnämnds verksamhetsområden, behandlas under denna rubrik, medan sådana byggnader, som beröra det verksamhetsområde, med vilket

statens nämnd för samlingslokaler har att taga befattning, behandlas under rubriken Diverse kommunala och enskilda husbyggnader. För vissa tidigare utredningar rörande fritidsanläggningar har redogjorts i arbetsmarknads-kommissionens betänkande SOU 1946: 27, s. 346—350.

På grundval av uppgifter, som förutom från kommunerna jämväl under medverkan av riksidsrottsförbundet och statens fritidsnämnd införskaffats från enskilda föreningar och organisationer, upprättades av arbetsmarknads-kommissionen förslag till investeringsplan för fritidsanläggningar för budgetåret 1946/47. Den under sistnämnda budgetår utnyttjningsbara investeringsvolymen uppskattades till ca 11 200 000 kronor för idrottsplatser och anläggningar för inomhusidrott och ca 9 700 000 kronor för övriga fritidsanläggningar. För att möjliggöra denna investeringsplans genomförande uppfördes å allmän beredskapsstat för budgetåret 1946/47 dels ett anslag av 4 500 000 kronor till Avsättning till fonden för idrottens främjande dels ock ett anslag om 2 000 000 kronor till Avsättning till fonden för friluftslivets främjande.

Idrottsplatser och anläggningar för inomhusidrott.

På framställning av arbetsmarknads-kommissionen överlämnade riks-idrottsförbundets idrottsplatskommitté hösten 1946 en förteckning över sådana aktuella projekt rörande idrottsplatser och anläggningar för inomhus-idrott, vilka förbundet ansåg lämpliga att komma i åtanke vid uppgörande av förslag till investeringsreserv. Ifrågavarande förteckning har årligen reviderats och kompletterats. De i underlaget för innevarande budgetårs reserv ingående företagen ha genomgått, varvid sådana företag utesluts, vilka icke nästa budgetår äro att räkna med i ett sysselsättningsprogram. I fråga om de övriga arbetena ha kostnaderna i erforderlig omfattning reviderats. De företag, som äro att räkna med som sysselsättningsobjekt under budgetåret 1950/51 motsvara en byggnadskostnad av ca 13 400 000 kronor, varav ca 4 700 000 kronor för anläggningar för inomhusidrott och ca 8 700 000 kronor för idrottsplatsanläggningar utom Stockholms stad. Inom Stockholms stad föreligga förslag till arbeten för idrottsplatser m. m. för en kostnad av ca 12 500 000 kronor.

Riksidsrottsförbundet har i skrivelse till Kungl. Maj:t angående medelsbehovet å riksstat för budgetåret 1950/51 bl. a. framhållit, att en utredning av omfattningen av aktuella idrottsanläggningar verkstälts av förbundets idrottsplatskommitté våren 1949. Enligt denna utredning representerade av idrottsplatskommittén kända, planerade och verkligt aktuella idrottsanläggningar en sammanlagd beräknad anläggningskostnad av över 25 000 000 kronor (1950 års statsverksprop. bil. 12, s. 174).

Med hänsyn till i det föregående anförda svårigheter att med kort tidsutdräkt igångsätta kommunala och enskilda företag uppskattas ungefär hälften av de enligt idrottsplatskommittén som sysselsättningsobjekt tillgängliga anläggningarna eller företag för ca 13 000 000 kronor kunna utföras under budgetåret 1950/51. Det sammanlagda behovet av statsbidrag härför kan antagas uppgå till ca 6 000 000 kronor vid samma bidragsgrunder, som normalt skola gälla för liknande arbeten.

Enligt vad som under hand upplysts från riksidsrottsförbundet har Kungl. Maj:t tills vidare innehållit ett bidragsbelopp av 1 000 000 kronor för idrotts-hallar m. m. samt 700 000 kronor för idrottsplatser och övriga idrottsanläggningar. Enligt förbundet kan väntas, att det för sistnämnda ändamål innehållna beloppet under budgetåret 1950/51 stiger till 1 000 000 kronor. Enär ett frigörande av de spärrade medlen åtföljt av beviljande av byggnadstillstånd torde komma att ske, därest större arbetslöshet uppstår, skulle det

för investeringsplanens genomförande erforderliga anslaget till fonden för idrottens främjande böra beräknas till (6 000 000 — 2 000 000 =) 4 000 000 kronor.

Övriga fritidsanläggningar.

Arbetsmarknadskommissionens förslag till investeringsplan för budgetåret 1946/47 innefattade bl. a. ett antal enskilda friluftsanläggningar, turiststationer, friluftsgårdar, sporthem m. m. Dessa företag medtogos med ledning av uppgifter, som lämnats till investeringsutredningen och arbetsmarknadskommissionen från folkrörelsernas rese- och semesterorganisation (RESO), svenska turistföreningen, skid- och friluftsförbundet samt andra enskilda organisationer. Ifrågavarande fritidsanläggningar ha endast i mycket begränsad utsträckning blivit utförda.

Städer och landskommuner ha såsom arbeten lämpliga att ingå i en samsältningsreserv föreslagit ett antal sådana fritidsanläggningar, som falla under statens fritidsnämnds verksamhetsområde, såsom fritidsreservat, lekplatser m. m.

Totalkostnaden för de anläggningar, till vilka bidrag skulle kunna beviljas ur fonden för friluftslivets främjande och som ansetts böra medtagas i investeringsplanen för nästkommande budgetår, beräknas till ca 13 410 000 kronor. Denna summa innefattar även ordinarie arbeten. Med hänsyn till att de flesta enskilda anläggningarna utgöras av husbyggnader, i många fall förlagda till isolerade trakter med därav härrörande svårigheter i byggnadshänsende och med hänsyn till att dessa företags verkställighet är beroende av överenskommelse med enskilda intressenter, vilket ofta försenar och försvårar igångsättandet, synes det vara skäligt att räkna med att den utnyttjningsbara volymen av investeringsplanen för kategorien Övriga fritidsanläggningar motsvarar en kostnad av ca 7 000 000 kronor. Erforderligt statsbidrag för genomförande av en sådan investering uppskattas till ca 2 500 000 kronor. Härvid har förutsatts, att bidrag ur fonden för friluftslivets främjande icke torde utgå till de delar av friluftsbadanläggningar, som äro att betrakta som anläggningar för idrottsverksamhet, samt att enligt normala grunder vissa specialanläggningar för Stockholms stad icke skulle ifrågakomma till statsbidrag i denna ordning utan vara hänvisade till att få bidrag av anslaget till Kostnader för arbetslöshetens bekämpande m. m. enligt de bidragsgrunder, som tillämpas för sådana kommunala arbetslöshetsarbeten, för vilka statsbidrag i vanlig ordning icke utgå.

Till avsättning till fonden för friluftslivets främjande har Kungl. Maj:t i 1950 års statsverksproposition, bil. 12, s. 176, äskat ett anslag av 1 000 000 kronor. Ifrågavarande anslag torde till större delen komma att åtgå till andra ändamål än företag i investeringsplanen. I det föregående har ett bidragsbelopp av 2 500 000 kronor under denna anslagstitel beräknats erforderligt för investeringsplanens genomförande, vilket belopp sålunda skulle behöva anvisas å beredskapsstat.

Under återopande av vad som anförts under rubriken Fritidsanläggningar hemställer arbetsmarknadsstyrelsen, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att å allmän beredskapsstat för budgetåret 1950/51 å driftbudgeten under tionde huvudtiteln upptaga följande anslag, nämligen

Avsättning till fonden för idrottens främjande . . 4 000 000

Avsättning till fonden för friluftslivets främjande 2 500 000.

i. Skjutbanor.

Uppgifter angående investeringsobjekt avseende skjutbaneanläggningar införskaffades åren 1944 och 1945 från skytteförbundens överstyrelse, svenska pistolskytteförbundet och svenska sportskytteförbundet. Med stöd av dessa uppgifter medtog skjutbaneanläggningar för 600 000 kronor i investeringsplanen för budgetåret 1946/47 (se arbetsmarknadskommissionens betänkande SOU 1946: 27, s. 350—352). Sedermera har revidering av det förut inhämtade materialet verkställt, varjämte vissa uppgifter om nya företag inkommit. Det har därvid framgått, att arbeten vid angelägna skjutbaneanläggningar för en sammanlagd kostnad av ca 300 000 kronor alltså äro så förberedda, att de kunna medtagas i investeringsplanen för budgetåret 1950/51. Det är härvidlag till största delen fråga om företag av mycket ringa storleksordning, i det kostnaden för varje särskilt företag vanligen ligger under 5 000 kronor. Enär ifrågavarande företag till stor del äro av grovarbetsnatur samt planläggning av desamma är i det närmaste slutförd, ha de ansetts böra medtagas i investeringsplanen för budgetåret 1950/51 med en kostnad av 300 000 kronor.

Särskilt anslag till bidrag till anordnande av skjutbanor har icke föreslagits i innevarande års statsverksproposition. Dylikt anslag uppfördes ej heller å allmän beredskapsstat för budgetåret 1946/47 och föreslås ej å beredskapsstaten för budgetåret 1950/51, då statsbidrag till företagen kan beviljas av anslaget till Kostnader för arbetslöshetens bekämpande m. m.

k. Flottdelsarbeten.

För av investeringsutredningen resp. arbetsmarknadskommissionen åren 1944 och 1945 verkställda inventeringar av flottdelsarbeten samt för frågan om statsbidragsgrunder till dylika arbeten vid utförande i arbetslöshetsmotverkande syfte har redogjorts i kommissionens betänkande SOU 1946: 27, s. 356—359. Arbetsmarknadskommissionens förslag till investeringsplan för budgetåret 1946/47 omfattade flottdelsarbeten för sammanlagt ca 8 200 000 kronor. Hösten 1949 har via länsarbetsnämnderna förfrågan om lämpliga investeringsobjekt och om dessas planeringsläge riktats till de flottningsföreningar, som tidigare lämnat uppgifter till kommissionen eller investeringsutredningen. Med ledning av de inkomna uppgifterna har investeringsplanen reviderats. Förslaget till plan för budgetåret 1950/51 innefattar flottdelsarbeten för sammanlagt ca 3 300 000 kronor. Det erforderliga statsbidraget för planens genomförande i en arbetsmarknadskris kan uppskattas till 2 000 000 kronor. En avsevärd minskning föreligger alltså jämfört med investeringsplanen för budgetåret 1946/47. Minskningen beror till stor del på förändrad anläggningsteknik för hithörande arbeten, vilket synes ha medfört att desamma icke i samma utsträckning som tidigare av vederbörande flottningsföreningar anses lämpliga för sysselsättning av arbetslösa.

Statsbidrag till flottdelsarbeten torde i förekommande fall böra beviljas av anslaget å beredskapsstaten till Kostnader för arbetslöshetens bekämpande m. m.

l. Arbeten vid enskilda järnvägar.

I statens arbetsmarknadskommissions förslag till investeringsreserv för budgetåret 1946/47 ingingo företag vid enskilda järnvägar motsvarande en sammanlagd kostnad av 13 012 000 kronor. I föreliggande förslag till investeringsreserv för budgetåret 1950/51 ingå sådana arbeten för en kostnad av ca 8 894 000 kronor. Minskningen mellan dessa budgetår av planens omfattning beror på övergång av flera enskilda järnvägsföretag i sta-

tens ägo. Sålunda ha sedan år 1946 följande enskilda järnvägar, för vilka vissa företag ingingo i investeringsreserven för budgetåret 1946/47, numera förvärvat av staten, nämligen Gotlands och Ölands järnvägar, Trafikförvaltningen Göteborg—Dalarna—Gävles järnvägar, Trafikförvaltningen Östergötlands smalspåriga samt Norsholm—Västervik—Hultsfreds järnvägar. I vad angår lämpligheten för arbetsmarknadsreglerande syften av byggnads- och anläggningsföretag vid enskilda järnvägar, principerna för företagens utväljande till investeringsreserven samt statsbidragsgrunderna för dylika företag, då de tagas i anspråk som arbetslöshetsarbeten, hänvisas till arbetsmarknadskommissionens betänkande SOU 1946: 27, s. 360—364.

Uppgifter om de företag, som av vederbörande järnvägsförvaltningar befunnits angelägna och lämpliga som arbetslöshetsarbeten under budgetåret 1950/51, ha lämnats av Svenska järnvägsföreningen i skrivelse den 1 december 1949. Dessa företag, vilkas omfattning och fördelning på de särskilda järnvägsförvaltningarna framgår av följande sammanställning, föreslås ingå i den allmänna investeringsreserven för budgetåret 1950/51.

De arbetsobjekt, som medtagits, äro närmare specificerade i arbetsmarknadsstyrelsens register över investeringsobjekt.

Järnvägsstyrelsen har i yttrande den 21 december 1949 förklarat sig intet ha att erinra mot detta förslag till investeringsreserv för budgetåret 1950/51.

Järnväg	Antal arbets- objekt	Kostnads- summa kronor
Hällefors—Fredriksbergs	1	48 000
Nora Bergslags	3	500 000
Nordmark—Klarälvens	3	433 000
Stockholm—Nynäs	4	475 000
Stockholm—Roslagens	10	3 376 000
Stockholm—Saltsjöns	3	3 312 000
Grängesberg—Oxelösunds	14	750 000
Summa	38	8 894 000

För hela investeringsreserven, 8 894 000 kronor, synes bidragsbehovet kunna beräknas till högst 2 700 000 kronor. Bidrag torde böra beviljas av anslaget till Kostnader för arbetslöshetens bekämpande m. m.

m. Elektrifieringsarbeten.

På grundval av förslag, som framlagts av arbetsmarknadskommissionen i samråd med elektrifieringsberedningen, beräknades för budgetåret 1946/47 investeringsplanen för landsbygdselektrifieringen till en volym motsvarande anläggningskostnaden 20 000 000 kronor. För att möjliggöra denna investeringsplans genomförande uppfördes å allmän beredskapsstat för budgetåret 1946/47 ett anslag till Befrämjande av landsbygdens elektrifiering av 3 000 000 kronor, se proposition 1946: 211, s. 65.

Elektrifieringsberedningen har i sin skrivelse angående medelsbehovet å riksstat för budgetåret 1950/51 beräknat anslagsbehovet till Befrämjande av landsbygdens elektrifiering till 5 000 000 kronor, se 1950 års statsverksproposition, bil. 11, s. 185—186. Beredningen synes därvid icke ha räknat med att utöver nämnda anslagsbelopp några av Kungl. Maj:t spärrade medel finge disponeras under budgetåret. Departementschefen har i propositionen uttalat att verksamheten under nästa budgetår måste hållas inom samma jämförelsevis snäva ram som under de senaste åren. Med hänsyn härtill

har Kungl. Maj:t äskat ett reservationsanslag av 3 000 000 kronor å riksstat för ändamålet för budgetåret 1950/51, varvid dock förutsatts att spärrade medel, 1 300 000 kronor, därutöver skola ställas till förfogande för verksamheten.

Investeringsplanen för elektrifieringar synes böra få det omfång, som elektrifieringsberedningen räknat med i sina anslagsäskanden, motsvarande en bidragstilldelning av 5 000 000 kronor. Om intressenternas insatser tillhopa uppskattas till samma belopp, skulle planen motsvara nya anläggningar till en kostnad av ca 10 000 000 kronor. Häri ha icke inräknats installationsarbeten, anskaffande av förbrukningsapparater m. m. — Därest, med hänsyn till vad som anförts i statsverkspropositionen, tillhopa 4 300 000 kronor komma att stå till förfogande å riksstat för budgetåret 1950/51, skulle å beredskapsstat erfordras 700 000 kronor för investeringsplanens genomförande. Med hänsyn till önskvärdheten av ett visst nedbringande av storleken av den hos elektrifieringsberedningen befintliga balansen skulle å beredskapsstat kunna uppföras ett något högre belopp, förslagsvis 1 000 000 kronor.

Under återopande av det anförda hemställer arbetsmarknadsstyrelsen, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Befrämjande av landsbyggdens elektrifiering* å allmän beredskapsstat för budgetåret 1950/51 å driftbudgeten under nionde huvudtiteln uppföra ett anslag av 1 000 000 kronor.

n. Diverse enskilda arbeten.

Byggnader för vissa statsunderstödda institutioner.

På förslag av arbetsmarknadskommissionen efter samråd med socialstyrelsen upptogs i investeringsplanen för budgetåret 1946/47 vissa arbeten vid *erkända alkoholistanstalter* för en beräknad kostnad av tillhopa 554 000 kronor. Enär de i förslaget ingående byggnadsföretagen till övervägande del voro sådana, till vilka bidrag normalt icke utgår ur reservationsanslaget till Bidrag till anordnande av erkända alkoholistanstalter, upptogs intet särskilt anslag å beredskapsstat till detta ändmål. Socialstyrelsen har i skrivelse den 29 september 1949 föreslagit en investeringsreserv för budgetåret 1950/51 av vissa ny- och ombyggnadsarbeten vid de erkända alkoholistanstalterna Björknäs, Värnåshemmet, Holmahemmet, Älvgården, Holmforshemmet, Hägerstad och Åsbrohemmet. Sammanlagda kostnaden för dessa företag beräknades år 1946 till 659 000 kronor. Med hänsyn till därefter inträdda kostnadsstegringar synes kostnaden för dessa byggnadsföretag numera böra beräknas till ca 800 000 kronor. De föreslagna arbetena äro, enligt vad socialstyrelsen upplyst, icke berättigade till statsbidrag av anslag å riksstaten.

Vissa nybyggnads- och moderniseringsarbeten vid *folksanatorierna*, vilka administreras av Konung Oscar II:s jubileumsfond, upptogs i arbetsmarknadskommissionens förslag till investeringsplan för budgetåret 1946/47. På förslag av arbetsmarknadskommissionen uppfördes å allmän beredskapsstat för budgetåret 1946/47 ett anslag av 190 000 kronor till Bidrag till byggnadsarbeten vid folksanatorierna (prop. 1946:211, s. 41).

Överstyrelsen för Konung Oscar II:s jubileumsfond har hemställt om anslag å 330 000 kronor för budgetåret 1950/51 för vissa arbeten vid Hålahults och Österåsens sanatorier (1950 års statsverksprop. bil. 13, s. 98). Kungl. Maj:t har i statsverkspropositionen äskat det av överstyrelsen be-

gärda beloppet, 330 000 kronor, till Bidrag till byggnadsarbeten vid folksanatorierna. I skrivelse den 15 september 1949 har överstyrelsen föreslagit, att i arbetsmarknadsstyrelsens förslag till investeringsplan för budgetåret 1950/51 måtte upptagas modernisering och reparation av läkaravdelningen vid Hålahults sanatorium för en beräknad kostnad av 95 000 kronor samt ett bostadshus för kvinnlig biträdespersonal vid Österåsens sanatorium för en beräknad kostnad av 158 000 kronor. Med anledning av överstyrelsens framställning synes det erforderliga beloppet för arbetenas utförande, tillhoppa 253 000 kronor, böra uppföras å beredskapsstat för budgetåret 1950/51.

Till *omläggning av värme-, vatten- och ventilationssystemet inom Nordiska museet* uppfördes å allmän beredskapsstat för budgetåret 1946/47 ett anslag av 745 000 kronor. Styresmannen för Nordiska museet har i skrivelse den 14 november 1949 till arbetsmarknadsstyrelsen meddelat, att kostnaderna för dessa arbeten numera beräknades uppgå till sammanlagt 1 135 000 kronor, varav dock 51 000 kronor kunde tagas från Nordiska museets nya byggnadsfond. Med hänsyn härtill synes ett belopp av 1 084 000 kronor böra uppföras å allmän beredskapsstat för budgetåret 1950/51 för ändamålet i fråga.

Övriga arbeten.

Till arbetsmarknadskommissionen inkommo 1945 och 1946 förslag till sådana byggnads- och anläggningsarbeten för enskilda intressenter, vilka med tillämpande av normala bidragsgrunder icke skulle kunna erhålla statsbidrag. De sammanlagda kostnaderna för dessa företag, som nu äro disponibla såsom sysselsättningsreserv, ha uppgivits till ca 1 600 000 kronor. Företagen i fråga avse bl. a. museibyggnader, dammbyggnader, fiskodlingar m. m. Med hänsyn till att dessa företag dels äro materialkrävande, dels till stor del tidsbestämda med hänsyn till vissa andra investeringar, torde de endast i mindre omfattning vara att påräkna som sysselsättningsobjekt vid en tidpunkt, då så kan vara påkallat av uppträdande arbetslöshet. Det synes därför lämpligt, att för dylika arbeten räkna med en avsevärt mindre investeringsvolym än som motsvarar de anmälda, tekniskt förberedda företagen. Uppskattningsvis har i förslaget till investeringsreserv för budgetåret 1950/51 räknats med arbeten för ca 800 000 kronor.

Under återopande av vad som anförts beträffande diverse enskilda arbeten hemställer arbetsmarknadsstyrelsen, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att å allmän beredskapsstat för budgetåret 1950/51 uppföra följande anslag å driftbudgeten, nämligen

Under åttonde huvudtiteln:

Bidrag till omläggning av värme-, vatten- och ventilationssystemet inom Nordiska museet 1 084 000

Under elffte huvudtiteln:

Bidrag till byggnadsarbeten vid folksanatorierna 253 000.

20. Anslag till kostnader för arbetslöshetens bekämpande m. m. samt till kostnader för arbetsmarknadsstyrelsens förrådsverksamhet.

Arbetsmarknadsstyrelsens i det föregående framlagda förslag till sysselsättningsprogram vid en massarbetslöshet är i princip konstruerat så, att i den mån det å riksstaten uppförda anslaget till Kostnader för arbetslöshetens bekämpande m. m. eller andra å riksstaten uppförda anslag icke skulle vara tillräckliga för finansiering av erforderliga arbeten, dessa arbeten i stället skulle finansieras från anslag å allmän beredskapsstat motsvarande till liknande ändamål å riksstat uppförda anslag. Till uppförande å allmän beredskapsstat ha sålunda föreslagits särskilda anslag såväl till de stora statliga verkens allmänna investeringsreserver som till bidrag till vissa slag av kommunala och enskilda arbetsobjekt.

Enär det av olika skäl icke befunnits lämpligt att av specificerade anslag täcka hela det beräknade behovet av statsmedel till arbeten för motverkande av större arbetslöshet har å de allmänna beredskapsstaterna för budgetåren 1944/45 och 1946/47 uppförts även ett särskilt anslag till Åtgärder för arbetsmarknadens reglering m. m. De av investeringsutredningen i dess betänkande med förslag till investeringsreserv av statliga, kommunala och statsunderstödda anläggningsarbeten för budgetåret 1944/45, (SOU 1944: 12, s. 255 ff) framförda allmänna synpunkterna rörande behovet av ett särskilt dylikt anslag äga fortfarande giltighet såsom ock den av chefen för socialdepartementet vid hemställan om uppförande av dylikt anslag å allmänna beredskapsstaten för budgetåret 1944/45 förebragta allmänna motiveringen (propositionen nr 1944: 281, s. 55 och 56).

Arbetsmarknadsstyrelsen föreslår därför, att å allmän beredskapsstat för budgetåret 1950/51 uppföres anslag till täckande av ifrågavarande medelsbehov.

Från detta anslag skulle sålunda i första hand bidrag för motverkande av arbetslöshet beviljas till sådana kommunala och enskilda arbeten, som icke i normal ordning kunna komma i åtnjutande av statsbidrag, men som om de utföras såsom beredskapsarbeten enligt hittills tillämpade grunder kunnat vara berättigade till bidrag från det å riksstaten uppförda anslaget till Kostnader för arbetslöshetens bekämpande m. m. Här förutom synas även möjligheter böra hållas öppna för att ifrån ifrågavarande allmänna anslag bevilja medel till sådana kategorier av statliga, kommunala och enskilda arbeten, till vilka särskilda anslag finnas uppförda å riksstaten eller föreslagits bli uppförda å allmän beredskapsstat. I en viss arbetslöshets-situation kan det nämligen bli nödvändigt att utföra även en del sådana arbeten, vilka varken ingå i investeringsreserven eller rymmas inom anslagen till särskilda ändamål.

Under vissa förutsättningar böra dessutom kommunala och enskilda arbeten, till vilka statsbidrag i normal ordning utgå från härför anvisade specialanslag, kunna komma i fråga för erhållande av ytterligare bidrag. En förhöjning av det normala statsbidraget skulle nämligen, såsom i det föregående föreslagits (s. 6 och 7), kunna medgivas i de fall, då vid utförande av arbete i syfte att motverka arbetslöshet vissa merkostnader uppkomma på grund av att ovan arbetskraft måst användas, på grund av att arbetet måste utföras under forcering eller under olämplig årstid eller på grund av andra liknande orsaker. Särskilt statsbidrag skulle kunna utgå från det

föreslagna anslaget till täckande av sådana merkostnader. Den praxis, som numera tillämpas i fråga om statsbidrag till uppkommande merkostnader vid beredskapsarbeten och som godkänts av 1948 års riksdag (prop. 1948: 249, s. 39), synes böra tillämpas jämväl då fråga är om merkostnader till här ifrågavarande arbeten.

Medel av det föreslagna anslaget böra slutligen stå till förfogande för finansiering av arbeten i den särskilda grovarbetsreserven, d. v. s. till sådana arbeten av grovarbetsnatur, vilka visserligen äro av en något lägre angelägenhetsgrad än de arbeten, vilka föreslagits till intagande i den allmänna investeringsreserven, men vilka det i vissa situationer av arbetslöshet kan vara nödvändigt att utnyttja såsom sysselsättningsobjekt på grund av att de äro föga materialkrävande och icke i högre grad fordra yrkesvana hos arbetskraften.

Arbetsmarknadsstyrelsen utgår sålunda ifrån att ett anslag å allmän beredskapsstat till Kostnader för arbetslöshetens bekämpande m. m. skall kunna utnyttjas

1) till de grupper av arbeten, vilka intagits i förslaget till allmän investeringsreserv men för vilka särskilda anslag icke föreslagits,

2) till företag eller grupper av företag, för vilka särskilda anslag finnas uppförda å riksstat eller å allmän beredskapsstat men för vilka en ökning av arbetena utöver de särskilda anslagens ram av olika skäl kan befinnas motiverad,

3) till täckande helt eller delvis av merkostnader som äro direkt följd av företags utförande till motverkande av arbetslöshet i de fall då sådana merkostnader icke lämpligen böra bestridas av medel från andra anslag samt

4) till grovarbeten, vilka på grund av mindre utpräglad angelägenhet icke intagits i den allmänna investeringsreserven utan intagits i den särskilda grovarbetsreserven men vilka det i en arbetslöshetssituation kan befinnas angeläget att utnyttja till motverkande av arbetslöshet.

Beräkningen av behovet av medel från nu ifrågavarande anslag utföres i det följande för en arbetslöshetssituation, i vilken grovarbeten skulle komma att utnyttjas såsom sysselsättningsobjekt, d. v. s. det alternativ, som enligt utförda överslagskalkyler skulle komma att ställa de största kraven på medel från anslaget.

Omfattningen av förslaget till särskild grovarbetsreserv framgår av följande sammanställning.

Förvaltande myndighet	Typ av arbetsobjekt	Kostnad kronor
Väg- och vattenbyggnadsstyrelsen	Allmänna vägar.....	154 000 000
Luftfartsstyrelsen.....	Civila flygplatser.....	2 600 000
Järnvägsstyrelsen.....	Dubbelspårsbyggnader.....	15 000 000
Fortifikationsförvaltningen.....	Körgårdar	321 000
	Idrottsplatser	2 149 000
	Vägarbeten	2 943 000
	Skjutbanor.....	706 000
	Vatten- och avloppsarbeten....	1 467 000
	Gustavsviks torrdocka.....	1 000 000
	Kajer och bryggor.....	799 000
	Bergrum.....	23 000 000
	Krigsförtöjningsplatser.....	5 000 000
	Befästningar	15 000 000
Flygförvaltningen	Flygfältsarbeten	15 000 000
	Summa kronor	238 985 000

Den föreslagna särskilda grovarbetsreserven omfattar sålunda arbeten för en kostnad av i runt tal 239 000 000 kronor. Till övervägande delen består den föreslagna reserven av helt statliga arbeten. Därjämte inrymmer den till ett belopp av 21 000 000 kronor arbeten avseende allmänna vägar och för trafiken viktiga gator i sådana städer och samhällen, som äro väghållare. Till utförande av dessa företag beräknas utgå statsbidrag efter samma grunder som till företag i den allmänna investeringsreserven. Med hänsyn härtill skulle det totala behovet av statsmedel för den särskilda grovarbetsreserven bliva mindre än totalkostnaden och har beräknats till ca 238 000 000 kronor.

Vid ett bedömande av den omfattning, i vilken å en allmän beredskapsstat för budgetåret 1950/51 uppfört anslag till Kostnader för arbetslöshetens bekämpande m. m. skulle behöva tagas i anspråk, måste, såsom härövan berörts, tagas i beräkning medel icke blott för den särskilda grovarbetsreserven utan även för sådana i den allmänna investeringsreserven föreslagna kommunala och enskilda arbeten, för vilka särskilda medel icke beräknats i förslaget till allmän investeringsreserv. De kategorier av här ifrågavarande arbeten, vilka till mera avsevärd del bestå av grovarbeten, äro flottledsarbeten, arbeten vid enskilda järnvägar, skjutbanor, civilförsvarsbranddammar och diverse kommunala anläggningsarbeten.

Enär särskilda anslag till arbeten å allmänna flottleder icke uppförts å riksstaten och författningsbundna grunder för statsbidrag till dylika arbeten icke fastställts, uppfördes icke heller anslag till dylika arbeten å beredskapsstaten för budgetåret 1946/47. Då dessa förhållanden alltjämt äro rådande har arbetsmarknadsstyrelsen för ifrågavarande arbeten, vilkas totala kostnad beräknats till ca 3 300 000 kronor, beräknat ett belopp av 2 000 000 kronor till bidrag till dylika arbeten att utgå från ifrågavarande anslag.

I avseende å arbeten vid enskilda järnvägar har beräknats, att statsbidrag bör kunna utgå till vissa merkostnader uppkomna på grund av arbetets utförande i arbetslöshetsbekämpande syfte. Storleken av detta bidrag beräknas till högst 30 procent av totalkostnaden. För hela reserven av dylika arbeten, kostnadsberäknad till ca 8 900 000 kronor, torde bidragsbehovet kunna beräknas till högst 2 700 000 kronor, varav för den del som består av typiska grovarbeten, till högst 2 000 000 kronor.

I fråga om skjutbanor, civilförsvarsbranddammar och diverse kommunala anläggningsarbeten har den totala kostnaden för dessa i investeringsreserven beräknats till ca 90 000 000 kronor. Av denna summa utgöres ca 25 procent av lämpliga grovarbeten. Under förutsättning av statsbidrag med i medeltal 50 procent av anläggningskostnaden skulle medelsbehovet för bidrag till dylika arbeten uppgå till ca 11 000 000 kronor.

För de fall då enligt vad ovan anförts det största behovet av medel från ifrågavarande anslag kommer att föreligga skulle ett sammanlagt anslagsbelopp av $(238\,000\,000 + 2\,000\,000 + 2\,000\,000 + 11\,000\,000 =) 253\,000\,000$ kronor vara erforderligt.

Arbetsmarknadsstyrelsen har i framställning den 13 januari 1950 till Kungl. Maj:t beräknat anslagsbehovet för budgetåret 1950/51 för statliga och statskommunala beredskapsarbeten till sammanlagt 12 400 000 kronor. Beslut om utförande såsom beredskapsarbete föreligger emellertid för företaget, på vilka under nästa budgetår beräknas kunna nedläggas ca 40 000 000 kronor. De medelsbehov utöver å riksstat beräknat anslag, som erfordras för dessa arbetens utförande, beräknas till ca 27 000 000 kronor. Dessa medel synas böra medtagas vid beräkningen av medelsbehovet från anslaget å beredskapsstaten till Kostnader för arbetslöshetens bekämpande m. m.

Härtill kommer, såsom ovan berörts, behovet av att i speciella fall kunna finansiera sådana arbeten, vilka ej kunnat förutses vid investeringsreservens upprättande samt att kunna medgiva statsbidrag till sådana merkostnader för ett arbete, som uppstå på grund av att arbetet måste utföras med ovan arbetskraft, i forcerat tempo, vid olämplig årstid etc. Det ytterligare medelsbehov, som härigenom kan uppstå, är mycket svårt att uppskatta. Då det icke synes antagligt, att medel skulle behöva tagas i anspråk för sistnämnda ändamål samtidigt som alla under denna anslagsrubrik uppräknade grovarbeten komma till utförande, torde särskilda medel härför icke behöva beräknas. Medelsbehovet synes därför böra beräknas till 280 000 000 kronor.

Beträffande beredskap för anskaffning av byggnadsmaskiner får arbetsmarknadsstyrelsen anföra följande.

I skrivelse till Kungl. Maj:t den 13 januari 1950 angående medelsbehoven för budgetåret 1950/51 under vissa anslag har arbetsmarknadsstyrelsen beträffande styrelsens innehav av byggnadsmaskiner framhållit, att maskinparken vore i sådant skick att en omfattande åter- och nyanskaffning borde äga rum. Styrelsen har därvid omnämnt, att kostnaderna för att erhålla en fullgod maskinpark för sysselsättning av ett årsmedeltal av 7 000—8 000 man samt en stomme för maskinparkens ytterligare utbyggnad överslagsvis beräknats till ca 10 000 000 kronor. För åter- och nyanskaffning eller beställning av byggnadsmaskiner har styrelsen i ovannämnda skrivelse beräknat att disponera ($1\,200\,000 + 1\,750\,000 =$) 2 950 000 kronor. Ytterligare anskaffning av maskiner för ca 7 000 000 kronor skulle sålunda behöva verkställas för att uppnå den ovannämnda beredskapen för 7 000 å 8 000 årsarbetare. I olika sammanhang har framhållits, att beredskapen av bl. a. byggnadsmaskiner bör ha en omfattning, som möjliggör sysselsättande av i medeltal 15 000 man. Medelsbehovet utöver under budgetåret 1950/51 tillgängliga ordinarie medel för anskaffning av byggnadsmaskiner för denna arbetsstyrka kan uppskattas till 17 000 000 kronor. Arbetsmarknadsstyrelsen föreslår med hänsyn härtill att å beredskapsstat uppföres ett anslag för detta ändamål med sistnämnda belopp.

Under återopande av det anförda hemställer arbetsmarknadsstyrelsen, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att å allmän beredskapsstat för budgetåret 1950/51 å driftbudgeten under femte huvudtiteln uppföra följande anslag, nämligen

<i>Kostnader för arbetslöshetens bekämpande</i>	
<i>m. m.</i>	280 000 000
<i>Kostnader för arbetsmarknadsstyrelsens för- rådsverksamhet</i>	17 000 000

21. Sammanfattning.

Allmän beredskapsstat för budgetåret 1946/47 fastställdes av 1946 års riksdag. Å beredskapsstaten uppfördes anslag om sammanlagt ca 1 050 miljoner kronor, varav å driftbudgeten ca 676 miljoner kronor och å kapitalbudgeten ca 374 miljoner kronor. Kungl. Maj:t bemyndigades att, där- est arbetsmarknadsläget så skulle påfordra, inom ramen av ett belopp av 150 miljoner kronor meddela beslut om utförande av arbeten, för vilka anslag uppförts å beredskapsstaten.

1947 års riksdag medgav att de till grund för den allmänna beredskapsstaten för budgetåret 1946/47 liggande investeringsplanerna för statens

järnvägar och civila flygplatser finge ändras samt bemyndigade Kungl. Maj:t att under budgetåret 1947/48, därest arbetsmarknadsläget så påfordrade, inom ramen av ett belopp av 150 miljoner kronor meddela beslut om utförande av arbeten, för vilka anslag uppförts å beredskapsstaten för budgetåret 1946/47. — Riksdagen har lämnat enahanda bemyndiganden för budgetåren 1948/49 och 1949/50.

På grundval av från statliga organ och genom länsarbetsnämnderna från kommuner och enskilda inhämtade uppgifter har upprättats föreliggande förslag till investeringsreserv för budgetåret 1950/51.

I fråga om principerna för urvalet av objekt att medtagas i investeringsreserven och riktlinjerna för reservens sammansättning har någon större ändring i förhållande till vad som förut tillämpats icke ansetts böra ske; reserven har dock endast i begränsad utsträckning tillförts nya objekt avseende husbyggnader och andra materialkrävande arbeten.

Förslaget till allmän investeringsreserv för budgetåret 1950/51 omfattar arbeten för ca 1 564 miljoner kronor (mot ca 1 322 miljoner kronor i förslagen för budgetåret 1946/47) och förslaget till särskild grovarbetsreserv ca 239 miljoner kronor (mot ca 221 miljoner kronor i förslaget för budgetåret 1946/47). Behovet av statsanslag, som erfordras för att samtliga till intagande i de båda reserverna föreslagna företag skola kunna utnyttjas såsom sysselsättningsobjekt, har beräknats till sammanlagt ca 1 186 miljoner kronor. Av denna summa belöper sig ca 904 miljoner kronor på den allmänna investeringsreserven och ca 238 miljoner kronor på den särskilda grovarbetsreserven. Därjämte har i anslagsbehovet inräknats ett belopp av ca 17 miljoner kronor för anskaffning av byggnadsmaskiner samt ca 27 miljoner kronor, som utöver i 1950 års statsverksproposition beräknat anslag erfordras för utförande av redan beslutade beredskapsarbeten.

För finansieringen av till intagande i investeringsreserven för budgetåret 1950/51 föreslagna företag, som helt eller delvis äro avsedda att bekostas av statsmedel, har arbetsmarknadsstyrelsen hemställt att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att anvisa anslag å allmän beredskapsstat för budgetåret 1950/51.

Av kostnaden för den allmänna investeringsreserven belöpa sig ca 791 miljoner kronor på företag, vilka till väsentliga delar utgöras av grovarbeten — såsom företag avseende vägar, flygfält, anläggningar för vattenförsörjning och avlopp, dubbelspår, linjeomläggningar etc. — och ca 773 miljoner kronor på företag, som äro av mera materialkrävande art eller utgöras av industribeställningar. Inom sistnämnda grupp inrymmas husbyggnader för ett belopp av ca 653 miljoner kronor.

Därest materialknapphet skulle begränsa eller omöjliggöra utnyttjandet av materialkrävande företag för beredande av sysselsättning, kunna alltså ur de föreslagna reserverna utväljas företag av utpräglad grovarbetskaraktär för en sammanlagd kostnad av upp till ca $(791 + 238 =)$ 1 029 miljoner kronor. Härtill komma företag av grovarbetskaraktär, beträffande vilka beslut redan fattats om företagets utförande såsom beredskapsarbeten i arbetsmarknadsstyrelsens eller annan statlig myndighets regi eller såsom statskommunala beredskapsarbeten. På dessa företag beräknas under nästa budgetår kunna utföras arbeten för en kostnad av sammanlagt ca 40 miljoner kronor. För nästa budgetår står således till förfogande en sammanlagd reserv av företag av grovarbetskaraktär för en kostnad av ca 1 070 miljoner kronor.

Styrelsen har jämväl beräknat investeringsreservens fördelning mellan städer och landsbygd. Denna beräkning har givit vid handen, att av kostnaden för den allmänna investeringsreserven ca 796 miljoner kronor be-

löpa sig å företag i städer och ca 768 miljoner kronor å företag på landsbygden. För den särskilda grovarbetsreserven utgöras motsvarande belopp av ca 30 miljoner kronor resp. ca 208 miljoner kronor.

Till detaljplanering av arbeten i investeringsreserven äro särskilda anslag uppförda å riksstat. Planeringen har lämpats efter läget på arbetsmarknaden och huvudsakligen inriktats på arbeten av grovarbetskaraktär.

Hela den av styrelsen föreslagna allmänna investeringsreserven har uppskattats innefatta totalt ca 30 miljoner dagsverken, varav ca 20 miljoner dagsverken för grovarbetare, ca 9,2 miljoner dagsverken för yrkesarbetare i egentlig anläggningsverksamhet samt ca 0,7 miljoner industridagsverken (bil. 18). Dessa dagsverken beräknas motsvara full sysselsättning för ca 120 000 årsarbetare, varav ca 80 000 grovarbetare, ca 37 000 yrkeskunniga byggnads- och anläggningsarbetare samt ca 2 500 industriarbetare. Sagda arbetsstyrkor äro beräknade under antagande av 250 effektiva arbetsdagar per årsarbetare av kategorierna grovarbetare och yrkesarbetare i egentlig anläggningsverksamhet samt 270 effektiva arbetsdagar per årsarbetare av kategorien industriarbetare. Det angivna antalet industridagsverken är beräknat på det underlag av företag, som helt och hållet eller till väsentlig del utgöras av direkta industribeställningar, t. ex. beställningar av rullande järnvägsmateriel, elektriska ledningar och kablar etc. Ett ianspråktagande i full utsträckning av det sysselsättningsprogram, som innefattas i den allmänna investeringsreserven, skulle utöver ovan angivna sysselsättningsmöjligheter medföra dels sysselsättning i industrien för framställning av erforderliga byggnadsmaterial och andra halvfabrikat, byggnadsmaskiner, redskap och annan materiel samt förbrukningsartiklar för anläggnings- och husbyggnadsföretagen, dels ock sysselsättning i transportarbete. Med nu angiven sysselsättning förenade arbetslöner ha jämte arbetslöner för arbete på byggnadsplatsen inräknats i de samlade lönekvoter, som angivits i den till statens arbetsmarknadskommissons betänkande SOU 1946: 27 fogade bil. 1 (SOU 1946: 28). Den angivna sysselsättningen, som alltså förekommer i det närmast före arbetet på byggnadsplatsen liggande ledet av produktionen, uppskattas till ca 5,5 miljoner dagsverken, motsvarande ca 20 000 årsarbetare under antagande av 270 effektiva arbetsdagar per årsarbetare. Ett ianspråktagande i full utsträckning av den allmänna investeringsreserven medför ytterligare sysselsättning i industrien för tillverkning och reparation av maskiner och transportmedel samt för tillverkning av råvaror därför.

Hela den särskilda grovarbetsreserven har uppskattats innefatta ca 5 miljoner dagsverken, varav ca 4,5 miljoner dagsverken för grovarbetare och ca 0,5 miljon dagsverken för yrkeskunniga anläggningsarbetare, motsvarande ca 20 000 resp. ca 2 000 årsarbetare eller tillhoppa ca 22 000 årsarbetare.

Det maximala grovarbetsprogrammet, vilket såsom ovan anförts omfattar arbeten för en sammanlagd kostnad av ca 1 070 miljoner kronor, beräknas innefatta ca 24 miljoner dagsverken, varav ca 21 miljoner dagsverken för grovarbetare och ca 3 miljoner dagsverken för yrkeskunniga anläggningsarbetare, motsvarande ca 84 000 resp. ca 12 000 årsarbetare eller tillhoppa 96 000 årsarbetare.

Med ledning av den allmänna investeringsreservens fördelning på de olika länen, angiven i bil. 16 och 17, har överslagsvis beräknats sysselsättningsmöjligheterna inom varje län, därvid sysselsättningen vid sådana företag, vilkas lokalisering icke på detta stadium kan angivas, fördelats i proportion till länens folkmängd. Reservens sysselsättningsmöjligheter för industriarbetare ha dock icke fördelats länsvis. I nedanstående tablå har för varje län angivits det ungefärliga antal årsarbetare, som skulle kunna be-

redas arbete vid företag i den allmänna investeringsreserven, samt hur stor procent av befolkningstalet i länet detta utgör.

L ä n	Den allmänna investeringsreservens sysselsättningsmöjligheter		L ä n	Den allmänna investeringsreservens sysselsättningsmöjligheter	
	Antal årsarbetare	Årsarbetare i procent av invånareantalet den 1 jan. 1949		Antal årsarbetare	Årsarbetare i procent av invånareantalet den 1 jan. 1949
1	2	3	1	2	3
Stockholms stad	13 500	1·9	Älvsborgs.....	6 400	1·8
Stockholms	5 600	1·6	Skaraborgs.....	3 600	1·5
Uppsala	2 900	1·9	Värmlands	3 900	1·4
Södermanlands	3 600	1·7	Örebro	3 900	1·6
Östergötlands	5 100	1·5	Västmanlands.....	3 200	1·7
Jönköpings.....	4 000	1·5	Kopparbergs	4 300	1·7
Kronobergs	2 600	1·7	Gävleborgs.....	5 000	1·8
Kalmar.....	4 000	1·7	Västernorrlands	4 900	1·8
Gotlands.....	800	1·3	Jämtlands	2 800	1·9
Blekinge.....	2 600	1·8	Västerbottens	5 400	2·3
Kristianstads.....	4 000	1·6	Norrbottens	6 500	2·8
Malmöhus	7 800	1·4	Industriarbetare i hela riket	22 500	—
Hallands	2 300	1·4	Summa	139 500	2·1
Göteborgs och Bohus	8 300	1·5			

Till jämförelse må framhållas att antalet hjälpsökande arbetslösa i hela landet vid arbetslöshetskrisen i mars 1933 var i medeltal 3 procent och i Norrbottens och Västernorrlands län ca 7 procent av invånareantalet.

Därest arbetslöshet skulle uppstå av större omfattning i visst eller vissa län än den, som kan till fullo mötas med nu angiven sysselsättningsberedskap, kan i allmänhet en forcering av arbetena ske, så att den angivna fördelningen mellan länen förskjutes. Uppskattningarna av antalet årsarbetare ha utförts under den förutsättningen, att handdrift i betydande grad måste äga rum därest grovarbeten av angiven storleksordning skola komma till stånd. I anslutning härtill må särskilt framhållas, att *de angivna sysselsättningsmöjligheterna förutsätta, att planeringen av arbeten, intagna i investeringsreserven, kommer till stånd i den omfattning, som angivits i de uppgifter om investeringsobjekten, som av vederbörande organ lämnats till arbetsmarknadsstyrelsen.*

Innehållsförteckning till arbetsmarknads- styrelsens förslag till investeringsreserv för budgetåret 1950/51.

1. Inledning	1
2. Investeringsplanens finansiering	5
3. Investeringsplan för postverket	8
4. Investeringsplan för telegrafverket	9
5. Investeringsplan för statens järnvägar	10
Företag att bekostas av kapitalmedel	12
A. Byggnader och anläggningar	12
I. Bangårdar s. 12; II. Dubbelspårsbyggnader och linjeomläggningar samt Ombyggnad till normalspår av smalspåriga järnvägar s. 12; III. Fortlöpande förstärkning av spåröverbyggnaden s. 12; IV. Broar m. m. s. 13; V. Husbyggnader s. 13; VI. Signalsäkerhetsanläggningar s. 13; VII. Vägskyddsanläggningar s. 13; VIII. Telefonanläggningar m. m. s. 13; IX. Elektriska belysningsanläggningar s. 14; X. Anläggningar för elektrisk tågdrift s. 14; XI. Elektrifiering s. 14; XII. Lokstations- och driftverkstadsanläggningar s. 14; XIII. Anläggningar vid huvudverkstäder s. 14; XIV. Färjelägen s. 15.	
B. Försvarsberedskap	15
C. Rullande material	15
D. Biltrafik	15
Garagebyggnader m. m.	15
E. Inventarier m. m.	15
F. Statens järnvägars dispositionsanslag	15
Företag att bekostas av driftmedel	15
Företag att bekostas av rörelsemedel.	16
6. Investeringsplan för statens vattenfallsverk	17
7. Investeringsplan för försvaret	20
Armén	21
Marinen	22
Flygvapnet	22
Befästningar	23
Sjökartverket	24
8. Investeringsplan för statliga och statsunderstödda vägar och gator m. m.	24
Vägunderhåll på landsbygden s. 26; Byggande av allmänna vägar på landsbygden s. 26; Vägbeläggningar s. 29; Byggande av städernas allmänna vägar och för biltrafiken viktiga gator s. 29; Byggande av enskilda vägar s. 30; Stensättning av vägar och gator s. 31; Byggande av broar s. 31; Uppförande av garage- och förrådsbyggnader s. 32; Särskild grovarbetsreserv för väg- och gatubyggnader s. 32.	
9. Investeringsplan för luftfartsverket	34
10. Investeringsplan för handelshamnar och farleder	35
11. Investeringsplan för fiskehamnar	37
12. Investeringsplan för malmletning och förberedande gruvarbeten	38
13. Investeringsplan för lotsverket	39
14. Investeringsplan för statliga husbyggnadsföretag för verk och myndigheter m. fl.	40
Justitiedepartementet	40
Socialdepartementet	41

Kommunikationsdepartementet	41
Finansdepartementet	42
Ecklesiastikdepartementet	43
Jordbruksdepartementet	45
Handelsdepartementet	46
Inrikesdepartementet	47
15. Investeringsplan för reparations- och underhållsarbeten å byggnader och anläggningar invärderade i statliga fastighetsfonder	48
16. Investeringsplan för statsunderstödd bostadsbyggnadsverksamhet m. m.	49
17. Investeringsplan för vissa förbättringsåtgärder på jordbrukets område	51
18. Investeringsplan för vissa skogsvårdande åtgärder	54
Domänstyrelsens verksamhetsområde s. 54; Skogsstyrelsens verksamhetsområde s. 55.	
19. Investeringsplan för vissa kommunala och enskilda arbeten	57
a) Investeringsobjekt för Stockholms stad	59
b) Anläggningar för vattenförsörjning och avlopp	60
c) Skolor	62
Allmänna läroverk, kommunala flickskolor m. m. s. 62; Folkskolebyggnader s. 62; Högre folkskolor och praktiska mellanskolor s. 63; Byggnader för folkhögskoleväsen- det s. 63; Skol- och arbetshem för bildbara sinnesslöa s. 64; Byggnader för yrkes- undervisning s. 64; Skolor för lantbruksundervisning s. 65; Underhåll av skolbygg- nader s. 65.	
Anslag till skolbyggnader	65
d) Sjukhus	66
e) Diverse kommunala och enskilda husbyggnader m. m.	67
Samlingslokaler s. 67; Brandstationer s. 68; Badhus s. 69; Övriga husbyggnader s. 69.	
f) Branddammar	70
g) Diverse kommunala anläggningsarbeten	72
h) Fritidsanläggningar	72
Idrottsplatser och anläggningar för inomhusidrott s. 73; Övriga fritidsanlägg- ningar s. 74.	
i) Skjutbanor	75
k) Flottningsarbeten	75
l) Arbeten vid enskilda järnvägar	75
m) Elektrifieringsarbeten	76
n) Diverse enskilda arbeten	77
Byggnader för vissa statsunderstödda institutioner s. 77; Övriga arbeten s. 78.	
20. Anslag till kostnader för arbetslöshetens bekämpande m. m. samt till kostnader för arbetsmarknadsstyrelsens förrådsverksamhet	79
21. Sammanfattning	82

Bilaga 1.

Förslag till investeringsplan för postverket.

Anm. Med * utmärkes företag, som icke intagits i tidigare framlagda förslag till investeringsreserv.

Nr	F ö r e t a g	Total- kostnad (eller åter- stående kostnad) kronor	Anslag för budgetåret 1950/51 till	
			ordinarie arbeten kronor	inve- sters- reserv kronor
1	2	3	4	5
	<i>Posthus m. m. i ordinarie arbetsprogrammet¹</i>	16 010 000	1 000	
1	Om- och tillbyggnad av posthuset i Norrtälje ..	770 000		
2	Posthus i Katrineholm	1 040 000		
3	Posthus i Skellefteå	1 060 000		
4	Tillbyggnad av posthuset i Uddevalla ²	345 000		
5	Posthus i Eskilstuna	2 500 000		
6	Ombyggnad av bottenvåningen inom central- posthuset i Stockholm	900 000		
7	Posthus i Luleå	1 800 000		
8	Posthus i Ängelholm	560 000		
9	Posthus i Landskrona	1 610 000		
10	Posthus i Västerås	2 650 000		
11	Posthus i Vetlanda	875 000		
12	Om- och tillbyggnad av posthuset i Linköping	1 900 000		
	<i>Posthus m. m. i investeringsreserven</i>	12 100 000		4 700 000
13	Posthus inom Gärdesstaden i Stockholm	1 900 000		750 000
14	Posthus i Uppsala	3 300 000		1 000 000
15	Posthus i Arvika	1 350 000		750 000
16	*Posthus i Ljusdal	600 000		300 000
17	*Posthus i Värnamo	1 000 000		500 000
18	*Posthus i Söderhamn	1 000 000		500 000
19	*Posthus i Nässjö	1 600 000		400 000
20	*Posthus i Boden	1 350 000		500 000
	Fastighetsförvärv:			
21	Inköp av fastigheten Blåmannen nr 14 i Stockholm	655 000	655 000	
22	Inköp av fastigheter	500 000	500 000	
	Summa	1 155 000	1 155 000	
23	Anskaffning av automobiler m. m.	450 000	450 000	
	Postverkets diligenstrafik:			
24	Garagebyggnader m. m.	200 000	200 000	
25	Anskaffning av bilmateriel för diligenströrelsen	200 000	200 000	
26	Förvärv av billinjer	250 000	250 000	
	Summa	650 000	650 000	
27	Postverkets dispositionsanslag	1 000 000	1 000 000	
	Totalsumma	31 365 000	3 256 000	4 700 000

Sammanlagda beloppet av anslag för budgetåret 1950/51 till företag i ordinarie program och investeringsreserv kronor 7 956 000

Härutöver synas reservationer kunna under budgetåret 1950/51 utnyttjas till ett belopp av högst kronor 4 744 000

Uppskattad maximikostnad för investering under budgetåret 1950/51 kronor 12 700 000

¹ Reservation å anslaget beräknas föreligga med ca 3 750 000 kronor vid ingången av budgetåret 1950/51.

² För telegrafverkets räkning.

Förslag till investeringsplan för telegrafverket.

Anm. Med * utmärkes företag, som icke intagits i tidigare framlagda förslag till investeringsreserv.

Nr	F ö r e t a g	Total- kostnad (eller åter- stående kostnad) kronor	Anslag för budgetåret 1950/51 till	
			ordinarie arbeten kronor	inve- sterings- reserv kronor
1	2	3	4	5
	Telegrafverkets fastigheter:			
	<i>Telefonstationsbyggnader m. m. i ordinarie arbets- programmet</i>	13 525 000	1 000	
1	Post- och telefonstationsbyggnad i Klippan . . .	875 000		
2	Telefonstationsbyggnad i kvarteret Söderman- land i Malmö (Dalaplan)	1 050 000		
3	Tillbyggnad till telegrafverkets stationsbyggnad i kvarteret Skvalperup i Malmö	525 000		
4	Tillbyggnad till telegrafverkets stationsbyggnad i kvarteret Sparven i Malmö	990 000		
5	Post- och telefonstationsbyggnad i Nynäshamn	790 000		
6	Grundförstärkning av fastigheten Slottsbacken 8 i Stockholm	200 000		
7	Telefonstationsbyggnad i Vänersborg	850 000		
8	Telefonstationsbyggnad i Nyköping	1 550 000		
9	Om- och tillbyggnad av telegrafverkets station i kvarteret Aeolus i Stockholm	4 100 000		
10	Till- och ombyggnad av telegrafverkets stations fastighet i Örnsköldsvik	475 000		
11	Telefonstationsbyggnad i Visby	1 000 000		
12	Ändringsarbeten i telefonstationsbyggnaden i Gävle	270 000		
13	Telefonstationsbyggnad i Gustavsberg	850 000		
	<i>Telefonstationsbyggnader m. m. i investeringsreserven</i>	9 205 000		9 205 000
14	Telefonstationsbyggnad i Strängnäs	400 000		400 000
15	Telefonstationsbyggnad i Valdemarsvik	325 000		325 000
16	Telefonstationsbyggnad i Vetlanda	560 000		560 000
17	Telefonstationsbyggnad i Vimmerby	370 000		370 000
18	Tillbyggnad av telefonstationsbyggnaden i Karls- hamn	200 000		200 000
19	Tillbyggnad av telefonstationsbyggnaden i Sim- rishamn	350 000		350 000
20	Telefonstationsbyggnad i Hässleholm	950 000		950 000
21	Telefonstationsbyggnad i Höganäs	250 000		250 000
22	Tillbyggnad av telefonstationsbyggnaden i Halm- stad	800 000		800 000
23	Telefonstationsbyggnad i Arvika	400 000		400 000
24	Telefonstationsbyggnad i Sunne	400 000		400 000
25	Tillbyggnad av telefonstationsbyggnaden i Örebro	780 000		780 000
26	Telefonstationsbyggnad i Nora	400 000		400 000
27	Telefonstationsbyggnad i Sala	400 000		400 000
28	Telefonstationsbyggnad i Arboga	520 000		520 000
29	Tillbyggnad av telefonstationsbyggnaden i Falun	1 300 000		1 300 000
30	Telefonstationsbyggnad i Kramfors	300 000		300 000
31	Telefonstationsbyggnad i Arvidsjaur	500 000		500 000

1	2	3	4	5
32	Förrådsbyggnader m. m. i ordinarie arbetsprogrammet	1 000	1 000	
	Förrådsbyggnader m. m. i investeringsreserven	1 250 000		1 250 000
33	Förråds-, garage- och verkstadsbyggnad i Norrköping	525 000		525 000
34	Förrådsbyggnad i Örebro	200 000		200 000
35	Förråds-, garage- och verkstadsbyggnad i Gävle	525 000		525 000
36	Inköp av fastigheter	700 000	700 000	
	Säger för telegrafverkets fastigheter	24 681 000	702 000	10 455 000
	Telefon- och telegrafanläggningar:			
37	Riks- och landskablar m. m.	34 000 000	34 000 000	
38	Telefon- och telegrafstationer	44 000 000	44 000 000	
39	Nya abonnentanläggningar, nätarbelen och blanka mellanortsledningar	55 000 000	55 000 000	
	Summa	133 000 000	133 000 000	
	Radioanläggningar för telegrafverket:			
40	Vissa rundradioanläggningar	400 000	400 000	
41	Rundradiosändare för kortvåg i Hörby	2 770 000	1 800 000	970 000
42	Antennanläggning för Sundsvalls rundradiostation . .	300 000	300 000	
43	*Ny rundradiostation i Östersund	2 100 000	500 000	1 600 000
44	Ny rundradiostation i Stockholm	2 700 000		2 700 000
45	Fartygsradiostationer m. m.	800 000	800 000	
	Summa	9 070 000	3 800 000	5 270 000
	Försvarsberedskap vid telegrafverket	1 000	1 000	
	Telegrafverkets dispositionsanslag	3 000 000	2 500 000	500 000
	Totalsumma	169 752 000	140 003 000	16 225 000

Sammanlagda beloppet av anslag för budgetåret 1950/51 till företag i ordinarie program och investeringsreserv kronor 156 228 000
Härutöver synas reservationer kunna under budgetåret 1950/51 utnyttjas till ett belopp av högst kronor 4 997 000
Uppskattad maximikostnad för investering under budgetåret 1950/51 161 225 000

Förslag till investeringsplan för statens järnvägar.

Anm. Här nedan specificeras — jämte ett par mindre företag — sådana till intagande i investeringsreserven föreslagna företag, för vilka kostnaderna beräknats uppgå till minst 100 000 kronor. Andra företag äro sammanförda under kollektivrubrik under respektive sakrubriker men finnas specificerade i särskild förteckning hos arbetsmarknadsstyrelsen.

Med * utmärkas företag, som icke intagits i tidigare förslag till investeringsreserv.

Kapitalbudgeten.

Nr	Företag	Total- kostnad (eller åter- stående kostnad) kronor	Anslag för budgetåret 1950/51 till	
			ordinarie arbeten kronor	inve- steringsreserv kronor
1	2	3	4	5
	A. Byggnader och anläggningar.			
	I. Bangårdar.			
1	Bangårdar i ordinarie arbetsprogrammet	5 000 000	5 000 000	
	Bangårdar i investeringsreserven	23 903 000		17 423 000
2	Linköping, tillbyggnad med två godstågspår ..	225 000		225 000
3	Spannarboda, anordnande av tredje tågväg....	150 000		150 000
4	Dagarn, anordnande av tredje tågväg	150 000		150 000
5	*Frövi, spårändring för anknötning av linjen mot Krylbo	150 000		150 000
6	Ny tunnel mellan Tomteboda och Hagalund ...	1 830 000		1 000 000
7	Floby, utvidgning av bangården (och i samband därmed uppförande av nytt stationshus för 250 000 kr., se nedan under V)	780 000		780 000
8	Strömtorp, bangårdsutvidgning	130 000		130 000
9	Mora, utökning av ranger- och uppställnings- spår m. m.	100 000		100 000
10	Habo, bangårdsutvidgning	300 000		300 000
11	Mullsjö, bangårdsutvidgning (och i samband där- med uppförande av nytt stationshus för 150 000 kr., se nedan under V)	480 000		480 000
12	*Malmback, ombyggnad av bangården samt flytt- ning och ombyggnad av godsmagasinet	120 000		120 000
13	Eksjö, om- och tillbyggnad av bangården....	210 000		210 000
14	*Hässelholm, utvidgning av spårsystemet å ranger- bangården	250 000		250 000
15	Åstorp, ombyggnad och utvidgning av bangården	2 450 000		1 800 000
16	Svedala, utvidgning av spårsystemet	150 000		150 000
17	*Tomelilla, omläggning av spårsystemet m. m....	125 000		125 000
18	*Stensättningsarbeten inom 30 bansektionen ...	100 000		100 000
19	Linjen Hässelholm—Kristianstad, förlängning till 650 m av mötesspår i Attarp, Ignaberga, Vinslöv, Göinge—Fridhem och Önnestad ...	500 000		500 000
20	*Linjen Hässelholm—Kristianstad, förlängning till 650 m av mötesspår i Karpalund	366 000		366 000
21	Anordnande av tredje tågväg vid Loster och Norrhög	250 000		250 000
22	Fängsjöbacken, förlängning av mötesspår och anordnande av tredje tågväg	225 000		225 000

1	2	3	4	5
23	Dysjön, Kotjärn, Grötingen, Gastsjön och Ragunda, förlängning av mötesspår och anordnande av tredje tågväg	800 000		800 000
24	*Värnamo, ombyggnad av bangården	350 000		350 000
25	Bansträckan Emmaboda—Kalmar, förlängning av mötesspår vid samtliga stationer, förberedande arbeten	180 000		180 000
26	Bansträckan Alvesta—Karlskrona, förlängning av mötesspår vid samtliga stationer, förberedande arbeten	230 000		230 000
27	Bansträckan Nässjö—Nybro, förlängning av mötesspår vid Gissebäck, Björköby, Ösjöbol, Gullaskröv, Orrefors och Brånahult, förberedande arbeten	100 000		100 000
28	*Halmstad, ändring av bangårdsanordningar å rangerbangården	350 000		350 000
29	*Landeryd, ombyggnad av bangården	140 000		140 000
30	*Torup, ombyggnad av bangården, förlängning av mötesspår	280 000		280 000
31	*Bredaryd, ombyggnad av bangården, jämte nytt godsmagasin	140 000		140 000
32	*Gävle, utbyggnad av bangården	600 000		600 000
33	*Leksand, utvidgning av spårsystemet	100 000		100 000
34	*Insjön, utvidgning av spårsystemet	100 000		100 000
35	Örebro C, gångtunnel	175 000		175 000
36	Tumba, d:o	250 000		250 000
37	Uttran, d:o	215 000		215 000
38	Järna, d:o	185 000		185 000
39	Katrineholm, d:o	184 000		184 000
40	Lerum, plattform- och genomgångstunnel	260 000		260 000
41	Olskroken, plattformstunnel	390 000		390 000
42	Falun, hårdgöring av lastgator	160 000		160 000
43	Småre bangårdsombyggnader m. m. å ett 100-tal stationer	3 673 000		3 673 000
44	Tegelbackens reglering	6 000 000		1 000 000
II. Dubbelspårsbyggnader och linjeomläggningar.				
45	Dubbelspårsbyggnader och linjeomläggningar i ordinarie arbetsprogrammet	12 000 000	12 000 000	
	Dubbelspårsbyggnader och linjeomläggningar i investeringsreserven	190 714 000		50 414 000
46	Fortsatt anläggning av dubbelspår	180 000 000		39 700 000
47	Omläggning av kurvor å linjen Uppsala N—Brunna	165 000		165 000
48	Omläggning av kurvor å linjen Ålandsdal—Järlåsa	225 000		225 000
49	Linjeomläggning å del av sträckan Byringe—Stålboga	225 000		225 000
50	*Linjeförbättringar å sträckan Vad—Ludvika ..	700 000		700 000
51	*Linjeförbättringar å sträckan Ängelsberg—Vad	320 000		320 000
52	*Linjeomläggning 160/970—162/730 å sträckan Ängelsberg—Västanfors	150 000		150 000
53	Linjeomläggning vid Sjöändan å sträckan Kristinehamn—Herrhult	200 000		200 000
54	Linjeomläggning å vissa delar av sträckan Göteborg—Borås	800 000		800 000
55	*Omläggning av linjen norr om Gruvans hp å sträckan Gävle—Ockelbo	110 000		110 000
56	*Omläggning av linjen norr om Åbyggeby å sträckan Gävle—Ockelbo	225 000		225 000
57	*Linjeomläggningar å sträckan Gävle—Hamrångefjärden	200 000		200 000

1	2	3	4	5
58	*20 bansektionen, kurvomläggningar	300 000		300 000
59	*21 bansektionen, kurvförbättringar	500 000		500 000
60	Linjeomläggningar å sträckan Växjö—Emma- boda	1 900 000		1 900 000
61	Linjeomläggningar å sträckan Vissefjärda—Sa- leboda	250 000		250 000
62	*Kurvomläggningar å sträckan Halmstad—Kinna- red	200 000		200 000
63	*30 bansektionen, utgrävnings- och dränerings- arbeten	140 000		140 000
64	Dikning och dränering inom 18 bansektionen (Luleå)	186 000		186 000
65	*Kiruna—Abisko, makadamisering med tillhö- rande dräneringsarbeten	250 000		250 000
66	Dikning och dränering inom 21 bansektionen (Umeå)	350 000		350 000
67	*Ballasteringsarbete å linjen Mellerud—Göteborg	500 000		500 000
68	*Ballasteringsarbete å linjen Grythyttan—Mel- lerud	600 000		600 000
69	*Ballasteringsarbete å linjen Falun—Grythyttan	250 000		250 000
70	*Ballasteringsarbete å Dalslands järnväg	200 000		200 000
71	*Ballasteringsarbete å Södra Dalarnas järnväg ..	500 000		500 000
72	*Ballasteringsarbete å Gävle—Dala järnväg	300 000		300 000
73	Asarum, höjning och breddning av tunnel vid Svängsta	160 000		160 000
74	Diverse smärre linjearbeten, ett 20-tal företag ..	808 000		808 000
75	Ombyggnad till normalspår av linjen Harmånger— Bergsjö	1 000 000		700 000
76	Ombyggnad till normalspår av linjerna Karlskrona— Kristianstad, Karlshamn—Vislanda och Bred- åkra—Växjö	32 000 000		8 000 000
	III. Fortlöpande förstärkning av spåröverbyggnaden.			
77	Fortlöpande förstärkning av spåröverbyggnaden i ordinarie arbetsprogrammet	8 000 000	8 000 000	
78	Fortlöpande förstärkning av spåröverbyggnaden i in- vesteringsreserven	1 000 000		1 000 000
79	IV. Broar m. m.	1 000 000	1 000 000	
	V. Husbyggnader.			
80	Husbyggnader i ordinarie arbetsprogrammet	7 000 000	7 000 000	
	Husbyggnader i investeringsreserven	18 318 000		18 318 000
81	*Morgongåva, nytt stationshus	150 000		150 000
82	Stuvsta, nytt stationshus jämte godsmagasin ..	200 000		200 000
83	Skutskär, nytt stationshus	225 000		225 000
84	Norrviken, nytt stationshus	150 000		150 000
85	*Strängnäs, nytt stationshus	200 000		200 000
86	Partille, ombyggnad av stationshuset	135 000		135 000
87	*Herrljunga, ombyggnad av stationshuset	250 000		250 000
88	*Lagmansholm, nytt stationshus jämte gods- magasin	125 000		125 000
89	*Alingsås, ombyggnad av stationshuset	200 000		200 000
90	Flöby, nytt stationshus	250 000		250 000
91	Jönköping, modernisering av stationshuset	240 000		240 000
92	*Mullsjö, nytt stationshus	150 000		150 000
93	*Furusjö, nytt stationshus	140 000		140 000
94	Trelleborg F, tullviseringspaviljong	200 000		200 000

¹ Kostnaden täckes delvis av fonderade medel.

1	2	3	4	5
95	*Trelleborg, ombyggnad av stationshuset	150 000		150 000
96	Tidan, modernisering av stationshuset	140 000		140 000
97	*Hässelholm, ändring och modernisering av stationshuset	150 000		150 000
98	Tjörnarp, modernisering av stationshuset	175 000		175 000
99	*Svedala, modernisering av stationshuset	150 000		150 000
100	*Arkelstorp, nytt stationshus med godsmagasin ..	160 000		160 000
101	*Långebro, nytt stationshus	100 000		100 000
102	*Sibbhult, nytt stationshus med godsmagasin ..	140 000		140 000
103	Östersund C, om- och tillbyggnad av stationshuset	335 000		335 000
104	Ange, ombyggnad av stationshuset	150 000		150 000
105	*Bollnäs, ombyggnad av stationshuset	150 000		150 000
106	Härnösand, uppförande av nytt stationshus	300 000		300 000
107	Växjö, ombyggnad av stationshus	135 000		135 000
108	Vimmerby, nytt stationshus	200 000		200 000
109	Karlshamn C, förändring av expeditiionslokaler samt värmelednings- och sanitära installationer i stationshuset	130 000		130 000
110	*Anderstorp, ombyggnad av stationshuset	125 000		125 000
111	*Nol, nytt stationshus	150 000		150 000
112	*Insjön, nytt stationshus	150 000		150 000
113	*Axvall, nytt stationshus med postlokal	115 000		115 000
114	*Göteborg C, om- och påbyggnad av ilgodsmagasinet	350 000		350 000
115	Falköping C, utökning av gods- och omlastningsmagasinet	400 000		400 000
116	*Malmö C, ändring och tillbyggnad av ilgodsmagasinet	150 000		150 000
117	*Sundsvall, ombyggnad av godsmagasin	200 000		200 000
118	*Sandviken, nytt godsmagasin	150 000		150 000
119	Borås, ilgodsbyggnad	165 000		165 000
120	*Hallsberg, nytt personalhus vid omlastningsmagasinet	136 000		136 000
121	*Laxå, nytt personalhus	150 000		150 000
122	*Olskroken, personal-, förräds- och garagelokaler för ledningspersonal	360 000		360 000
123	Hässelholm, nytt personalhus	138 000		138 000
124	*Alvesta, nytt personalhus	375 000		375 000
125	*Kristianstad, nytt personalhus vid lokstallarna ..	350 000		350 000
126	*Långsele, nytt personalhus	350 000		350 000
127	*Sundsvall, nya personal- och verkstadslokaler ..	250 000		250 000
128	*Ludvika, ny personalbyggnad	105 000		105 000
129	*Gävle S. personallokaler i lokstallarna	150 000		150 000
130	*Kristianstad, nytt personalhus	100 000		100 000
131	*Älvkarleö, nytt bostadshus för 4 familjer	165 000		165 000
132	*Uppsala, nytt bostadshus för 4 familjer	165 000		165 000
133	*Häggvik, nytt bostadshus för 4 familjer	165 000		165 000
134	*Åkers Styckebruk, nya bostadshus, 2 st.	120 000		120 000
135	*Kil, nytt bostadshus för 4 familjer	190 000		190 000
136	*Habo, nya bostadshus, 2 st.	120 000		120 000
137	*Boxholm, nya bostadshus, 2 st.	120 000		120 000
138	*Viskafors, nya bostadshus, 2 st.	120 000		120 000
139	*Mellerud, nytt bostadshus	120 000		120 000
140	*Murjek, modernisering av samtliga bostadslägenheter exkl. stationshuset	130 000		130 000
141	*Olofström, banmästarexpedition jämte bostäder åt banpersonal	110 000		110 000
142	Ange, anordnande av banmästarförråd jämte tillhörande spårplanordningar	120 000		120 000
143	Husbyggnader, diverse smärre företag	7 074 000		7 074 000
144	V I. Signalsäkerhetsanläggningar ..	4 100 000	4 100 000	
145	V II. V ä g s k y d d s a n l ä g g n i n g a r	1 700 000	1 500 000	200 000

1	2	3	4	5
	VIII. Telefonanläggningar m. m.			
146	Telefonanläggningar m. m. i ordinarie arbetsprogrammet	5 200 000	5 200 000	
	Telefonanläggningar m. m. i investeringsreserven ...	10 566 000		6 246 000
147	Telefonkabel mellan Örebro och Hallsberg samt mellan Hallsberg och Laxå	1 200 000		800 000
148	Telefonkabel mellan Göteborg och Falköping ..	2 020 000		1 500 000
149	Högtalaranläggningar på bangårdar	130 000		130 000
150	Anordnande av impulsuranläggningar	150 000		150 000
151	Telefonkabel vid malmбанan	7 000 000		3 600 000
152	*Selektortelefon	66 000		66 000
153	IX. Elektriska belysningsanläggningar.	550 000	550 000	
	X. Anläggningar för elektrisk tågdrift.			
154	Anläggningar för elektrisk tågdrift i ordinarie arbetsprogrammet	7 500 000	7 500 000	
155	*Ämotfors ny omformarstation	1 000 000		1 000 000
	XI. Elektrifiering.			
156	Fortsatt elektrifiering av statsbanenätet	165 000 000		25 000 000
	XII. Lokstations- och driftverkstadsanläggningar.			
157	Lokstations- och driftverkstadsanläggningar i ordinarie arbetsprogrammet	2 500 000	2 500 000	
	Lokstations- och driftverkstadsanläggningar i investeringsreserven	320 000		320 000
158	Nässjö, tillbyggnad av lokstallet	160 000		160 000
159	Lokstations- och driftverkstadsanläggningar, 3 smärre företag	160 000		160 000
	XIII. Anläggningar vid huvudverkstäder.			
160	Anläggningar vid huvudverkstäder i ordinarie arbetsprogrammet	475 000	475 000	
	Anläggningar vid huvudverkstäder i investeringsreserven	4 800 000		3 300 000
161	*Hagalund övre, uppförande av ny vagnverkstad samt nedläggande av verkstaden i Tomtebodas	4 500 000		3 000 000
162	Notviken, tillbyggnad av lokverkstaden	300 000		300 000
163	XIV. Färjelägen	375 000	375 000	
	Summa för A. Byggnader och anläggningar	504 021 000	55 200 000	131 921 000
164	B. Försvarsberedskap vid statens järnvägar.	455 000	455 000	
	C. Rullande materiel.			
165	Anskaffning av ånglok	2 000 000	2 000 000	
166	Anskaffning av motorlok	1 450 000	1 450 000	
167	Anskaffning av elektrolok	7 100 000	7 100 000	

1	2	3	4	5
168	Anskaffning av elektromotorvagnar	2 260 000	2 260 000	
169	Anskaffning av rälsbussar	2 400 000	2 400 000	
170	Anskaffning av lokomotorer	950 000	950 000	
171	Anskaffning av person- och resgodsvagnar	11 000 000	11 000 000	
172	Anskaffning av postvagnar	1 000 000	1 000 000	
173	Anskaffning av godsvagnar	9 360 000	9 360 000	
174	Anskaffning av malmvagnar	2 750 000	2 750 000	
175	Ombyggnad av rullande materiel	4 200 000	4 200 000	
176	Anskaffning och ombyggnad av rullande materiel	25 000 000		25 000 000
	Summa för C. Rullande materiel	69 470 000	44 470 000	25 000 000
	D. Biltrafik.			
177	<i>*I. Garagebyggnader m. m.</i>	2 900 000	1 400 000	1 500 000
178	<i>II. Nyanskaffning av bilmateriel</i>	9 000 000	9 000 000	
179	<i>III. Förvärfv av billinjer</i>	2 000 000	2 000 000	
	Summa för D. Biltrafik	13 900 000	12 400 000	1 530 000
180	E. Inventarier m. m.	8 000 000	8 000 000	
181	F. Statens järnvägars dispositionsanslag ..	14 500 000	14 000 000	500 000
	Säger för Kapitalbudgeten	610 346 000	134 525 000	158 921 000

Driftkostnadsstaten.

Anm. Här nedan upptagas endast sådana till intagande i investeringsreserven föreslagna företag, för vilka kostnaderna torde böra bestridas av driftmedel. Företagen äro av den art och omfattning, att de kunna färdigställas under budgetåret 1950/51, varför de angivna kostnaderna även motsvara totalkostnaderna för företagen. För bansektion angives dess huvudort inom parentes.

Nr	F ö r e t a g	Beräknad kostnad kronor
1	2	3
	<i>1. Linjeomläggningar m. m.</i>	
182	Linjeomläggningar å linjen östra Ljungby—Strömsnäsbruk	300 000
183	Linjeomläggningar å linjen östra Ljungby—Förslövsholm (Rosenhultskurvorna)	350 000
184	Linjeomläggningar å linjen Båstad—Grevie (Dala—Greviekurvorna)	350 000
185	Linjeomläggning vid Vallberga och delvis ombyggnad av bangården	325 000
186	Omläggning av södra ingångslinjen till Veinge bangård	350 000
187	Linjeomläggning å linjen Skottorp—Båstad (Petersbergskurvan) . .	250 000
188	Linjeomläggning å linjen Veinge—Laholm (Kungsgårdskurvorna) . .	150 000
189	Breddning av bankar och skärningar å järnvägslinjen Gällivare—gränsen mot Norge	150 000
190	Kurvomläggningar inom 21 bansektionen (Umeå)	500 000
191	Omläggning av linjen Nissafors—Hestra å bandelen Borås—Alvesta	240 000
192	*Linjeomläggningsföretag inom 25 bansektionen (Borås)	30 000
	Summa	2 995 000
	<i>2. Dräneringsarbeten m. m.</i>	
193	Förbättrad dränering av banvallen å delar av bansträckorna Ulriksdal—Krylbo och Uppsala—Gävle	150 000
194	Bergrensning i vissa skärningar å 6 bansektionen (Kristinehamn) . .	110 000
195	Dränering av bana inom 10 bansektionen (Malmö)	110 000
196	Dränering av bana inom 10 bansektionen (Malmö)	100 000
197	Anläggning och omläggning av dräneringsdiken utmed banan inom 14 bansektionen (Sundsvall)	100 000
198	Urgrävningar till förhindrande av uppfrysning i banan vid Bräcke, Håsjö, Ragunda och Fors	200 000
199	Bergrensning och förstärkningsarbeten i bergskärning vid km 261 å linjen Hudiksvall—Via	150 000
200	Spårisoleringsarbeten till förhindrande av uppfrysning av spåret vintertid jämte torvbeklädnad av dikesslänter vid Kiruna	150 000
201	20 bansektionen (Boden), dikning och dränering av banvallen	200 000
202	Diverse smärre dräneringsarbeten m. m., 12 företag	580 000
	Summa	1 850 000
	<i>3. Inventarier.</i>	
203	Ersättningsanskaffning av inventarier	1 000 000
	Säger för Driftkostnadsstaten	5 845 000

Statens järnvägars rörelsemedel.

Anm. Kostnaderna för här nedan upptagna företag torde böra bestridas av statens järnvägars rörelsemedel. Då företagen kunna färdigställas under budgetåret 1950/51 motsvaras de angivna kostnaderna även av totalkostnaderna för företagen.

Nr	F ö r e t a g	Beräknad kostnad kronor
1	2	3
204	*Grusgropsarbeten vid Stånga med anskaffning av gruskross och sorteringsverk ev. särskild elevator	25 000
205	*Bortschaktning av sten och iordningställande av grusgropar i Hjortekrag, Nelhammar och Ekenberg	26 000
206	*Ny grusgrop i Östafors—Näsum	100 000
	Säger för statens järnvägars rörelsemedel	151 000

Sammanfattning.

	Anslag för budget- året 1950/51 till ordinarie arbeten kronor	Kostnad för i för- slaget till allmän investeringsreserv för budgetåret 1950/51 medtagna arbeten kronor
Kapitalbudgeten	134 525 000	158 921 000
Driftkostnadsstaten		5 845 000
Rörelsemedel		151 000
	134 525 000	164 917 000

Summa kostnad för ordinarie arbeten och allmän investeringsreserv för budgetåret 1950/51 kronor 299 442 000
 Härutöver synas reservationer å äldre anslag kunna utnyttjas till ett belopp av högst ca kronor 15 475 000
 Summa kostnad för hela investeringsplanen för budgetåret 1950/51 kronor 314 917 000

Förslag till investeringsplan för statens vattenfallsverk.

Nr	Företag	Totalkostnad (för påbörjade företag återstående kostnad pr $\frac{1}{7}$ 1950) kronor	Företag avsedda att utföras som ordinarie arbeten kronor	Företag, som föreslås ingå i investeringsreserven budgetåret 1950/51 kronor	Anslag å allmän beredskapsstat för budgetåret 1946/47 kronor
1	2	3	4	5	6
1	Vattenfallsverkets ordinarie arbetsprogram		*145 900 000		
2	Kraftstation vid Hammarby	3 500 000		2 000 000	2 000 000
3	Utbyte av två turbiner i Lilla Edets kraftstation	1 100 000		700 000	700 000
4	Kraftstation i Norrland			3 000 000	2 000 000
5	Regleringsarbeten			2 000 000	
6	Distributionsanläggningar och därmed sammanhängande arbeten vid statens kraftverk			3 000 000	3 000 000
7	Statens vattenfallsverks dispositionsanslag			3 300 000	1 500 000
8	Ombyggnad av Säffle kanal	3 425 000		1 500 000	
	Summa	8 025 000	145 900 000	15 500 000	9 200 000

* Enligt 1950 års statsverksproposition med frändrag av anslag till inköp av vattenfall och fastigheter. Här ingår 800 000 kronor till kraftstation vid Jösseforsen, 3 700 000 kronor till regleringsåtgärder i Indalsälvens flodområde och ca 1 000 000 kronor till regleringsåtgärder i Faxälvens flodområde, i vilka företag även andra intressenter än vattenfallsstyrelsen deltaga i kostnaderna.

Bilaga 5.

Förslag till investeringsplan för försvaret.

a. Försvarets fastighetsfond: Arméns delfond.

Nr	F ö r e t a g	Totalkostnad eller återstående kostnad kronor	Anslag för budgetåret 1950/51 till ordinarie arbeten kronor	Beräknade kostnader för arbeten, som för budgetåret 1950/51 föreslagits till intagande i	
				investeringsreserven, kronor	grovarbetsreserven, kronor
1	2	3	4	5	6
1	Smärre nybyggnads- och förändringsarbeten m. m.	600 000	600 000		
2	Prisstegringar å byggnadsarbeten m.m.	2 265 000	2 265 000		
3	Anordnande av provisoriska lokaler för försvarets forskningsanstalt	400 000	400 000		
4	Byggnadsåtgärder, erforderliga för effektivisering av värnpliktsutbildningen	1 500 000	1 500 000		
5	Byggnadstekniska brandskyddsåtgärder	300 000	300 000		
6	Skyddsanordningar vid arméns anläggningar	300 000	300 000		
7	Uppförande av förråds- och garagebyggnader för arméns radarmateriel	1 500 000	500 000	1 000 000	
8	Ytterligare kostnader för förvärv av fältskjutningsterräng för Jämtlands fältjägareregemente	20 850	20 850		
9	Vissa markförvärv	500 000	500 000		
10	Garagebyggnader vid centrala tygförråd	855 000		855 000	
	<i>Sundbyberg</i>				
11	A1 Körgård	50 000			50 000
12	A1 Idrottsplats	98 000			98 000
	<i>Solna</i>				
13	I1 Idrottsplats	90 000			90 000
14	Ing1 Idrottsplats	90 000			90 000
15	KS Idrottsplats	80 000			80 000
	<i>Rosersberg</i>				
16	InfSS Idrottsplats	80 000			80 000
17	InfSS Vagarbeten	14 000			14 000
	<i>Uppsala</i>				
18	I8 Iordningställande av korthållsskjutbanan	16 000			16 000
19	I8 Dräneringsarbeten	65 000			65 000
20	I8 Vagarbeten	60 000			60 000
	<i>Enköping</i>				
21	P1 Idrottsplats	97 000			97 000

1	2	3	4	5	6
	<i>Strängnäs</i>				
22	P3 Ombyggnad av matinrättningen	305 000		305 000	
23	P3 Utbyggnad av pistolskjutnings- banan	11 000			11 000
24	P3 Ordnande av avloppssystemet ..	14 000			14 000
25	P3 Vagarbeten och stensättning ..	249 000			249 000
	<i>Linköping</i>				
26	I4 Korthållsskjutbana	55 000			55 000
27	I4 Dräneringsarbeten	109 000			109 000
28	I4 Vagarbeten och stensättning ...	106 000			106 000
29	Lv2 Ombyggnad av matinrättningen	305 000		305 000	
30	Lv2 Dräneringsarbeten	60 000			60 000
31	Lv2 Vagarbeten och stensättning ..	212 000			212 000
32	T1 Körgård	43 000			43 000
33	T1 Dräneringsarbeten	74 000			74 000
34	T1 Vagarbeten och stensättning ..	17 000			17 000
	<i>Jönköping</i>				
35	A6 Ombyggnad av matinrättningen	645 000		645 000	
36	A6 Körgård	43 000			43 000
37	A6 Dräneringsarbeten	71 000			71 000
38	A6 Vagarbeten och stensättning...	106 000			106 000
	<i>Skillingaryd</i>				
39	A6 Vagarbeten	212 000			212 000
	<i>Eksjö</i>				
40	I12 Ombyggnad av matinrättningen	305 000		305 000	
41	I12 Skolskjutningsbana	67 000			67 000
42	I12 Markörskydd	34 000			34 000
43	I12 Vagarbeten	75 000			75 000
	<i>Växjö</i>				
44	I11 Ombyggnad av matinrättningen	305 000		305 000	
45	I11 Vagarbeten	133 000			133 000
	<i>Visby</i>				
46	I18 Ombyggnad av två skjutbanor	146 000			146 000
47	I18 Vagarbeten och stensättning .	160 000			160 000
48	A7 Körgård	46 000			46 000
49	A7 Vagarbeten	19 000			19 000
	<i>Tofta</i>				
50	A7 Vagarbeten	106 000			106 000
	<i>Kristianstad</i>				
51	I6 Ombyggnad av matinrättningen	305 000		305 000	
52	A3 Idrottsplats	72 000			72 000
53	A3 Körgård	45 000			45 000
	<i>Rinkaby</i>				
54	A3 Iordningställande av skolskjut- ningsbanan	34 000			34 000
	<i>Hässleholm</i>				
55	P2 Idrottsplats	97 000			97 000
56	T4 Ombyggnad av sjukhuset	317 000		317 000	
57	T4 Idrottsplats	80 000			80 000
	<i>Malmö</i>				
58	Lv4 Idrottsplats	92 000			92 000
	<i>Revinge</i>				
59	I7 Idrottsplats	49 000			49 000
60	I7 Vagarbeten och stensättning ...	185 000			185 000

1	2	3	4	5	6
	<i>Halmstad</i>				
61	I16 Idrottsplats	105 000			105 000
62	I16 Avloppsarbeten	65 000			65 000
	<i>Göteborg</i>				
63	Lv6 Idrottsplats	88 000			88 000
	<i>Uddevalla</i>				
64	I17 Vagarbeten och stensättning ..	131 000			131 000
	<i>Borås</i>				
65	I15 Ombyggnad av sjukhuset	341 000		341 000	
66	I15 Dräneringsarbeten	22 000			22 000
67	I15 Vagarbeten och stensättning ..	158 000			158 000
	<i>Skövde</i>				
68	K3 Idrottsplats	80 000			80 000
69	P4 Iordningställande av korthålls- skjutbanan	16 000			16 000
70	P4 Vagarbeten och stensättning ...	212 000			212 000
71	T2 Idrottsplats	82 000			82 000
	<i>Mölltorp</i>				
72	P4 Vagarbeten	64 000			64 000
	<i>Kristinehamn</i>				
73	A9 Körgård	46 000			46 000
74	A9 Idrottsplats	110 000			110 000
	<i>Karlstad</i>				
75	I2 Iordningställande av korthålls- skjutbanan	45 000			45 000
76	I2 Dräneringsarbeten	182 000			182 000
	<i>Falun</i>				
77	I13 Planering av skjutbanan	23 000			23 000
78	I13 Vagarbeten	77 000			77 000
	<i>Gävle</i>				
79	I14 Ombyggnad av sjukhuset	260 000		260 000	
80	I14 Dräneringsarbeten	51 000			51 000
81	I14 Vagarbeten och stensättning ..	100 000			100 000
	<i>Sollefteå</i>				
82	I21 Ombyggnad av matnrättningen	507 000		507 000	
83	I21 Utbyggnad av kulspruteskjut- banan från sex till nio tavelställ ..	43 000			43 000
84	I21 Vagarbeten	92 000			92 000
85	T3 Ombyggnad av pistolskjutnings- banan	17 000			17 000
86	T3 Körgård	48 000			48 000
87	T3 Vatten- och avloppsarbeten ...	109 000			109 000
	<i>Östersund</i>				
88	I5 Ombyggnad av sjukhuset	311 000		311 000	
89	I5 Dräneringsarbeten	35 000			35 000
90	A4 Ombyggnad av sjukhuset	178 000		178 000	
91	A4 Iordningställande av skolskjut- ningsbanan	21 000			21 000
92	A4 Vagarbeten	66 000			66 000
	<i>Brunflo</i>				
93	A4 Väg- och röjningsarbeten på skjutfältet	122 000			122 000

1	2	3	4	5	6
	<i>Umeå</i>				
94	I20 Ombyggnad av sjukhuset	301 000		301 000	
95	I20 Vågarbeten	50 000			50 000
96	K4 Ombyggnad av matinrättningen	96 000		96 000	
97	K4 Vågarbeten	26 000			26 000
	<i>Boden</i>				
98	A5 Korthållsskjutbana	47 000			47 000
99	Ing3 Korthållsskjutbana	45 000			45 000
100	Ing3 Vatten- och avloppsarbeten ..	62 000			62 000
101	FB Vatten- och avloppsarbeten ...	436 000			436 000
	<i>Luleå</i>				
102	Lv7 Idrottsplats	76 000			76 000
103	Lv7 Dräneringsarbeten	32 000			32 000
	Summa	19 267 850	6 385 850	6 336 000	6 546 000

b. Försvarets fastighetsfond: Marinens delfond.

1	2	3	4	5	6
1	Smärre nybyggnads- och förändringsarbeten	500 000	500 000		
2	Prisstegringar å byggnadsarbeten m. m.	20 000	20 000		
3	Byggnadsåtgärder, erforderliga för effektivisering av värnpliktsutbildningen	1 000 000	500 000	500 000	
4	Skyddsanordningar vid marinens anläggningar	100 000	100 000		
5	Vissa markförvärv	300 000	300 000		
	<i>Täby</i>				
6	KSS Varmboning av pjäsexercishallen	75 000		75 000	
	<i>Hemsö</i>				
7	ÖGu Förlängning av torrdockan jämte tillfartsväg	1 945 000			1 000 000
8	HK Brygga vid viss försvarsanordning	301 000			301 000
	<i>Vaxholm</i>				
9	KA1 Omläggning och utökning av delar av vattenlednings- och brandpostnätet m. m. vid Oscar Fredriksborg samt på Vaxön och västra delen av Rindö	80 000			80 000
10	KA1 Arbeten på skjutbanor	46 000			46 000
	<i>Bunge</i>				
11	KA3 Ombyggnad av matinrättningen	110 000		110 000	
	<i>Karlskrona</i>				
12	Avlöpningsbädd och kajanläggningar vid Karlskrona örlogsvarv	1 160 000	500 000	660 000	
13	Kranbana m. m. vid Karlskrona örlogsvarv	195 000	195 000		
14	MDS Idrottsplats å Stumholmen ...	176 000			176 000
15	FISS Ombyggnad av matinrättningen	320 000		320 000	
16	ÖVK Båtbrygga på Kalsholmen ...	135 000			135 000

1	2	3	4	5	6
	<i>Göteborg</i>				
17	ÖSG Ombyggnad av matinträttningen	160 000		160 000	
18	ÖSG ÖVG Kajer och bryggor m. m.	363 000			363 000
19	KA4 Arbeten på vissa idrottsplatser ..	145 000			145 000
20	KA4 Arbeten på vissa skjutbanor ..	40 000			40 000
	Summa	7 171 000	2 115 000	1 825 000	2 286 000

c. Försvarets fastighetsfond: Flygvapnets delfond.

1	2	3	4	5	6
1	Smärre nybyggnads- och förändringsarbeten m. m.	400 000	400 000		
2	Prisstegringar å byggnadsarbeten m. m.	155 000	155 000		
3	Vissa flygfältsarbeten m. m. (De beräknade totalkostnaderna äro nedan angivna innanför linjen)	66 000 000	10 000 000	13 000 000	15 000 000
4	Byggnadsåtgärder i samband med ändring i flygvapnets organisation	2 500 000	2 500 000		
5	Skyddsanordningar vid flygvapnets anläggningar	200 000	200 000		
6	Vissa markförvärv	300 000	300 000		
	<i>Västerås</i>				
7	Anordnande av nya lokaler för flygvapnets verkstadsskola i Västerås ..	225 000	225 000		
8	F1 Gymnastikbyggnad med bastuavdelning	440 000		440 000	
9	F1 Idrottsplats	31 000			31 000
10	F1 Utvidgning av två stråk till 2 100 m, två rullbanor 2 000 × 50 m, förbindelsebanor, uppställningsplattor samt utökning av flygfältsbelysningen	5 900 000			
	<i>Kärna (Malmslätt)</i>				
11	F3 Uppställningsplattor, utökning av flygfältsbelysningen ..	1 100 000			
	<i>Frösö</i>				
12	F4 Gymnastikbyggnad	290 000		290 000	
13	F4 Inomhusskjutbana	46 000		46 000	
	<i>Östersund</i>				
14	F4 Utvidgning av ett stråk till 2 000 m, förlängning av rullbana till 1 800 m, start- och uppställningsplattor, utökning av flygfältsbelysningen	2 455 000			
	<i>Ljungbyhed</i>				
15	F5 Utökning av tygverkstaden ...	40 000		40 000	
	<i>Karlsborg</i>				
16	F6 Utökning av tygverkstaden ..	200 000		200 000	
17	F6 Utvidgning av ett stråk till 2 000 m, en rullbana 1 800 m, förbindelsebanor, uppställningsplattor, utökning av flygfältsbelysningen	3 285 000			
18	F6 Vägar och planering	55 000			55 000

1	2	3	4	5	6
	<i>Tun (Sålenäs)</i>				
19	F7 Utvidgning av ett stråk till 2000 m, en rullbana 1 800 m, förbindelsebanor, uppställningsplattor, utökning av flygfältsbelysningen 4 340 000				
	<i>Säve</i>				
20	F9 Värmepannor och yttre värmeledningar m. m.	540 000		540 000	
	<i>Barkåkra</i>				
21	F10 Idrottsplats	75 000			75 000
22	F10 Utökning av tygverkstaden ..	25 000		25 000	
23	F10 Uppställningsplattor .. 650 000				
	<i>Nyköping</i>				
24	F11 Utvidgning av två stråk till 2 000 och 1 500 m, en rullbana 1 800 m, förbindelsebanor, start- och uppställningsplattor 2 950 000				
	<i>Halmstad</i>				
25	F14 Idrottsplats	29 000			29 000
26	F14 Utvidgning av två stråk till 2 000 och 1 500 m, en rullbana 1 800 m, förbindelsebanor, start- och uppställningsplattor, utökning av flygfältsbelysningen 4 300 000				
	<i>Söderala</i>				
27	F15 Gymnastikbyggnad med bastuavdelning	410 000		410 000	
28	F15 Inomhusskjutbana	46 000		46 000	
29	F15 Idrottsplats	72 000			72 000
30	F15 Utökning av tygverkstaden ...	25 000		25 000	
	<i>Uppsala</i>				
31	F16 En rullbana 1 500 m, förbindelsebanor, uppställningsplattor 1 850 000				
	<i>Kallinge</i>				
32	F17 Idrottsplats	72 000			72 000
33	F17 Utvidgning av ett stråk till 2 000 m, en rullbana 1 800 m, förbindelsebanor, start- och uppställningsplattor 2 840 000				
	<i>Bolkyrka</i>				
34	F18 Idrottsplats	83 000			83 000
	<i>Luleå</i>				
35	F21 Utökning av tygverkstaden ...	350 000		350 000	
36	F21 Utvidgning av ett stråk till 2 000 m, förlängning av rullbana till 1 800 m, förbindelsebanor, start- och uppställningsplattor 1 350 000				
	<i>Arboga</i>				
37	CVA Vagarbeten	56 000			56 000
38	CVA Utvidgning av två stråk till 2 000 och 1 500 m, en rullbana 1 800 m, förbindelsebanor, start- och uppställningsplattor 2 800 000				

1	2	3	4	5	6
	<i>Västerås</i>				
39	CVV Vagarbeten	60 000			60 000
	<i>Nederkalix</i>				
40	Vagarbeten vid flygplatsen	20 000			20 000
41	Utvidgning av två stråk till 1 700 och 1 500 m..... 980 000				
	<i>Kiruna</i>				
42	Sjukstuga vid flygplatsen	30 000		30 000	
43	Officersbarack vid flygplatsen	30 000		30 000	
	<i>Rinkaby</i>				
44	Utvidgning av två stråk till 1 900 och 1 500 m, förlängning av rullbana till 1 800 m, startplattor.. 2 200 000				
	<i>Sövde</i>				
45	En rullbana 1 800 m, startplattor 1 500 000				
	<i>Bunge (Fårösund)</i>				
46	Utvidgning av två stråk till 1 900 och 1 500 m, förlängning av rullbana till 1 800 m, startplattor.. 1 780 000				
47	Krigsflygfält..... 18 500 000				
48	Befästningsanläggningar (flygplanvärn och flygplanvägar) 7 220 000				
	Summa	72 805 000	13 780 000	15 472 000	15 553 000

d. Försvarets fastighetsfond: Befästningars delfond.

1	2	3	4	5	6
1	Anordnande av vissa fartygstunnlar .	20 200 000	500 000	2 700 000	10 000 000
2	Berghangarer	34 300 000	8 500 000	7 800 000	10 000 000
3	Anordnande av vissa drivmedelsförråd	14 150 000	2 000 000	3 150 000	3 000 000
4	Vissa ammunitionsförråd	3 000 000	1 000 000	2 000 000	—
5	Anordnande av artilleriammunitions- och torpedförråd	645 000	400 000	245 000	—
6	Uppställningsplatser för radarstationer	20 500 000	1 000 000	2 665 000	—
7	Krigsförtöjningsplatser.....	5 000 000	—	—	5 000 000
8	Befästningar	20 000 000	—	5 000 000	15 000 000
	Summa	117 795 000	13 400 000	23 560 000	43 000 000

Sammanfattning.

D e l f o n d (motsvarande)	Totalkost- nad eller återstå- ende kost- nad kronor	Anslag för bud- getåret 1950/51 till ordi- narie arbeten kronor	Beräknade kostnader för arbeten, som för budgetåret 1950/51 föreslagits till intagande i	
			investe- ringsre- serven, kronor	grovar- betsre- serven, kronor
Arméns delfond	19 267 850	6 385 850	6 336 000	6 546 000
Marinens delfond	7 171 000	2 115 000	1 825 000	2 286 000
Flygvapnets delfond	72 805 000	13 780 000	15 472 000	15 553 000
Befästningars delfond	117 795 000	13 400 000	23 560 000	43 000 000
Sjökarteverket	275 000	—	275 000	—
Summa	217 313 850	35 680 850	47 468 000	67 385 000

Sammanlagda kostnaderna för i denna plan för budgetåret 1950/51
intagna arbeten i ordinarie program och allmän investeringsreserv
kronor 82 028 000

Härutöver synas reservationer kunna under budgetåret 1950/51 ut-
nyttjas till ett belopp av högst kronor 190 000 000

Uppskattad maximikostnad för investering (exkl. särskild grovarbets-
reserv) under budgetåret 1950/51 kronor 272 028 000

¹ Därav till markförvärv 1 120 850 kronor.

Förslag till investeringsplan för statliga och statsunderstödda vägar och gator m. m.

F ö r e t a g s g r u p p	Ordinarie arbets- program milj. kronor	Allmän investeringsreserv			Särskild grovarbetsreserv			Totalkostn. inv. plan + grovarb.- res. milj. kronor
		Byggnads- kostnad milj. kronor	Uppskattad marklösen- kostnad milj. kronor	Total- kostnad milj. kronor	Byggnads- kostnad milj. kronor	Uppskattad marklösen- kostnad milj. kronor	Total- kostnad milj. kronor	
<i>Väghållningen på landet samt i städer och stads- liknande samhällen, där kronan är väghållare</i>								
Vägunderhåll	149.0	93.0	—	93.0	—	—	—	242.0
Nyanläggning av bygdevägar	7.9	32.4	2.6	35.0	12.1	1.1	13.2	56.1
Nyanläggning av ödebygdevägar	3.1	7.4	0.6	8.0	0.5	0.1	0.6	11.7
Byggande av huvudvägar	11.3	59.9	12.1	72.0	76.3	8.5	84.8	168.1
Ombyggnad av bygdevägar och ödebygdevägar	9.9	30.3	3.7	34.0	32.1	3.3	35.4	79.3
Förstärkning och förbättring av vägar	37.0	50.0	—	50.0	—	—	—	87.0
Vägbeläggningar	20.0	30.0	—	30.0	—	—	—	50.0
<i>Väghållning i städer och stadsliknande samhällen, som äro väghållare</i>								
Byggande av vägar och gator	10.0	55.0	—	55.0	21.0	—	21.0	86.0
<i>Enskild väghållning</i>								
Byggande av enskilda vägar	7.0	10.0	—	10.0	—	—	—	17.0
<i>Diverse ändamål</i>								
Stensättning av vägar och gator	0.5	12.5	—	12.5	—	—	—	13.0
Byggande av broar	22.0	5.0	—	5.0	—	—	—	27.0
<i>Förrådsbyggnader m. m.</i>								
Uppförande av garage- o. förrådsbyggnader m. m.	6.0	—	—	—	—	—	—	6.0
Summa	288.7	385.5	19.0	404.5	142.0	13.0	155.0	843.2

Förslag till investeringsreserv för vägunderhåll på landsbygden.

Sammanställning beräknad efter 1949 års löne- och prisnivå.

L ä n	Anslagstilldelning för budgetåret 1949/50 för barmarksunderhåll	Uppskattad total arbetskvantitet utöver regelmässigt underhåll		Arbetskvantitet, som beräknas kunna utföras under ett år		Största antal arbetare som kunna sysselsättas samtidigt	
		Kostnad Kronor	Antal dagsverken	Kostnad Kronor	Antal dagsverken	Sommar-tid	Vinter-tid
1	2	3	4	5	6	7	8
Stockholms B	4 665 000	6 730 000	103 000	2 300 000	35 000	235	65
Uppsala C	2 380 000	2 800 000	55 000	1 630 000	32 000	160	40
Södermanlands D	2 700 000	1 340 000	25 000	1 340 000	25 000	235	22
Östergötlands E	4 175 000	11 530 000	191 000	4 400 000	73 000	470	190
Jönköpings F	4 110 000	10 580 000	170 000	2 740 000	44 000	233	145
Kronobergs G	2 975 000	4 810 000	108 000	2 810 000	63 000	384	143
Kalmar H	3 316 000	9 790 000	170 000	4 720 000	82 000	450	85
Gotlands I	1 150 000	300 000	6 000	150 000	3 000	30	—
Blekinge K	1 350 000	1 680 000	42 000	1 680 000	42 000	238	132
Kristianstads L	3 515 000	5 010 000	93 000	2 750 000	51 000	240	60
Malmöhus M	5 015 000	21 340 000	325 000	2 360 000	36 000	200	60
Hallands N	2 502 000	2 770 000	51 000	2 010 000	37 000	221	41
Göteborgs o. Bohus O	3 434 000	4 870 000	90 000	4 170 000	77 000	405	83
Älvsborgs P	5 162 000	24 640 000	420 000	15 100 000	257 000	1 200	500
Skaraborgs R	3 710 000	5 450 000	96 000	2 550 000	45 000	270	40
Värmlands S	4 461 000	6 310 000	106 000	2 620 000	44 000	225	—
Örebro T	2 688 000	2 560 000	44 000	1 920 000	33 000	284	50
Västmanlands U	2 440 000	4 480 000	94 000	1 290 000	27 000	160	50
Kopparbergs W	4 996 000	6 080 000	99 000	3 750 000	61 000	580	140
Gävleborgs X	3 282 000	2 610 000	58 000	1 350 000	30 000	252	—
Västernorrlands Y	7 057 000	4 130 000	84 000	3 050 000	62 000	1 065	230
Jämtlands Z	4 492 000	6 510 000	134 000	3 210 000	66 000	591	84
Västerbottens AC	6 830 000	23 040 000	436 000	13 560 000	240 000	2 255	275
Norrbottnens BD	6 400 000	46 640 000	850 000	11 540 000	210 000	2 200	350
Summa	92 805 000	216 000 000	3 850 000	93 000 000	1 675 000	12 583	2 785

Bilaga 8.

Förslag till investeringsreserv för vägunderhåll på landsbygden.

Sammanställning över reservens fördelning på olika slag av arbeten. Kostnaderna beräknade efter 1949 års löne- och prisnivå.

Arbetets art	Uppskattad total arbetskvantitet utöver det för budgetåret 1949/50 beräknade normala underhållet		Arbetskvantitet som beräknas kunna utföras under ett år	
	Kronor	Dagsverken	Kronor	Dagsverken
Arbeten avseende grusvägbana (utförande av nytt slitlager å särskilda mera trafikerade sträckor där slitlagret är helt utnött, alltså icke vanlig grusning)	30 000 000	300 000	10 000 000	100 000
Arbeten avseende vägkropp och trummor	44 000 000	685 000	21 000 000	325 000
Arbeten avseende diken och slän-ter	105 000 000	2 395 000	44 000 000	1 005 000
Arbeten avseende skyddsräcken och vägmärken	22 000 000	270 000	11 000 000	150 000
Arbeten avseende broar, bryggor och färjor	15 000 000	200 000	7 000 000	95 000
Summa	216 000 000	3 850 000	93 000 000	1 675 000

Förslag till investeringsplan för byggande

L ä n	Ordinarie arbetsprogram + allmän investeringsreserv					
	Nyanläggning av bygdevägar	Nyanläggning av ödebygdevägar	Byggande av huvudvägar	Ombyggnad av bygde- och ödebygdevägar	Summa (2—5)	Antal dags-verken
	kronor	kronor	kronor	kronor	kronor	
1	2	3	4	5	6	7
Stockholms	1 100 000		3 700 000	1 300 000	6 100 000	75 000
Uppsala	700 000		2 500 000	1 000 000	4 200 000	50 000
Södermanlands	1 200 000		3 000 000	1 300 000	5 500 000	70 000
Östergötlands	800 000		4 100 000	1 400 000	6 300 000	80 000
Jönköpings	1 100 000		1 400 000	1 400 000	3 900 000	50 000
Kronobergs	2 100 000		1 600 000	1 700 000	5 400 000	70 000
Kalmar	1 700 000		3 900 000	2 500 000	8 100 000	100 000
Gotlands	100 000		600 000	600 000	1 300 000	15 000
Blekinge	400 000		1 300 000	700 000	2 400 000	30 000
Kristianstads	1 000 000		3 000 000	3 100 000	7 100 000	90 000
Malmöhus	200 000		3 200 000	1 800 000	5 200 000	70 000
Hallands	400 000		2 200 000	900 000	3 500 000	40 000
Göteb. o. Bohus	2 400 000		3 500 000	2 500 000	8 400 000	110 000
Älvsborgs	2 400 000		6 000 000	2 600 000	11 000 000	140 000
Skaraborgs	700 000		1 200 000	1 300 000	3 200 000	40 000
Värmlands	3 200 000	1 100 000	3 600 000	2 800 000	10 700 000	130 000
Örebro	700 000		3 600 000	2 300 000	6 600 000	80 000
Västmanlands	1 100 000		3 000 000	1 700 000	5 800 000	70 000
Kopparbergs	4 300 000	800 000	5 000 000	1 200 000	11 300 000	140 000
Gävleborgs	1 300 000	500 000	5 300 000	1 200 000	8 300 000	100 000
Västernorrlands	3 500 000	1 500 000	2 400 000	1 700 000	9 100 000	110 000
Jämtlands	900 000	800 000	1 800 000	600 000	4 100 000	50 000
Västerbottens	3 600 000	2 500 000	2 400 000	1 100 000	9 600 000	120 000
Norrbottens	4 900 000	2 900 000	3 200 000	2 900 000	13 900 000	170 000
Summa	39 800 000	10 100 000	71 500 000	39 600 000	161 000 000	2 000 000

Bilaga 9.

av allmänna vägar på landsbygden.

Särskild grovarbetsreserv						Län
Nyanläggning av bygde- vägar	Nyanlägg- ning av ödebygds- vägar	Byggande av huvud- vägar	Ombyggnad av bygde- och ödebygds- vägar	Summa (8—11)	Antal dagsverken	
kronor	kronor	kronor	kronor	kronor		
8	9	10	11	12	13	14
2 100 000		800 000	1 500 000	4 400 000	60 000	B
—		2 800 000	300 000	3 100 000	40 000	C
600 000		4 000 000	—	4 600 000	60 000	D
—		6 800 000	2 400 000	9 200 000	125 000	E
300 000		—	3 500 000	3 800 000	50 000	F
1 100 000		3 100 000	1 600 000	5 800 000	80 000	G
—		1 000 000	1 300 000	2 300 000	30 000	H
—		200 000	—	200 000	5 000	I
300 000		600 000	1 100 000	2 000 000	30 000	K
200 000		4 900 000	1 800 000	6 900 000	90 000	L
—		5 300 000	600 000	5 900 000	80 000	M
—		1 900 000	300 000	2 200 000	30 000	N
3 500 000		1 200 000	3 500 000	8 200 000	110 000	O
600 000		10 100 000	2 000 000	12 700 000	170 000	P
—		500 000	200 000	700 000	10 000	R
700 000		2 700 000	4 600 000	8 000 000	100 000	S
—		4 800 000	1 200 000	6 000 000	80 000	T
—		4 600 000	—	4 600 000	60 000	U
400 000		6 400 000	3 400 000	10 200 000	130 000	W
200 000		4 100 000	2 000 000	6 300 000	80 000	X
1 400 000	300 000	1 200 000	400 000	3 300 000	40 000	Y
—	—	1 200 000	—	1 200 000	20 000	Z
700 000	200 000	2 300 000	—	3 200 000	40 000	AC
—	—	5 800 000	400 000	6 200 000	80 000	BD
12 100 000	500 000	76 300 000	32 100 000	121 000 000	1 600 000	

Förslag till investeringsplan för luftfartsverket.

Nr	Flygplats och arbetsobjekt	Beräknad eller åter- stående kostnad kronor	Anslag för budgetåret 1950/51 till ordinarie arbeten kronor	I förslaget till investerings- reserv för budgetåret 1950/51 intag- na arbeten ha kostnads- beräknats till kronor	I förslaget till särskild grov- arbetsreserv för budgetåret 1950/51 intag- na arbeten ha kostnads- beräknats till kronor
1	2	3	4	5	6
	<i>Flygfältsbyggen</i>	72 500 000	1 200 000	12 500 000	2 600 000
1	Flygplats vid Halmsjön	44 000 000	—	5 000 000	—
2	Bromma flygplats	4 200 000	—	1 000 000	—
3	Torslanda flygplats	4 400 000	1 200 000	1 000 000	1 000 000
4	Bulltofta flygplats	5 600 000	—	1 000 000	—
5	Visby flygplats	3 000 000	—	1 000 000	—
6	Umeå flygplats	4 500 000	—	1 500 000	—
7	Kiruna flygplats	4 700 000	—	2 000 000	—
8	Örebro flygplats	570 000	—	—	570 000
9	Jönköpings flygplats	500 000	—	—	100 000
10	Norrköpings flygplats	180 000	—	—	180 000
11	Backamo flygplats	50 000	—	—	50 000
12	Norrtälje flygplats	200 000	—	—	200 000
13	Allebergs flygplats	200 000	—	—	100 000
14	Ej specificerade arbeten	400 000	—	—	400 000
15	<i>Radiofyrrar</i>	400 000	400 000		
16	<i>Luftfartsväsendets dispositionsan- slag</i>	400 000	400 000		
	Totalsumma	73 300 000	2 000 000	12 500 000	2 600 000

Bilaga 11.

Förslag till investeringsplan för handelshamnar och farleder.

Ort och arbete		Totalkostnad (eller återstående kostnad) kronor	Kostnad för arbete under budgetåret 1950/51 kronor	Kostnad för vid budgetårets utgång återstående arbete ² kronor
1		2	3	4
<i>A. Kommunala hamnar.</i>				
Göteborg:	Varv och snickareverkstad m. m. ¹ ..	4 500 000	1 500 000	3 000 000
	Södra kajen, bassäng II i frihamnen, andra etappen	6 700 000	1 500 000	5 200 000
	Kajskjul 184 i Lindholmshamnen...	3 590 000	3 590 000	—
	Magasin XVI i frihamnen	515 000	515 000	—
	Hamnanläggning vid Arendal	2 415 000	1 000 000	1 415 000
	Järnväg till Arendal	436 000	841 000	—
	Bryggor m. m. i Saltholmshamnen .	295 000	295 000	—
	Tulltaxeringsbyggnad vid Lindholms- hamnen	715 000	715 000	—
	Masthuggskajen, ombyggnad	600 000	600 000	—
	Skärvikshamnen, mudderfyllning ...	1 500 000	500 000	1 000 000
	Lundbyhamnen, kaj m. m. ¹	4 050 000	1 000 000	3 000 000
	Pir, kajer m. m. väster om fiskhamnen ¹	4 070 000	1 500 000	2 570 000
	Betongkaj för 4 m djup i Ryahamnen	171 000	171 000	—
Halmstad:	Muddring i hamnens inre del	137 000	137 000	—
Hjo:	Vägbrytare m. m., ombyggnad	210 000	210 000	—
Hälsingborg:	Massgods- och industrihamn s. om Grängsgatan	25 800 000	2 500 000	23 300 000
Kalmar:	120 m kaj på Tjärhovets insida, ombyggnad	230 000	230 000	—
	120 m kaj vid Finngrundet	198 000	198 000	—
	Muddring och utfyllning å Tjärhovets sjösida	850 000	350 000	500 000
Karlstad:	Kaj i yttre hamnen	2 200 000	680 000	—
Kristinehamn:	Tråkaj, ombyggnad	25 000	25 000	—
	60 m kaj, förlängning	120 000	120 000	—
Köping:	Brokran, spår m. m.	1 500 000	400 000	1 100 000
	Djuphamnskaj, förlängning	381 000	381 000	—
	Oljehamnskaj, förlängning	500 000	500 000	—
Landskrona:	Dykdalber vid ön Gråen	57 000	57 000	—
	Kaj och muddring i norra hamnbassängen	2 360 000	1 850 000	460 000
Malmö:	Siloanläggning i frihamnen	650 000	650 000	—
	Kontors- och lagerbyggnad, Hjalmarrekajen	500 000	500 000	—
	Kylanläggning i magasin M 2, frihamnen, delvis utf. ¹	200 000	200 000	—
	Magasin vid Stockholmskajen	1 590 000	800 000	790 000
	Stationsbyggnad för ångfärjetrafiken	283 000	283 000	—
	Kaj m. m. vid järnvägsbron	220 000	220 000	—
	Tullpackhus vid Jörgen Kocksgatan	396 000	396 000	—
	Hägnads-, spår- och gatuarbeten i frihamnen	200 000	200 000	—
	Varvskanalens södra kaj, ombyggnad	360 000	360 000	—
Mariefred:	Kaj, ombyggnad	75 000	75 000	—
Norrköping:	Muddring m. m. för ny hamnbassäng	3 500 000	700 000	2 800 000

¹ Avser färdigställande av pågående företag.² Beräknad under förutsättning att reserven under budgetåret utnyttjas i sin helhet.

1		2	3	4
Nyköping:	Kaj, förstärkning	110 000	110 000	—
Oskarshamn:	450 m av södra kajen, ombyggnad ..	1 420 000	1 000 000	420 000
Stockholm:	Ombyggnad av kranbana vid kaj II i frihamnen	610 000	610 000	—
	Hamnplanets ordnande innanför kaj II i frihamnen	1 040 000	1 040 000	—
	Stadsgårdshamnen (Masthamnen) ...	2 900 000	1 450 000	1 450 000
	Ny kaj m. m. i Sicklakanalen	750 000	750 000	—
	Hamnanläggning i Ballstaviken	1 080 000	500 000	—
	Magasin i Masthamnen och vid Tegel- viksplan	5 000 000	1 500 000	1 500 000
	Magasin vid kaj III i frihamnen ...	6 000 000	1 500 000	3 000 000
	Kaj vid N. Mälarstrand, förlängning .	1 450 000	800 000	—
	Avloppsledning m. m. vid frihamnen .	918 000	918 000	—
	Utbyggnad och modernisering av oljehamnen vid Loudden, 1:a etap- pen	2 700 000	2 700 000	—
Strängnäs:	Visholmskajen, ombyggnad	78 000	78 000	—
Sundsvall:	Finnkajen, ombyggnad	375 000	400 000	—
	Strandskoning och kajer i Selångerån	135 000	135 000	—
Södertälje:	Utbyggnad i uthamnen	800 000	250 000	550 000
	Ombyggnad av kaj i Saltsjöhamnen .	51 000	51 000	—
Sölvesborg:	130 m kaj, muddring m. m. ¹	189 000	189 000	—
Trosa:	Muddring i rädda och hamn	150 000	150 000	—
Uddevalla:	Muddring i Sunningesundet	150 000	150 000	—
	Järnväg, väg och ledningar till in- dustriområde vid Sörvik	600 000	600 000	—
	Badökajen, 198 m förlängning m. m. jämte hamnspår	3 000 000	1 160 000	1 840 000
	95 m kaj vid Värmestugan	240 000	240 000	—
	Ångbåtskajen, 120 m förlängning ..	218 000	218 000	—
	Kolkajen, förlängning	431 000	431 000	—
Umeå:	420 m kaj, ombyggnad	400 000	400 000	—
Valdemarsvik:	Kaj, ombyggnad	53 000	53 000	—
Vänersborg:	Kaj vid nya trafikkanalen	300 000	300 000	—
Västervik:	Blockholmsundet, breddning	341 000	341 000	—
	2 kranar för Skeppsbrokajen	400 000	400 000	—
Västerås:	140 m kaj v. om djuphamnen ¹	750 000	750 000	—
	400 m kaj ö. om oljekajen	1 700 000	1 000 000	700 000
	Magasin	300 000	300 000	—
Örnsköldsvik:	Kajer å Framnäsudden, ombyggnad .	1 275 000	500 000	775 000
	Summa	108 013 000	46 723 000	55 370 000
<i>B. Enskilda hamnar.</i>				
Oxelösund:	75 m förlängning av kaj 10	450 000	450 000	—
	165 m ombyggnad av kaj 5 o. 6...	650 000	650 000	—
	80 m ombyggnad av kaj 7	300 000	300 000	—
	Summa	1 400 000	1 400 000	—
<i>C. Farleder.</i>				
Reparation och ombyggnad av Falsterbokanalen ..		3 300 000	600 000	2 700 000
<i>Sammanställning.</i>				
A. Kommunala hamnar		108 013 000	46 723 000	55 370 000
B. Enskilda hamnar		1 400 000	1 400 000	—
C. Farleder		3 300 000	600 000	2 700 000
	Summa	112 713 000	48 723 000	58 070 000

¹ Avser färdigställande av pågående företag.

Bilaga 12.

Förslag till investeringsplan för statliga och statsunderstödda fiskehamnar.

L ä n Fiskehamn Siffrorna avse angelägenhets- ordning inom resp. län	Total- kostnad (eller åter- stående kostnad) kronor	Kostnad	Förslag till anslag av stats- medel	Därest i kol. 3 angivet belopp helt utnyttjas under budgetåret 1950/51 beräknas vid budgetårets utgång återstå	
		för arbete under budgetåret 1950/51		arbete för kronor	anslags- behov av kronor
		kronor	kronor		
1	2	3	4	5	6
Stockholms					
1. Svartlöga	72 000	72 000	64 800		
2. Grisslehamn	117 000	117 000	105 300		
3. Nothamn	125 000	55 000	49 500	70 000	63 000
Uppsala					
1. Gårdskär ¹	121 000	121 000	121 000		
2. Upplandsbodarna	80 000	80 000	72 000		
3. Fågelsundet ¹	191 000	70 000	70 000	121 000	121 000
Södermanlands					
1. Studsvik	55 000	55 000	49 500		
2. St. Uttervik	51 000	51 000	45 900		
3. Källskären	41 000	41 000	36 900		
Östergötlands					
1. Fyrudden	90 000	90 000	81 000		
Kalmar					
1. Händelöpp	100 000	100 000	90 000		
2. Djupvik	192 000	192 000	172 800		
3. Kårehamn	204 000	204 000	183 600		
4. Vällö	77 000	77 000	69 300		
5. Skärlöv	84 000	84 000	75 600		
6. Sladö	56 000	56 000	50 400		
7. Bläsinge	100 000	100 000	90 000		
8. Vårskär	123 000	123 000	110 700		
Gotlands					
1. Sysne	214 000	214 000	192 600		
2. Skälsö ²	75 000	75 000	67 500		
3. Lickershamn	31 000	31 000	27 900		
4. Hallshuk	235 000	120 000	108 000	115 000	103 500
5. Kapelludden	176 000	176 000	158 400		
6. Klintehamn	127 000	127 000	114 300		
Blekinge					
1. Krokås	156 000	156 000	140 400		
2. Garpaviken	91 000	91 000	81 900		
3. Tärnö	260 000	70 000	63 000	190 000	171 000
4. Kristianopel	277 000	277 000	249 300		
5. Västra Näs	180 000	180 000	162 000		

¹ Statens fiskehamn.² Arbetet påbörjat, total kostnad 90 000.

1	2	3	4	5	6
Kristianstads					
1. Torekov ¹	213 000	213 000	213 000		
2. Vik	270 000	270 000	243 000		
Malmöhus					
1. Vikhög	88 000	88 000	79 200		
2. Arild	135 000	135 000	121 500		
Hallands					
1. Träslöv ¹	300 000	150 000	150 000	150 000	150 000
2. Lerkil	62 000	62 000	55 800		
Göteborgs och Bohus					
1. Öckerö ³	1 100 000	600 000	540 000	500 000	450 000
2. Hönö-Kläva ^{1,4}	980 000	400 000	400 000	580 000	580 000
3. Grundsund ¹	625 000	625 000	625 000		
4. Hönö-Röd	530 000	350 000	315 000	180 000	162 000
5. Källö-Knipplan	210 000	210 000	189 000		
6. Styrö-Tången	51 000	51 000	45 900		
7. Strömsundet	20 000	20 000	18 000		
8. Fotö ⁵	246 000	246 000	221 400		
9. Marstrand (ön) ⁶	173 000	173 000	155 700		
10. Smögen ¹	350 000	100 000	100 000	250 000	250 000
11. Gravarne ⁷	80 000	80 000	72 000		
12. Klädesholmen	190 000	190 000	171 000		
13. Fiskebäck	845 000	350 000	210 000	495 000	297 000
Gävleborgs					
1. Norrfjärden	130 000	30 000	27 000	100 000	90 000
2. Skärså	49 000	49 000	44 100		
Västernorrlands					
1. Bremö kalv	68 000	68 000	61 000		
2. Långskär	50 000	50 000	45 000		
Västerbottens					
1. Täfteå	134 000	134 000	120 600		
2. Burvik	132 000	50 000	45 000	82 000	73 800
Norrbottens					
1. Sesarö	58 000	58 000	52 200		
2. Pålängeviken ²	165 000	165 000	148 200		
3. Hindersön	140 000	140 000	126 000		
4. Rånön	76 000	76 000	68 400		
Summa	11 171 000	8 338 000	7 566 800	2 833 000	2 511 300
Fördelning:					
Statens fiskehamnar	2 780 000	1 679 000	1 679 000	1 101 000	1 101 000
Statsunderstödda fiskehamnar .	8 391 000	6 659 000	5 887 800	1 732 000	1 410 300
Summa	11 171 000	8 338 000	7 566 800	2 833 000	2 511 300

¹ Statens fiskehamn.² Arbetet påbörjat, total kostnad 253 500³ » » » » 1 650 000⁴ » » » » 1 600 000⁵ » » » » 305 000⁶ » » » » 333 000⁷ » » » » 525 000.

Bilaga 13.

Förslag till investeringsplan för lotsverket.

Anm. Med * utmärkes företag, som icke intagits i tidigare framlagda förslag.

Nr	F ö r e t a g	Total- kostnad (eller åter- stående kostnad)	Anslag för budgetåret 1950/51 till ordi- narie arbeten	Beräknad del av anslag å allmän beredskapsstat för budgetåret 1950/51	
		kronor	kronor	å drift- budgeten kronor	å kapital- budgeten kronor
1	2	3	4	5	6
	<i>Fartyg, båtar, bojar m. m.</i>				
1	*Radaranläggningar för tjänstefartygen Malmö och Göteborg	70 000	70 000		
2	*Modernisering och elektrifiering av fyrskep- pet nr 2 Hävringe	75 000	75 000		
3	*Radioutrustning till vissa fyrskeppsmotor- båtar	8 000	8 000		
4	*6 stycken lys- och ljudbojar	67 000	67 000		
	Summa	220 000	220 000		
	<i>Fyrrar.</i>				
5	*Anordnande av radiofyr vid samt elektrifie- ring och halvautomatisering av Hållö fyr- plats, delkostnad	75 000	75 000		
6	*Elektrifiering av Berguddens fyrplats, del- kostnad	20 000	20 000		
7	*Ny fyr på skäret Sunnan söder om Söder- hamn	15 000	15 000		
8	*Förbättring av fyrbelysningen i farleden förbi Svartklubben	15 000	15 000		
9	*Anläggande av nya fyrrar i Lommabukten ..	115 000	115 000		
10	*Ny fyr på Hällgrund utanför Söderhamn, delkostnad	75 000	75 000		
11	Ny bottenfast fyr på Ölands södra grund, delkostnad	500 000	500 000		
12	Elektrifiering av fyren Ölands södra udde jämte mistsignalstation	75 000	75 000		
13	Elektrifiering av fyren Hoburg jämte mist- signalstation	75 000	75 000		
14	Ny fyr vid Björns fyrplats	50 000		15 000	35 000
15	Förbättring av fyrbelysning och mistsigna- lering för angöring av Oxelösund	230 000		230 000	
16	Förbättring av mistsignalering och anord- nande av nytt fyrtorn vid Vens fyrplats .	75 000		50 000	25 000
17	*Förbättring av fyrbelysningen i norra delen av Bottenviken	160 000		160 000	
18	*Anordnande av bottenfast fyr vid Sörgad- den i norra delen av Bottenhavet	1 500 000		750 000	
19	*Elektrifiering av Örskärs fyrplats jämte mistsignalstation samt anordnande av radiofyr vid fyrplatsen	350 000		125 000	50 000
20	*Anordnande av bottenfast fyranläggning på Sandflyttan utanför Falsterbo m. m., del- kostnad	500 000			500 000
	Summa	3 830 000	965 000	1 330 000	610 000

1	2	3	4	5	6
	<i>Hamnar och vägar.</i>				
21	Förbättring av hamnförhållandena vid Röd- kallens lotsuppassningsställe under Luleå lotsplats, delkostnad	200 000	45 000		
22	Anskaffning av en traktor för Gotska Sand- öns fyrplats	25 000	25 000		
23	Förbättring av hamnförhållandena vid Rönnskärs lotsplats	120 000			120 000
24	Förbättring av hamnförhållandena vid Skags lotsuppassningsställe under Örnskölds- viks lotsplats	50 000			50 000
25	Förbättring av hamnförhållandena vid Björns fyrplats	60 000		3 000	57 000
26	Förbättring av hamnförhållandena vid Svartklubbens lotsplats samt anläggande av väg och brygga å Singö	75 000		30 000	45 000
27	Förbättring av hamnförhållandena vid Grönskärs fyrplats	35 000			35 000
28	Förbättring av hamnförhållandena vid Dalarö lotsplats	30 000			30 000
29	Förbättring av väg vid Landsorts lotsplats	15 000		15 000	
30	Förbättring av hamnförhållandena vid Östergarns fyrplats	70 000		8 000	62 000
31	Anordnande av ny båtbygga m. m. vid Aspö lotsplats	50 000			50 000
32	Reparation av strandskydden vid Vens fyr- plats	60 000		60 000	
33	*Förbättring av hamnförhållandena vid Ar- holma lotsplats	15 000			15 000
34	*Förbättring av hamnförhållandena vid Söderarms lots- och fyrplats	35 000			35 000
35	*Förbättring av hamnförhållandena vid Malörens lotsuppassningsställe under Ka- lix lotsplats	20 000			20 000
	Summa	860 000	70 000	116 000	519 000
	<i>Lotsuppassningsställen.</i>				
36	*Nybyggnad av lotsuppassningshus vid Gås- holma lotsplats	40 000	40 000		
37	*Om- och tillbyggnad av lotsuppassningshu- set i Oxelösund	40 000	40 000		
38	Om- och tillbyggnad av upppassningshuset vid Rönnskärs lotsplats	50 000		4 000	46 000
39	Om- och tillbyggnad av upppassningshuset vid Furusunds lotsplats	60 000		5 000	55 000
40	Om- och tillbyggnad av upppassningshuset vid Halmstads lotsplats	40 000		3 000	37 000
41	*Förbättring av upppassningslokalerna vid Landsorts lotsplats	75 000		5 000	70 000
42	*Påbyggnad av upppassningshuset m. m. vid Sandhamns lotsplats	25 000			25 000
43	*Ombyggnad av upppassningshusen vid Kalix lotsplats	50 000		5 000	45 000
	Summa	380 000	80 000	22 000	278 000
	<i>Bostäder.</i>				
44	Förbättring av bostadsförhållandena vid Kullens fyrplats	50 000	50 000		
45	Förbättring av bostadsförhållandena vid Agö fyrplats	50 000			50 000
46	Förbättring av bostadsförhållandena vid Rönnskärs fyrplats	35 000			35 000
47	Förbättring av bostadsförhållandena vid Örskärs fyrplats	65 000		10 000	55 000

1	2	3	4	5	6
48	Förbättring av bostadsförhållandena vid Häradskärs lotsplats	100 000			100 000
49	Förbättring av bostadsförhållandena vid Häradskärs fyrplats	35 000			35 000
50	Förbättring av bostadsförhållandena vid Högby fyrplats	20 000			20 000
51	Förbättring av bostadsförhållandena vid Dämnans fyrplats	50 000			50 000
52	*Förbättring av bostadsförhållandena vid Ölands norra uddes fyrplats	70 000			70 000
53	*Förbättring av bostadsförhållandena vid Tistlarnas fyrplats	60 000			60 000
54	*Förbättring av bostadsförhållandena vid Sävösunds lotsplats	50 000			50 000
	Summa	585 000	50 000	10 000	525 000
	<i>Inventarier m. m.</i>				
55	Anskaffning av gasbehållare för obehållade fyrar	35 000		35 000	
	<i>Sammanställning.</i>				
	Fartyg, båtar, bojar m. m.	220 000	220 000		
	Fyrar	3 830 000	965 000	1 330 000	610 000
	Hamnar och vägar	860 000	70 000	116 000	519 000
	Lotsuppassningsställen	380 000	80 000	22 000	278 000
	Bostäder	585 000	50 000	10 000	525 000
	Inventarier m. m.	35 000		35 000	
	Summa	5 910 000	1 385 000	1 513 000	1 932 000

Sammanlagda kostnaderna för i förslaget intagna företag i ordinarie
program och investeringsreserv kronor 4 830 000
Härutöver synas reservationer kunna under budgetåret 1950/51 ut-
nyttjas till ett belopp av högst kronor 220 000
Uppskattad maximikostnad för investering under budgetåret 1950/51
kronor 5 050 000

Förslag till investeringsplan för statliga husbyggnadsföretag för verk och myndigheter m. fl.

Anm. Med * utmärkes företag, som icke intagits i tidigare förslag till investeringsreserv.

Nr	F ö r e t a g	Total- kostnad eller åter- stående kostnad kronor	Anslag för budgetåret 1950/51 till	
			ordinarie arbeten kronor	investe- ringsreserv kronor
1	2	3	4	5
	<i>Justitiedepartementet.</i>			
1	Modernisering av vissa äldre fängvårdsanstalter ..	125 000	125 000	
2	Inlösen av tomtdelar för fängvårdsanstalten i Malmö	2 900	2 900	
3	Bostadshus vid sinnessjukavdelningen å Håga .	205 000		205 000
4	Gymnastik- och skolbyggnad vid ungdomsanstal- ten å Skenäs	192 000		192 000
5	Gymnastikbyggnad vid ungdomsanstalten i Upp- sala	100 000		100 000
6	Gymnastikbyggnad vid ungdomsanstalten i Nykö- ping	100 000		100 000
7	Fängvårdsanstalt invid Jönköping eller mot- svarande	1 500 000		1 500 000
8	Gymnastikbyggnad vid ungdomsanstalten i Ystad	100 000		100 000
9	Fängvårdsanstalt invid Örebro	1 500 000		1 500 000
	Summa	3 824 900	127 900	3 697 000
	<i>Socialdepartementet.</i>			
	Statens skolor tillhörande barna- och ungdoms- vården			
	Ljungaskogs yrkesskola:			
1	Gymnastikhus	¹ 180 000		92 000
2	Två personalbostadshus	77 000		77 000
3	Tre personalbostadshus	125 000		125 000
	Sundbo yrkeshem:			
4	Gymnastikhus	¹ 186 000		102 000
5	Personalbostadshus	77 000		77 000
	Summa	645 000		473 000
	<i>Kommunikationsdepartementet.</i>			
1	Om- och tillbyggnad av arvfurstens palats	¹ 850 000	850 000	
2	Förvärv av fastigheten Atomena nr 1 i Stockholm	1 118 000	1 118 000	
3	*Ombyggnad av fastigheten Atomena nr 1 i Stock- holm	1 500 000	1 000 000	500 000
4	*Ombyggnad av fastigheten Västertorn nr 2 i Stock- holm	1 600 000	1 000 000	600 000
5	Merkostnader för vissa byggnadsarbeten	1 000 000	1 000 000	
6	Reglering av vissa markfrågor i Stockholm	2 919 000	2 919 000	
7	*Uppförande av ett radiohus i Stockholm	19 000 000		1 000 000
8	*Uppförande av ett radiohus i Göteborg	1 500 000		1 500 000
9	Uppförande av grovlaboratorium vid statens väg- institut	150 000		150 000
10	Nybyggnad för statens geotekniska institut	2 700 000		2 700 000
	Summa	32 337 000	7 887 000	6 450 000

¹ Medel tidigare anvisade.

1	2	3	4	5
	<i>Finansdepartementet.</i>			
	I. Vissa byggnadsarbeten vid tullverkets kust- och gränsbevakning m. m. (De beräknade totalkostnaderna äro nedan angivna innanför linjen)	1 000 000	500 000	500 000
1	*Tjänstebostadshus och expeditiionsbyggnad med garage vid gränsposteringen i Högen 170 000			
2	Expeditionsbyggnad med garage vid gränsposteringen i Hån 60 000			
3	Tjänstebostadshus och expeditiionsbyggnad med garage vid gränsposteringen i Långflon 150 000			
4	Tjänstebostadshus och expeditiionsbyggnad vid gränsposteringen i Posåsen 95 000			
5	*Tjänstebostadshus vid gränsposteringen i Falltorp 80 000			
6	*Tjänstebostadshus vid gränsposteringen i Vågen 80 000			
7	*Tjänstebostadshus och expeditiionsbyggnad med garage vid gränsposteringen i Joesjö 100 000			
8	*Vaktstuga vid kustposteringen i Furusund 15 000			
9	*Modernisering av två tjänstebostadshus vid tullkammaren i Mon 50 000			
10	*Ombyggnad av tjänstebostadshus vid tullstationen i Kylløy 45 000			
11	*Ombyggnad av båtbygga vid kustposteringen i Sandhamn 100 000			
12	Inköp av tomtmark 25 000			
13	Oförutsedda utgifter 30 000			
	II. Vissa byggnadsarbeten vid tullverkets gränsbevakning m. m., som icke ingå i det ordinarie arbetsprogrammet	850 000		850 000
14	Tjänstebostadshus och expeditiionsbyggnad vid gränsposteringen i Jakobsrud	95 000		95 000
15	Tjänstebostadshus vid gränsposteringen i Huuki 100 000			100 000
16	Expeditionsbyggnad vid gränsposteringen i Gäddede	50 000		50 000
17	Tjänstebostadshus vid gränsposteringen i Neistankangas	88 000		88 000
18	Tjänstebostadshus och expeditiionsbyggnad vid gränsposteringen i Røjdåfors	100 000		100 000
19	Garage vid gränsposteringen i Medskogen	8 000		8 000
20	Uppförande av sex vaktstugor inom Haparanda gränsdistrikt	39 000		39 000
21	*Tjänstebostadshus vid kustposteringen i Stensvik 85 000			85 000
22	*Tjänstebostadshus m. m. vid gränsposteringen i Valsjön	100 000		100 000
23	*Tjänstebostadshus vid gränsposteringen i Saivomuoika	85 000		85 000
24	*Planering och inhägnad av tomterna för tullverkets bostadshus på vissa platser inom Dalslands, Värmlands, Dalarnas och Haparanda gränsdistrikt	35 000		35 000
25	Inköp av tomtmark	25 000		25 000
26	Oförutsedda utgifter	40 000		40 000
	Summa	1 850 000	500 000	1 350 000
	<i>Ecklesiastikdepartementet.</i>			
	Uppsala universitet:			
1	Nybyggnader för kemiska och biokemiska institutionerna m. m.	1 467 500	1 000 000	
2	*Om- och tillbyggnad av fysiska institutionen . .	2 225 000	150 000	2 075 000
3	Iståndsättande av muren omkring botaniska trädgården	44 000		44 000

¹ Medel tidigare anvisade.

1	2	3	4	5
4	*Ombyggnad av patologiska och bakteriologiska institutionen	165 000		165 000
	Lunds universitet:			
5	*Vissa byggnadsarbeten	550 000	250 000	300 000
6	Nybyggnad för fysiologiska institutionen	¹ 200 000	200 000	
7	Nybyggnad för genetiska institutet	¹ 110 000	110 000	
8	*Om- och tillbyggnad av universitetsbiblioteket ...	2 500 000		2 500 000
9	Nybyggnad för bakteriologiska institutionen	¹ 500 000		1 000 000
10	Utbyggnad av fysiologiska institutionen vid karo- linska institutet för flygmedicinska ändamål ..	455 000	455 000	
11	Utbyggnad av tekniska högskolan i Stockholm ..	2 500 000	2 500 000	
12	Magasinsbyggnad vid Statens etnografiska museum	364 000		364 000
13	Simhallsanläggning vid gymnastiska centralinsti- tutet	990 000		990 000
14	Nybyggnader för Chalmers tekniska högskola ...	1 000 000	1 000 000	
15	Ny värmeanläggning vid folkskoleseminariet i Falun	275 000	275 000	
16	Vissa byggnadsarbeten vid nomadskolan i Jokk- mökk m. m.	257 000	257 000	
17	Uppförande av domkapitelhus i Växjö	² 345 000		250 000
	Summa	18 155 000	6 197 000	7 688 000
	<i>Jordbruksdepartementet.</i>			
	Lantbrukshögskolan:			
1	Byggnadsarbeten vid lantbrukshögskolan och sta- tens lantbruksförsök	1 139 000	1 139 000	
2	Institutionsbyggnad m. m. vid botanisk-genetiska trädgården	885 000		885 000
3	Vaktmästarbostad vid husdjursförsöksanstalten .	38 000		38 000
4	*Respirationsanläggning vid institutionen för sta- tens husdjursförsök	100 000		100 000
5	*Panncentral vid Ultuna	965 000		965 000
6	*Utvidgning av vattenverket vid Ultuna	45 000		45 000
7	Utbyggnad av husdjursförsöksanstaltens lokaler för fjäderfäförsök vid Bäcklösa	65 000		65 000
8	Ombyggnad av ladugård vid Kungsängen	36 000		36 000
9	Djurstallar m. m. vid Öjebyns försöksgård	233 000		233 000
	Alnarps lantbruks-, mejeri- och trädgårdsinstitut:			
10	Vissa byggnadsarbeten	100 000	100 000	
11	Bostad för lärare	47 000		47 000
12	Lagerkällare	78 000		78 000
13	Växthusanläggning	120 000		120 000
	Veterinärhögskolan:			
14	Byggnadsarbeten	1 815 000	1 215 000	
15	*Institutionsbyggnad för avdelningen för födoäm- neshygien	600 000		600 000
16	*Om- och tillbyggnad av kirurgiska kliniken	700 000		700 000
	Skogshögskolan:			
17	Byggnadsarbeten	247 000	247 000	
18	*Nybyggnad för bibliotek	525 000		525 000
19	*Garage	35 000		35 000
20	Påbyggnad av flygelbyggnad vid statens centrala frökontrollanstalt med en våning m. m.	182 000		182 000
	Summa	7 955 000	2 701 000	4 654 000
	<i>Handelsdepartementet.</i>			
1	Utbyggnad av flygtekniska försöksanstalten	1 400 000	1 400 000	
2	Uppförande av byggnader för Institutet för kon- servforskning	250 000	250 000	
3	Ökade lokaler för Sveriges geologiska undersökning	2 000 000		1 000 000

¹ Medel tidigare anvisade.² Kostnaden täckes delvis av andra medel än anslag.

1	2	3	4	5
	Statens provningsanstalt:			
4	Nybyggnad för elektriskt-fysikaliska avdelningen.	1 460 000		960 000
5	Nybyggnad för laboratorium för byggnadstekniska avdelningen	2 575 000		2 575 000
6	Nybyggnader vid ingenjörsvetenskapsakademiens försöksstation	1 550 000		1 550 000
	Summa	9 235 000	1 650 000	6 085 000
	<i>Inrikesdepartementet.</i>			
1	Vissa byggnadsarbeten vid statens sinnessjukhus m. m.	10 000 000	10 000 000	
2	Utbyggnad av karolinska sjukhuset	1 700 000	1 700 000	
	Statens alkoholistanstalt å Venngarn:			
3	Tre personalbostadshus	210 000		210 000
4	Centraltvättstuga för personal m. m.	80 000		80 000
	Vissa byggnadsarbeten vid statens sinnessjukhus m. m.:			
5	Nattvakttrum vid Ryhovs sjukhus	35 000		35 000
6	Utvidgning av centralvärmeledning vid S:t Lars sjukhus	155 000		155 000
7	Svinhus m. m. vid Restads sjukhus	190 000		190 000
8	Växthus vid Källshagens sjukhus	115 000		88 000
9	Fest- och samlingssal vid V:a Marks sjukhus	110 000		60 000
10	Fest- och samlingssal vid Salberga sjukhus	100 000		60 000
	Summa	12 695 000	11 700 000	878 000
	Säger för samtliga departementen	86 696 900	30 762 900	31 275 000

Summa kostnad för hela investeringsplanen för budgetåret 1950/51 kronor **62 037 900**

Bilaga 15.

Förslag till investeringsplan för reparations- och underhållsarbeten å byggnader och anläggningar invärderade i statliga fastighetsfonder.

Nr	Reparations- och underhållsarbeten å fastigheter invärderade i	Beräknad totalkostnad kronor	Ordinarie reparations- och underhålls- kostnader m. m. under budgetåret 1950/51 kronor	Investerings- reserv kronor
1	2	3	4	5
	<i>Statens allmänna fastighetsfond.</i>			
1	Slottsbyggnadernas delfond	1 613 000	913 000	700 000
2	Fångvårdsstyrelsens delfond	548 000	458 000	90 000
3	Beskickningsfastigheternas delfond	763 000	763 000	
4	Byggnadsstyrelsens delfond	4 647 000	4 147 000	500 000
5	Generaltullstyrelsens delfond	60 000	60 000	
6	Uppsala universitets delfond	919 000	739 000	180 000
7	Lunds universitets delfond	413 000	313 000	100 000
8	Lotsstyrelsens delfond	325 000	240 000	85 000
9	Medicinalstyrelsens delfond	2 845 000	2 345 000	500 000
10	Karolinska sjukhusets delfond	420 000	420 000	
	Summa	12 553 000	10 398 000	2 155 000
	<i>Försvarets fastighetsfond¹.</i>			
11	Arméns delfond	16 172 000	15 172 000	1 000 000
12	Marinens delfond	5 741 000	5 241 000	500 000
13	Flygvapnets delfond	6 353 000	6 253 000	100 000
14	Befästningars delfond	5 440 000	5 440 000	
	Summa	33 706 000	32 108 000	1 600 000
	Summa summarum	46 259 000	42 504 000	3 755 000
	Summa kostnad för hela investeringsplanen för budgetåret 1950/51 kronor		46 259 000	

¹ Enär proposition med förslag till stat för försvarets fastighetsfond för budgetåret 1950/51 icke avgivits vid ingivandet av föreliggande förslag äro de angivna beloppen för totalkostnad och ordinarie arbeten endast preliminära.

Bilaga 16.

Uppgifter länsvis angående statlig och viss statsunderstödd investeringsreserv.

L ä n	Post- verket kronor	Telegraf- verket kronor	Statens järnvägar kronor	Statens vatten- fallsverk kronor	Försvaret kronor
1	2	3	4	5	6
A Stockholms stad	750 000	2 700 000	1 142 000	—	—
B Stockholms Städer	—	—	1 070 000	—	—
Landsk.	—	—	4 465 000	—	75 000
C Uppsala Städer	1 000 000	—	200 000	—	—
Landsk.	—	—	1 753 000	—	—
D Södermanlands Städer	—	400 000	285 000	—	305 000
Landsk.	—	—	6 455 000	—	—
E Östergötlands Städer	—	525 000	526 000	—	305 000
Landsk.	—	325 000	4 248 000	—	—
F Jönköpings Städer	900 000	560 000	865 000	—	950 000
Landsk.	—	—	1 900 000	—	—
G Kronobergs Städer	—	—	135 000	—	—
Landsk.	—	—	6 595 000	—	—
H Kalmar Städer	—	370 000	200 000	—	305 000
Landsk.	—	—	2 002 000	—	—
I Gotlands Städer	—	—	—	—	—
Landsk.	—	—	20 000	—	110 000
K Blekinge Städer	—	200 000	130 000	—	980 000
Landsk.	—	—	8 380 000	—	—
L Kristianstads Städer	—	1 300 000	540 000	—	305 000
Landsk.	—	—	5 366 000	—	65 000
M Malmöhus Städer	—	250 000	1 038 000	—	317 000
Landsk.	—	970 000	487 000	—	—
N Hallands Städer	—	800 000	374 000	—	—
Landsk.	—	—	1 875 000	—	—
O Göteborgs o. Bohus Städer	—	—	1 000 000	—	160 000
Landsk.	—	—	3 145 000	—	540 000
P Älvsborgs Städer	—	—	455 000	—	341 000
Landsk.	—	—	5 824 000	—	—
R Skaraborgs Städer	—	—	440 000	—	—
Landsk.	—	—	7 400 000	—	200 000
S Värmlands Städer	750 000	400 000	—	—	—
Landsk.	—	400 000	1 550 000	1 500 000	—
T Örebro Städer	—	1 380 000	346 000	—	—
Landsk.	—	—	3 485 000	1 500 000	—
U Västmanlands Städer	—	920 000	24 000	—	440 000
Landsk.	—	—	1 379 000	—	—
W Kopparbergs Städer	—	1 300 000	135 000	—	—
Landsk.	—	—	941 000	—	—
X Gävleborgs Städer	500 000	525 000	1 121 000	—	260 000
Landsk.	300 000	—	11 492 000	—	481 000
Y Västernorrlands ... Städer	—	300 000	790 000	—	507 000
Landsk.	—	—	3 070 000	1 500 000	—
Z Jämtlands Städer	—	1 600 000	335 000	—	489 000
Landsk.	—	—	1 310 000	—	336 000
AC Västerbottens Städer	—	—	—	—	397 000
Landsk.	—	—	1 663 000	500 000	—
BD Norrbottens Städer	500 000	—	120 000	—	410 000
Landsk.	—	500 000	5 492 000	3 000 000	—
Allmänt i riket	—	500 000	63 349 000	7 500 000	39 190 000
Investeringsreserv S:a kr.	4 700 000	16 225 000	164 917 000	15 500 000	47 468 000
Ordinarie arbeten S:a kr.	8 000 000	145 000 000	150 000 000	145 900 000	190 000 000

L ä n			Allmän väghållning		Enskild väghåll- ning	Luftfarts- verket	H a m n a r	
			statlig	kommu- nal ¹			Handels- hamnar och farleder	Fiske- hamnar
			7	8	9	10	11	12
A	Stockholms	Stad	—	3 610 000	—	1 000 000	9 664 000	—
B	Stockholms	Städer	—	3 320 000	—	—	247 000	—
		Landsk.	7 700 000	—	415 000	5 000 000	—	244 000
C	Uppsala	Städer	—	1 980 000	—	—	—	—
		Landsk.	5 500 000	—	49 000	—	—	271 000
D	Södermanlands	Städer	—	2 120 000	—	—	1 490 000	—
		Landsk.	6 400 000	—	55 000	—	—	147 000
E	Östergötlands	Städer	—	1 340 000	—	—	574 000	—
		Landsk.	10 300 000	—	136 000	—	44 000	90 000
F	Jönköpings	Städer	—	2 205 000	—	—	—	—
		Landsk.	6 300 000	—	127 000	—	—	—
G	Kronobergs	Städer	—	1 035 000	—	—	—	—
		Landsk.	7 800 000	—	25 000	—	—	—
H	Kalmar	Städer	—	310 000	—	—	2 066 000	—
		Landsk.	12 400 000	—	280 000	—	—	936 000
I	Gotlands	Städer	—	205 000	—	1 000 000	—	—
		Landsk.	1 300 000	—	—	—	—	743 000
K	Blekinge	Städer	—	1 100 000	—	—	155 000	—
		Landsk.	3 900 000	—	815 000	—	—	774 000
L	Kristianstads	Städer	—	2 245 000	—	—	—	—
		Landsk.	9 500 000	—	121 000	—	—	483 000
M	Malmöhus	Städer	—	5 210 000	—	1 000 000	6 576 000	—
		Landsk.	7 300 000	—	28 000	—	492 000	223 000
N	Hallands	Städer	—	1 665 000	—	—	113 000	—
		Landsk.	5 200 000	—	72 000	—	—	212 000
O	Göteborgs o. Bohus	Städer	—	4 415 000	—	—	13 566 000	523 000
		Landsk.	12 000 000	—	930 000	1 000 000	—	2 872 000
P	Älvsborgs	Städer	—	3 070 000	—	—	246 000	—
		Landsk.	25 500 000	—	220 000	—	—	—
R	Skaraborgs	Städer	—	2 280 000	142 000	—	173 000	—
		Landsk.	5 500 000	—	55 000	—	—	—
S	Värmlands	Städer	—	2 000 000	—	—	677 000	—
		Landsk.	12 600 000	—	1 500 000	—	—	—
T	Örebro	Städer	—	4 470 000	—	—	—	—
		Landsk.	8 100 000	—	350 000	—	—	—
U	Västmanlands	Städer	—	2 085 000	133 000	—	—	—
		Landsk.	6 700 000	—	139 000	—	2 740 000	—
W	Kopparbergs	Städer	—	1 800 000	—	—	—	—
		Landsk.	14 400 000	—	1 150 000	—	—	—
X	Gävleborgs	Städer	—	2 445 000	—	—	—	—
		Landsk.	9 100 000	—	325 000	—	—	79 000
Y	Västernorrlands	Städer	—	2 010 000	48 000	—	849 000	—
		Landsk.	11 300 000	—	810 000	—	—	118 000
Z	Jämtlands	Städer	—	540 000	—	—	—	—
		Landsk.	6 500 000	—	1 250 000	—	—	—
AC	Västerbottens	Städer	—	950 000	70 000	1 500 000	328 000	—
		Landsk.	22 200 000	—	240 000	—	—	184 000
BD	Norrbottnens	Städer	—	2 590 000	—	2 000 000	—	—
		Landsk.	24 500 000	—	515 000	—	—	439 000
Allmänt i riket			88 000 000	9 500 000	—	—	—	—
Investeringsreserv S:a kr.			330 000 000	64 500 000	10 000 000	12 500 000	40 000 000	28 338 000
Ordinarie arbeten S:a kr.			271 700 000	10 000 000	2 000 000	7 000 000	8 723 000	—

¹ Avser statsbidragsberättigad väghållning i städer och stadsliknande samhällen, som äro väghållare.² Detta belopp avser hela investeringsplanen.³ Härtill kommer del av ordinarie arbeten avseende stensättningar och beläggningar, vilken inräknats i statlig väghållning.

Malmlet- ning och förbere- dande gruv- arbeten kronor	Lots- verket kronor	Statliga husbyggn. samt rep. å statens bygg- nader kronor	Stats- under- stödd bo- stadsbygg- nadsverk- samhet kronor	Vissa för- bättrings- arbeten på jord- brukets område kronor	Vissa skogs- vårdande åtgärder ⁴ kronor	Summa kronor	Län
13	14	15	16	17	18	19	
—	—	14 131 000	—	—	—	32 997 000	A
—	—	—	—	—	—	4 637 000	St. B
—	605 000	495 000	—	—	605 000	19 604 000	Lk.
—	—	4 417 000	—	—	—	7 597 000	St. C
—	110 000	161 000	—	—	265 000	8 109 000	Lk.
—	—	100 000	—	—	—	4 700 000	St. D
—	280 000	192 000	—	—	850 000	14 379 000	Lk.
—	—	—	—	—	—	3 270 000	St. E
—	135 000	—	—	—	1 045 000	16 323 000	Lk.
—	—	1 500 000	—	—	—	6 980 000	St. F
—	—	35 000	—	—	1 510 000	9 872 000	Lk.
—	—	250 000	—	—	—	1 420 000	St. G
—	—	—	—	—	570 000	14 990 000	Lk.
—	—	—	—	—	—	3 251 000	St. H
—	140 000	—	—	—	1 800 000	17 558 000	Lk.
—	—	—	—	—	—	1 205 000	St. I
—	70 000	—	—	—	100 000	2 343 000	Lk.
—	—	—	—	—	—	2 565 000	St. K
—	50 000	—	—	—	280 000	14 199 000	Lk.
—	—	—	—	—	—	4 390 000	St. L
—	—	169 000	—	—	530 000	16 234 000	Lk.
—	—	4 055 000	—	—	—	18 446 000	St. M
—	635 000	245 000	—	—	730 000	11 110 000	Lk.
—	—	—	—	—	—	2 952 000	St. N
—	—	—	—	—	450 000	7 809 000	Lk.
—	40 000	1 500 000	—	—	—	21 204 000	St. O
—	60 000	85 000	—	—	920 000	21 552 000	Lk.
—	—	190 000	—	—	—	4 302 000	St. P
—	—	243 000	—	—	1 520 000	33 307 000	Lk.
—	—	—	—	—	—	3 035 000	St. R
—	—	—	—	—	1 075 000	14 230 000	Lk.
—	—	—	—	—	—	3 827 000	St. S
—	—	108 000	—	—	1 110 000	18 768 000	Lk.
—	—	1 500 000	—	—	—	7 696 000	St. T
—	—	—	—	—	1 550 000	14 985 000	Lk.
—	—	—	—	—	—	3 602 000	St. U
—	—	—	—	—	1 410 000	12 368 000	Lk.
—	—	—	—	—	—	3 235 000	St. W
—	—	179 000	—	—	3 380 000	20 050 000	Lk.
—	—	—	—	—	—	4 851 000	St. X
—	50 000	—	—	—	2 640 000	24 467 000	Lk.
—	—	—	—	—	—	4 504 000	St. Y
—	50 000	—	—	—	2 780 000	19 628 000	Lk.
—	—	—	—	—	—	2 964 000	St. Z
—	—	150 000	—	—	3 840 000	13 386 000	Lk.
—	—	—	—	—	—	3 245 000	St. AC
250 000	955 000	—	—	—	7 510 000	33 502 000	Lk.
—	—	—	—	—	—	5 620 000	St. BD
250 000	230 000	545 000	—	—	7 980 000	43 451 000	Lk.
—	35 000	4 875 000	275 000 000	90 000 000	550 000	578 499 000	Allm.
500 000	3 445 000	35 125 000	275 000 000	90 000 000	45 000 000	1 163 218 000	I. R.
522 000	1 605 000	573 266 900	750 000 000	85 000 000	38 000 000	1 886 716 900	O. A.

⁴ Investeringsreserven fördelad på län i förhållande till tillgången på anmälda, tillräckligt förberedda företag.

⁵ Avser endast företag, för vilka anslag äskats i 1950 års statsverksproposition.

Investeringsplan för vissa

L ä n		Vatten- och avlopps- anläggningar	Allmänna läroverk, kommunala mellanskolor m. m.	Byggnader för folk- skole- väsendet	Högre folk- skolor och praktiska mellanskolor
		kronor	kronor	kronor	kronor
1		2	3	4	5
B	Stockholms Städer	8 314 000	—	11 404 000	500 000
	Landsk.	7 985 000	—	10 190 000	—
C	Uppsala Städer	2 203 000	30 000	2 950 000	—
	Landsk.	3 293 000	1 000 000	3 733 000	—
D	Södermanlands Städer	6 038 000	225 000	4 393 000	630 000
	Landsk.	2 749 000	—	5 224 000	—
E	Östergötlands Städer	9 288 000	1 800 000	8 073 000	1 267 000
	Landsk.	2 062 000	—	8 806 000	—
F	Jönköpings Städer	3 846 000	1 760 000	4 375 000	2 450 000
	Landsk.	2 934 000	—	3 209 000	—
G	Kronobergs Städer	485 000	500 000	150 000	—
	Landsk.	5 864 000	—	3 024 000	1 041 000
H	Kalmar Städer	2 894 000	1 525 000	3 700 000	—
	Landsk.	8 833 000	—	11 847 000	—
I	Gotlands Städer	—	—	—	—
	Landsk.	450 000	—	3 047 000	—
K	Blekinge Städer	740 000	1 085 000	3 070 000	—
	Landsk.	3 527 000	—	3 930 000	—
L	Kristianstads Städer	1 940 000	585 000	3 050 000	545 000
	Landsk.	4 608 000	—	8 496 000	—
M	Malmöhus Städer	5 075 000	1 880 000	10 950 000	—
	Landsk.	4 288 000	—	1 811 000	—
N	Hallands Städer	2 529 000	1 110 000	1 100 000	—
	Landsk.	1 030 000	—	3 430 000	—
O	Göteborgs och Bohus.. Städer	2 476 000	215 000	8 000 000	44 000
	Landsk.	6 800 000	—	8 286 000	—
P	Älvsborgs Städer	5 276 000	—	7 077 000	—
	Landsk.	6 005 000	1 065 000	6 801 000	—
R	Skaraborgs Städer	1 451 000	1 195 000	3 984 000	—
	Landsk.	6 157 000	—	7 971 000	—
S	Värmlands Städer	1 929 000	—	3 240 000	—
	Landsk.	4 750 000	—	3 520 000	—
T	Örebro Städer	6 731 000	—	2 160 000	—
	Landsk.	5 514 000	—	4 714 000	—
U	Västmanlands Städer	860 000	1 800 000	6 685 000	2 700 000
	Landsk.	3 420 000	—	1 610 000	—
W	Kopparbergs Städer	1 225 000	—	2 200 000	—
	Landsk.	6 668 000	2 070 000	12 585 000	—
X	Gävleborgs Städer	4 803 000	1 885 000	4 215 000	—
	Landsk.	8 327 000	—	10 689 000	—
Y	Västernorrlands Städer	2 077 000	588 000	107 000	—
	Landsk.	20 113 000	—	19 241 000	525 000
Z	Jämtlands Städer	90 000	—	—	2 250 000
	Landsk.	8 499 000	—	6 646 000	—
AC	Västerbottens Städer	751 000	—	3 700 000	—
	Landsk.	15 169 000	—	9 000 000	625 000
BD	Norrbottnens Städer	2 175 000	—	1 320 000	—
	Landsk.	19 005 000	2 500 000	9 578 000	—
	Allmänt i riket	—	—	*1 800 000	—
	S:a för landet utom Sthlms stad	231 246 000	22 818 000	265 091 000	12 577 000
	S:a för Stockholms stad	19 978 000	4 600 000	68 000 000	—
	Totalsumma för hela landet....	251 224 000	27 418 000	333 091 000	12 577 000
	Reducerad årskostnad	125 000 000	10 500 000	121 800 000	5 000 000

* Underhåll.

kommunala och enskilda arbeten.

Byggnader för yrkes- utbildning samt folk- högskolor	Skol- och arbetshem för bildbara sinnesslöa	Sjukhus	Diverse kommunala husbygg- nader	Div. kommu- nala anlägg- ningsarbeten samt brand- dammar	Fritidsan- läggningar och skjutbanor	Län
kronor	kronor	kronor	kronor	kronor	kronor	
6	7	8	9	10	11	
—	—	1 449 000	2 368 000	4 839 000	1 050 000	B
1 183 000	—	2 809 000	3 939 000	1 831 000	1 413 000	
—	—	401 000	3 118 000	833 000	—	C
908 000	—	1 896 000	1 193 000	134 000	42 000	
1 200 000	—	500 000	2 755 000	2 226 000	935 000	D
1 704 000	3 600 000	—	1 030 000	50 000	93 000	
4 560 000	550 000	3 724 000	6 044 000	3 798 000	645 000	E
1 880 000	—	1 324 000	4 014 000	387 000	553 000	
—	800 000	4 568 000	8 373 000	2 407 000	1 238 000	F
2 600 000	—	465 000	2 111 000	1 024 000	115 000	
—	—	—	—	174 000	32 000	G
1 557 000	—	—	200 000	353 000	785 000	
996 000	—	—	1 893 000	1 200 000	814 000	H
1 259 000	—	664 000	1 766 000	975 000	264 000	
1 200 000	—	—	—	250 000	400 000	I
—	—	—	1 010 000	—	322 000	
—	—	500 000	2 051 000	1 190 000	711 000	K
—	—	450 000	727 000	387 000	157 000	
2 925 000	—	2 923 000	4 637 000	154 000	1 000 000	L
185 000	—	1 101 000	2 385 000	918 000	998 000	
7 319 000	1 432 000	7 676 000	10 559 000	7 494 000	2 386 000	M
206 000	—	3 129 000	3 461 000	969 000	401 000	
1 050 000	—	3 392 000	2 850 000	485 000	400 000	N
180 000	1 400 000	—	808 000	135 000	1 013 000	
2 000 000	—	9 555 000	12 676 000	6 246 000	315 000	O
1 058 000	700 000	—	1 529 000	455 000	82 000	
6 940 000	—	2 288 000	5 035 000	2 922 000	216 000	P
1 037 000	—	291 000	2 471 000	891 000	543 000	
760 000	—	1 515 000	1 921 000	581 000	117 000	R
321 000	—	—	2 210 000	391 000	470 000	
250 000	—	220 000	1 970 000	756 000	1 282 000	S
—	—	70 000	4 344 000	266 000	313 000	
—	—	2 207 000	2 310 000	1 854 000	63 000	T
30 000	—	—	1 235 000	435 000	393 000	
2 700 000	—	1 050 000	3 392 000	1 274 000	—	U
—	—	—	2 095 000	955 000	97 000	
—	900 000	616 000	2 210 000	621 000	77 000	W
321 000	—	1 307 000	6 387 000	1 148 000	1 361 000	
2 400 000	—	2 100 000	4 400 000	514 000	—	X
75 000	1 100 000	—	2 873 000	245 000	784 000	
1 300 000	—	2 645 000	2 666 000	910 000	175 000	Y
580 000	—	1 246 000	5 070 000	1 337 000	335 000	
—	—	—	760 000	293 000	—	Z
—	—	—	3 563 000	268 000	505 000	
310 000	—	2 200 000	6 120 000	385 000	150 000	AC
2 906 000	—	650 000	2 405 000	619 000	94 000	
—	—	115 000	5 552 000	498 000	25 000	BD
21 000	3 000 000	1 550 000	4 775 000	1 086 000	483 000	
—	—	—	—	4 604 000	500 000	Allm.
53 921 000	13 482 000	66 686 000	155 261 000	61 767 000	24 147 000	
3 400 000	—	11 900 000	57 350 000	69 800 000	15 500 000	
57 321 000	13 482 000	78 586 000	212 611 000	131 567 000	39 647 000	
30 500 000	5 400 000	60 000 000	85 000 000	94 000 000	20 300 000	

L ä n		Flottleds-	Arbeten	Diverse	Elektri-	Summa
		arbeten	vid	enskilda	fierings-	
		kronor	kronor	kronor	kronor	
		12	13	14	15	16
B	Stockholms Städer	—	3 401 000	—	—	33 325 000
	Landsk.	—	3 762 000	—	—	33 112 000
C	Uppsala Städer	—	—	—	—	9 535 000
	Landsk.	—	—	100 000	—	12 299 000
D	Södermanlands Städer	—	120 000	—	—	19 022 000
	Landsk.	—	415 000	45 000	—	14 910 000
E	Östergötlands Städer	—	—	—	—	39 749 000
	Landsk.	—	—	—	—	19 026 000
F	Jönköpings Städer	—	—	—	—	29 907 000
	Landsk.	—	—	123 000	—	12 581 000
G	Kronobergs Städer	—	—	—	—	1 341 000
	Landsk.	—	—	—	—	12 824 000
H	Kalmar Städer	—	—	—	—	13 022 000
	Landsk.	—	—	190 000	—	25 798 000
I	Gotlands Städer	—	—	—	—	1 850 000
	Landsk.	—	—	—	—	4 829 000
K	Blekinge Städer	—	—	—	—	9 347 000
	Landsk.	—	—	—	—	9 178 000
L	Kristianstads Städer	—	—	—	—	17 759 000
	Landsk.	—	—	118 000	—	18 809 000
M	Malmöhus Städer	—	—	—	—	54 771 000
	Landsk.	—	—	55 000	—	14 320 000
N	Hallands Städer	—	—	—	—	12 916 000
	Landsk.	—	—	131 000	—	8 127 000
O	Göteborgs och Bohus . Städer	—	—	—	—	41 527 000
	Landsk.	—	—	—	—	18 910 000
P	Älvsborgs Städer	—	—	1 000 000	—	30 754 000
	Landsk.	—	—	—	—	19 104 000
R	Skaraborgs Städer	—	—	—	—	11 524 000
	Landsk.	—	300 000	—	—	17 820 000
S	Värmlands Städer	—	—	—	—	9 647 000
	Landsk.	20 000	433 000	—	—	13 716 000
T	Örebro Städer	—	200 000	750 000	—	16 275 000
	Landsk.	—	55 000	226 000	—	12 602 000
U	Västmanlands Städer	—	25 000	—	—	20 486 000
	Landsk.	—	50 000	—	—	8 227 000
W	Kopparbergs Städer	—	—	—	—	7 849 000
	Landsk.	619 000	133 000	40 000	—	32 639 000
X	Gävleborgs Städer	—	—	—	—	20 317 000
	Landsk.	1 326 000	—	—	—	25 419 000
Y	Västernorrlands Städer	—	—	—	—	10 468 000
	Landsk.	41 000	—	158 000	—	48 646 000
Z	Jämtlands Städer	—	—	—	—	3 393 000
	Landsk.	294 000	—	500 000	—	20 275 000
AC	Västerbottens Städer	—	—	—	—	13 616 000
	Landsk.	772 000	—	120 000	—	32 360 000
BD	Norrbottnens Städer	—	—	—	—	9 685 000
	Landsk.	300 000	—	238 000	—	42 536 000
	Allmänt i riket	—	—	—	10 000 000	16 904 000
	S:a för landet utom Sthlms stad	3 372 000	8 894 000	3 794 000	10 000 000	933 056 000
	S:a för Stockholms stad	—	—	—	—	250 528 000
	Totalsumma för hela landet . . .	3 372 000	8 894 000	3 794 000	10 000 000	1 183 584 000
	Reducerad årskostnad	3 300 000	8 800 000	3 000 000	10 000 000	1 582 600 000

¹ Till detta belopp kommer uppskattningsvis 130 000 000 kronor för Stockholms stads ordinarie investeringsverksamhet.

Bilaga 18.

Kostnad, anslagsbehov och antal dagsverken för investeringsreserven.

Investeringsplan Nummer avser motsvarande bilagas nummer	Kostnad för investe- rings- reserven 1950/51 kronor	Anslags- behov för investe- rings- reserven 1950/51 kronor	Beräknat eller uppskattat antal dagsverken		
			I egentligt anlägg- ningsarbete		Industri- arbetare
			Grov- arbetare	Yrkes- arbetare	
1	2	3	4	5	6
Allmän investeringsreserv.					
1. Postverket	4 700 000	4 700 000	20 000	40 000	—
2. Telegrafverket	16 225 000	16 225 000	70 000	130 000	—
3. Statens järnvägar	164 917 000	158 921 000	2 880 300	865 000	622 000
Företag att bestridas med kapital- medel:					
Bangårdar	17 423 000	17 423 000	350 000	100 000	—
Dubbelspårsbyggnader och linje- omläggningar	50 414 000	50 414 000	1 500 000	250 000	—
Ombyggnad till normalspår av smalspåriga järnvägar	8 700 000	8 700 000	250 000	40 000	—
Fortlöpande förstärkning av spår- överbyggnaden	1 000 000	1 000 000	27 000	6 000	—
Husbyggnader	18 318 000	18 318 000	80 000	220 000	—
Vägskyddsanläggningar	200 000	200 000	2 000	2 500	—
Telefonanläggningar m. m.	6 246 000	6 246 000	19 000	16 000	70 000
Anläggningar för elektrisk tågdrift Elektrifiering	1 000 000 25 000 000	1 000 000 25 000 000	4 000 350 000	2 000 200 000	7 000 45 000
Lokstations- och driftverkstads- anläggningar	320 000	320 000	1 500	4 000	—
Anläggningar vid huvudverkstä- der	3 300 000	3 300 000	3 200	2 800	—
Färjelägen	—	—	—	—	—
Rullande materiel	25 000 000	25 000 000	—	—	500 000
Garagebyggnader m. m.	1 500 000	1 500 000	7 000	20 000	—
Statens järnvägars dispositionsan- slag	500 000	500 000	600	600	—
Företag att bekostas med driftme- del	5 845 000	—	280 000	1 100	—
Företag att bekostas med rörelse- medel	151 000	—	6 000	—	—
4. Statens vattenfallsverk	15 500 000	15 500 000	100 000	70 000	2 000
5. Försvaret	47 468 000	47 468 000	568 000	252 000	2 000
Armén	6 336 000	6 336 000	30 000	55 000	—
Marinen	1 825 000	1 825 000	8 000	17 000	—
Flygvapnet	15 472 000	15 472 000	160 000	80 000	—
Befästningar	23 560 000	23 560 000	370 000	100 000	—
Sjökarteverket	275 000	275 000	—	—	2 000
6. Vägbyggnader m. m.	404 500 000	396 000 000	6 545 000	1 160 000	—
Vägunderhåll (Barmarksunderhåll)	93 000 000	93 000 000	1 375 000	300 000	—
Nyanläggning av bygdevägar	35 000 000	35 000 000	—	—	—
Nyanläggning av ödebygdsvägar	8 000 000	8 000 000	—	—	—
Byggande av huvudvägar	72 000 000	72 000 000	3 500 000	500 000	—
Ombyggnad av bygdevägar och öde- bygdsvägar	34 000 000	34 000 000	—	—	—

1	2	3	4	5	6
Förstärkning och förbättring av vägar	50 000 000	50 000 000	—	—	—
Vägbeläggningar	30 000 000	30 000 000	70 000	50 000	—
Byggande av vägar och gator i städer och samhällen, som äro väghållare	55 000 000	50 000 000	1 200 000	200 000	—
Byggande av enskilda vägar	10 000 000	7 000 000	300 000	50 000	—
Stensättning av vägar och gator ..	12 500 000	12 000 000	40 000	40 000	—
Byggande av broar	5 000 000	5 000 000	60 000	20 000	—
7. Luftfartsverket	12 500 000	12 500 000	170 000	30 000	—
8. Handelshamnar och farleder	40 000 000	9 000 000	400 000	200 000	—
9. Fiskehamnar	8 338 000	6 000 000	125 000	50 000	—
10. Malmletning och förberedande gruvarbeten	500 000	500 000	7 000	1 000	—
11. Lotsverket	3 445 000	3 445 000	15 000	55 000	15 000
12. Ståtliga husbyggnader	31 370 000	31 275 000	110 000	280 000	—
13. Reparationsarbeten å statens byggnader	3 755 000	—	10 000	60 000	—
14. Statsunderstödd bostadsbyggnadsverksamhet	275 000 000	66 000 000	1 300 000	2 700 000	—
15. Vissa förbättringsåtgärder på jordbrukets område m. m.	90 000 000	21 500 000	1 600 000	900 000	—
16. Vissa skogsvårdande åtgärder	45 000 000	38 000 000	1 500 000	250 000	—
Domänstyrelsens verksamhetsområde	28 000 000	28 000 000	—	—	—
Skogsstyrelsens verksamhetsområde	17 000 000	10 000 000	—	—	—
Summa för statliga och vissa statsunderstödda arbeten	1 163 218 000	827 034 000	15 420 300	7 043 000	631 000
17. Vissa kommunala och enskilda arbeten.					
Vatten- och avloppsanläggningar ..	125 000 000	35 000 000	2 300 000	200 000	100 000
Skolor	173 200 000	4 600 000	700 000	1 250 000	—
Sjukhus	60 000 000	6 500 000	270 000	500 000	—
Diverse kommunala och enskilda husbyggnader	85 000 000	3 900 000	370 000	700 000	—
Diverse kommunala anläggningsarbeten och branddammars	94 000 000	A 10 700 000 2 800 000	2 000 000	150 000	60 000
Fritidsanläggningar och skjutbanor .	20 300 000	A 300 000 6 500 000	500 000	300 000	—
Flottledsarbeten	3 300 000	A 2 000 000	100 000	20 000	—
Arbeten vid enskilda järnvägar ...	8 800 000	A 2 000 000	300 000	10 000	—
Elektrifieringar	10 000 000	1 000 000	50 000	50 000	40 000
Diverse enskilda arbeten	3 000 000	1 337 000	10 000	20 000	—
Säger för kommunala och enskilda arbeten totalt	² 582 600 000	76 637 000	6 600 000	3 200 000	200 000
Avgår för kommunala och enskilda arbeten, som utgöra ordinarie företag	182 600 000	—	2 100 000	1 000 000	100 000
Summa för vissa kommunala och enskilda arbeten	400 000 000	76 637 000	4 500 000	2 200 000	100 000
Summa för den allmänna investeringsreserven	1 563 218 000	903 671 000	19 920 300	9 243 000	741 000

¹ Dessutom har förutsatts att överskridanden av förslagsanslag skulle kunna ske med tillsammans 19 000 000 kronor för utförande av byggnadsföretag i investeringsreserven.

² Härtill kommer uppskattningsvis 130 000 000 kronor för ordinarie arbeten inom Stockholms stad. A i sifferkolumn = Bidrag beräknas utgå av anslaget till Kostnader för arbetslöshetens bekämpande m. m.

1	2	3	4	5	6
Särskild grovarbetsreserv.					
—, <i>Dubbelspårsbyggnader</i>	15 000 000	15 000 000	480 000	20 000	—
5. <i>Försvaret</i>	67 385 000	67 385 000	1 100 000	110 000	—
<i>Armén</i>	6 546 000	6 546 000	110 000	20 000	—
<i>Marinen</i>	2 286 000	2 286 000	50 000	10 000	—
<i>Flygvapnet</i>	15 553 000	15 553 000	190 000	30 000	—
<i>Befästningar</i>	43 000 000	43 000 000	750 000	50 000	—
6. <i>Vägbyggnader</i>	154 000 000	153 000 000	2 900 000	300 000	—
12. <i>Luftfartsverket</i>	2 600 000	2 600 000	50 000	10 000	—
<i>Summa för den särskilda grovarbetsreserven</i>	238 985 000	237 985 000	4 530 000	440 000	—

Sysselsättningsmöjligheter i grovarbeten.

L ä n	Allmänna investeringsreserven		Särskilda grovarbetsreserven	Summa årsarbetare
	Statliga och vissa statsunderstödda arbeten	Vissa kommunala och enskilda arbeten		
Stockholms stad	1 600	2 600	600	4 800
Stockholms	2 400	1 100	600	4 100
Uppsala	1 200	200	400	1 800
Södermanlands	2 300	400	500	3 200
Östergötlands	2 300	600	1 000	3 900
Jönköpings	1 400	400	500	2 300
Kronobergs	2 100	300	600	3 000
Kalmar	2 600	600	200	3 400
Gotlands	500	—	100	600
Blekinge	2 000	200	300	2 500
Kristianstads	2 400	300	800	3 500
Malmöhus	2 200	700	700	3 600
Hallands	1 200	200	300	1 700
Göteborgs och Bohus	3 900	600	1 100	5 600
Älvsborgs	4 600	600	1 400	6 600
Skaraborgs	2 000	400	100	2 500
Värmlands	2 400	300	1 000	3 700
Örebro	2 300	600	800	3 700
Västmanlands	1 800	200	600	2 600
Kopparbergs	2 700	400	1 100	4 200
Gävleborgs	3 500	600	700	4 800
Västernorrlands	2 700	900	600	4 200
Jämtlands	1 800	300	100	2 200
Västerbottens	4 500	600	300	5 400
Norrbottnens	4 600	900	800	6 300
Allmänt i riket	1 000	—	4 800	5 800
Summa	62 000	14 000	20 000	96 000

Beträffande de angivna sysselsättningsmöjligheterna gäller i princip vad som anförts i kapitlet 21. Sammanfattning, sista stycket, s. 85.